

2009. – 2014.

LIEPĀJAS PILSĒTAS SOCIĀLO PAKALPOJUMU UN SOCIĀLĀS PALĪDZĪBAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2009. - 2014.GADAM

2009.GADS

SATURS

Izmantotie saīsinājumi un termini	3
Ievads	6
ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE	7
1. Sociālo politiku regulējošie normatīvie akti un sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības plānošanas dokumenti	7
1.1. Sociālo politiku regulējošie normatīvie akti Eiropas Savienībā	7
1.2. Sociālo politiku regulējošie normatīvie akti Latvijā	8
1.3. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības pamatnostādnes un plānošanas dokumenti	8
1.4. Likumi par starpvalstu līgumiem sociālās drošības jomā	9
2. Liepājas pilsētas sociālekonomiskās vides raksturojums	11
2.1. Liepājas pilsētas raksturojums	11
2.2. Liepājas pilsētas iedzīvotāju raksturojums	12
3. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības mērķa grupas	18
3.1. Sociālo pakalpojumu mērķa grupas	18
3.2. Sociālās palīdzības mērķa grupas	19
4. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības raksturojums	21
4.1. Liepājas pilsētas domes Sociālais dienests	21
KOPSAVILKUMS PAR SOCIĀLĀ DIENESTA DARBU	27
4.2. Sociālo pakalpojumu veidi	28
4.3. Sociālo pakalpojumu sniedzēji	28
4.3.1. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta institūcijas un struktūrvienības	29
4.3.2. Nevalstiskās organizācijas, kas darbojas sociālajā jomā Liepājā	52
4.3.3. Komersanti, kas darbojas sociālo pakalpojumu jomā	54
KOPSAVILKUMS PAR SNIEGTAJIEM SOCIĀLAJĒM PAKALPOJUMIEM	54
4.4. Sociālās palīdzības veidi	55
4.5. Sociālās palīdzības sniedzēji	56
KOPSAVILKUMS PAR SNIEGTO SOCIĀLO PALĪDZĪBU	60
Liepājas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības pieejamība un tās nodrošināšana, kā arī sociālo pakalpojumu sniedzēju darba kvalitātes novērtējums (SVID analīze)	61
STRATĒGISKĀ DAĻA UN RĪCĪBAS PLĀNS	63
5. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi, uzdevumi, politikas ietekmes un iznākuma rādītāji	63
5.1. Vīzija	63
5.2. Stratēģiskie mērķi, uzdevumi, politikas ietekmes un iznākuma rādītāji	64
6. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas rīcības plāns	69
7. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzēju darba efektivitātes uzlabošana	77
7.1. Ieteicamās izmaiņas Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta struktūrā	77
7.2. Ieteicamie sadarbības modeļi ar nevalstiskajām organizācijām	79
7.3. Ieteicamā sadarbība ar privātstruktūrām	80
8. Rekomendācijas par papildus pašvaldības saistošo noteikumu un plānošanas dokumentu izstrādi sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstībai Liepājas pilsētā	81
9. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas izstrādes process	82
10. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas ieviešanas un uzraudzības mehānisms	86
Pielikumi	87

Izmantotie saīsinājumi un termini

Saīsinājumi

a/s	Akciju sabiedrība
AIDS	Acquired immunodeficiency syndrome (iegūtais imūndeficīta sindroms)
AP	Attīstības programma
BSAC	Bērnu sociālās aprūpes centrs
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona
EK	Eiropas Komisija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
EQUAL	Enlisted Quarterly Assignments Listing (starptautiska sadarbības programma)
EUR	Vienotā Eiropas savienības valūta
GMI	Garantētais minimālais ienākums
HIV	Human immunodeficiency virus (Imūndeficīta vīruss)
IKP	Iekšzemes kopprodukts
JUPIS	Juridisko un fizisko personu datu pārlūkošanas sistēma
LM	Labklājības ministrija
LPD SD	Liepājas pilsētas domes Sociālais dienests
LR	Latvijas Republika
Ls	Latvijas lats
MK	Ministru kabinets
MSD	Medicīnas sanitārā daļa
NEKIP	Nekustamā īpašuma informācijas sistēma
NRP	Nacionālais rīcības plāns nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanai
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NPPP	Narkotikārības pārvarēšanas palīdzības punkts
NVO	Nevalstiskās organizācijas
PPP	Publiskā privātā partnerība
PSRS	Padomju Sociālistisko Republiku Savienība
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
SAC	Sociālās aprūpes centrs
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SOPA	Pašvaldības sociālo pabalstu administrēšanas sistēma
SPP	Sociālo pakalpojumu pārvalde
SPF	Sociālās palīdzības fonds
SRC	Sociālās rehabilitācijas centrs
STS	Seksuāli transmisīvā slimība
SVID	Analīzes matrica (stiprās, vājās puses, iespējas, draudi)
UNODC	United Nations Office in Drugs and Crime (apvienoto nāciju organizāciju Narkotiku un noziedzības apkarošanas birojs)
VDEĀK	Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu komisija
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
VOAVA	Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūra

Termini

Aprūpe mājās — pakalpojumi mājās pamatvajadzību apmierināšanai personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ nevar sevi aprūpēt.

Bartela indekss — sistēma pēc kuras noteikt personas pašaprūpes, mobilitātes un ar mājas dzīvi saistīto darbību funkcionālo traucējumu smaguma pakāpi.

Cilvēku tirdzniecības upuris — persona, kura atzīta par cietušo noziedzīgā nodarījumā ar cilvēku tirdzniecību vai kurai Valsts policija izsniegusi izziņu, ka tā ir cietusi cilvēku tirdzniecībā ārvalstī, kā arī persona, kuru par atbilstošu cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem atzinis sociālo pakalpojumu sniedzējs.

Dienas aprūpes centrs — institūcija, kas dienas laikā nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas personām ar garīga rakstura traucējumiem, personām ar invaliditāti, bērniem no trūcīgām ģimenēm un ģimenēm, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi, kā arī personām, kuras sasniegušas vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju.

Funkcionālais traucējums — slimības, traumas vai iedzimta defekta izraisīts fiziska vai garīga rakstura traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt, aprūpēt sevi un apgrūtina personas iekļaušanos sabiedrībā. Funkcionāls traucējums attiecināms uz personām ar redzes, dzirdes, kustību vai garīga rakstura traucējumiem.

Garīga rakstura traucējums — psihiska saslimšana un garīgās attīstības traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt un aprūpēt sevi, kā arī apgrūtina personas iekļaušanos sabiedrībā.

Grupu māja (dzīvoklis) — atsevišķs dzīvoklis vai māja, kurā personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina individuālu atbalstu sociālo problēmu risināšanā.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija — sociālā institūcija, kas nodrošina personai, kura vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nespēj sevi aprūpēt, kā arī bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem mājokli, pilnu aprūpi un sociālo rehabilitāciju.

Izdienas pensija - pensija, kas tiek piešķirtas personām, kuras nostrādājušas paredzēto laiku darbā, kas dod tiesības uz izdienas pensiju, un sasniegušas atsevišķām darbinieku kategorijām nepieciešamo vecumu.

Klients — persona, kas saņem sociālos pakalpojumus un/vai sociālo palīdzību.

Konsultatīvs atbalsts sociālā darba speciālistam (supervīzija) — sociālā darba speciālista darbībai paredzēts metožu kopums ar mērķi uzlabot viņa profesionālo kompetenci un sniegt viņam psiholoģisko atbalstu, lai paaugstinātu darba kvalitāti.

Nakts patversme — sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina naktsmītni, vakariņas un personiskās higiēnas iespējas.

Pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai — naudas un mantiskais pabalsts vai naudas, vai mantiskais pabalsts, ko piešķir ģimenēm vai atsevišķi dzīvojošām personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ negūst pietiekamus ienākumus un kuras atzītas par trūcīgām. Šis pabalsts nodrošina katram ģimenes loceklim garantēto minimālo ienākumu līmeni.

Pamatvajadzības — ēdiens, apģērbs, mājoklis, veselības aprūpe, obligātā izglītība.

Patversme — sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina īslaicīgas uzturēšanās iespējas, uzturu, personiskās higiēnas iespējas un sociālā darba speciālistu pakalpojumus.

Phare programma – finanšu instruments Eiropas Savienības finansiālajai un tehniskajai sadarbībai ar Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm, lai sniegtu atbalstu pilnvērtīgai dalībai Eiropas Savienībā pirmsiestāšanās periodā.

Probācija - kriminālsoda - piespiedu darbs, un audzināšana rakstura piespiedu līdzekļa - sabiedriskais darbs, izpildes, kā arī probācijas klientu uzraudzības un sociālās uzvedības korekcijas pasākumu sistēma, kas izveidota, lai novērstu atkārtota noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

Postpenitenciārā palīdzība - pasākumu kopums personu iekļaušanai sabiedrībā pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas iestādes.

Probācijas programma - pasākumu kopums, kuru mērķis ir veicināt probācijas klienta integrāciju sabiedrībā.

Probācijas klients - nosacīti notiesāta persona; nosacīti pirms termiņa no soda izciešanas atbrīvota persona; persona, pret kuru izbeigts kriminālprocess, nosacīti atbrīvojot no kriminālatbildības; ar piespiedu darbu notiesāta persona; persona, kurai piemērots sabiedriskais darbs; persona, kurai ar prokurora priekšrakstu par sodu noteikts piespiedu

darbs; persona, par kuru tiesa, prokurors vai brīvības atņemšanas iestādes administrācija ir pieprasījusi izvērtēšanas ziņojumu; persona, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu un ir piekritusi iesaistīties izlīgumā; persona, kurai tiek sniegta postpenitenciārā palīdzība.

Profesionālā rehabilitācija — pasākumu kopums, kas nodrošina jaunas profesijas apgūšanu, profesionālo zināšanu un prasmju atjaunošanu vai attīstīšanu, tajā skaitā profesionālās izglītības programmu apgūšanu pamata un vidējā izglītības pakāpē atbilstoši personas funkcionālo traucējumu veidam, smaguma pakāpei un iepriekš iegūtās izglītības un kvalifikācijas līmenim.

Pusceļa māja — sociālās rehabilitācijas institūcija vai ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijas struktūrvienība, kurā personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina sociālās rehabilitācijas pakalpojumus.

Sociālā darba speciālists — persona, kurai ir likumā „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” noteiktā izglītība un kura veic sociālā darbinieka, karitatīvā sociālā darbinieka, sociālā aprūpētāja, sociālā rehabilitētāja vai sociālās palīdzības organizatora profesionālos pienākumus.

Sociālā palīdzība — naudas vai mantiskais pabalsts, kura piešķiršana balstās uz materiālo resursu novērtēšanu personām (ģimenēm), kurām trūkst līdzekļu pamatvajadzību apmierināšanai.

Sociālais dienests — pašvaldības izveidota iestāde, kas sniedz sociālo palīdzību, organizē un sniedz sociālos pakalpojumus pašvaldības iedzīvotājiem.

Sociālais darbs — profesionāla darbība, lai palīdzētu personām, ģimenēm, personu grupām un sabiedrībai kopumā veicināt vai atjaunot savu spēju sociāli funkcionēt, kā arī radīt šai funkcionēšanai labvēlīgus apstākļus.

Sociālās aprūpes pakalpojums — pasākumu kopums, kas vērsts uz to personu pamatvajadzību apmierināšanu, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ, un ietver sevī pakalpojumus personas dzīvesvietā un ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās.

Sociālās aprūpes pakalpojumi personas dzīvesvietā — pakalpojumi, kas tuvināti ģimenes videi (aprūpe mājās, pakalpojumi dienas aprūpes centrā, servisa dzīvoklis, grupu māja (dzīvoklis) u.c.).

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personas dzīvesvietā — pakalpojumi, kas ir pieejami dzīvesvietā (individuāls sociālais darbs ar klientu, specializēto darbnīcu, krīzes centru, dienas aprūpes centru u.c. pakalpojumi).

Sociālās rehabilitācijas pakalpojums — pasākumu kopums, kas vērsts uz sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanu vai uzlabošanu, lai nodrošinātu sociālā statusa atgūšanu un iekļaušanos sabiedrībā, un ietver sevī pakalpojumus personas dzīvesvietā un sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai dzīvesvietā, vai sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

Sociālo pakalpojumu sniedzējs — persona, kas sniedz sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas, profesionālās rehabilitācijas un sociālā darba pakalpojumus.

Specializētās darbnīcas — darbnīcas, kurās izveidotas darba vietas un nodrošināts speciālistu atbalsts personām ar redzes un dzirdes invaliditāti vai personām ar garīga rakstura traucējumiem.

Tehniskie palīg līdzekļi — aprīkojums vai tehniskās sistēmas, kas novērš, kompensē, atvieglo vai neitralizē funkcijas pazeminājumu vai invaliditāti.

Universālais dizains - tādu produktu, vides, programmu un pakalpojumu dizains, kurus, cik vien iespējams, visi cilvēki var izmantot bez pielāgošanas vai īpaša dizaina nepieciešamības. Universālais dizains ietver arī noteiktām personu ar invaliditāti grupām paredzētas atbalsta ierīces, ja tas ir nepieciešams.

Zemāka komforta Nakts patversme — sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina naktsmītņi kopējā telpā un personiskās higiēnas iespējas, nenodrošinot ēdināšanu un medicīnisko palīdzību.

Ievads

Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmu 2009. - 2014.gadam izstrādāja Liepājas pilsētas dome un Liepājas pilsētas domes Sociālais dienests (turpmāk tekstā - LPD SD) sadarbībā ar SIA „NK Konsultāciju birojs” EEZ finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta līdzfinansētā projekta Nr. LV0055 „Plānošanas un projektu izstrādes kapacitātes celšana Kurzemes plānošanas reģionā” ietvaros, saskaņā ar 2008.gadā 15.oktobrī noslēgto līgumu starp Liepājas pilsētas pašvaldību, Kurzemes plānošanas reģionu un SIA „NK Konsultāciju birojs”.

Liepājas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programma 2009. – 2014.gadam (turpmāk tekstā – attīstības programma (AP)) izstrādāta balstoties uz:

- 1) sociālo politiku regulējošiem normatīviem aktiem Eiropas Savienībā;
- 2) sociālo politiku regulējošiem normatīviem aktiem Latvijā;
- 3) sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības pamatnostādnēm un plānošanas dokumentiem;
- 4) likumiem par starpvalstu līgumiem sociālās drošības jomā.

Attīstības programmu veido esošās situācijas analīze, tajā skaitā SVID analīze, stratēģiskā daļa un rīcības plāns.

Attīstības programmas esošās situācijas un SVID analīze raksturo Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības nozares problēmas, vajadzības, pieejamos resursus un attīstības iespējas.

Attīstības programmas stratēģiskā daļa nosaka Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības vīziju, stratēģiskos mērķus un uzdevumus.

Attīstības programmas rīcības plānā ir iekļauti pašvaldības sociālās jomas attīstības projekti un projektu idejas, kas realizējamas, lai sasniegtu izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Attīstības programmas mērķis un uzdevumi

Attīstības programmas mērķis ir sekmēt līdzsvarotu un ilgtspējīgu pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstību Liepājā.

Attīstības programmas uzdevums ir sekmēt koordinētu un sabalansētu rīcību kopumu ieviešanu, kas nodrošina racionālu finanšu līdzekļu izmantošanu un to koncentrēšanu izvirzīto attīstības mērķu un uzdevumu sasniegšanai.

Attīstības plānošanas principi

Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības plānošanā ir ievēroti šādi principi:

- 1) ilgtspējīgas attīstības princips - attīstības programmas uzdevums ir sekmēt koordinētu un sabalansētu rīcību noteikšanu, kas nodrošina racionālu finanšu līdzekļu izmantošanu un to koncentrēšanu izvirzīto attīstības mērķu un uzdevumu sasniegšanai, tādējādi nodrošinot esošās paaudzes vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamām paaudzēm apmierināt savas vajadzības;
- 2) interešu saskaņotības princips - attīstības programmas izstrādes procesā tika ņemtas vērā dažādas ieinteresēto pušu vajadzības un intereses;
- 3) līdzdalības princips - visām ieinteresētajām pusēm bija iespēja līdzdarboties attīstības programmas izstrādē;
- 4) sadarbības princips — attīstības programmas izstrādes procesā tika nodrošināta sadarbība ar pašvaldību, tās iestādēm, NVO un iedzīvotājiem;
- 5) finansiālo iespēju princips — attīstības programmas rīcības plāna izstrādes procesā tika izvērtēti esošie un plānotie finanšu resursi un apzināti potenciālie finanšu avoti;
- 6) atklātības princips — attīstības programmas izstrādes process bija atklāts, un sabiedrība tika informēta un iesaistīta dokumenta sabiedriskās apspriešanas procesā;
- 7) uzraudzības un novērtēšanas princips — attīstības programmā ir noteikta attīstības programmas ieviešanas, kontroles un uzraudzības sistēma, lai nodrošinātu efektīvu attīstības programmas ieviešanas uzraudzību un sasniegto rezultātu novērtēšanu.

ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

1. Sociālo politiku regulējošie normatīvie akti un sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības plānošanas dokumenti

1.1. Sociālo politiku regulējošie normatīvie akti Eiropas Savienībā

Eiropas Savienība (ES) ar konvenciju un direktīvu palīdzību nosaka galvenās vadlīnijas un minimālos standartus sociālās politikas jomā. Katras dalībvalsts ziņā ir risināt sociālās problēmas riska grupās nonākušajiem iedzīvotājiem, ar normatīvo aktu palīdzību garantējot sociālos pakalpojumus, sociālo atbalstu dažādu pabalstu un pensiju veidā.

ES sociālā politika aptver šādas jomas: darba tiesiskās attiecības, vienlīdzīgu attieksmi, sociālo dialogu, sociālo aizsardzību, drošību un veselību darbā un nodarbinātību.

Par Eiropas Padomes nozīmīgāko sasniegumu tiek uzskatīta Eiropas Cilvēktiesību konvencijas izstrāde, kas stājās spēkā 1953.gadā. Tā nosaka, ka ikvienam indivīdam ir tiesības un brīvība, kas var pastāvēt, un valstij tā obligāti jāievēro attiecībā uz katru tās jurisdikcijā esošu personu. Konvencija arī garantē tiesības uz dzīvību, aizsardzību pret spīdzināšanu un necilvēcīgu izturēšanos, tiesības uz brīvību un drošību, taisnīgu tiesu, cieņu pret privāto un ģimenes dzīvi un korespondenci, vārda brīvību (ieskaitot preses brīvību), domu, apziņas un reliģijas brīvību un pulcēšanās un biedrošanās brīvību.

1961.gadā tika parakstīta Eiropas Kopienas Sociālā Harta (stājās spēkā 1963.gadā) par strādājošo sociālajām pamattiesībām. Tajā tika iekļauti jautājumi par drošību un veselību darbā, maksimālo darba dienas ilgumu, strādājošo līdzdalību uzņēmuma vadīšanā un dzimumu vienlīdzību, tiesībām uz darbu, tiesībām uz profesionālo orientāciju un izglītību, nediskrimināciju darbā, piespiedu darba aizliegumu, tiesībām apvienoties arodot organizācijās, tiesībām izvirzīt kolektīvas prasības, sieviešu un vīriešu tiesībām saņemt vienlīdzīgu samaksu par vienlīdzīgu darbu. Sociālās aizsardzības tiesības ietver tiesības uz veselības aizsardzību un sociālo apdrošināšanu.

Laika posmā no 1974.gada līdz 1986.gadam, balstoties uz 1970.gadā Ministru padomes pieņemto Sociālo pasākumu programmu, kuras prioritātes bija darba un dzīves apstākļu uzlabošana, darbinieku līdzdalība uzņēmumu vadīšanā, kā arī augstāka un kvalitatīvāka nodarbinātības līmeņa sasniegšana, tika pieņemta lielākā daļa direktīvu, kas skar darbinieku tiesību aizsardzības, darba drošības un higiēnas, kā arī dzimumu līdztiesības jomas.

1992.gadā ar Māstrihtas līgumu un 1997.gadā ar Amsterdamas līgumu Eiropas Kopienas dibināšanas līgumā iestrādāti grozījumi, nosakot, ka viens no Kopienas uzdevumiem un mērķiem ir augstas nodarbinātības un sociālās aizsardzības līmeņa, kā arī sieviešu un vīriešu vienlīdzības nodrošināšana. Kā viens no uzdevumiem tika noteikts dzīves līmeņa un dzīves kvalitātes paaugstināšana, kā arī ekonomiskas un sociālas kohēzijas un solidaritātes starp dalībvalstīm panākšana.

Savukārt 1993.gadā un 1994.gadā pieņēma ES sociālās politikas pamatnostādnes (Green Paper on European Social Policy), liekot pamatus demokrātiskai, uz indivīda tiesībām un vienādu iespēju un tiesību visiem, un sociālo labklājību balstītai sociālajai sistēmai Eiropā. Savukārt 1994.gadā Eiropas Komisija publicēja Eiropas Sociālās politikas koncepciju (White Paper on European Social Policy), kā galvenos nākotnes mērķus, iekļaujot nodarbinātības un likumdošanas sociālās politikas jomā attīstību.

2000.gadā Lisabonā tika noteikts jauns ES attīstības stratēģiskais mērķis: līdz 2010.gadam panākt, lai ES kļūtu par viskonkurētspējīgāko un dinamiskāko, uz zināšanām balstītas ekonomikas reģionu pasaulē, kas spējīga nodrošināt noturīgu izaugsmi ar vairāk un labākām darba vietām un lielāku sociālo saliedētību.

Šobrīd Eiropas Savienības sociālās politikas mērķi ir šādi:

- veicināt nodarbinātību, sasniegt nodarbinātības līmeni 70% apmērā līdz 2010.gadam;
- veicināt arvien pieaugošu darba produktivitāti un kvalitāti;
- padarīt pieejamāku darba tirgu, tai pašā laikā ņemot vērā darbam nepieciešamo kompetenci;
- pievērst vairāk uzmanības izglītībai un apmācībai mūža garumā;
- palielināt nodarbinātību pakalpojumu sektorā;
- nodrošināt efektīvu, Eiropas konkurētspējai atbilstošu sociālo politiku;
- sekmēt vienlīdzīgas iespējas visos aspektos, cīnoties pret ksenofobiju, rasismu un diskrimināciju pret sievietēm un personām ar invaliditāti.

Līdz 2008.gada 27.jūnijam vairāk nekā puse ES dalībvalstu parlamentu ir ratificējušas Lisabonas līgumu. Tās ir 19 dalībvalstis – Ungārija, Slovēnija, Malta, Rumānija, Francija, Bulgārija, Polija, Slovākija, Portugāle, Dānija, Austrija, Latvija, Lietuva, Vācija, Luksemburga, Igaunija, Somija, Grieķija un Apvienotā Karaliste.

ES direktīvas, no kuriem izrietošās tiesību normas iestrādātas likumā „Par sociālo drošību”:

- Padomes 29.06.2000. direktīva 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības;
- Padomes 15.12.1997. direktīva 97/80/EK par pierādīšanas pienākumu diskriminācijas gadījumos, kas pamatojas uz dzimumu;
- Padomes 13.12.2004. direktīva 2004/113/EK, ar kuru īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu.

ES direktīvas, no kurām izrietošās tiesību normas iestrādātas likumā „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums”:

- Padomes 29.04.2004. direktīva 2004/81/EK par uzturēšanās atļaujām, kas izdotas tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri vai ir bijuši iesaistīti darbībās, kas veicina nelegālo imigrāciju un kuri sadarbojas ar kompetentajām iestādēm;
- Padomes 29.04.2004. direktīva 2004/83/EK par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiska aizsardzība, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības saturu.

1.2. Sociālo politiku regulējošie normatīvie akti Latvijā

Latvijā ir šādi ar sociālo politiku saistītie likumi:

- 17.02.2005. likums „Par pašvaldībām” (Attīstības programmas izstrādes laikā aktuālā likuma redakcija no 01.09.2008.).
- 07.09.1995. likums „Par sociālo drošību” (Attīstības programmas izstrādes laikā aktuālā likuma redakcija no 09.04.2008.).
- 31.10.2002. likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” (Attīstības programmas izstrādes laikā aktuālā likuma redakcija no 01.01.2009.).
- 29.09.1992. likums „Par invalīdu medicīnisko un sociālo aizsardzību” (Attīstības programmas izstrādes laikā aktuālā likuma redakcija no 04.05.2004.). 2009.gada janvārī ir izstrādāts likuma „Invaliditātes likums” likumprojekts, kas Saeimā pieņemts izskatīšanai 1.lasījumā.
- 19.06.1998. likums „Bērnu tiesību aizsardzības likums” (Attīstības programmas izstrādes laikā aktuālā likuma redakcija no 01.01.2009.).

Likums „Par pašvaldībām” nosaka, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir nodrošināt iedzīvotājiem sociālo palīdzību (sociālo aprūpi), sociālo palīdzību maznodrošinātām ģimenēm un sociāli mazaizsargātām personām, vietas pansionātos veciem ļaudīm, vietas mācību un audzināšanas iestādēs bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, naktsmītnes bezpajumtniekiem u.c.

Likums „Par sociālo drošību” nosaka vispārīgos sociālās drošības sistēmas veidošanas un darbības principus, personu galvenās sociālās tiesības un pienākumus, to realizēšanas pamatnosacījumus, kā arī nosaka sociālo pakalpojumu veidus.

Likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka sociālo pakalpojumu, t.i. sociālā darba, sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas, profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu, un sociālās palīdzības sniegšanas un saņemšanas principus, to personu loku, kurām ir tiesības saņemt šos pakalpojumus un palīdzību, kā arī sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas un finansēšanas principus.

Likumā tiek iekļautas definīcijas sociālajā jomā pielietotiem terminiem saskaņā ar starptautisko šo terminu izpratni, kā arī noteiktas valsts un pašvaldību funkcijas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomā.

Likums „Par invalīdu medicīnisko un sociālo aizsardzību” nosaka personu ar invaliditāti tiesības un valsts un pašvaldību pienākumus pret personām ar invaliditāti Latvijas Republikā. Šis likums reglamentē invaliditātes noteikšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā personām ar invaliditāti sniedzama medicīniskā un sociālā palīdzība.

„Invaliditātes likums” likumprojektā galvenā vērība vērsta uz invaliditātes profilaksi, kvalitatīvāku rehabilitāciju un modernāku invaliditātes noteikšanas sistēmu.

Likums „Bērnu tiesību aizsardzības likums” uzdevums ir noteikt bērna tiesību, brīvības un to aizsardzību, ņemot vērā, ka bērnam, kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai, vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība.

Šis likums regulē arī pamatnosacījumus, saskaņā ar kuriem kontrolējama bērna uzvedība un nosakāma viņa atbildība. Tas reglamentē vecāku un citu fizisko un juridisko personu, kā arī valsts un pašvaldību tiesības, pienākumus un atbildību par bērna tiesību nodrošināšanu, kā arī nosaka bērna tiesību aizsardzības sistēmu un tās darbības tiesiskos principus. Normatīvo aktu sarakstu, kas saistīti ar sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jautājumiem skatīt *Pielikumā Nr. 1.*

1.3. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības pamatnostādnes un plānošanas dokumenti

Saskaņā ar LR Labklājības ministrijas publicēto informāciju sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības jomā izstrādātas šādas pamatnostādnes, koncepcijas un citi dokumenti:

- Profesionāla sociālā darba attīstības programma 2005.- 2011.gadam (ietver arī īstenošanas plānu) (akceptēta ar LR MK 28.06.2005. rīkojumu Nr.413). Tās mērķis ir veicināt profesionāla sociālā darba attīstību valstī, tādējādi nodrošinot iedzīvotājiem iespēju saņemt kvalitatīvus un viņu vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus;
- Invaliditātes un tās izraisīto seku mazināšanas politikas pamatnostādnes 2005.-2015.gadam (akceptētas ar LR MK 10.08.2005. rīkojumu Nr.544), kurā ir ietverti invaliditātes profilakses un personu ar invaliditāti sociālās aizsardzības valsts politikas pamatprincipi, mērķi un prioritātes;
- Latvijas Republikas valdības un Eiropas Komisijas Kopējais sociālās iekļaušanas memorands (Pieņemts un apstiprināts ar 17.06.2004. likumu „Par Kopējo sociālās iekļaušanas memorandu (Latvija)”);
- Rīcības plāns Invaliditātes un tās izraisīto seku mazināšanas politikas pamatnostādņu īstenošanai 2005.- 2015.gadam (akceptēts ar LR MK 19.07.2006. rīkojumu Nr.541). Tā mērķis - mazināt risku kļūt par invalīdiem personām ar draudošu invaliditāti, pilnveidot valsts sociālās aizsardzības sistēmu personām, kurām

- invaliditāte ir noteikta, tādējādi mazinot viņu sociālās atstumtības risku, kā arī veicināt personu ar invaliditāti nodarbinātību;
- Pensiju reformas koncepcija (akceptēta ar LR MK 14.02.1995. protokolu Nr.9, 28.§). Pensiju reformas koncepcija nosaka, ka pensiju reformas mērķis ir garantēt pensionāru sociālo drošību un pensiju sistēmas sakārtošanu, piemērojot „jauktas” pensiju sistēmas ieviešanu, kurā būtu valsts garantētā pensiju daļa un telpa fondētai uzkrājumu veidošanai;
- Koncepcija „Vienādas iespējas visiem” (ietver arī īstenošanas plānu) (akceptēta ar LR MK 30.06.1998. protokolu Nr.34, 36.§). Koncepcijas mērķis ir radīt vienlīdzīgas iespējas un novērst šķēršļus personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei, veicinot sociālo rehabilitāciju, darbspēju atjaunošanu, izglītības iegūšanu un iesaistīšanos darba tirgū, iezīmēt pamatnostādnes, lai radītu vienlīdzīgas iespējas visiem sabiedrības locekļiem veikt to lomu, kas ir normāla atkarībā no vecuma, dzimuma, sociālajiem un kultūras faktoriem katram individuālam. Savukārt koncepcijas praktiskā puse ir noteikt nepieciešamos soļus un pasākumus, lai novērstu traucējošos faktorus un īstenotu dzīvē mērķi - radīt sabiedrību ar vienādām iespējām visiem, tai skaitā arī personām ar invaliditāti;
- Sociālās labklājības sistēmas reformu projekts „Sociālās palīdzības sistēmas administrēšana” – Baltā grāmata (akceptēts ar LR MK 13.05.1997. protokolu Nr.27, 36.§). Aizsākts Latvijā 1995.gadā. Darba rezultāts – attīstības mērķu, stratēģijas un uzskatu kopums, kas balstīts uz esošās situācijas izvērtējuma un nākotnes izvirzītajām prasībām. Tika novērtēts sociālās palīdzības sistēmas darbs un izvirzīto mērķu sasniegšanas iespējas, identificētas sistēmas vājās vietas. Novērtējuma rezultāti izmantoti sociālās labklājības sistēmas optimizēšanai un attīstības prognozēm, kā arī nākotnes modeļa veidošanai;
- Ziņojums par nacionālo sociālās aizsardzības un sociālās iekļaušanas stratēģiju 2008.-2010.gadam (ietver sociālās iekļaušanas plānu) (pieņemts zināšanai, LR MK 07.10.2008. protokols Nr.72, 47.§). Tā mērķis ir veicināt efektīvāku sociālās aizsardzības jomā īstenoto politiku koordināciju, kas panākams, izstrādājot saskaņotas politikas sociālās iekļaušanas, pensiju un veselības aprūpes un ilgtermiņa aprūpes jomās. Ziņojumā sniegta situācijas raksturojums, atspoguļojot ekonomisko, demogrāfisko, kā arī migrācijas situāciju valstī, un sniegta stratēģiskā pieeja sociālās aizsardzības un sociālās iekļaušanas politiku savstarpējai mijiedarbībai, kā arī noteikti prioritārie uzdevumi sociālās iekļaušanas jomā 2008.-2010.gada periodā, identificējot kvantificētos mērķus un pasākumus mērķu sasniegšanai un uzdevumu īstenošanai.

1.4. Likumi par starpvalstu līgumiem sociālās drošības jomā

Latvijas Republika ir noslēgusi vairākus starpvalstu līgumus sociālajā jomā. Starpvalstu līgumi Latvijā tiek pieņemti un apstiprināti ar likumu (pagaidu līgumi – ar LR MK noteikumiem):

- 10.11.1994. likums "Par Latvijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības vienošanos par sadarbību sociālās nodrošināšanas jomā". Vienošanās noslēgta 17.12.1993. un paredz, ka Puses savā teritorijā pastāvīgi dzīvojošiem vai algotu darbu strādājošiem otras Puses pilsoņiem nosaka tādas pašas tiesības, kā saviem pilsoņiem gan attiecībā uz likumdošanas piemērošanu, gan arī tiesībās uz sociālo nodrošināšanu;
- 07.05.1998. likums "Par Latvijas Republikas un Ukrainas līgumu par sadarbību sociālās drošības jomā". Līgums noslēgts 26.02.1998. un nosaka, ka Puses savā teritorijā pastāvīgi dzīvojošiem vai strādājošiem otras Puses pilsoņiem, kā arī viņu ģimenes locekļiem neatkarīgi no viņu pilsonības, nosaka tādas pašas tiesības, kā savas Puses pilsoņiem gan piemērojot tiesību aktus, gan nosakot tiesības uz sociālās drošības sistēmas pakalpojumiem;
- 28.10.1999. likums "Par Latvijas Republikas un Somijas Republikas sociālās drošības līgumu". Noslēgts 11.05.1999. ar mērķi abpusēji attīstīt ciešu sadarbību sociālās drošības jomā un koordinēt to personu sociālās drošības tiesības, kuras pārvietojas starp Latvijas Republiku un Somijas Republiku;
- 05.10.2004. LR MK noteikumi Nr.838 "Noteikumi par Pagaidu līgumu starp Latvijas Republikas Labklājības ministriju un Norvēģijas Karalisko Sociālo lietu ministriju atbilstoši Padomes 14.06.1971. Regulas (EEK) Nr.1408/71 par sociālā nodrošinājuma shēmu piemērošanu nodarbinātām, pašnodarbinātām personām, kā arī to ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienas teritorijā, 17.pantam attiecībā uz Latvijas jūrniekiem, kuri nodarbināti uz Norvēģijas Starptautiskajā kuģu reģistrā reģistrētiem kuģiem";
- 10.02.2005. likums "Par Latvijas Republikas un Nīderlandes Karalistes līgumu par sociālās drošības pabalstu eksportu un piešķiršanas procesa nodrošināšanu". Līgums parakstīts 02.03.2005;
- 15.12.2005. likums "Par Latvijas Republikas un Kanādas sociālās drošības līgumu". Līgums parakstīts 29.06.2005;
- 21.02.2008. likums "Par Latvijas Republikas valdības un Igaunijas Republikas valdības līgumu par bijušajā PSRS uzkrāto apdrošināšanas periodu ieskaitīšanu". Parakstīts 12.10.2007. Šo Līgumu piemēro attiecībā uz personām, kuras vienlaicīgi ieguvušas tiesības uz pensiju atbilstoši Latvijas Republikas un Igaunijas Republikas normatīvajiem aktiem, ja Līgumslēdzējas puses, aprēķinot šo personu pensijas, ņem vērā vienus un tos pašus bijušās PSRS apdrošināšanas periodus;
- 02.10.2008. likums "Par Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas līgumu par sadarbību sociālās drošības jomā". Parakstīts 18.12.2007. Līgums regulē to personu sociālo drošību un obligāto (valsts) sociālo apdrošināšanu, kuru dzīves vieta ir Līgumslēdzēju Pušu teritorijās un kuras ir tās pilsoņi, vai ir personas bez pilsonības, ieskaitot tos Latvijas Republikas pastāvīgos iedzīvotājus, kuriem ir nepilsoņa statuss, kā arī minēto personu ģimenes locekļus, uz kuriem attiecas vai tika attiecināti Līgumslēdzēju Pušu tiesību akti. Līgums tiek piemērots arī attiecībā uz bēgļiem, kuru statuss tiek noteikts saskaņā ar 28.07.1951. Konvenciju par bēgļu statusu, kā arī uz viņu ģimenes locekļiem, uz kuriem attiecas vai attiecas Līgumslēdzēju Pušu tiesību akti par sociālo drošību un obligāto (valsts) sociālo apdrošināšanu;

- 04.12.2008. likums „Par Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas līgums par sadarbību sociālajā drošības jomā”. Līgums noslēgts 29.02.2008. Līgums regulē sociālo drošību personām, uz kurām attiecas vai attiecas vienas vai abu Pušu tiesību akti.

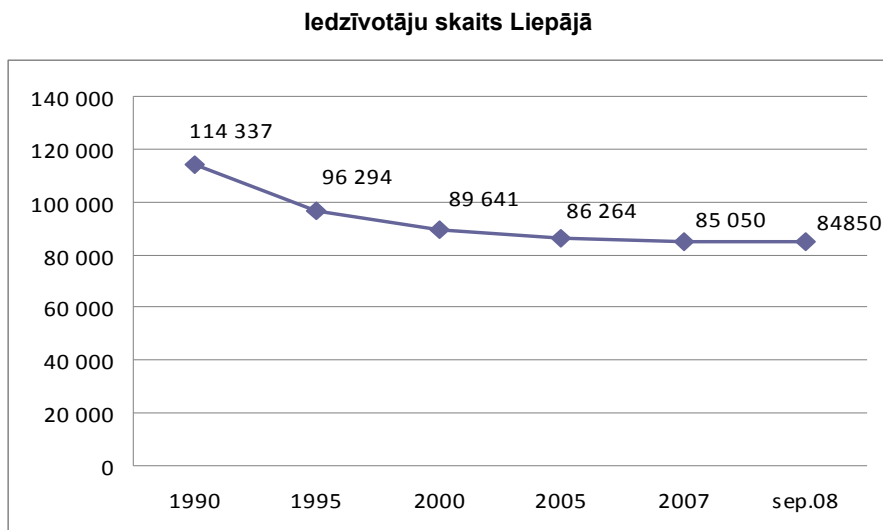
2. Liepājas pilsētas sociālekonomiskās vides raksturojums

2.1. Liepājas pilsētas raksturojums

Liepāja atrodas Latvijas dienvidrietumu daļā, Baltijas jūras krastā un aizņem 1,5 - 6,5 km platu jūras piekrastes kāpu valni un aizkāpas līdzenumu. No sauszemes puses Liepāju norobežo Liepājas un Tosmares ezeri. Liepāja ir "zaļa pilsēta", jo 35% no kopējās pilsētas platības aizņem apstādījumi un dabas teritorijas, t.sk. parki un dārzi, meži un ūdeņi un citas dabas vērtības.

Liepāja ir trešā lielākā Latvijas pilsēta, kurā 2008.gada sākumā dzīvoja 85 050 iedzīvotāji, bet 2008.gada 30.septembrī - 84 850 iedzīvotāji. No 2008.gada janvāra līdz septembrim iedzīvotāju skaits samazinājās par 200 iedzīvotājiem jeb par 0,24%. Jāatzīmē, ka kopš 1990.gada Liepājā iedzīvotāju skaits katru gadu samazinās, skatīt 2.1.- 1. grafiku.

2.1.- 1.grafiks

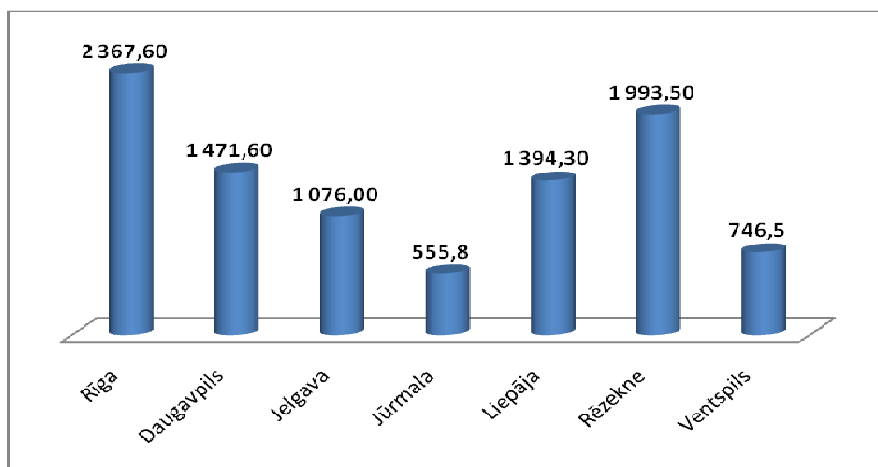

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Liepāja ir ceturrtā visblīvāk apdzīvotā pilsēta starp septiņām valsts lielākajām pilsētām. Salīdzinot valsts lielākās pilsētas 2007.gadā vislielākais iedzīvotāju blīvums bijis Rīgā – 2 367,6 cilvēki uz 1 km². Liepājā uz 1 km² dzīvoja 1 394,3 cilvēki, Rēzeknē – 1993,5, Daugavpilī – 1 471,6 cilvēki. Salīdzinājumā ar 2003.gadu iedzīvotāju blīvums Liepājā samazinājies par 3,5%, bet kopš 1995.gada – par 17,1%, skatīt 2.1.- 2.grafiku.

2.1.- 2.grafiks

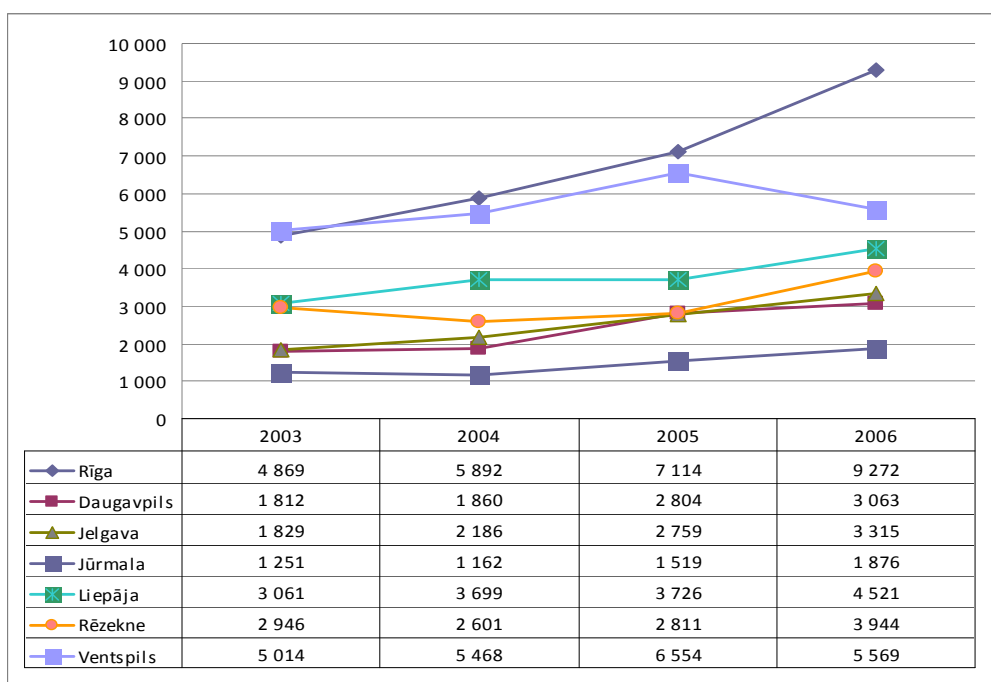
Iedzīvotāju blīvums (cilvēki uz 1km² teritorijas) lielajās Latvijas pilsētās 2008.gadā

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Iekšzemes kopprodukts (IKP) ir katras valsts un pilsētas ekonomiskās attīstības rādītājs. 2006.gadā Liepājas pilsētas iekšzemes kopprodukts uz 1 iedzīvotāju sastādīja 4 521 latu, kas ir mazāk nekā Ventspilī un Rīgā. Kopš 2003.gada IKP uz 1 iedzīvotāju Liepājā ir stabili audzis, tāpat kā Rīgā, lai gan Ventspilī tas ir ievērojami samazinājies kopš 2005.gada, skatīt grafiku 2.1.- 3.

2.1.- 3. grafiks

 IKP uz 1 iedzīvotāju latos lielajās Latvijas pilsētās¹

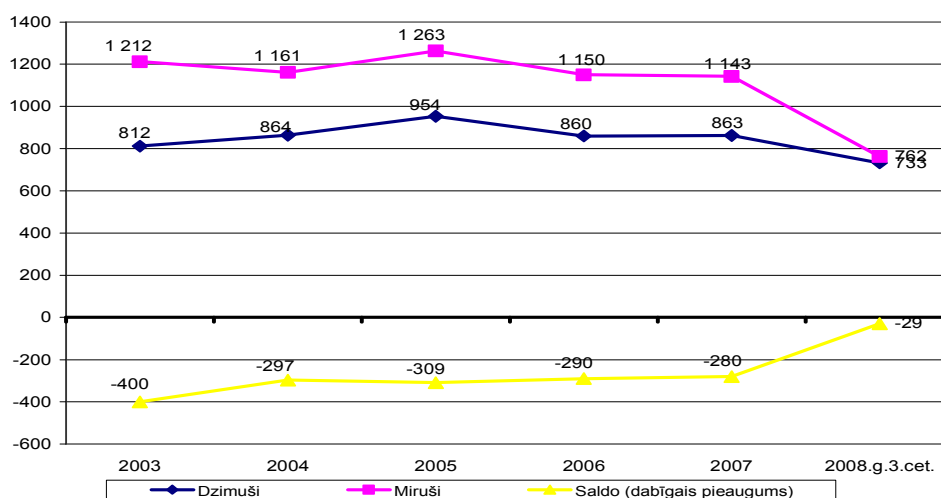
Avots: Centrālā statistikas pārvalde

2.2. Liepājas pilsētas iedzīvotāju raksturojums

Saskaņā ar Liepājas pilsētas domes sniegtajiem statistikas datiem iedzīvotāju skaits Liepājā kopš 1990.gada katru gadu pakāpeniski samazinājies. 2007.gadā salīdzinājumā ar 2003.gadu iedzīvotāju skaits samazinājies par 1,7%. Iedzīvotāju skaita samazināšanās vērojama ne tikai Liepājā, bet visā Latvijā un Baltijas valstīs kopumā. Liepājas iedzīvotāju skaita samazinājums saistāms ar ilgtermiņa migrācijas negatīvo saldo (2006. un 2007.gadā attiecīgi -148 un -147), kā arī dabiskā pieauguma negatīvo rādītāju. Dabiskā pieauguma negatīvais rādītājs Liepājā pēdējo gadu laikā samazinājies un salīdzinājumā ar 2003.gadu, kad rādītājs sasniedza -400, 2007.gadā bija -280, savukārt pavisam straujš negatīvo rādītāju samazinājums vērojams 2008.gada deviņos mēnešos, kad reģistrētais dabiskais pieaugums bija -29, skatīt 2.2.- 1. grafiku.

2.2.- 1.grafiks

Iedzīvotāju dabiskās kustības rādītāji (dzimuši, miruši, saldo (dabīgais pieaugums)) Liepājā

Avots: Liepājas pilsētas dome

Liepāja ir iedalīta deviņos mikrorajonos – Dienvidrietumu rajons, Ezerkrasts, Jaunā pasaule, Jaunliepāja, Karosta, Tosmare, Vecliepāja, Zaļā Birze un Ziemeļu priekšpilsēta. Saskaņā ar Liepājas pilsētas domes datiem 2008.gadā vislielākais pilsētas mikrorajons bija Vecliepāja, kurā dzīvo 29% no visiem pilsētas iedzīvotājiem, savukārt vismazākais

¹ Dati Centrālajā statistikas pārvaldē par IKP Latvijas pilsētās ir pieejami ar 2 gadu nobīdi.

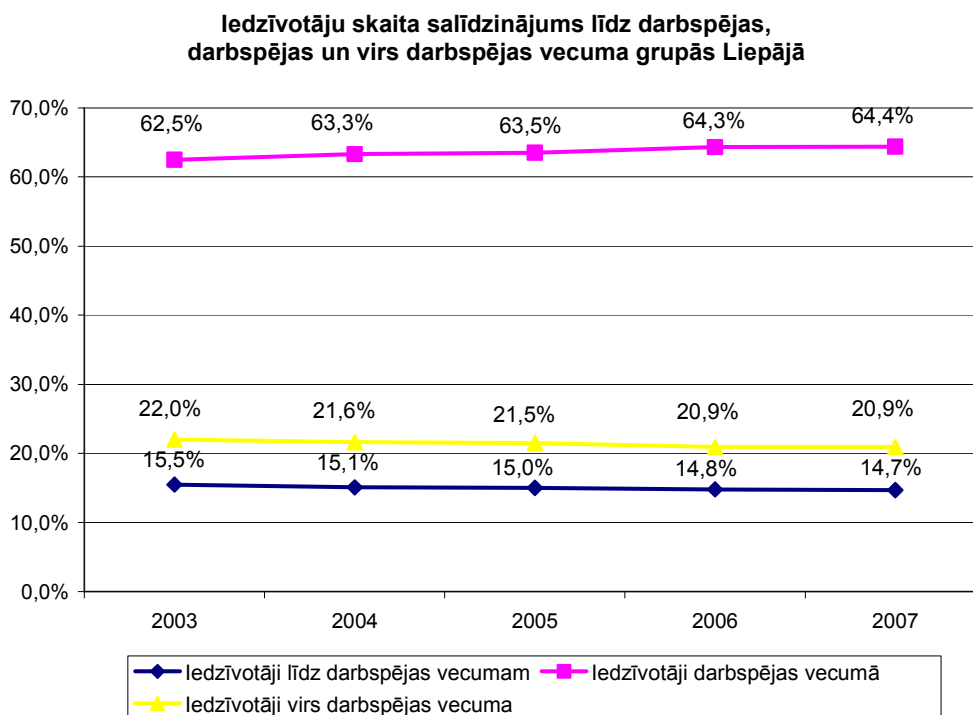
ar 59 iedzīvotājiem bija Jaunā pasaule. Otrs mazākais bija Tosmare, kur dzīvo 4% iedzīvotāju no visiem Liepājas iedzīvotājiem. 2008.gadā Ziemeļu priekšpilsētā dzīvoja 21%, Ezerkrastā – 14%, Karostā – 10%, Jaunliepājā – 9% Dienvidrietumu rajonā – 7% un Zaļā Birzē – 6% no visiem pilsētas iedzīvotājiem.

2007.gadā vislielākais iedzīvotāju skaits (12 628 iedzīvotāji) Liepājā bija vecuma grupā no 21 līdz 40 gadiem, otra lielākā vecuma grupa bija no 41 līdz 50 gadiem – 12 119 iedzīvotāji. Vismazākā vecuma grupa bija iedzīvotāji, kam ir 70 un vairāk gadi – 8 831 iedzīvotājs. Kopš 2003.gada visstraujākais skaita samazinājums bija vecuma grupā no 11 līdz 20 gadiem (no 13 051 iedzīvotājiem 2003.gadā uz 10 667 iedzīvotājiem – 2007.gadā). Tas skaidrojams ar zemo dzimstības līmeni 90.gadu otrajā pusē. Piemēram, 1997.gadā Liepājā bija 651 jaundzimušais, kas bija 47% no 1991.gada jaundzimušo skaita. Iedzīvotāju skaits vecuma grupā no 51 līdz 60 gadiem (10 435 iedzīvotāji) norāda, ka tuvākajos gados palielināsies pensijas vecuma iedzīvotāju skaits.

Iedzīvotāju vidējais vecums Latvijā 2007.gadā bija 40,5 gadi. Rīgā – 41,7 gadi, kas 2007.gadā bija Latvijā augstākais rādītājs, tad Jūrmalā un Daugavpilī ar attiecīgi vidējo vecumu 41,1 un 41 gads, Rēzeknē un Ventspilī – 40,5 gadi, Liepājā – 40,2 gadi, bet Jelgavā – 39,2 gadi.

2.2.- 2. grafikā redzams, ka 2007.gadā 64,4% no visiem Liepājas iedzīvotājiem bija darbības vecumā (no 15 līdz 60 g.v.), iedzīvotāju līdz darbības vecumam – 14,7%, bet iedzīvotāju virs darbības vecumā – 20,9%. Latvijā vidēji attiecīgi – 65,6%, 13,8% un 20,6%.

2.2.- 2. grafiks

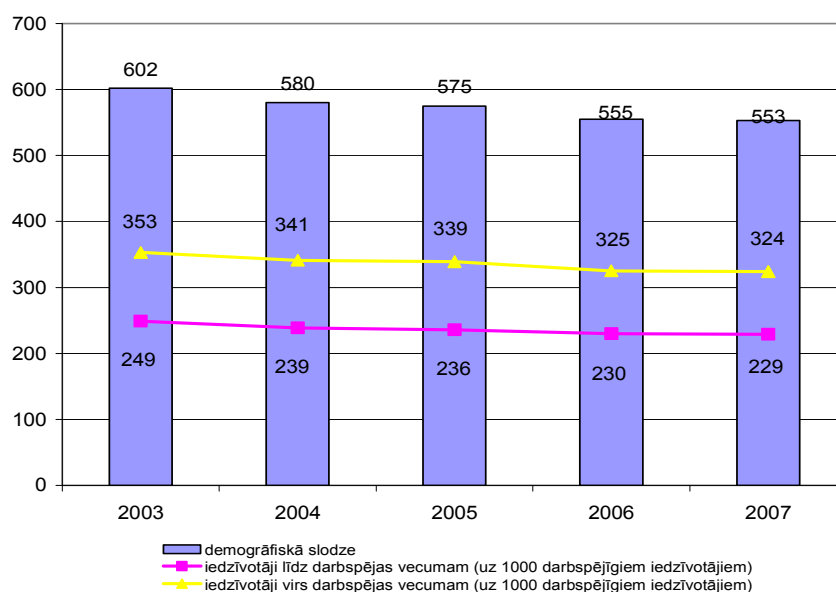

Avots: Centrālā statistikas pārvalde

Grafikā 2.2.- 3. atspoguļotie demogrāfiskās slodzes rādītāji Liepājā raksturo bērnu un pusaudžu līdz 15 gadu vecumam un pensijas vecuma iedzīvotāju virs 60 gadiem skaita attiecību pret darbības vecuma iedzīvotāju skaitu. Kopš 2000.gada Liepājā ir visaugstākā demogrāfiskā slodze starp 7 lielākajām pilsētām. Tāpat kā vidēji Latvijā un citās lielākajās pilsētās, arī Liepājā demogrāfiskās slodzes līmenis katru gadu samazinās. Ja 2003.gadā uz 1 000 darbības vecuma iedzīvotājiem Liepājā bija 602 bērni, pusaudži un pensijas vecuma iedzīvotāji, tad 2007.gadā – 553 bērni, pusaudži un pensijas vecuma iedzīvotāji. 2007.gadā vidēji Latvijā bija 516 iedzīvotāju līdz un virs darbības vecumam uz 1 000 darbības vecuma iedzīvotājiem. Zemākais demogrāfiskās slodzes līmenis starp lielākajām Republikas nozīmes pilsētām bija Daugavpilī – 467.

2.2.- 3.grafiks

Demogrāfiskās slodzes rādītāji Liepājā

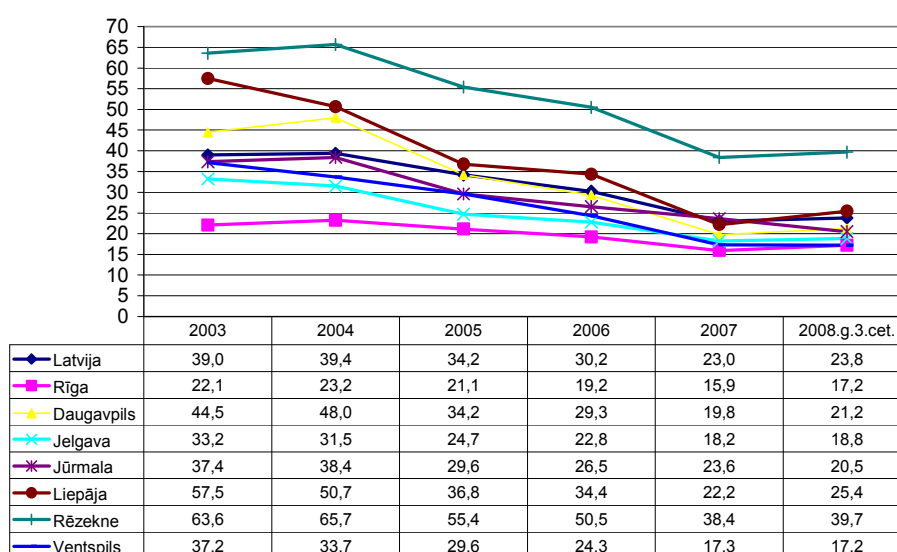
Avots: Liepājas pilsētas dome

Bezdarbs Latvijā un Liepājā vienmēr ir bijusi aktuāla problēma. Arī tad, kad vēl nebija reāli jūtamas ekonomiskās krīzes sekas. Vienmēr ir bijis daudz tādu cilvēku, kas ir bez darba - gan personisko iemeslu dēļ, gan tādēļ, ka nevar atrast darbu, jo pieprasījums pārsniedz piedāvājumu. 2009.gada sākumā bezdarbs ir strauji pieaudzis. Konkurences apstākļos uzņēmējdarbības jomā, darba devēji spiesti samazināt darbinieku skaitu uzņēmumos, ar mērķi saglabāt konkurētspēju un samazināt uzņēmējdarbības izmaksas.

Lielākais reģistrētais bezdarba līmenis Liepājā kopš 1996.gada bija 1999.gadā – 14,5% un reģistrēto bezdarbnieku skaits sasniedza 7 448 cilvēkus, no kuriem 3 575 cilvēki bija ilgstošie bezdarbnieki. Kopš 2003.gada bezdarba līmenis gan Liepājā, gan Latvijā katru gadu samazinājās. Laika periodā no 2003.gada līdz 2007.gada beigām, kā redzams pēc rādītājiem grafikā 2.2.- 4. Latvijā kopumā ļoti strauji samazinājās bezdarba līmenis un 2007.gada beigās uz 1 000 iedzīvotājiem vidēji Latvijā bija 23 reģistrētie bezdarbnieki. Augstākais rādītājs bija Rēzeknē – 38,4. Jūrmalā uz 1 000 iedzīvotājiem bija – 23,6 bezdarbnieki, Liepājā – 22,2, Daugavpilī – 19,8, Jelgavā – 18,2 un Ventspilī – 17,3. Bet zemākais bezdarbnieku skaits uz 1000 iedzīvotājiem Rīgā – 15,9, skatīt grafiku 2.2.-4.

2.2.- 4.grafiks

Reģistrēto bezdarbnieku skaits uz 1000 iedzīvotājiem Liepājā un citās Latvijas pilsētās

Avots: Liepājas pilsētas dome

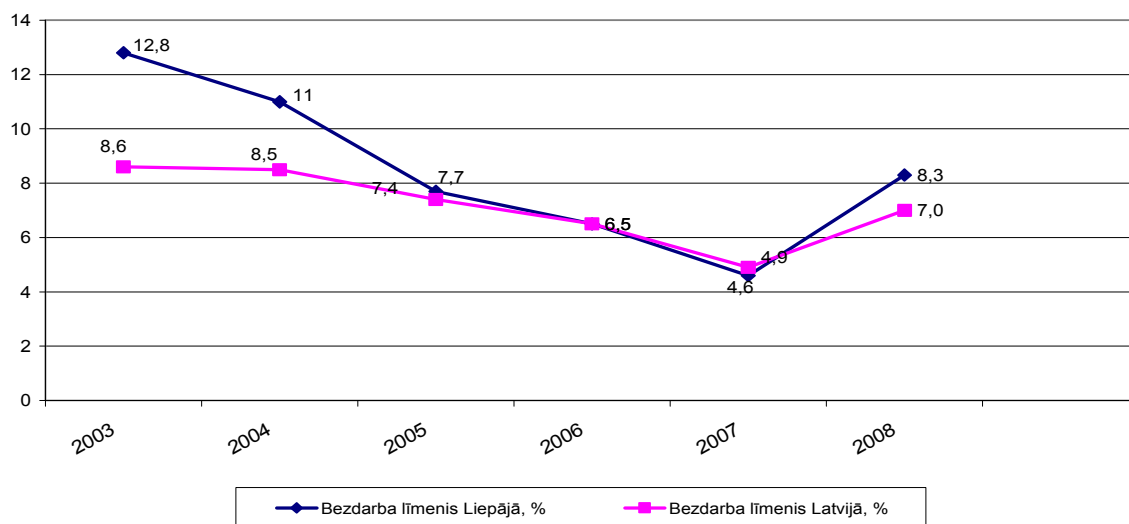
2008.gadā bezdarba līmenis jeb bezdarbnieku īpatsvars ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitā strauji palielinājās. 2008.gada beigās Liepājā tas sasniedza 8,3%, kas ir par 80% vairāk nekā 2007.gada beigās. Latvijā bezdarba līmenis palielinājās nedaudz lēnāk un 2008.gada beigās sasniedza 7%.

Grafikā 2.2.- 5. atspoguļots bezdarba līmeņa procentuālo rādītāju salīdzinājums starp Liepājas pilsētas un Latvijas vidējiem rādītājiem. Salīdzinājumā ar 2003.gada rādītājiem Liepājā uz 31.12.2007. par 7,4% samazinājies bezdarba līmenis. Līdz pat 2006.gadam Liepājā bezdarba līmenis pārsniedza Latvijas vidējos rādītājus, bet 2007.gadā pat bija par 0,3% zemāks nekā vidēji Latvijā. Uz 2008.gada 31.decembri novērojams straujš bezdarba līmeņa kāpums salīdzinājumā ar 2007.gada rādītājiem.

2008.gadā, salīdzinot ar 2007.gadu, bezdarba līmenis palielinājies visās lielākajās pilsētās. Liepājā bezdarba līmeņa pieauguma temps ir bijis visstraujākais - par 80,4%. Rīgā bezdarba līmenis palielinājies par 67,7%, Ventspilī par 60,5%, Rēzeknē par 55,3%, Daugavpilī par 46,5%, Jelgavā par 44,7%. Vismazākais bezdarba līmeņa pieaugums bijis Jūrmalā - par 12,5%. Liepājas rajonā bezdarba līmenis palielinājies par 29,4%, Latvijā vidēji par 42,9%.

2.2.- 5. grafiks

Bezdarba līmenis Liepājā un Latvijā

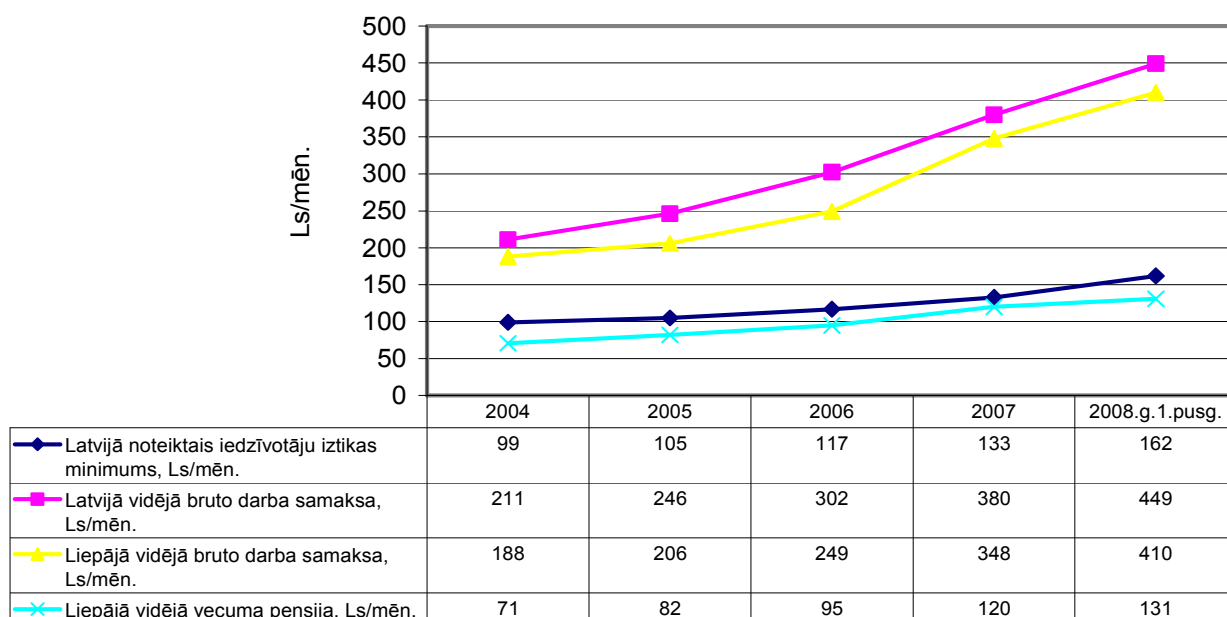
Avots: Liepājas pilsētas dome

Ik gadu Liepājā uzlabojas iedzīvotāju labklājība, par ko liecina dati par algu, iztikas minimuma un pensijas apmēru, skatīt grafiku 2.2.- 6. Kopš 2004.gada Latvijā valsts noteiktais vidējais iztikas minimums audzis. 2007.gadā pieaugums LR noteiktā vidējā iztikas minimuma apmēram salīdzinājumā ar 2004.gadu ir 34%. Augusi arī vidējā bruto darba samaksa valstī un attiecīgi arī Liepājā. Salīdzinājumā ar 2004.gadu 2007.gadā vidējā darba samaksa Liepājā paaugstinājusies par 85%, kas bija par 5% lielāks pieaugums nekā vidēji Latvijā.

Liepājā vidējā vecuma pensijas apmērs 2007.gadā salīdzinājumā ar 2004.gadu pieaudzis par 69%. Saskaņā ar Liepājas pilsētas sniegtajiem datiem 2008.gada 3. ceturksnī Liepājā vidējā bruto darba samaksa bija 416 Ls, kas ir 91,6% no Latvijas vidējās algas. 2008.gada deviņu mēnešu laikā liepājnieku vidējā alga palielinājusies par Ls 68 jeb par 19,5% attiecībā pret 2007.gada vidējo algu. Ja 2008.gada 1.pusgadā Liepājā vidējās algas kāpums bija lēnāks nekā vidēji Latvijā, tad 2008.gada deviņu mēnešu periodā Liepājā vidējā alga pieaugusi straujāk nekā vidēji Latvijā. Latvijā vidējā alga palielinājusies par Ls 73 jeb par 19,2%. Liepājā procentuāli ir bijis trešais lielākais darba samaksas pieaugums starp 7 lielākajām pilsētām. Vislielākais darba algas pieaugums bijis Daugavpilī (par 20,2% salīdzinājumā ar 2007.gada vidējo darba samaksu). Straujāk nekā Liepājā darba samaksa pieaugusi Ventspilī (par 19,6%). Lēnāk nekā Liepājā darba samaksa palielinājusies Jūrmalā (par 19,4%), Rīgā (par 18,9%), Rēzeknē (par 18,6%) un Jelgavā (par 16,9%), skatīt grafiku 2.2.- 6.

2.2.- 6. grafiks

Mēneša vidējā bruto darba samaksa, mēneša vidējā vecuma pensija un Latvijā noteiktais iedzīvotāju iztikas minimums, Ls/mēn.

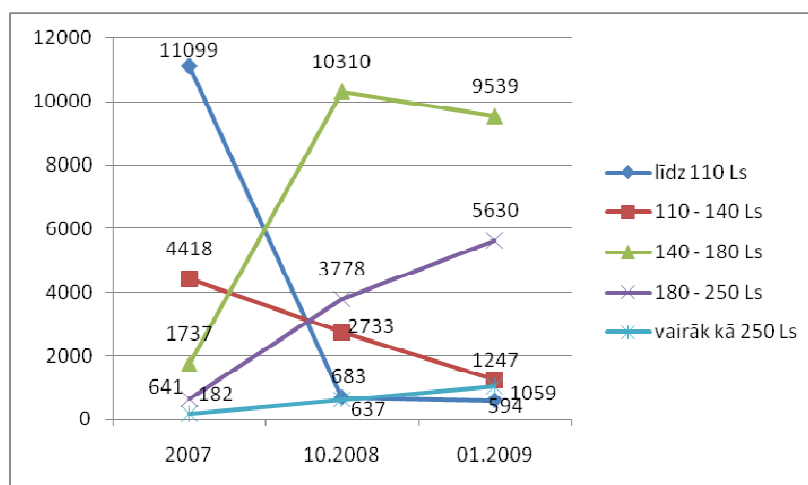
Avots: Liepājas pilsētas dome

2007.gadā vecuma pensiju Liepājas pilsētā saņēmuši 18 077 pensionāri, 2008.gadā - 18 141, 2009.gada janvārī - 18 069, savukārt invaliditātes pensiju 2007.gadā saņēmuši 2 202 pensionāri, 2008.gadā - 2 212 un 2009.gada janvārī - 2 218.

Analizējot pieejamos datus par vecuma pensijas saņēmēju skaitu un ienākumiem, secināts, ka Liepājas pilsētā laika periodā no 2007.līdz 2008.gadam strauji samazinājies to pensionāru skaits, kuri saņem vecuma pensiju apmērā līdz Ls 110, tāpat laika periodā no 2007. - 2009.gada sākumam samazinājies arī to pensionāru skaits, kuri saņem vecuma pensiju apmērā no Ls 110 līdz Ls 140. Salīdzinot 2007.gada un 2008.gada datus, ļoti strauji palielinājies to pensionāru skaits, kuri saņem vecuma pensiju apmērā no Ls 140 līdz Ls 180. No 2007.gada līdz 2009.gada sākumam palielinājies to pensionāru skaits, kuri saņem vecuma pensiju apmērā no Ls 180 līdz Ls 250, kā arī par 376 pensionāriem palielinājies to pensionāru skaits kuri saņem vecuma pensiju lielāku par Ls 250, skatīt grafiku 2.2. - 7.

2.2.- 7. grafiks

Vecuma pensijas saņēmēju skaits Liepājas pilsētā pa gadiem pēc pensijas apmēra latos.

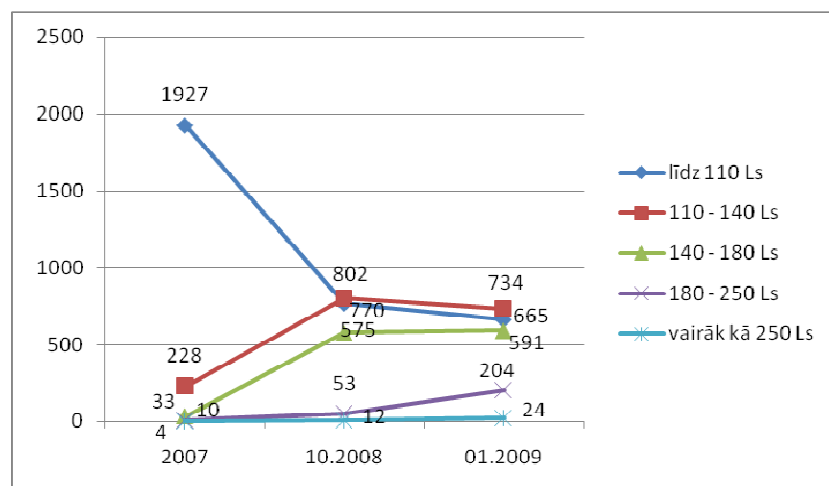

Avots: Liepājas pilsētas dome

Invaliditātes pensijas saņēmēju vidū arī vērojama tendence samazināties to pensionāru skaitam, kuri saņem invaliditātes pensiju apmērā līdz Ls 110. No 2007.gada līdz 2008.gadam palielinājies to pensionāru skaits, kuri saņem invaliditātes pensiju apmērā no Ls 110 līdz Ls 140, kā arī no Ls 140 līdz Ls 180, savukārt laika periodā no 2008.gada līdz 2009.gada sākumam invaliditātes pensijas saņēmēju skaits samazinājies aptuveni par 100 pensionāriem. Laika periodā no 2007.gada līdz 2009.gada sākumam par 194 personām palielinājies to pensijas saņēmēju skaits, kam invaliditātes pensija ir no Ls 180 līdz Ls 250 un par 14 personām palielinājies to pensionāru skaits, kam invaliditātes pensija ir vairāk kā Ls 250, skatīt grafiku 2.2. – 8.

2.2.- 8. grafiks

Invaliditātes pensijas saņēmēju skaits Liepājas pilsētā pa gadiem pēc pensijas apmēra latos.

Avots: Liepājas pilsētas dome

3. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības mērķa grupas

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka tiesības saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību ir Latvijas pilsoņiem, nepilsoņiem un ārzemniekiem, kuriem piešķirts personas kods, izņemot personas, kuras ir saņēmušas termiņuzturēšanās atļauju.

Papildu minētajām personu kategorijām, tiesības saņemt naktspatversmes, patversmes, informēšanas un konsultāciju pakalpojumus un pabalstu garantētā minimālā ienākumu (GMI) līmeņa nodrošināšanai ir personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss un šo personu ģimenes locekļiem.

Minētais likums arī nosaka, ka bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, kuri ieguvuši alternatīvo statusu, ir tiesības saņemt sociālās aprūpes pakalpojumus un atbilstošus valsts nodrošinātos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus.

3.1. Sociālo pakalpojumu mērķa grupas

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka mērķa grupas pa sociālo pakalpojumu virzieniem – sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija.

1. Tiesības uz sociālo rehabilitāciju ir:

- 1) personām ar invaliditāti un personām ar funkcionāliem traucējumiem;
- 2) personām pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas;
- 3) personām, kurām ir izveidojusies atkarība no alkohola, narkotiskajām vai psihotropajām vielām;
- 4) personām, kuras cietušas no vardarbības;
- 5) bērniem, kuri ilgstoši (ilgāk par vienu gadu) atradušies ārpusģimenes aprūpē;
- 6) cilvēku tirdzniecības upuriem.

Daļai no minētajām mērķa grupām sociālo rehabilitāciju nodrošina valsts atbilstoši ikgadējā valsts budžeta likumā piešķirtajiem līdzekļiem, saskaņā ar likumu „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums”.

2. Tiesības uz sociālo aprūpi ir:

likumā „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” 3.pantā minētajām personām, kurām vecuma vai funkcionālu traucējumu dēļ ir grūti sevi aprūpēt, kā arī bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem.

LPD SD nolikumā sociālās rehabilitācijas un sociālās aprūpes saņēmēji minēti tādi, kā noteikts LR likumā „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums”. Papildus, kā sociālo pakalpojumu saņēmēji definētas šādas mērķa grupas: ģimenes ar bērniem, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi; audžuģimenes; bērni – bāreņi; aizbildņi; personas, kuras aprūpē kādu no ģimenes locekļiem; personas ar invaliditāti; pensijas vecuma personas; personas ar garīga rakstura traucējumiem; no brīvības atņemšanas soda izciešanas vietām atbrīvotās personas; ilgstošie bezdarbnieki; citas personu grupas, kurām tas nepieciešams.

Analizējot Liepājas pilsētas sociālās institūcijas, pašvaldības nodrošinātos un pirkto sociālos pakalpojumus, secināts, ka lielākās sociālo pakalpojumu saņēmēju mērķa grupas 2007.gadā un 2008.gadā Liepājas pilsētā ir šādas:²

1. Personas ar invaliditāti (pieaugušas personas un bērni ar funkcionāliem traucējumiem, garīga rakstura traucējumiem):

2007.gads	2008.gads	Mērķa grupa un saņemtais sociālais pakalpojums
28	31	Personas ar garīga rakstura traucējumiem vecumā no 16 gadiem saņēmušas sociālos pakalpojumus LPD SD Dienas centrā personām ar garīgās attīstības traucējumiem.
18	23	Pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem uzturējušās LPD SD Grupu dzīvokļos.
196	150	Pieaugušas personas ar invaliditāti saņēmušas LPD SD Biroja „Aprūpe mājās” sniegto pakalpojumu - aprūpe mājās.
12	7	Bērni invalīdi saņēmuši LPD SD Biroja „Aprūpe mājās” sniegto pakalpojumu - aprūpe mājās.
1	1	Bērns invalīds saņēmis sociālos pakalpojumus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā bērniem.
7	14	Bērni invalīdi saņēmuši ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas bērniem (Valmieras SOS bērnu ciemats, audžuģimenes, Liepājas pilsētas Sociālā dienesta Bērnumams) pakalpojumus.
25	28	Bērni invalīdi saņēmuši sociālās rehabilitācijas pakalpojumus.
17	14	Bērni invalīdi saņēmuši Portidžas mājapmācības pakalpojumu.
3	8	Bērni invalīdi saņēmuši sociālās rehabilitācijas kursu biedrībā „Kurzemes akcija „Saules stars””.

² Pārskats par Sociālajiem pakalpojumiem un Sociālo palīdzību Liepājas pilsētā 2007. un 2008.gadā.

2. Pensijas vecuma personas:

2007.gads	2008.gads	Mērķa grupa un saņemtais sociālais pakalpojums
436	416	Pensijas vecuma personas, kuras nespēj sevi aprūpēt, saņēmušas aprūpi mājās.
77	59	Pensijas vecuma personas ievietotas īslaicīgās sociālās aprūpes nodaļās (Liepāja pilsētas domes institūciju nodrošinātais pakalpojums).
1820	1801	Pensijas vecuma personas izmantojušas LPD SD Pensionāru dienas centra pakalpojumus.
33	35	Personas saņēmušas ilgstošas sociālās aprūpes un Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus (pansionāti).
200	192	Personas saņēmušas īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumus (LPD SD pirktais pakalpojums).
10	11	Pensijas vecuma personas saņēmušas sociālo pakalpojumu „Drošības pogas”.

3. Bērni un ģimenes ar bērniem:

2007.gads	2008.gads	Mērķa grupa un saņemtais sociālais pakalpojums
122	100	Pamesti un bez vecāku gādības palikuši bērni vecumā no 2-18 gadiem saņēmuši sociālo pakalpojumu LPD SD Bērnamā.
107	92	Bērni saņēmuši sociālos pakalpojumus LPD SD Bērnu patversmē.
744	441	Ģimenes ar bērniem, kas saņēmušas konsultācijas LPD SD Ģimenes atbalsta daļā.
90	93	Ģimenes ar bērniem, kas pirmo reizi nonākušas LPD SD Ģimenes atbalsta daļas redzeslokā.
15	45	Bez vecāku gādības palikušie bērni, kuriem nodrošināta aprūpe audžuģimenēs.

4. Personas pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas (probācijas klienti).

Sociālo pakalpojumu LPD SD Sociālās rehabilitācijas centrā Probācijas klientiem (SRC) 2007.gadā saņēmuši 32 Liepājas pilsētas iedzīvotāji, kas ir ap 60% no visiem SRC klientiem (53 personas) un 2008.gadā saņēmuši 24 Liepājas pilsētas iedzīvotāji no visiem SRC klientiem (40 personas).

5. Bezpajumtnieki.

2007.gadā sociālo pakalpojumu LPD SD Nakts patversmē saņēmuši 274 bezpajumtnieki un 2008.gadā 255 bezpajumtnieki.

6. Personas, kuras cieš no atkarībām

LPD SD Narkotkarības pārvarēšanas palīdzības punktā pakalpojumu 2007.gadā saņēmušas 84 personas un 2008.gadā - 118 personas.

Izanalējot visu iepriekš minēto mērķa grupu skaitu 2007. un 2008.gadā, lielākās sociālo pakalpojumu mērķa grupas Liepājas pilsētā ir pensijas vecuma personas, personas ar invaliditāti, kā arī bērni un ģimenes ar bērniem.

LPD SD apmaksā arī citas aktivitātes, kas ir saistītas ar sociālo rehabilitāciju un sociālo iekļaušanu: baseina apmeklējums bērniem invalīdiem, aizbildņu apmācību, riteņkrēslu deju studiju nodarbības personām ar funkcionāliem traucējumiem, nodarbības personām ar redzes un dzirdes invaliditāti u.c. aktivitātes, kas paredzētas tieši minētajām mērķa grupām.

2007.gadā nav apmierināti 16 personu pieprasījumi sociālā pakalpojuma saņemšanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās pieaugušām personām.³

2008.gadā nav apmierināti 13 personu pieprasījumi sociālā pakalpojuma saņemšanai ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijās pieaugušām personām, kā arī 18 pieprasījumi sociālo gultu nodrošināšanai.⁴

Ņemot vērā iepriekš minētos datus, kā arī to, ka pensijas vecuma personu skaits Liepājā pieaug, pieprasījums pēc sociālajiem pakalpojumiem šai mērķa grupai var palielināties.

Ziemas mēnešos pieprasījums pēc Nakts patversmes sniegtajiem pakalpojumiem pārsniedz piedāvājumu, līdz ar to veidojas rinda un ir grūtības ar klientu izmitināšanu, kas liecina par šāda sociālā pakalpojuma paplašināšanas nepieciešamību.

3.2. Sociālās palīdzības mērķa grupas

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka sociālās palīdzības saņēmēji ir trūcīgas un maznodrošinātas ģimenes (personas). LPD SD pēc personas un tās ģimenes locekļu ienākumu un citu materiālo resursu izvērtēšanas, lemj par sociālās palīdzības piešķiršanu.

Tāpat LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka pašvaldība ir tiesīga izmaksāt citus pabalstus, ja ir apmierināts pamatots pašvaldības iedzīvotāju pieprasījums pēc pabalsta garantētā minimālā ienākumu

³ Pārskats par Sociālajiem pakalpojumiem un Sociālo palīdzību Liepājas pilsētā 2007.gadā.

⁴ Pārskats par Sociālajiem pakalpojumiem un Sociālo palīdzību Liepājas pilsētā 2008.gadā.

līmeņa nodrošināšanai un dzīvokļa pabalsta. Attiecīgi arī pašvaldība pati definē mērķa grupas un kritērijus sociālās palīdzības saņemšanai.

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka personas, kuras ir tiesīgas saņemt pabalstus, reglamentē pašvaldības saistošajos noteikumos. Sociālās palīdzības saņēmēji Liepājā norādīti saistošajos noteikumos – katram pabalsta veidam sava mērķa grupa. LPD SD nolikumā, kā arī LPD SD Sociālās palīdzības daļas nolikumā sociālās palīdzības mērķa grupas nav definētas.

Sociālās palīdzības saņēmēju skaits 2008.gadā, kam veikta ienākumu testēšana, Liepājas pilsētā bija:

- 384 ģimenes ar bērniem un vienu vai vairākiem darbspējīgiem pieaugušajiem (1 307 personas);
- 62 ģimenes ar bērniem un bez darbspējīgām personām (158 personas);
- 276 ģimenes bez bērniem un vienu vai vairākiem darbspējīgajiem pieaugušajiem (451 persona);
- 4 198 ģimenes bez bērniem un bez darbspējīgām personām (4 721 persona, no tām 314 pieaugušas personas ar invaliditāti un 4 407 pensijas vecuma personas).

Pavisam pilsētā sociālo pabalstu saņēmušo skaits 2007.gadā bija 15 968 personas, 2008.gadā - 15 384 personas, tajā skaitā arī, ja persona vērsusies pašvaldībā pēc sociālās palīdzības atkārtoti.⁵

Lielākais skaits no pabalstu saņēmušajām personām 2008.gadā bija:

- 6 414 personas saņēmušas dzīvokļa pabalstu - no tiem 777 darbspējīgie, 728 bērni, 372 pieaugušas personas ar invaliditāti, 4 537 pensijas vecuma personas;
- 1202 personas saņēmušas pabalstu medicīnas pakalpojumu apmaksai – no tiem 130 darbspējīgie, 14 bērni, 163 pieaugušas personas ar invaliditāti, 895 pensionāri;
- 248 personas saņēmušas GMI pabalstu - no tiem 137 darbspējīgie, 89 bērni, 18 pieaugušas personas ar invaliditāti un 4 pensijas vecuma personas;
- 2 035 personas saņēmušas pabalstus bērna izglītībai un audzināšanai;
- 5 018 personas saņēmušas pabalstus citiem mērķiem - no tām 309 darbspējīgie, 1 256 bērni, 185 pieaugušas personas ar invaliditāti, 3 268 pensijas vecuma personas u.c.

Analizējot informāciju par sociālo pabalstu saņēmējiem, secināts, ka lielākā sociālo pabalstu saņēmēju mērķa grupa ir pensijas vecuma personas un personas ar invaliditāti.

Liepājas pilsētas domes Sociālo lietu komisija 2007.gadā izskatījusi 3 028 iedzīvotāju iesniegumus. Palīdzība piešķirta 1 795 personām, no tām 1 417 personām veselības uzlabošanai, 194 personām sadzīves apstākļu uzlabošanai, 283 personām citu vajadzību apmierināšanai.

2008.gadā Liepājas pilsētas domes Sociālo lietu komisija izskatījusi 2 370 iedzīvotāju iesniegumus, kas bija par 658 iesniegumiem mazāk kā iepriekšējā gadā. Palīdzība piešķirta 1 505 personām, par 290 mazāk nekā 2007.gadā, no tiem 1 082 personām veselības uzlabošanai, 201 personai sadzīves apstākļu uzlabošanai, 222 personām – citu vajadzību apmierināšanai.

Detalizētāki dati par iesniegumu saturu LPD SD netiek analizēti, savukārt iesniegumu analīzes par piešķirtās sociālās palīdzības apjomu un pieprasītās palīdzības veidu rezultātā, varētu noskaidrot mērķa grupu, kuras vajadzības sociālās palīdzības saņemšanai Liepājas pilsētā nav apmierinātas.

⁵ Pārskats par Sociālajiem pakalpojumiem un Sociālo palīdzību Liepājas pilsētā 2007. un 2008.gadā.

4. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības raksturojums

4.1. Liepājas pilsētas domes Sociālais dienests

LR Likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka pašvaldībai, kuras teritorijā persona reģistrējusi savu pamata dzīvesvietu, ir pienākums nodrošināt personai iespēju saņemt tās vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību.

Liepājas pilsētā sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību nodrošina LPD SD, kas atrodas Liepājā, E.Veidenbauma ielā 3.

LPD SD ir Liepājas pašvaldības iestāde, kas ir izveidota ar Liepājas pilsētas domes lēmumu un darbojas saskaņā ar nolikumu.

LPD SD darbības mērķis ir palīdzēt personām, ģimenēm un personu grupām atrisināt vai mazināt sociālās problēmas, attīstot pašas personas resursus un iesaistot atbalsta sistēmās, sniegt materiālu atbalstu krīzes situācijās nonākušām trūcīgām ģimenēm (personām), lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darbaspējīgo personu līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā, veikt profesionālu sociālo darbu ģimenēs, kurās audzina bērnus, kā arī attīstīt un sniegt iedzīvotājiem sociālos pakalpojumus, pamatojoties uz sociālā darbinieka vai sociālā darba speciālista veiktu personas individuālo vajadzību un resursu novērtējumu.⁶

LPD SD struktūra ir organizēta vienotā hierarhiskā sistēmā. Tā pakļautībā atrodas šādas struktūrvienības: Centralizētā grāmatvedība, Administratīvā daļa, Personāldaļa, Sociālās palīdzības daļa, Ģimenes atbalsta daļa, Sociālo projektu daļa, Saimniecības daļa, Sociālo pakalpojumu daļa.

LPD SD izveidotā Sociālo projektu daļa veic papildus finansējuma piesaisti jaunu sociālo pakalpojumu izveidei, kā arī sociālo institūciju infrastruktūras sakārtošanai. Īstenoto projektu sarakstu skatīt AP 3.pielikumā.

LPD SD Sociālo pakalpojumu daļas, Ģimenes atbalsta daļas un Sociālās palīdzības daļas detalizētāku aprakstu skatīt AP 4.3.1.10., 4.3.1.11. un 4.5. sadaļā.

LPD SD pakļautībā esošās institūcijas ir trīs sociālās dzīvojamās mājas, Veco ļaužu dzīvojamā māja, Bērnu nams, Bērnu patversme, Narkotikarības pārvarēšanas palīdzības punkts, Pensionāru dienas centrs, Birojs „Aprūpe mājās”, Grupu dzīvokļi, Nakts patversme un Dienas centrs personām ar garīgās attīstības traucējumiem. Skatīt shēmu 4.1.- 1.

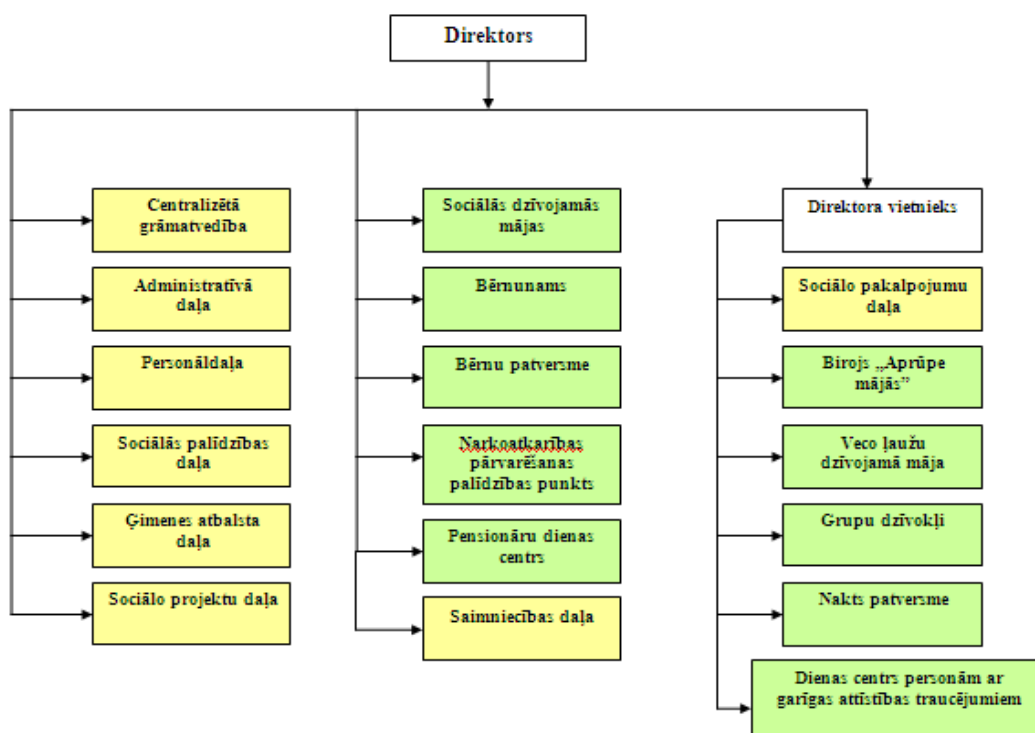
LR likuma „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” 3.pants nosaka, ka kārtība, kādā saņemami pašvaldību sniegtie sociālie pakalpojumi, ir jānosaka pašvaldību saistošajos noteikumos. Visu sociālā dienesta daļu un institūciju darbību nosaka nolikumi.

LPD SD pilda savus uzdevumus un veic savas funkcijas, sadarbojoties ar Liepājas pilsētas pašvaldības struktūrvienībām, pašvaldības pakļautībā esošām iestādēm un uzņēmumiem, valsts institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, juridiskām personām un fiziskām personām.

Profesionālu sadarbība sociālo problēmu risināšanā notiek, bet Liepājas pilsētā nav izstrādāta starpprofesionālu sadarbības shēma, kas noteiktu institūciju atbildību klientu problēmu risināšanā krīzes situācijās. Atsaucoties uz LR Labklājības ministrijas sniegto informāciju, starpprofesionālu sadarbības shēma nav izstrādāta arī valsts līmenī, tomēr jau ir iestrādes šīs problēmas risināšanai.

⁶ Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta nolikums, 15.03.2007., 1.2. p.

Sociālā dienesta struktūra

Sociālā dienesta struktūrvienības
Sociālā dienesta institūcijas

Avots: Liepājas pilsētas domes Sociālais dienests

2005.gadā LPD SD strādāja 164 darbinieki, 2006.gadā – 218 darbinieki, par 54 darbiniekiem vairāk nekā 2005.gadā, savukārt 2007.gadā - 257 darbinieki, par 39 darbiniekiem vairāk nekā 2006.gadā. Darbinieku skaita pieaugums saistīts ar jaunu sociālo pakalpojumu ieviešanu un jaunu sociālo pakalpojumu sniedzēju institūciju izveidošanu.

Liepājas pilsētas domē strādā pārvaldes eksperts sociālos jautājumos, kurš nav LPD SD štata darbinieks. Pārvaldes eksperts sociālos jautājumos koordinē sociālo jautājumu risināšanu Liepājas pilsētā.

Pamatojoties uz LPD SD rīkojumu „Par Sociālā dienesta sociālo institūciju amatu sarakstu un amatu vienību sadalījumu” (27.11.2007.), 2008.gadā Sociālajā dienestā un tā institūcijās strādāja 271 darbinieks. 2008.gada vasarā tika atvērta Sociālā dzīvojamā māja Kuldīgas ielā 34, tādēļ kopējais darbinieku skaits 2008.gada beigās bija 280 darbinieki (269 amata vienības), kas salīdzinot ar 2007.gadu palielinājies par 23 darbiniekiem.

Savukārt 2009.gada martā pēc Personāldaļas sniegtās informācijas LPD SD strādā 242 darbinieki (233,5 amata vienības). Darbinieku skaits ir mazāks kā 2008.gada beigās štatu samazināšanas dēļ.

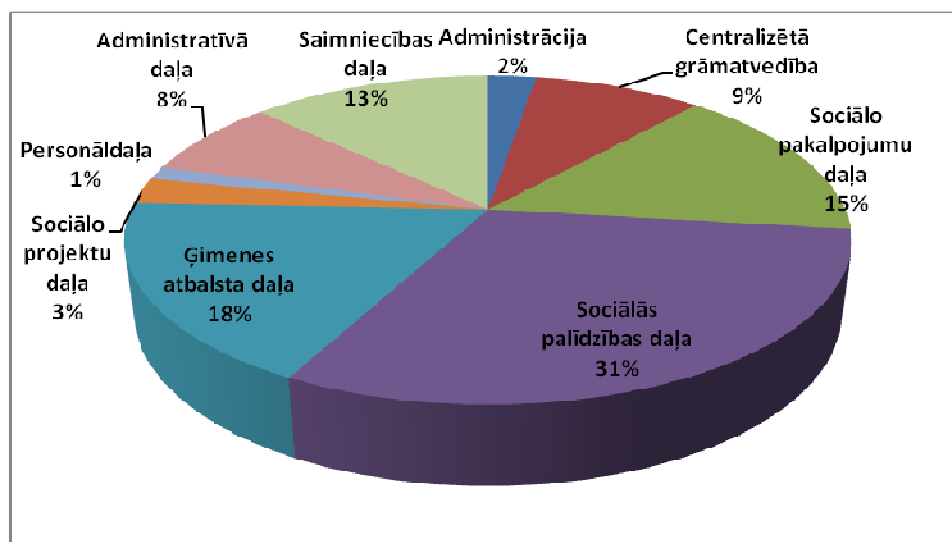
Saskaņā ar 2009.gada datiem LPD SD bija šāds strādājošo darbinieku skaits: sociālo palīdzību sniedza 22 darbinieki, sociālos pakalpojumus - 180 darbinieki, sociālo darbu ar ģimenēm un bērniem nodrošināja 14 darbinieki, administratīvo darbu un citus pienākumus veica 26 darbinieki.⁷

Darbinieku skaits analizēts LPD SD un LPD SD institūcijās. 31% no LPD SD bija Sociālās palīdzības daļas darbinieki, kas ir gandrīz trešā daļa no LPD SD strādājošiem, tomēr tas ir aptuveni 8 reizes mazāk nekā kopējais sociālo pakalpojumu sniegšanā iesaistītais darbinieku skaits. 18% ir Ģimenes atbalsta daļas darbinieki, 15% - Sociālo pakalpojumu daļas darbinieki, 13% - Saimniecības daļas darbinieki, 9% - Centralizētās grāmatvedības darbinieki, 8% - Administratīvās daļas darbinieki, 3% - Sociālo projektu daļas darbinieki, 2% - Administrācijas darbinieki un 1% - Personāldaļas darbinieki. 2008. un 2009.gadā LPD SD strādājošo proporcija saglabājusies līdzīga.

⁷ LPD SD Personāldaļas informācija “Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu”.

4.1.- 1. grafiks

Sociālajā dienestā strādājošo darbinieku % sadalījums 2008.gada beigās

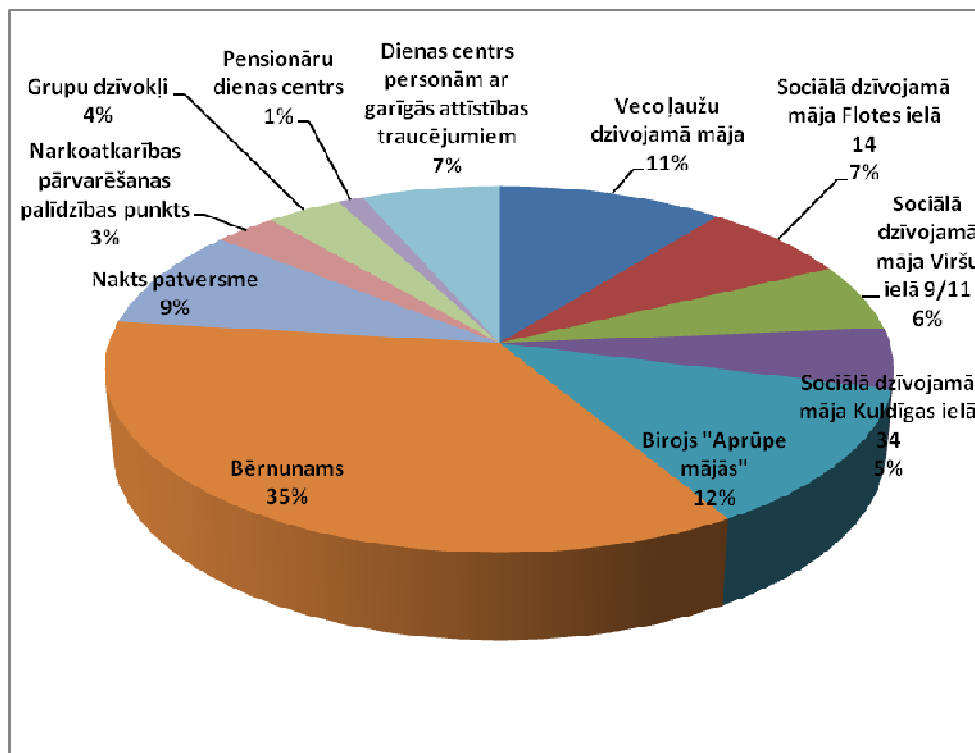
Avots: Liepājas pilsētas domes Sociālais dienests

Analizējot pieejamos datus par 2009.gada martā strādājošo darbinieku skaitu LPD SD institūcijās, secināts, ka 35% - gandrīz trešā daļa institūcijas darbinieku bija Bērnam personāls, otra lielākā institūcija pēc darbinieku skaita bija Birojs „Aprūpe mājās”, kur strādā 12% no visiem institūciju darbiniekiem, un trešā lielākā institūcija bija Veco ļaužu dzīvojamā māja, kur strādā 11% no visiem LPD SD institūciju darbiniekiem, skatīt grafiku 4.1.- 2.

Pēc darbinieku skaita mazākās LPD SD institūcijas bija Pensionāru dienas centrs ar 1% darbinieku no visu institūciju darbinieku skaita, Narkotkarības pārvarēšanas palīdzības punkts ar 3% darbinieku no visu institūciju darbinieku skaita.

4.1.- 2.grafiks

Sociālajā dienesta institūcijās strādājošo darbinieku % sadalījums pa institūcijām 2009.gada martā

Avots: Liepājas pilsētas domes Sociālais dienests

Lai nodrošinātu iedzīvotāju vajadzību profesionālu izvērtēšanu un kvalitatīvu sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sniegšanu, LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka katrā pašvaldībā jābūt vismaz vienam sociālā darba speciālistam uz katrām 1000 iedzīvotājiem. Ja Liepājas pilsētā iedzīvotāju skaits ir aptuveni 85 tūkstoši, tad LPD SD jābūt 85 sociālā darba speciālistiem.

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka sociālā darba speciālists ir persona, kurai ir šajā likumā noteiktā izglītība un kura veic sociālā darbinieka, karitatīvā sociālā darbinieka, sociālā aprūpētāja, sociālā rehabilitētāja vai sociālās palīdzības organizatora profesionālos pienākumus.

Pēc LPD SD sniegtās informācijas 2009.gada sākumā LPD SD un tā institūcijās strādāja 79 sociālā darba speciālisti, neskaitot iestāžu vadītājus.

Analizējot sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzējus, secināts, ka darba slodzes sadalījums LPD SD struktūrvienībās un institūcijās strādājošiem ir nevienmērīgs – dažos gadījumos sociālais darbinieks strādā ar klientu loku līdz 10 personām, dažkārt pat līdz 100 personām. Likumdošanā nav noteikts, kāda ir optimālā slodze, lai sociālā darba speciālists nebūtu pārslogots un profesionāli veiktu pienākumus.

2008.gadā LPD SD strādāja 88 darbinieki ar augstāko izglītību un 84 darbinieki bez izglītības sociālajā darbā.⁸

Analizējot sociālā darba speciālistu izglītību 2008.gadā, iegūta šāda informācija:

1. 30% sociālo darbinieku ieguvuši maģistra grādu sociālajā darbā, 30% - bakalaura grādu sociālajā darbā, 23% - vidējo vai vidējo profesionālo izglītību, 17% sociālo darbinieku ir cita izglītība. Darbinieki ar vidējo izglītību un ar citu izglītību turpina iegūt izglītību sociālajā darbā.
2. 28% sociālo aprūpētāju ieguvuši sociālā darbinieka izglītību, 44% - sociālā aprūpētāja izglītību un 28% ir cita izglītība, bet apmācības tiek turpinātas.
3. 46% sociālo rehabilitētāju iegūta sociālā rehabilitētāja izglītība, 33% sociālo rehabilitētāju ir vidējā vai vidējā profesionālā izglītība, kur 40% no tiem turpina iegūt izglītību. 7% par sociālajiem rehabilitētājiem strādājošiem iegūta bakalaura izglītība sociālajā darbā, 7% - maģistra grāds sociālajā darbā, un 7% - sociālā pedagoga izglītība un studijas tiek turpinātas sociālā darbinieka bakalaura grāda iegūšanai.
4. 32% sociālās palīdzības organizētāju ir sociālās palīdzības organizētāja izglītība, 37% - sociālā darbinieka izglītība, 26% - cita izglītība, tomēr tiek turpinātas studijas sociālā darbinieka vai sociālā aprūpētāja izglītības iegūšanai, 5% sociālās palīdzības organizētāju ir maģistra grāds sociālajā darbā.

16% aprūpētāju (dežurantu) ir pamatzglītība un izglītības iegūšana netiek turpināta. 35% aprūpētāju (dežurantu) iegūta vidējā izglītība un tikai trešā daļa turpina iegūt kādu no sociālā darba speciālista kvalifikācijām. 27% aprūpētāju (dežurantu) iegūta vidējā profesionālā izglītība un tikai 9% no tiem turpina iegūt izglītību, 9% iegūta sociālā aprūpētāja izglītība, 1% - sociālā darbinieka izglītība, pārējiem ir cita izglītība. Minētajos datos nav iekļauta informācija par aprūpētājiem, kuri ir pakalpojumu sniedzēji Birojā „Aprūpe mājās”.

LPD SD ir Liepājas pilsētas domes apstiprināti noteikumi „Par darba samaksas kārtību Liepājas pilsētas domes Sociālajā dienestā un sociālajās institūcijās” (10.07.2003.), kam pēdējie grozījumi veikti 22.01.2009. LPD SD nav izstrādāta darbinieku motivēšanas sistēma, darba novērtēšanas kritēriji, kvalifikācijas celšanas plāns, individuālie darba plāni.

2008.gadā darbiniekiem tika nodrošinātas veselības apdrošināšanas polises. Studijas atbilstošas izglītības iegūšanai tiek līdzfinansētas ar Liepājas pilsētas domes Sociālo lietu komisijas lēmumu, ja darbinieks vērsies ar iesniegumu.

LPD SD telpas ir izremontētas, pietiekamas, lai profesionāli organizētu darbu ar klientiem. Telpas ir atbilstoši pielāgotas piekļūšanai personām ar kustību traucējumiem, kā arī nodrošināti marķējumi, lai atvieglotu vides pieejamību personām ar redzes traucējumiem.

Supervīzija

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka pašvaldībai ir pienākums nodrošināt konsultatīvu atbalstu pašvaldības sociālā dienesta un tās izveidoto sociālo pakalpojumu sniedzēju sociālā darba speciālistiem.

LPD SD struktūrvienību un institūciju darbiniekiem tiek nodrošināta supervīzija. Supervizors ir LPD SD Administratīvās daļas štata darbinieks, kurš tieši pakļauts Sociālā dienesta direktori.

LPD SD tiek nodrošināta individuālā supervīzija, kad darbinieks individuāli tiekas ar supervizoru, un grupu supervīzija, kad tiekas profesionāli, kuri strādā līdzīgā vai tādā pašā profesijā. LPD SD supervīziju saņem 5 grupās: divas sociālo darbinieku grupas, sociālo aprūpētāju grupa, sociālo rehabilitētāju grupa un aprūpētāju (dežurantu) grupa. Grupu supervīzijās tiek īstenotas arī gadījuma supervīzijas, kad grupa fokusējas uz sociālā gadījuma analīzi.

2008.gadā individuālo supervīziju saņēmušas 11 personas un grupu supervīziju 35 personas.⁹

Pozitīvi ir tas, ka supervīziju nodrošina štata darbinieks, līdz ar to ir tūlītēja pakalpojuma pieejamība, kas var ietekmēt sociālo pakalpojumu un palīdzības sniegšanas klientam kvalitāti.

Saskaņā ar LPD SD supervīzores sniegto informāciju, ka supervīzija ir viena no tālākizglītības formām. LPD SD noteikti būtu jāattīsta organizāciju supervīzija, kad tiek pārskatīts vienas struktūrvienības vai institūcijas darbs kopumā. Tāpat attīstāma ir vadītāju supervīzija (kaučings) – individuālās konsultācijas organizāciju vadības līmenī, lai paaugstinātu kompetenci, atklātu vadītājos jaunas īpašības un prasmes saskarsmē ar personālu, kolēģiem un klientiem.

⁸ Pārskats par Sociālajiem pakalpojumiem un Sociālo palīdzību Liepājas pilsētā 2008.gadā.

⁹ Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību Liepājas pilsētā 2008.gadā.

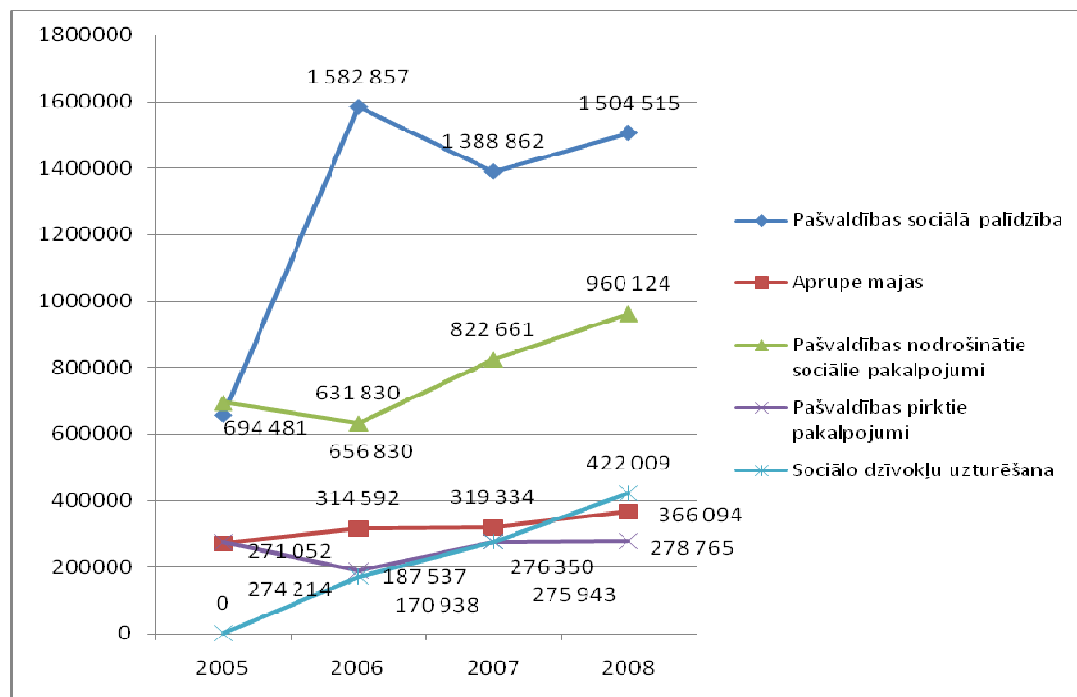
Perspektīvā varētu attīstīt arī supervīziju starpprofesionāļu komandai, tomēr tad jānosaka, kādā veidā tiek segti izdevumi par citu institūciju darbinieku iesaisti supervīzijā. Tas varētu būt arī maksas pakalpojums.

Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta budžets

Analizējot LPD SD izdevumus sociālās palīdzības sniegšanai 2005.gadā un 2006.gadā, izdevumi 2006.gadā palielinājušies par Ls 926 027. Pabalstu pieaugums saistīts ar to, ka tika izanalizētas Liepājas pilsētas iedzīvotāju vajadzības un pārstrādāti saistošie noteikumi, kuros noteikta dzīvokļu pabalsta aprēķināšanas kārtība un mērķa grupas. 2007.gadā sociālās palīdzības sniegšanai izlietotā summa samazinājusies par Ls 193 995, kas saistīts ar to, ka paaugstinājies pašvaldības iedzīvotāju labklājības līmenis un pēc dzīvokļa pabalstiem vērsies mazāks iedzīvotāju skaits nekā 2006.gadā. 2008.gadā salīdzinot ar 2007.gadu sociālās palīdzības izdevumi palielinājušies par Ls 115 653, jo pilsētā palielinājies bezdarbs un samazinājušies iedzīvotāju ienākumi, skatīt 4.1.- 3.grafiku.

4.1.- 3. grafiks

Budžeta izdevumi par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību (Ls)

Avots: Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību Liepājas pilsētā

2007.gadā sociālā palīdzība ar Liepājas pilsētas domes Sociālo lietu komisijas lēmumu piešķirta Ls 117 968,76 apmērā, 2008.gadā – Ls 92 505,14 apmērā.

Pašvaldības nodrošināto sociālo pakalpojumu izmaksas 2006.gadā salīdzinot ar 2005.gada rādītājiem ir samazinājušās, kas pēc LPD SD direktores sniegtās informācijas, varētu būt skaidrojams, ar to, ka tika apstiprināti saistošie noteikumi „Par personu līdzdalības maksājumiem īslaicīgās sociālās aprūpes nodaļās” (25.08.2005.). 2007.gadā salīdzinot ar 2006.gadu pašvaldības nodrošināto sociālo pakalpojumu izmaksas palielinājušās par Ls 190 831, jo palielinājies pašvaldībā piedāvāto sociālo pakalpojumu klāsts – atvērti Grupu dzīvokļi un Pensionāru dienas centrs. Tāpat arī 2008.gadā pašvaldības nodrošināto sociālo pakalpojumu izmaksas palielinājušās par Ls 137 463, kas saistīts ar jaunu sociālo pakalpojumu ieviešanu.

Aprūpes mājās pakalpojumu izmaksas laika periodā no 2005. līdz 2008.gadam palielinājušās pakāpeniski, kas saistīts ar vispārējo cenu kāpumu valstī: 2006.gadā izmaksas palielinājušās par Ls 43 540, 2007.gadā par mazāku summu - Ls 4 742 un 2008.gadā izmaksas palielinājušās par Ls 46 760, kas saistīts ar Biroja „Aprūpe mājās” darba apmaksas pakalpojumu sniedzējiem sistēmas pārkārtošanu LR likuma „Likums par iedzīvotāju nodokli” izmaiņu dēļ.

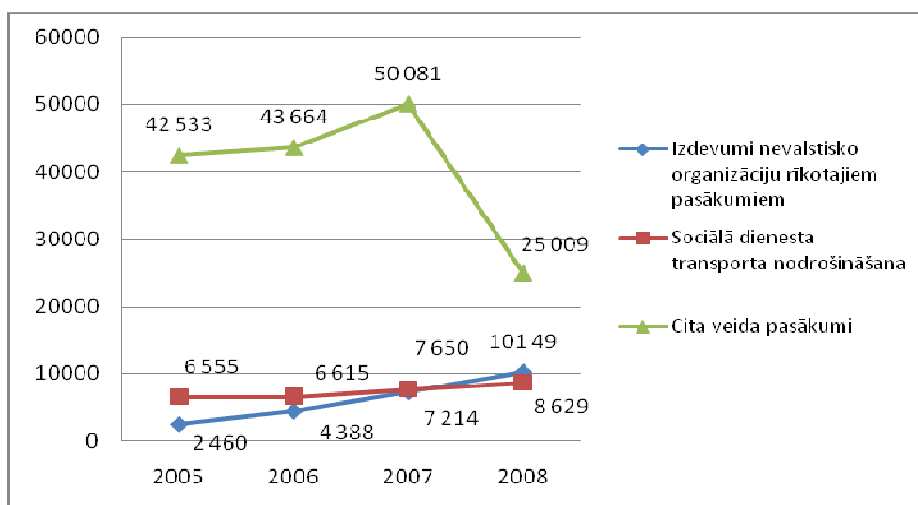
Pašvaldības pirktu sociālo pakalpojumu izmaksas 2005. un 2007.gadā bijušas aptuveni vienādas, vienīgi 2006.gadā tās samazinājušās, jo īslaicīgās sociālās aprūpes nodaļās izmaksas uz klientu samazinājās. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem 2007.gadā (par Ls 88 813) un 2008.gadā (par Ls 2 822) pirktu sociālo pakalpojumu izmaksas augušas saistībā ar cenu kāpumu.

Sociālo dzīvokļu uzturēšanas izmaksas palielinājušās, jo 2006.gadā sociālās dzīvojamās mājas tika nodotas LPD SD pārraudzībā. 2007.gadā sociālo dzīvojamo māju uzturēšanas izmaksas palielinājušās par Ls 105 005, jo tika atvērta jauna sociālā dzīvojamā māja Liepājā, Viršu ielā 9/11 un 2008.gadā salīdzinot ar 2007.gadu palielinājušās par Ls 145 659, jo atvērta jauna sociālā dzīvojamā māja Liepājā, Kuldīgas ielā 34.

Analizējot citas izdevumu pozīcijas, LPD SD transporta nodrošināšanas izmaksas palielinājušās mēreni, atbilstoši vispārējam cenu kāpumam valstī, skatīt grafiku 4.1.- 4.

4.1. - 4. grafiks

Budžeta izdevumi par NVO rīkotajiem pasākumiem un transportu (Ls)

Avots: Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību Liepājas pilsētā

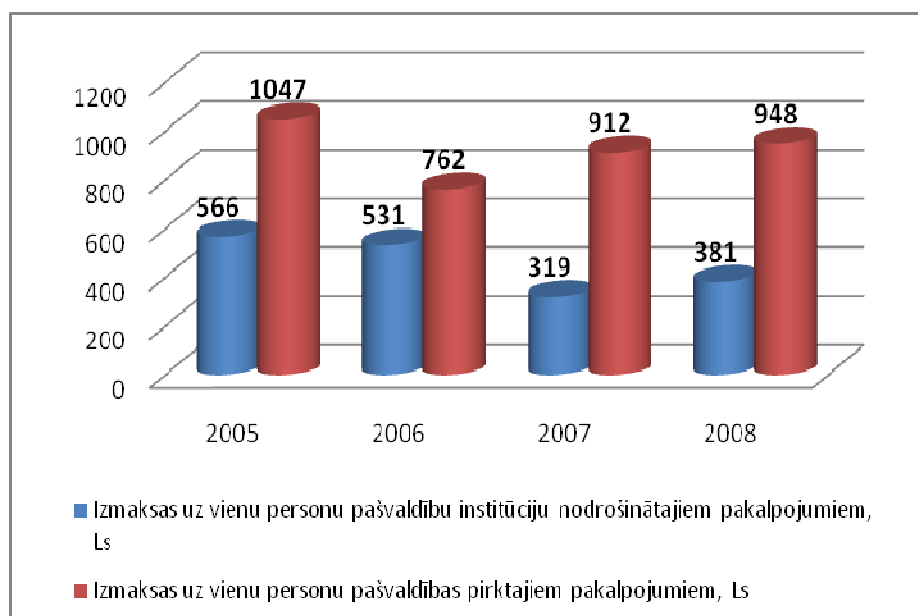
Izdevumi nevalstisko organizāciju rīkotajiem pasākumiem ik gadu palielinājušies, jo pieaugusi nevalstisko organizāciju aktivitāte un mērķa grupām organizēto sociālo aktivitāšu, kā arī sniegto sociālo pakalpojumu skaits.

Cita veida pasākumu, kas ietver vasaras nometņu organizēšanu, aizbildņu apmācības, pasākumu organizēšanu un ūdens skaitītāju uzstādīšanu, izmaksas no 2005.gada līdz 2007.gadam palielinājušās, kas saistīts ar vispārējo cenu un algu kāpumu, savukārt 2008.gadā tās bijušas gandrīz par pusi mazākas, jo citos izdevumos nav iekļautas ūdens skaitītāju uzstādīšanas izmaksas, kā arī ir samazinājušies Ziemassvētku pasākumu organizēšanas izdevumi.

Aprēķinot izmaksas uz vienu sociālo pakalpojumu saņēmēju 2008.gadā, viens sociālo pakalpojumu saņēmējs pašvaldības institūcijās izmaksāja ap Ls 381, bet pērkot sociālo pakalpojumu – vienas personas izmaksas ir ap Ls 948, kas ir aptuveni 3 reizes vairāk, skatīt grafiku 4.1. - 5. Pirkto sociālo pakalpojumu izmaksas uz vienu personu ir daudz lielākas, jo pārsvarā tie ir sociālie pakalpojumi ar diennakts aprūpi un lielākā daļa no tiem pensijas vecuma personām.

4.1.- 5. grafiks

Pašvaldības nodrošināto un pirktu sociālo pakalpojumu izmaksas (Ls) uz vienu klientu

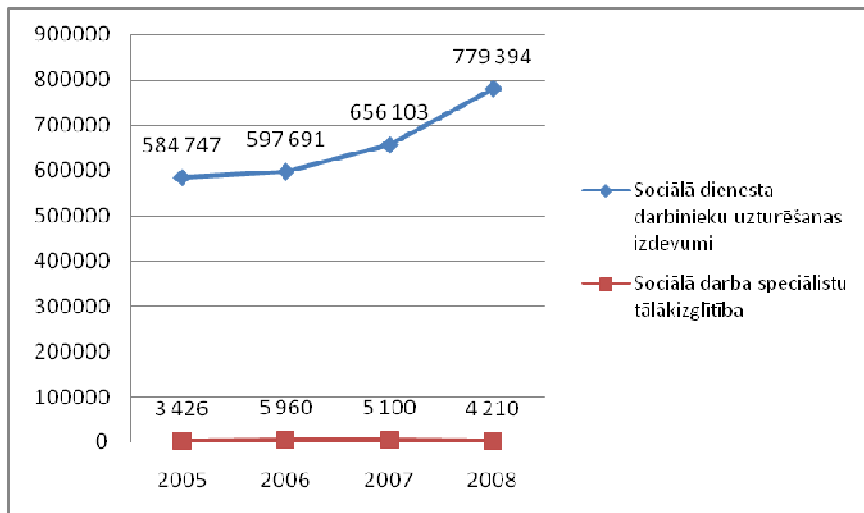
Avots: Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību Liepājas pilsētā

2006.gadā pašvaldības nodrošinātajiem sociālajiem pakalpojumiem izmaksas samazinājušās, jo tiek piedāvāti jauni sociālie pakalpojumi un līdz ar to plašāks klientu loks var šos sociālos pakalpojumus saņemt, savukārt nākamajos gados izmaksas palielinājušās saistībā ar vispārējo cenu kāpumu. Analizējot LPD SD izmaksas darbinieku uzturēšanai, ik gadu izdevumi šajā pozīcijā ir palielinājušies, kas saistīts ar darbinieku skaita un atalgojuma palielināšanos. Skatīt grafiku 4.1.- 6.

Sociālā darba speciālistu tālākizglītības izmaksas palielinājušās periodā no 2005.gada sākuma līdz 2007.gada beigām saistībā ar darbinieku skaita palielināšanos, kā arī vispārējo cenu kāpumu, savukārt 2008.gadā izdevumi speciālistu tālākizglītībai samazinājušies par Ls 890, kas saistīts ar piedalīšanos projektos, līdz ar to radot iespēju zināšanu iegūšanai par zemāku samaksu.

4.1.- 6. grafiks

Sociālā dienesta darbinieku uzturēšanas un ar to izglītību saistītie izdevumi (Ls)

Avots: Pārskats par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību Liepājas pilsētā

KOPSAVILKUMS PAR SOCIĀLĀ DIENESTA DARBU

LPD SD darbības mērķis ir palīdzēt personām, ģimenēm un personu grupām atrisināt vai mazināt sociālās problēmas, attīstot pašas personas resursus un iesaistot atbalsta sistēmās, sniegt materiālu atbalstu krīzes situācijās nonākušām trūcīgām ģimenēm (personām), lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darbaspējīgo personu līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā, veikt profesionālu sociālo darbu ģimenēs, kurās audzina bērnus, kā arī attīstīt un sniegt iedzīvotājiem sociālos pakalpojumus, pamatojoties uz sociālā darbinieka vai sociālā darba speciālista veiktu personas individuālo vajadzību un resursu novērtējumu.

LPD SD struktūra ir organizēta vienotā hierarhiskā sistēmā. Tā pakļautībā atrodas šādas struktūrvienības: Centralizētā grāmatvedība, Administratīvā daļa, Personāldaļa, Sociālās palīdzības daļa, Ģimenes atbalsta daļa, Sociālo projektu daļa, Saimniecības daļa, Sociālo pakalpojumu daļa.

Analizējot LPD SD Sociālo pakalpojumu daļas un Sociālās palīdzības daļas darbību, var secināt, ka lai atvieglotu klientu apkalpošanu ir nepieciešams nošķirt sociālo palīdzību no sociālajiem pakalpojumiem, kas nodrošinātu pilnvērtīgu sociālo pakalpojumu kvalitātes un kontroles mehānisma ieviešanu un kā rezultātā ieguvējs būtu sociālo pakalpojumu saņēmējs.

Būtiskākais resurss, nodrošinot sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, ir cilvēkresursi. Kā pozitīvais aspekts minams, ka Liepājas Universitātē var iegūt sociālā darba speciālista izglītību. Liepājas pilsētas dome atbalsta darbinieku augstākās izglītības iegūšanu un LPD SD nodrošina tālākizglītības iespējas, apmaksājot dažādu kursu un semināru apmeklēšanu. Lai veicinātu cilvēkresursu attīstību, nākotnē LPD SD būtu jāizstrādā darbinieku motivēšanas sistēma, darbinieku novērtēšanas kritēriji, kvalifikācijas celšanas plāns un individuālie darba plāni.

Analizējot darbinieku noslodzi pa LPD SD struktūrvienībām un institūcijām – darba apjoms ir nevienmērīgs. LPD SD struktūras pilnveidošana un sociālo pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izveide sekmētu darba slodžu vienmērīgu sadalīšanu.

LPD SD darbības un darbinieku darba kvalitātes nodrošināšanai nepieciešams veikt infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes attīstīšanu un modernizēšanu. Viena no līdz šim aktuālākajām vajadzībām LPD SD ir vienotas iekšējās datu bāzes izveide sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības uzskaitēi, tādējādi nodrošinot datu un informācijas apkopošanu, atlasīšanu un analīzi, kas ievērojami uzlabotu un atvieglotu darbu ar klientu.

Lai pilnveidotu LPD SD darbību būtu nepieciešams darbinieks, kurš būtu atbildīgs par sabiedriskajām attiecībām un mārketinga aktivitātēm, organizējot informatīvās akcijas, darbu ar sabiedrību un masu medijiem. Tas uzlabotu Liepājas pilsētas iedzīvotāju informētību par iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, nodrošinot, ka LPD SD vērstos klienti ne tikai krīzes situācijās, bet arī lai saņemtu konsultāciju, kad saskārušies ar problēmām, kas var radīt krīzes situāciju.

Ņemot vērā, ka sociālo pakalpojumu sniegšanu Liepājas pilsētā galvenokārt nodrošina LPD SD, ir jāpilnveido sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām un privātsuktūrām, kas veicinātu sociālo pakalpojumu piedāvājuma paplašināšanos un veidotu konkurenci nodrošinot sociālos pakalpojumus.

4.2. Sociālo pakalpojumu veidi

No 01.01.2003. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanas pamatprincipus, kā arī to organizatorisko struktūru regulē LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums”.

LR Likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka divus sociālo pakalpojumu virzienus – sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija. Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas veidi ir:

- aprūpe mājās;
- sociālā rehabilitācija dzīvesvietā;
- sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijās;
- ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijā.

Aprūpe mājās ir pakalpojumi mājās pamatvajadzību apmierināšanai personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ nevar sevi aprūpēt.

Sociālā rehabilitācija dzīvesvietā - sociālais pakalpojums, kad sociālais darbinieks un sociālais rehabilitētājs sadarbībā ar citiem speciālistiem katrai sociāli rehabilitējamai personai izstrādā un īsteno individuālās un sociālās rehabilitācijas plānu (individuālais darbs ar klientu, specializētu darbinīcu pakalpojumi, krīzes centru, dienas aprūpes centru u.c. pakalpojumi).

Dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas nodrošina aprūpi un iespēju iesaistīties fiziskās un garīgās aktivitātēs pensijas vecuma personām, personām ar fiziska rakstura traucējumiem, personām ar garīga rakstura traucējumiem, personām pēc smagām, ilgstošām slimībām. Pašvaldībai ir tiesības to nodrošināt arī citām personām.

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas nodrošina mājokli, sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti - redzes vai fiziska rakstura traucējumiem, bērniem un pilngadīgām personām ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem.

Kārtību, kādā personas saņem **tehniskos palīgīdzekļus** un **profesionālo rehabilitāciju** reglamentē LR Ministru kabinets. LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka valsts nodrošina minētos sociālos pakalpojumus ikgadējā valsts budžeta ietvaros.

Valsts aģentūrā „Tehnisko palīgīdzekļu centrs” var saņemt **tehniskos palīgīdzekļus** un pieteikties uz tehnisko palīgīdzekļu izgatavošanu un saņemšanu par valsts budžeta līdzekļiem, kā arī iznomāt tos par maksu. Liepājas pilsētas iedzīvotājus apkalpo Tehnisko palīgīdzekļu centra Kuldīgas filiāle, kas veic izbraukumus uz Liepāju un pieņem klientus Liepājas pilsētas domes Sociālajā dienestā. Kārtību, kādā saņemami tehniskie palīgīdzekļi, nosaka LR MK noteikumi Nr.790 "Tehnisko palīgīdzekļu noteikumi" (20.11.2007.).

Tiesības saņemt **profesionālās rehabilitācijas** pakalpojumus ir personām darbspējas vecumā, ja tām ir noteikta invaliditāte un Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas ieteikums apgūt profesiju.

4.3. Sociālo pakalpojumu sniedzēji

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka pašvaldībai, kuras teritorijā persona reģistrējusi savu pamatdzīvesvietu, ir pienākums nodrošināt iespēju saņemt personas vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus. Pašvaldības, kuras nav izveidojušas nepieciešamos sociālo pakalpojumu sniedzējus, slēdz līgumus ar citiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem savā teritorijā vai ar citām pašvaldībām par minēto sociālo pakalpojumu sniegšanu un samaksu.

Sociālos pakalpojumus LR likumā „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” noteiktajos gadījumos drīkst sniegt tikai tāds sociālo pakalpojumu sniedzējs, kas atbilst LR MK prasībām un ir reģistrēts LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā.

23.07.2008. LPD SD ir reģistrēts LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā, kā arī atsevišķi sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētas šādas LPD SD institūcijas:

- Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Birojs „Aprūpe mājās”;
- Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Liepājas pilsētas Bērnu nams;
- Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Sociālās rehabilitācijas centrs probācijas klientiem;
- Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Bērnu patversme;
- Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Naktspatversme;
- Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Grupu dzīvokli;
- Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Dienas centrs personām ar garīgās attīstības traucējumiem.

LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrēta viena nevalstiskā organizācija - Liepājas Neredzīgo biedrība.

LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētas šādas privātskaitliskas, kas atrodas Liepājā un par valsts budžeta līdzekļiem sniedz sociālo rehabilitāciju dzīvesvietā bērniem, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām:

- SIA „Sociālais centrs Tev”;
- individuālais uzņēmums „Psihologa pakalpojumu sniegšana”;
- Elvīras Nikiforovas psihologa privātprakse;
- psiholoģes Loras Priedolas privātprakse.
- LPD SD Sociālo pakalpojumu daļa sadarbojas arī ar Radošo centru „Ģimene” (psiholoģe Andželika Kāle), lai bērniem, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām, sniegtu sociālo rehabilitāciju dzīvesvietā.

LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrēta viena valsts iestāde - Bērnu sociālās aprūpes centrs Liepāja.

LPD SD sociālos pakalpojumus pērk arī no citām institūcijām. Pirkto sociālo pakalpojumu koordinēšanai, valsts finansētu pakalpojumu saņemšanai, kā arī citu sociālo aktivitāšu organizēšanai, LPD SD ir izveidota Sociālo pakalpojumu daļa. Detalizētāku aprakstu par LPD SD Sociālo pakalpojumu daļu skatīt attīstības programmas sadaļā 4.3.1.10.

LR MK noteikumi Nr.951 „Kārtība, kādā sociālo pakalpojumu sniedzējs tiek reģistrēts sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā un izslēgts no tā” nenosaka tādu pakalpojumu sniedzēju, kā Narkotkarības pārvarēšanas palīdzības punkta un Pensionāru dienas centra reģistrēšanu LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā.

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka personām, kurām ir atkarība no alkohola vai psihotropajām vielām, ir tiesības saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus par valsts budžeta līdzekļiem. LPD SD nodrošina sociālos pakalpojumus personām ar atkarībām. AP sadaļā 4.3.1.8. sniegta informācija par sociālo pakalpojumu sniedzēju – Narkotkarības pārvarēšanas palīdzības punktu.

LPD SD piedāvā arī sociālo pakalpojumu pensijas vecuma personām Pensionāru dienas centrā. Detalizētāku aprakstu skatīt AP sadaļā 4.3.1.9.

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka sociālo pakalpojumu sniedzējs ir persona, kura sniedz sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas, profesionālās rehabilitācijas un sociālā darba pakalpojumus.

Sociālais darbs ir profesionāla darbība, lai palīdzētu personām, ģimenēm, personu grupām un sabiedrībai kopumā veicināt vai atjaunot savu spēju sociāli funkcionēt, kā arī radīt šai funkcionēšanai labvēlīgus apstākļus. LPD SD Ģimenes atbalsta daļa veic profesionālu sociālo darbu ar ģimenēm, kurās ir bērni. Detalizētu Ģimenes atbalsta daļas darba aprakstu skatīt AP sadaļā 4.3.1.11.

LPD SD pakļautībā ir arī Veco ļaužu dzīvojamā māja un trīs Sociālās dzīvojamās mājas. Minētajās institūcijās arī tiek veikts sociālais darbs, jo tajās strādā sociālā darba speciālisti, kuri palīdz risināt iemītnieku sociālās problēmas.

4.3.1. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta institūcijas un struktūrvienības

4.3.1.1. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Birojs „Aprūpe mājās”

Birojs „Aprūpe mājās” ir LPD SD struktūrvienība, kas atrodas Liepājā, Veidenbauma ielā 3, reģistrēta LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā 12.04.2007.

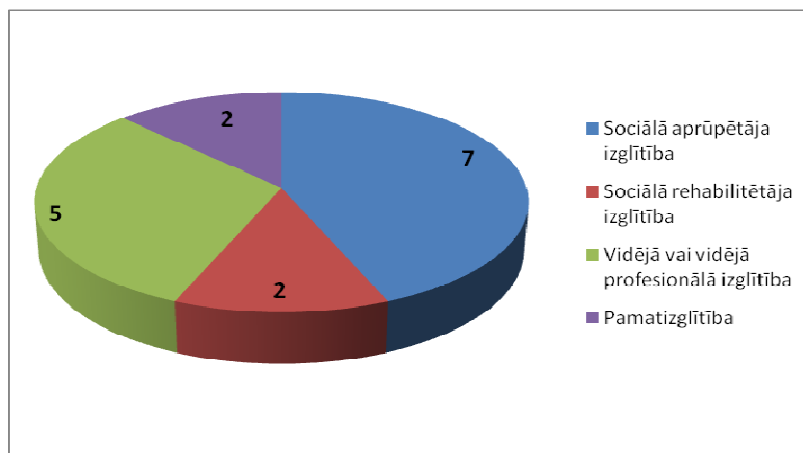
LPD SD Birojs „Aprūpe mājās” darbojas uz nolikuma pamata (23.07.2003.), kā arī ir izstrādāti LPD SD Biroja „Aprūpe mājās” „Noteikumi par personu sociālo aprūpi mājās” (20.12.2006.).

No 24.02.2009. Birojā „Aprūpe mājās” strādā 21 štata darbinieks – vadītājs, kam ir bakalaura grāds psiholoģijā, sociālais darbinieks, kam ir maģistra grāds sociālajā darbā, trīs sociālie aprūpētāji, no kuriem divi ir ar sociālā aprūpētāja izglītību un viens apgūst sociālā darbinieka profesiju, kā arī 16 aprūpētāji, kur informāciju par viņu izglītību skatīt grafikā 4.3.1.1.- 1.¹⁰

¹⁰ LPD SD Personāldaļas informācija “Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu”.

4.3.1.1.- 1. grafiks

Biroja „Aprūpe mājās” strādājošo aprūpētāju izglītība uz 2009.gada martu

Avots: Liepājas pilsētas domes Sociālais dienests

Aprūpes mājās pakalpojumus sniedz 409 aprūpes mājās sniedzēji, ar kuriem tiek slēgts līgums.

Biroja „Aprūpe mājās” nodrošinātā pakalpojuma – aprūpe mājās sniedzēju izglītība netiek uzskaitīta un analizēta. Uzsākot aprūpētāja pienākumu veikšanu, pakalpojuma – aprūpe mājās sniedzējiem darbam nepieciešamo informāciju sniedz Biroja „Aprūpe mājās” darbinieki. Lai uzlabotu pakalpojuma aprūpe mājās kvalitāti, reizi ceturksnī vai pusgadā Birojs „Aprūpe mājās” organizē apmācības pakalpojuma – aprūpe mājās sniedzējiem. Apmācības nodrošina atbilstošas apmācību kompānijas. Informāciju par aprūpē esošo personu skaitu Liepājā, Biroja „Aprūpe mājās” štata aprūpētāju un pakalpojuma – aprūpe mājās sniedzēju skaitu, kā arī vienas personas aprūpes izmaksām pa gadiem skatīt 4.3.1.1.- 1.tabulā.

4.3.1.1.- 1. tabula

Aprūpē esošo personu, aprūpētāju un pakalpojuma aprūpes mājās sniedzēju skaits un vienas personas izmaksas mēnesī pa gadiem

Rādītāji	2005	2006	2007	2008
Aprūpē esošo personu skaits Liepājā	683	695	675	606
Biroja „Aprūpe mājās” štata aprūpētāji	16	16	16	16
Pakalpojuma – aprūpe mājās sniedzēji	490	486	466	409
Vienas personas aprūpes aptuvenās izmaksas mēnesī (Ls)	30,57	26,23	53,90	59,30

Avots: Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Birojs „Aprūpe mājās”

Pakalpojuma – aprūpe mājās sniedzēju skaits 2008.gadā samazinājies Biroja „Aprūpe mājās” izmaiņu LR likuma „Likums par iedzīvotāju nodokli” izmaiņu dēļ un darba apmaksas sistēmas izmaiņu dēļ. Aprūpes mājās sniedzēji līdz 2008.gada maijam Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējās kā nodokļu maksātāji, ar viņiem tika slēgts līgums un atskaitīts iedzīvotāju ienākumu nodoklis. 27.05.2008. stājās spēkā grozījumi LR likumā „Likums par iedzīvotāju nodokli”, kas nosaka, ka no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli atbrīvo 2008. un 2009. taksācijas gadā gūtos ienākumus, kas izmaksāti no pašvaldības budžeta, kā atlīdzība fiziskajai personai par sociālās aprūpes pakalpojuma – aprūpe mājās – sniegšanu saskaņā ar LR likuma „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” 23.panta trešo daļu, ja persona, kas saņem minēto atlīdzību, nav darba tiesiskajās attiecībās ar atlīdzības izmaksātāju un pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) persona ir darba tiesiskajās attiecībās ar citu personu, no kuras gūst lielāko ienākuma daļu un šos ienākumus neveido atlīdzība par sociālās aprūpes pakalpojuma – aprūpe mājās – sniegšanu;
- 2) persona saņem pensiju atbilstoši LR likumam “Par valsts pensijām” vai izdienas pensiju, vai speciālo valsts pensiju atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

Pakalpojuma – aprūpe mājās sniedzēju darbu uzrauga pieci štata darbinieki, kur katram štata darbiniekam ir noteikta darbības teritorija.

Saskaņā ar Biroja „Aprūpe mājās” vadītāja sniegto informāciju darbinieku skaits ir pietiekams, lai nodrošinātu aprūpes mājās pakalpojumus.

Birojs „Aprūpe mājās” atrodas LPD SD telpās. Saskaņā vadītāja sniegto informāciju telpas darbiniekiem ir pietiekamas. Diviem sociālajiem darbiniekiem nepieciešams datoraprīkojums.

Birojs „Aprūpe mājās” nodrošina aprūpes mājās pakalpojumu sniegšanu bērniem invalīdiem un pieaugušām personām ar garīga vai fiziska rakstura traucējumiem, ja viņu ģimenes locekļi objektīvu apstākļu dēļ nespēj viņiem nodrošināt

aprūpi, kā arī personām, kurām slimības laikā vai atveseļošanās periodā ir grūtības veikt mājas darbus un personisko aprūpi.¹¹

Birojam „Aprūpe mājās” ir izstrādāti un LPD SD 20.12.2006. apstiprināti „Noteikumi par personu sociālo aprūpi mājās”, kas nosaka, ka aprūpe mājās var būt pastāvīga vai pagaidu.

Birojs „Aprūpe mājās” nodrošina trīs aprūpes mājās pakalpojumu līmeņus:¹²

1. līmenis – aprūpi mājās veic biroja štata aprūpētājs, nodrošinot klientiem nepieciešamo palīdzību ikdienas mājas darbu veikšanā līdz piecām stundām nedēļā. Štata aprūpētājs sniedz aprūpes pakalpojumus 6 līdz 8 aprūpējamiem, strādājot 40 stundas nedēļā.

2. līmenis – aprūpi mājās veic individuālā darba veicējs, ar kuru noslēgts līgums. Aprūpētājs nodrošina klientam nepieciešamo palīdzību ikdienas mājas darbu veikšanā līdz desmit stundām nedēļā. Aprūpētājs saņem atlīdzību 25% apmērā no Liepājas pilsētas domes Budžeta komisijas noteiktās algas koeficienta likmes katram gadam. 2008.gada algas koeficienta likme bija 120 Ls.

3. līmenis – aprūpi mājās veic individuālā darba veicējs, ar kuru noslēgts līgums. Aprūpētājs nodrošina klientam nepieciešamo palīdzību personiskā aprūpē un ikdienas mājas darbu veikšanā līdz 20 stundām nedēļā. Aprūpētājs saņem atlīdzību 50% apmērā no Liepājas pilsētas domes Budžeta komisijas noteiktās algas koeficienta likmes katram gadam.

Aprūpes mājās pakalpojumu saņemšanas kārtība ir šāda:

- 1) piesakot aprūpes mājās pakalpojumu – persona, tās likumīgais pārstāvis vai pilnvarotā persona iesniedz Birojā „Aprūpe mājās” iesniegumu un atbilstošus dokumentus;
- 2) sociālā darba speciālists piecu darba dienu laikā pēc dokumentu saņemšanas pārbauda tos, novērtē personas vajadzību pēc pakalpojuma un personas pašaprūpes, mobilitātes, ar mājas dzīvi saistīto darbību funkcionālo traucējumu smaguma pakāpi atbilstoši Bartela indeksam, veic apsekošanu, kā arī sniedz slēdzienu par aprūpes mājās pakalpojuma nepieciešamību un iesniedz to lēmuma pieņemšanai LPD SD;
- 3) lēmumu par aprūpes mājās piešķiršanu pieņem LPD SD;
- 4) aprūpes mājās sniegšanas nepieciešamību periodiski pārskata sociālās darba speciālisti – pastāvīgās aprūpes gadījumā reizi gadā, pagaidu aprūpes gadījumā reizi mēnesī, aizpildot sociālās aprūpes novērtējuma veidlapu.

Pakalpojumu, pēc ienākumu līmeņa izvērtēšanas un, ja tas atbilst saistošajos dokumentos minētajam līmenim, ir tiesīgas saņemt:

- 1) personas, kuras vecuma dēļ, garīga vai fiziska rakstura traucējumu dēļ nevar veikt ikdienas mājas darbus un savu personisko aprūpi;
- 2) personas, kurām slimības laikā vai atveseļošanās periodā ir grūtības veikt ikdienas mājas darbus un personisko aprūpi un kurām nav likumīgu apgādnieku, vai tie objektīvu iemeslu dēļ nespēj sniegt minētajām personām nepieciešamo palīdzību;
- 3) bērni invalīdi vai pieaugušas personas ar garīga vai fiziska rakstura traucējumiem, ja ģimenes locekļi objektīvu apstākļu dēļ nespēj viņiem nodrošināt aprūpi.

Aprūpējamo klientu skaits ir bijis līdzīgs procentuālā sadalījumā laikā no 2005. līdz 2008.gadam: 67% pensijas vecuma personas, 30% pieaugušas personas ar invaliditāti un 3% bērni invalīdi.

2005.gadā aprūpētas 669 personas, no tām 452 pensijas vecuma personas, 195 pilngadīgas personas ar invaliditāti, 22 bērni invalīdi. No visiem aprūpējamiem - 20 mazkustīgas personas, 40 personas pārvietojās ar riteņkrēsliem.

2006.gadā aprūpētas 676 personas, no tām 456 pensijas vecuma personas, 201 pilngadīgas personas ar invaliditāti, 19 bērni invalīdi. No visiem aprūpējamiem bez pārvietošanās iespējām – 27 personas un 41 pārvietojās ar riteņkrēsliem.

2007.gadā aprūpētas 644 personas, no tām 436 pensijas vecuma personas, 196 pilngadīgas personas ar invaliditāti, 12 bērni invalīdi. No visiem aprūpējamiem bez pārvietošanās iespējām 19 personas, ar riteņkrēsliem pārvietojās 32 personas.

2008.gadā aprūpētas 573 personas, no tām 416 pensijas vecuma personas, 150 pilngadīgas personas ar invaliditāti, 7 bērni invalīdi. No visiem aprūpējamiem bez pārvietošanās iespējām 26 personas, ar riteņkrēsliem pārvietojās 21 personas.

Aprūpēto personu dalījums pēc dzimuma vidēji no 2005. līdz 2008.gadam bija 78% sieviešu un 22% vīriešu.

Citās Latvijas lielākajās pilsētās aprūpe mājās tiek organizēta dažādi:

- Rīgā pieci Sociālie dienesti aprūpi mājās pērk no pieciem aprūpes mājās pakalpojumu sniedzējiem – SIA, Biedrībām, nodibinājumiem, slēdzot līgumu par aprūpes pakalpojuma nodrošināšanu. Visi sociālā pakalpojuma sniedzēji ir reģistrējušies LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā.
- Jelgavā aprūpi mājās nodrošina Jelgavas sociālo lietu pārvaldes Sociālās un medicīniskās aprūpes centrs, kas slēdz vienošanos ar klientu un nodrošina četru līmeņu aprūpi. Aprūpes centrs ir reģistrēts LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā.

¹¹ LPD SD Biroja „Aprūpe mājās” nolikums, 23.07.2003., 1.1. p.

¹² LPD SD Biroja „Aprūpe mājās” Noteikumi par personu aprūpi mājās. 10.12.2006., 3 p.

- Ventspilī sociālais dienests piešķir aprūpes mājās pabalstu, slēdzot līgumu par pakalpojumiem ar klientu, sociālo darbinieku un aprūpētāju. Pabalsts tiek piešķirts klientam, bet pārskaitīts aprūpētājam. Aprūpe mājās nav reģistrēta kā sociālais pakalpojums.
- Daugavpilī aprūpi mājās nodrošina Daugavpils pilsētas domes Sociālo lietu pārvaldes Mājas aprūpes birojs, slēdzot trīspusēju līgumu starp pārvaldi, biroju un klientu. Birojs nodrošina četru līmeņu aprūpi un ir reģistrēts LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā.

**Galvenās problēmas
nodrošinot aprūpes
mājās pakalpojumu
Liepājas pilsētā**

- Nav zināms, kā 2010.gadā aprūpes mājās pakalpojumu sniedzēju darba apmaksu ietekmēs izmaiņas LR likumā „Likums par iedzīvotāju ienākuma nodokli”.
- Sociālajiem darbiniekiem trūkst datoraprīkojuma.
- Aizvien grūtāk ir atrast aprūpētājus un sociālos aprūpētājus klientu specifiskas un darba samaksas līmeņa dēļ.
- Ir jāsagatavo daudz dokumentu, tiek mainīti LR MK noteikumi, jāizstrādā jauni normatīvie akti, bet praktisko darbu ar klientu tas nemaina.
- Aprūpētāju nepietiekamā izglītība var negatīvi ietekmēt sniegtā aprūpes mājās pakalpojuma kvalitāti.

4.3.1.2. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Bērnu patversme

LPD SD Bērnu patversme (turpmāk tekstā - Bērnu patversme) bija LPD SD pakļautības sociāla institūcija, kas darbojās līdz 27.02.2009.

Bērnu patversme no 2009.gada marta bērnu īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumus sniedz LPD SD Bērnamā, kurā izveidota Atbalsta grupa. Bērnamas funkcijas attiecīgi tika paplašinātas, lai šādu sociālo pakalpojumu varētu nodrošināt. Informāciju par Bērnamas darbību skatīt AP 4.3.1.3. sadaļā.

Bērnu patversme atradās Liepājā, Jūrmalas ielā 2, reģistrēta LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā no 19.02.2007.

Bērnu patversme darbojās uz LPD SD Bērnu patversmes nolikuma pamata. Bērnu patversmes uzdevums bija nodrošināt iespēju saņemt pakalpojumus pamestiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, ģimenes krīžu un stresu situācijās nokļuvušiem bērniem vecumā no 2 līdz 18 gadiem, kā arī krīzes situācijās nokļuvušām ģimenēm.¹³

Bērnu patversme atradās ēkā, kas nebija pašvaldības īpašums. Tā tika nomāta no slimnīcas „Piejūras slimnīca”. Ēkā nebija nodrošināta vides pieejamība personām ar funkcionāliem traucējumiem.

Bērnu patversmē varēja uzņemt līdz 20 bērniem. 2008.gadā tajā uzturējās 92 bērni (t.sk. 41 zēns un 51 meitene), izlietotie finanšu līdzekļi - Ls 89 451; 2007.gadā tajā uzturējušies 107 bērni (t.sk. 63 zēni, 44 meitenes), izlietotie finanšu līdzekļi - Ls 83 097; 2006.gadā uzturējušies 153 bērni (t.sk. 107 zēni un 46 meitenes), izlietotie finanšu līdzekļi - Ls 73 508; 2005.gadā centrā uzturējušies 123 bērni (tajā skaitā 80 zēni un 43 meitenes), izlietotie finanšu līdzekļi - Ls 52 600.

4.3.1.3. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Bērnamas

LPD SD Bērnamas (turpmāk tekstā - Bērnamas) ir LPD SD pakļautības sociālā institūcija.

Bērnamas atrodas Liepājā, Labraga ielā 11, reģistrēts LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā 20.02.2006.

Bērnamas darbojas uz „Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Bērnamas nolikuma” (10.08.2006.) pamata.

Bērnamā strādāja 60 darbinieki, no tiem – vadītājs ar maģistra grādu sociālajā darbā, trīs vecākie sociālie darbinieki, no kuriem diviem vecākajiem sociālajiem darbiniekiem ir bakalaura izglītība sociālajā darbā un vienam maģistra grāds sociālajā darbā, 12 sociālie darbinieki no kuriem trīs sociālajiem darbiniekiem ir bakalaura grāds sociālajā darbā, vienam maģistra grāds sociālajā darbā, seši mācās par sociālajiem darbiniekiem, un diviem ir cita izglītība, kas nav atbilstoša LR Likumā „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” noteiktajai, viens sociālais aprūpētājs, kurš ieguvis sociālā aprūpētāja izglītību, 7 audzinātāji, viens ārpusstundu darba organizators, 15 aprūpētāji, viens psihologs, divas medicīnas māsas, viens sociālais pedagogs un 16 personas - saimnieciskais personāls.¹⁴

Bērnamas kopējā dzīvojamā platība ir 1296 m², dzīvojamo istabu skaits – 16. Pēc sociālo darbinieku sniegtās informācijas, telpas darbiniekiem un klientiem ir pietiekamas, tomēr nepieciešams Bērnamas jumta remonts, logu

¹³ LPD SD Bērnu patversmes nolikums, 17.12.2007., 2.1. p.

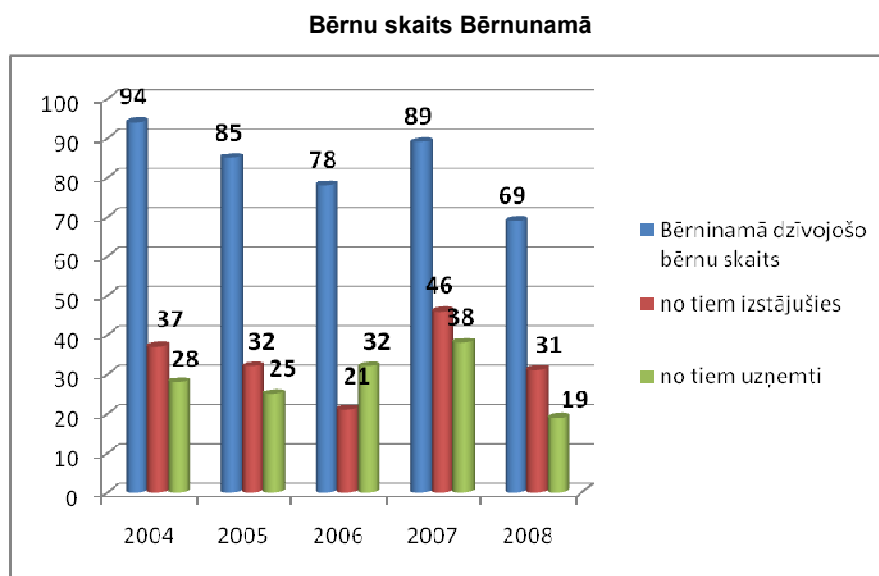
¹⁴ LPD SD Personāldaļas informācija “Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu”.

nomaiņa, kanalizācijas, apkures un ūdens sistēmas renovācija, ēkas energoefektivitātes uzlabošana, virtuves bloka un nodarbību telpu remonts. Bērnamam nav nodrošināta vides pieejamība personām ar funkcionāliem traucējumiem.

Tā kā Bērnamā uzturas bērni līdz skolas vecumam, ir nepieciešams arī rotaļu (sporta) laukums pie Bērnamā. To nosaka arī LR MK noteikumi Nr.291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem”, ka jābūt nodrošinātai teritorijai, kas ir piemērota aktīvai atpūtai.

Bērnamā galvenais uzdevums ir nodrošināt bērnu bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu no 2 līdz 18 gadu vecumam ieskaitot (izņēmuma gadījumā, ja Bērnamā audzēknis turpina mācības arodividusskolā, vidusskolā, augstākā mācību iestādē, kurās tas sekmīgi mācās, ievēro Bērnamā iekšējos kārtības noteikumus – līdz 21 gada vecumam ieskaitot) aprūpi un uzraudzību, kā arī veicināt bērnu un ģimenes atkalapvienošanos vai jaunas ģimenes iegūšanu.¹⁵

4.3.1.3.- 1. grafiks

Informācijas avots: LM Sociālo pakalpojumu pārvalde

Vidēji Bērnamā uzturas līdz 100 bērniem, skatīt grafiku Nr.4.3.1.3.- 1. Rudens periodā, sākoties mācībām skolā, bērnu skaits institūcijā palielinās.

Bērnamā dzīvojošo pirmskolas un skolas vecuma bērnu skaita sadalījumā pa vecumiem kopš 2005.gada līdz 2008.gadam nav būtiski mainījies – vidēji 2 līdz 5 pirmskolas vecuma bērni, 70 līdz 80 skolas vecuma bērni.

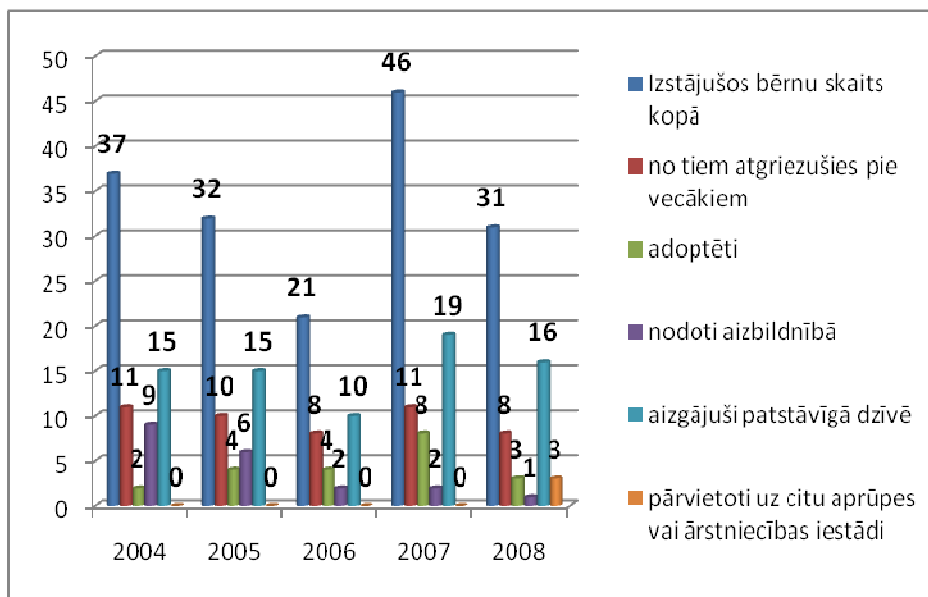
Analizējot datus par laika periodu no 2005. līdz 2008.gadam, secināts, ka ap 86% no Bērnamā dzīvojošiem bērniem ir bez vecāku gādības palikušie bērni un 14% - bērni bāreņi.

Izstāšanās iemesli no Bērnamā bija dažādi – vairākums bērnu aizgājuši patstāvīgā dzīvē, daļa atgriezušies pie vecākiem, daļa nodoti aizbildnībā. Ļoti maz bijis adoptēto bērnu. Skatīt grafiku 4.3.1.3.- 2.

¹⁵ LPD SD bērnamā nolikums, 10.08.2006.,2.1. p.

4.3.1.3.- 2. grafiks

No Bērnuma izstājušos bērnu skaits

Avots: LM Sociālo pakalpojumu pārvalde

Bērnuma darbinieki intervijā min, ka jauniešiem ir grūti uzsākt patstāvīgu dzīvi nepietiekamo prasmju un iemaņu dēļ. Risinājums šai problēmai tika rasts 2008.gadā projekta ietvaros izveidojot Jauniešu māju, kurā patstāvīgas dzīves iemaņas ir iespējams apgūt Bērnuma jauniešiem vecumā no 16 līdz 18 gadiem. Jauniešu mājas uzdevums ir attīstīt jauniešu sociālās un praktiskās dzīves prasmes, lai nodrošinātu jauniešu neatkarību un integrāciju sabiedrībā. Bērnumā ir veikta pārbūve, lai viena no astoņām grupām pārtaptu par dzīvokli ar attiecīgu aprīkojumu, kur vienlaicīgi 10 jauniešiem ir iespējams apgūt patstāvīgās dzīves iemaņas. Jauniešu dzīvoklī izveidotas četras guļamistabas un viena kopējā istaba, pielāgotas virtuves telpas, kā arī labiekārtots sanitārais mezgls. Visas istabas ir izremontētas, nomainīti logi, telpās veikta vienkāršotā renovācija.

Lai veicinātu un atvieglotu jauniešiem patstāvīgas dzīves uzsākšanu, ir nepieciešams turpināt darbu pie Jauniešu mājas vai dzīvokļu izveides Bērnuma bērniem.

2008.gadā uz vienu bērnu mēnesī izlietotie līdzekļi bija Ls 548,61, 2007.gadā - Ls 412,44, 2006.gadā - Ls 271,01, 2005.gadā - Ls 285,35, 2004.gadā - Ls 235,90, 2003.gadā - Ls 213,41. Izlietoto līdzekļu apjoms ik gadu palielinājies cenu līmeņa paaugstināšanās dēļ.

**Galvenās problēmas
nodrošinot sociālos
pakalpojumus
Bērnumā Liepājas
pilsētā**

- Straujas cenu izmaiņas, kas apgrūtina ikgadējā budžeta plānošanu, piemēram, 2008.gadā ēdināšanas izdevumi pārsniedza plānoto.

Esošā likumdošana, kas nenosaka vecākiem līdzdarības pienākumus – naudas, noteiktu darbību vai citā veidā, brīdī, kad viņu bērnus audzina par nodokļu maksātāju naudu.

- Trūkst datoraprīkojuma Bērnuma bērnu vajadzībām.
- Bērnuma struktūrā iekļauta bijusī LPD SD Bērnu patversme.
- Trūkst finansējuma ārējās vides iekārtošanai – rotaļu (sporta) laukuma izveidei.
- Bērnumam nav nodrošināta vides pieejamība personām ar funkcionāliem traucējumiem.
- Trūkst finansējuma Bērnuma jumta remontam, logu nomaiņai, kanalizācijas, apkures un ūdens sistēmas renovācijai, ēkas energoefektivitātes uzlabošanai, virtuves bloka un nodarbību telpu remontam.
- Trūkst finansējuma, lai turpinātu darbu pie Jauniešu mājas (dzīvokļu) izveides un atvieglotu Bērnuma jauniešu patstāvīgas dzīves uzsākšanu.

4.3.1.4. Liepājas pilsētas domes Sociālās rehabilitācijas centrs probācijas klientiem

LPD SD Sociālās rehabilitācijas centrs probācijas klientiem (turpmāk tekstā – SRC) bija LPD SD pakļautības sociālā institūcija.

SRC pārtrauca darbību 2008.gada 30.decembrī saskaņā ar vienošanos starp Valsts Probācijas dienestu un LPD SD, ka šāds pakalpojums turpmāk netiks pirkt no LPD SD.

SRC atradās Liepājā, Flotes ielā 7 un bija reģistrēts LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā kopš 12.12.2006.

SRC tika izveidots 2005.gada 1.jūlijā, kad LPD SD pieteicās uz izsludināto EQUAL projektu „Jauni risinājumi bijušo ieslodzīto nodarbinātības veicināšanai”. 2 gadus centrs darbojās EQUAL projekta ietvaros un pēc tam Probācijas dienests izsludināja konkursu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējiem. 2007.gada 29.jūnijā tika slēgts līgums Nr.1 – 3.11/92 starp Valsts probācijas dienestu un LPD SD līdz 2010.gada 30.jūnijam, tomēr kā minēts iepriekš, tas tika pārtraukts 2008.gada 30.decembrī.

Institūcija darbojās uz minētā līguma un nolikuma pamata „Liepājas pilsētas domes sociālā dienesta Sociālās rehabilitācijas centra probācijas klientiem nolikums”.

SRC strādāja vadītāja, divi sociālie darbinieki, četri sociālie rehabilitētāji un psihologs. Ar katru klientu strādā vismaz 3 speciālisti – sociālais darbinieks, sociālais rehabilitētājs un psihologs, neatkarīgi no klientu skaita.

SRC administrācijas telpas atradās ēkas Flotes ielā 7, 1.stāvā. Centra mērķis bija palīdzēt personām, kuras noslēgušas vienošanos ar Valsts probācijas dienestu, vai kuras saņēmušas tiesas nolēmumu par sociālās rehabilitācijas palīdzības pakalpojumu saņemšanu un attiecībā uz kurām Valsts probācijas dienesta amatpersona ir izstrādājusi Postpenitenciārās palīdzības plānu vai Uzraudzības plānu, uzlabot sociālās funkcionēšanas spējas un veicināt viņu iekļaušanos sabiedrībā.¹⁶

94% no centra uzturēšanas izdevumiem finansēja valsts probācijas dienests, 6% finansēja LPD SD.

SRC nodrošināja diennakts uzturēšanos pirmos trīs mēnešus bez maksas, ceturtajā, piektajā un sestajā mēnesī klients par uzturēšanos veica priekšapmaksu 25% apmērā no ikdienas izdevumiem (ēdināšana, higiēnas preces un telpu uzkopšanas līdzekļi, samaksa par komunālajiem pakalpojumiem - gāzi, apkuri, ūdensapgādi, elektrību), septītajā, astotajā un deviņtajā mēnesī 50% apmērā, pēc tam 75% apmērā un, uzturoties ilgāk par vienu gadu - 100% apmērā no ikdienas izdevumiem. Vienas personas uzturēšanās izmaksas centrā bija aptuveni 15 latu dienā.

2006. un 2007.gadā SRC uzturējās 20 klienti, 2008.gada sākumā - 15 klienti, savukārt no 2008.gada septembra līdz decembrim Valsts probācijas dienests noteica, ka centrā var uzturēties 50% no klientiem, respektīvi – 7 līdz 8 personas.

2008.gada novembrī centrā uzturējās 6 klienti. 2007.gadā centrā uzturējās 53 personas (44 vīrieši un 9 sievietes), 2006.gadā 56 personas (51 vīrietis un 5 sievietes).

No visiem SRC sociālās rehabilitācijas saņēmējiem 60% līdz 70% ir bijuši Liepājas pilsētas iedzīvotāji, pārējie - citu pašvaldību iedzīvotāji.

4.3.1.5. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Nakts patversme

LPD SD Nakts patversme (turpmāk tekstā - Nakts patversme) ir LPD SD pakļautības sociāla institūcija.

Nakts patversme atrodas Liepājā, Flotes ielā 7 un reģistrēta LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā no 23.05.2007.

Nakts patversme darbojas uz LPD SD Nakts patversmes nolikuma pamata (20.05.2008.).

Nakts patversmes darbības mērķis – nodrošināt personas bez noteiktas dzīvesvietas ar naktsmītni, palīdzēt personām, kuras nonākušas krīzes situācijā, atrisināt vai mazināt sociālās problēmas, attīstot personas resursus un iesaistot atbalsta sistēmas, lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darba spējīgo personu līdzdarību savas situācijas uzlabošanā, pamatojoties uz sociālā darbinieka veiktu personas individuālo vajadzību un resursu novērtējumu.¹⁷

Nakts patversmē strādāja 15 darbinieki – vadītājs, trīs sociālie darbinieki (2,5 amata vienības), sociālais rehabilitētājs (0,5 amata vienība), saimniecības pārzinis, 10 aprūpētāji un medicīnas māsa (0,5 amata vienība). Vadītājs šobrīd iegūst sociālā darbinieka augstāko izglītību, viens sociālais darbinieks ir ar maģistra grādu sociālajā darbā, divi no sociālajiem darbiniekiem iegūst sociālā darba darbinieka izglītību. Aprūpētājiem ir vidējā, vidējā profesionālā vai pamatzglītība.¹⁸

Uz vienu sociālā darbinieka amata vienību klientu skaits ir ap 50. Pēc Nakts patversmes vadītājas sniegtās informācijas darbinieku skaits sociālā pakalpojuma sniegšanai nav pietiekams, sociālajiem darbiniekiem ir liela slodze, jo Nakts patversmes klientiem ir sarežģītas sociālās problēmas.

Sociālā darba veikšanai nav pārrunu telpas, divi darbinieki atrodas vienā kabinetā, viens strādā dežūrkabinetā.

¹⁶ LPD SD Sociālās rehabilitācijas centra probācijas klientiem nolikums, 12.05.2008.,1.2. p.

¹⁷ LPD SD Nakts patversmes nolikums, 20.05.2008.,2.1. p.

¹⁸ LPD SD Personāldaļas informācija “Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu”.

Nakts patversmes telpas nav pietiekamas (136 vietas), lai ziemas mēnešos sociālo pakalpojumu nodrošinātu visiem, kam tas ir nepieciešams.

Lielākās problēmas saistītas ar telpu remontu un labiekārtošanu. Nakts patversmē nav dezinfekcijas telpas, tā tiek veikta gaitenī, nav grupu nodarbību telpas, nepieciešama logu un durvju nomaiņa, ēkas energoefektivitātes uzlabošana, kanalizācijas sistēmas renovācija, ugunsgrēka izziņošanas sistēmas ierīkošana. Trūkst 20 līdz 30 skapīšu klientu mantu glabāšanai.

Nakts patversmē ir aprīkota ēdamtelpa, tomēr problēmas rada ēdienu termosus, kas ir ļoti smagi, nogādāšana uz 4.stāvu.

Sociālajiem darbiniekiem trūkst datoraprīkojuma.

Klients norīkojumu uz Nakts patversmi saņem LPD SD Sociālo pakalpojumu daļā un pēc tam dodas uz patversmi. Šāda kārtība ir pretrunā ar normatīvajos aktos noteikto. Problēma ir tā, ka dažkārt personas, saņemot norīkojumu, deklarē savu dzīvesvietu patversmē, bet reāli tajā nemitinās.

Kārtība, kādā klients saņem norīkojumu uz Nakts patversmi Liepājā, ir jāmaina - LR MK noteikumu Nr.288 „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtība” 7. punkts nosaka, ka „lai saņemtu sociālos pakalpojumus nakts patversmē, patversmē un krīzes centrā, kā arī redzes un dzirdes invalīdiem paredzētos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, persona vēršas tieši pie pakalpojuma sniedzēja. Pakalpojumu sniedzējs pieņem lēmumu par pakalpojuma nodrošināšanu atbilstoši attiecīgās institūcijas dibinātāja noteiktajai kārtībai”. LR likumā „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” noteikts: ja personai nepieciešami sociālie pakalpojumi Nakts patversmē, tā vēršas tieši pie pakalpojumu sniedzēja, kurš lemj par pakalpojuma nodrošināšanu.

Norīkojums klientam tiek izsniegts uz diviem mēnešiem, nepieciešamības gadījumā klients var saņemt arī norīkojumu uzturēšanās pagarināšanai. Nakts patversmes iemītnieki sākot ar 61. uzturēšanās dienu veic līdzdalības maksājumus, ko nosaka Liepājas pilsētas domes saistošie noteikumi Nr.21 „Par nakts patversmē ievietoto personu līdzdalības maksājumiem” (25.08.2005.), kas nosaka, ka persona par uzturēšanos Nakts patversmē maksā:

- 1) 1% dienā no iepriekšējā mēneša ienākumiem, ja persona ir valsts noteiktās pensijas vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējs;
- 2) 0,50 Ls dienā, ja persona ir darbaspējīgā vecumā.

Nakts patversmē uzturas arī krīzes situācijā nonākuši citu pašvaldību iedzīvotāji. Pēc nepieciešamības LPD SD slēdz līgumu ar Liepājas rajona padomes Sociālās aprūpes nodaļu par pakalpojuma izmantošanu, par ko tiek veikta līgumā noteiktā samaksa.

2008.gadā Nakts patversmes viena klienta uzturēšanas izmaksas dienā bija Ls 4,75.

Klienti Nakts patversmē no 1.oktobra līdz 30.aprīlim drīkst uzturēties laikā no plkst. 18.00-10.00, no 1. maija līdz 30. septembrim – no plkst. 19.00-8.00. Dienas laikā patversmē var uzturēties personas, kurām ir ārsta izziņa par nepieciešamību uzturēties patversmē dienas laikā.

Lielākā daļa Nakts patversmes klientu ir 50 līdz 60 gadus vecas personas, tomēr 2008.gada nogalē šo sociālo pakalpojumu lūdza, un norīkojumi tika izsniegti 35 līdz 40 gadus vecām darbaspējīgām personām bez invaliditātes. Atrodoties Nakts patversmē ar darbinieku palīdzību tiek nokārtota invaliditātes grupa un personas tiek uzņemtas rindā sociālās dzīvojamās platības saņemšanai LPD SD dzīvojamā fondā.

Nakts patversmē ir 136 vietas, papildus izvietojot matračus, var nodrošināt līdz 145 vietām.

2008.gadā Nakts patversmē uzturējušies 255 klienti (187 vīrieši un 68 sievietes), izlietotie finanšu līdzekļi Ls 170 151; 2007.gadā - 274 klienti (200 vīrieši un 74 sievietes), izlietotie finanšu līdzekļi Ls 138 960; 2006.gadā - 280 klienti (206 vīrieši un 74 sievietes), izlietotie finanšu līdzekļi Ls 119 645, 2005.gadā – 213 klienti (234 vīrieši un 78 sievietes), izlietotie finanšu līdzekļi Ls 115 280.

**Galvenās problēmas
nodrošinot sociālos
pakalpojumus Nakts
patversmē Liepājas
pilsētā**

- Nakts patversmes sociālā pakalpojuma saņemšanas ceļš ir sarežģītāks, nekā noteikts normatīvajos aktos.
- Dažkārt Nakts patversme tiek izmantota, kā personu deklarēšanās vieta, patversmē neuzturoties.
- Sociālā pakalpojuma pieprasījums ir lielāks par iespējām nodrošināt šo pakalpojumu, sevišķi ziemas mēnešos.
- Nakts patversmes bijušie klienti krīzes situācijās mēdz atgriezties.
- Klienti nav motivēti mainīt sadzīves apstākļus, jo ir apmierināti ar to, ka tiek nodrošināta naktsmītne un ēdiens, pierod pie sociālā pakalpojuma.
- Liepājas pilsētā nav iespējas klientiem ar zemiem ienākumiem īrēt personīgo dzīvojamo platību.
- Sarežģītos gadījumos klientu dokumentu kārtošana var aizņemt laiku ilgāk par vienu gadu. Ja klientam var nokārtot invaliditātes grupu, tad atrašanās Nakts patversmē ietilpst līdz pat 3 gadiem, jo klients tiek uzņemts rindā un ilgu laiku gaida, lai saņemtu sociālo dzīvojamo platību.
- Nepietiekamas telpas darbiniekiem – nav pārrunu telpas.
- Darbinieku skaits nav pietiekams, sociālajiem darbiniekiem ir liela slodze.
- Trūkst datoraprīkojuma sociālajiem darbiniekiem.
- Nav pieejas nevienai datu bāzei, kas apgrūtina darbu ar klientiem, informācijas sniegšanu un izvērtēšanu.
- Finansējuma trūkums remontam un telpu labiekārtošanai - nav dezinfekcijas telpas un grupu nodarbību telpas, nepieciešama logu un durvju nomaiņa, ēkas energoefektivitātes uzlabošana, kanalizācijas sistēmas renovācija, ugunsgrēka izziņošanas sistēmas ierīkošana.
- Trūkst skapīšu klientu mantu glabāšanai.

4.3.1.6. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Grupu dzīvokļi

LPD SD Grupu dzīvokļi (turpmāk tekstā - Grupu dzīvokļi), kam ir piešķirts sociālās dzīvojamās mājas statuss, ir LPD SD pakļautībā esoša sociāla institūcija.

Grupu dzīvokļi atrodas Liepājā, Kuldīgas ielā 34, 1.stāvā. Institūcija izveidota 13.11.2006., reģistrēta LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā 27.04.2007.

Grupu dzīvokļi izveidoti ES struktūrfondu Nacionālās programmas projekta "Sociālo pakalpojumu infrastruktūras un pakalpojumu attīstīšana klientu rehabilitācijai, integrācijai sabiedrībā un darba tirgū Kurzemes reģionā" rezultātā, ko īstenoja Valsts sociālās aprūpes centrs "Ilgi".

Institūcija darbojas uz LPD SD Grupu dzīvokļu nolikuma pamata (12.04.2007.). Sociālo pakalpojumu Grupu dzīvokļos var saņemt 18 personas.

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka Grupu dzīvokļi ir sociālais pakalpojums, kur nodrošina mājokli un atbalstu sociālo problēmu risināšanā personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām ir objektīvas grūtības dzīvot patstāvīgi, bet nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

2009.gada martā Grupu dzīvokļos strādāja viens sociālais darbinieks ar bakalaura grādu sociālajā darbā, divi sociālie rehabilitētāji - viens ar sociālā rehabilitētāja izglītību un viens ar vidējo profesionālo izglītību, kas neatbilst likumā LR likumā „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” noteiktajam un trīs aprūpētāji – viens ar sociālā rehabilitētāja izglītību, viens ar vidējo profesionālo un viens ar pamatzglītību.¹⁹

Grupu dzīvokļiem, kā institūcijai, nav vadītājs. LPD SD grupu dzīvokļu nolikumā noteikts, ka sociālais darbinieks izstrādā darbības stratēģiju, plāno un organizē Grupu dzīvokļu darbu un ir atbildīgs par Grupu dzīvokļiem noteikto uzdevumu un pienākumu izpildi; atbild par katra darbinieka pienākumu izpildi saskaņā ar amata aprakstu; atbilstoši

¹⁹ LPD SD Personāldaļas informācija "Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu".

savai kompetencei, izstrādā un apstiprina darbinieku darba grafiku; nodrošina ugunsdrošības, darba, veselības un vides aizsardzības prasību ievērošanu; nodrošina Grupu dzīvokļu materiālo vērtību saglabāšanu un finanšu līdzekļu racionālu izlietošanu, to analīzi, atskaitei un attīstības prognozēšanu.

Praktiski sociālais darbinieks pilda vadītāja funkcijas. Veicot vadītāja funkcijas, sociālā darbinieka pienākumu veikšanai tiek veltīts mazāk laika, nekā būtu nepieciešams darbam ar klientiem.

Kopā Grupu dzīvokļos ir 18 vietas – 11 dzīvokļi, kur ir četras vienvietīgas un septiņas divvietīgas istabas, kas piemērotas personām ar funkcionāliem traucējumiem. Istabas ir izremontētas – tajās ir virtuve, dzīvojamā platība, duša un tualete. Trūkst atsevišķas pārrunu telpas sociālā darba speciālistiem. Sociālā darba speciālistiem ir viena kopēja darba, pusdienu un atpūtas telpa. Telpas ir pielāgotas personām ar kustību traucējumiem.

Grupu dzīvokļos pakalpojumus var saņemt personas, kuras ir saņēmušas LPD SD lēmumu.

Lai saņemtu valsts līdzfinansējumu, kas saistīts ar klienta uzturēšanos grupu dzīvokļos, sociālā pakalpojuma sniedzējs papildus normatīvajos aktos par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtību noteiktajām prasībām, LM Sociālo pakalpojumu pārvaldē iesniedz līguma kopiju, kas noslēgts ar klientu par Grupu dzīvokļu pakalpojuma saņemšanu. LM Sociālo pakalpojumu pārvalde 10 darba dienu laikā pieņem lēmumu par valsts līdzfinansētā sociālā pakalpojuma piešķiršanu vai atteikumu piešķirt sociālo pakalpojumu.²⁰

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka valsts piedalās ar uzturēšanos grupu mājā (dzīvoklī) saistīto izdevumu līdzfinansēšanā 50% apmērā no vienai personai paredzētajām ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas uzturēšanas izmaksām tām personām ar garīga rakstura traucējumiem, kuras atgriežas no ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām. Līdzfinansējuma apjomu un piešķiršanas kārtību nosaka LR Ministru kabinets. Izdevumus, kas saistīti ar uzturēšanos Eiropas reģionālās attīstības fonda nacionālās programmas ietvaros uz valsts ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pamata izveidotajās grupu mājās (dzīvokļos), valsts sedz pilnā apmērā.

Grupu dzīvokļu klienta pienākums ir samaksāt pakalpojumu sniedzējam dzīvojamās telpas, virtuves un koplietošanas telpu īres maksu, kā arī maksu par pakalpojumiem, kas saistīti ar telpu lietošanu.

Izdevumi par Grupu dzīvokļu pakalpojumiem tiek segti arī no pašvaldības budžeta - 2007.gadā izlietoti Ls 41 249 Grupu dzīvokļu finansēšanai, 2008.gadā - Ls 45 445.

Uzsākot darbu 2006.gadā, Grupu dzīvokļos dzīvoja 18 klienti (6 no tiem ar LPD SD finansējumu, 12 ar Sociālo pakalpojumu pārvaldes līdzfinansējumu).

Līdz 2008.gada novembrim no Grupu dzīvokļiem divi klienti pārvietoti uz ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju, septiņi uzsākuši patstāvīgu dzīvi sociālajā dzīvojamā mājā un viens uzsācis patstāvīgu dzīvi personīgajā mitekļā.

Līdz 2008.gada novembrim Grupu dzīvokļos uzņemti deviņi klienti, kuriem uzturēšanās līdzfinansēta ar Sociālo pakalpojumu pārvaldes lēmumu.

2008.gada novembrī grupu dzīvokļos uzturējās 17 klienti. 2 klientu uzturēšanos finansē LPD SD, 15 klientu uzturēšanos līdzfinansē LM Sociālo pakalpojumu pārvalde.

Klienti Grupu dzīvokļos tiek ievietoti no Sociālās aprūpes centra „Ilgi” pusceļa mājas Liepājas rajonā, vai arī nepieciešamības gadījumā LPD SD pieņem lēmumu par pašvaldībā dzīvojošas personas ievietošanu Grupu dzīvokļos.

**Galvenās problēmas
nodrošinot sociālos
pakalpojumus Grupu
dzīvokļos Liepājas
pilsētā**

- Citu pašvaldību klienti, kuri izmantojuši Grupu dzīvokļu pakalpojumus bieži vien nevēlas atgriezties savā dzīvesvietā, jo nav nodrošināti atbilstoši sadzīves apstākļi.
- Personām ar garīga rakstura traucējumiem nav atbilstošu darba piedāvājumu, tāpēc klientiem ir ļoti grūti atrast darbu. Visbiežāk tiek veikti gadījuma darbi, kam ir zems atalgojums.
- Klientiem ir problēmas ar finanšu līdzekļu plānošanu, ko sarežģī arī tas, ka klientu vienīgais ienākums ir invaliditātes pensija, no kā jāsedz dzīvošanai un veselībai nepieciešamie izdevumi.
- Nepilnīga savstarpējās informācijas apmaiņa starp valsts un pašvaldību institūcijām.
- Grupu dzīvokļos sociālais darbinieks pilda vadītāja funkcijas, līdz ar to mazāk laika tiek veltīts sociālajam darbam ar klientu.
- Nav attīstīta sadarbība ar brīvprātīgajiem darbiniekiem.
- Trūkst materiāltehniskās bāzes – aprīkojuma darbam ar klientiem – materiāli, instrumenti, galda spēles u.c. Klientiem nav pieejams datoraprīkojums.

²⁰ Ministru kabineta noteikumi (04.12.2007.) Nr.829 “Noteikumi par dienas centru, grupu māju (dzīvokļu) un pusceļa māju izveidošanas un uzturēšanas izdevumu līdzfinansēšanu”.

4.3.1.7. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Dienas centrs personām ar garīgās attīstības traucējumiem

LPD SD Dienas centrs personām ar garīgās attīstības traucējumiem (turpmāk tekstā - Dienas centrs) ir LPD SD pakļautībā esoša sociāla institūcija.

Dienas centrs atrodas Liepājā, T.Breikša ielā 16/20 un ir reģistrēts LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā no 14.11.2007.

Institūcija darbojas uz LPD SD Dienas centra personām ar garīgās attīstības traucējumiem nolikuma pamata (17.09.2007.).

Dienas centrā strādā 11 darbinieki – vadītājs, kurš iegūst sociālā darba speciālista izglītību, sociālais darbinieks ir ar sociālā darbinieka bakalaura izglītību, sociālais pedagogs ir ar sociālā pedagoga izglītību un studē sociālo darbu, sociālais aprūpētājs ir ar vidējo izglītību, kas neatbilst LR likumā „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” noteiktajam, divi sociālie rehabilitētāji (1,5 amata likme), no kuriem viens ir ar sociālā rehabilitētāja izglītību, otrs studē sociālā rehabilitētāja profesijā, divi darba terapeiti (1,5 amata likme), medicīnas māsa, apkopējs un mikroautobusa vadītājs.²¹

Kā vienu no būtiskām problēmām vadītāja uzsver to, ka sociālā darba speciālisti ir nepietiekami sagatavoti darbam ar personām ar garīgās attīstības traucējumiem. Dienas centrā klientiem jāpalīdz attīstīt dažādas prasmes un spējas, tādēļ nepieciešami būtu arī citi speciālisti. Dienas centrā nepieciešams būtu datorspeciālists, kas palīdzētu klientiem apgūt datorprasmes. Nepieciešams arī tehniskais aprīkojums datornodarbībām.

Pēc vadītājas sniegtās informācijas Dienas centra telpas šobrīd sociālā pakalpojuma sniegšanai ir pietiekamas. Vienīgā problēma ir tā, ka Dienas centra ēka nav pielāgota personām ar funkcionāliem traucējumiem, līdz ar to šo pakalpojumu nevar piedāvāt klientiem ar kustību traucējumiem vai pārvietošanās grūtībām.

Liepājas pilsētas domē ir pieņemts lēmums, ka Dienas centrs tiks pārcelts uz izremontētām telpām Liepājā, Klaipēdas ielā 96, tomēr precīzs Dienas centra pārcelšanās datums nav zināms. Jaunajās telpās vides pieejamības problēma tiks atrisināta.

Trūkst finansējuma Dienas centra ēkas T.Breikša ielā 16/20 apkures sistēmas, logu, kanalizācijas, elektroinstalācijas un signalizācijas nomaiņai, kā arī foajē, datorklases un atpūtas telpas remontam.

Dienas centrs ir institūcija, kurā personas ar garīga rakstura traucējumiem laikā no plkst.8.00 - 18.00 tiek nodrošinātas ar sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem, ēdināšanu, sociālo prasmju attīstīšanu, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas aktivitātēm.

Dienas centrs tika izveidots 2000.gadā Labklājības ministrijas Sociālās palīdzības fonda izsludinātā projektu konkursa "Aprūpes iespējas personām ar garīgās attīstības iespējām" ietvaros. Projektu "Jauniešu dienas aprūpes un rehabilitācijas centrs personām ar garīgās attīstības traucējumiem" izstrādāja un iesniedza SPF Liepājas pilsētas un rajona sporta klubs "Dzintarkrasts". Tas darbību turpināja kā Dienas centrs personām ar garīgās attīstības traucējumiem.

Izveidojot Dienas centru, tika apzināti potenciālie klienti un informēti par iespēju saņemt Liepājas pilsētā profesionālus sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus. Dienas centra klienti ir personas ar garīgās attīstības traucējumiem no 16 gadu vecuma, kurām nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā un kuras nav nodarbinātas. 2008.gadā Dienas centru vidēji apmeklē 20 - 25 klienti katru dienu. Katru gadu klientu skaits arvien palielinās.

2008.gadā Dienas centrā klientu skaits bija - 31, izlietotie finanšu līdzekļi – Ls 67 960; 2007.gadā - 28, izlietotie finanšu līdzekļi Ls 24 979; 2006.gadā - 29, izlietotie finanšu līdzekļi - Ls 49 017; 2005.gadā – 27, izlietotie finanšu līdzekļi – Ls 44 310. Klienti veic līdzdalības maksājumu 5 Ls mēnesī, kas apstiprināts ar Liepājas pilsētas domes lēmumu Nr.120 (08.03.2001.).

Dienas centrā tiek piedāvātas tādas nodarbības, kā rokdarbi, šūšana, darbs ar koku, gleznošana, zīmēšana, mājturība, ēst gatavošana, galda kultūra, naudas līdzekļu plānošana un citu ikdienā nepieciešamo prasmju apgūšana.

Kokapstrādes darbnīcas izveidei piesaistīts Sorosa fonda Latvija finansējums, šūšanas un rokdarbu darbnīcai – Helsinborgas Lūcijas fonda atbalsts, mājturības telpas izveidei – baroneses Valtrautes fon Tīzenhauzenas finansiālais atbalsts, savukārt mikroautobuss iegādāts ar Liepājas sadraudzības pilsētas Darmštates atbalstu. Klientiem tiek nodrošināts bezmaksas transports nokļūšanai uz Dienas centru un atpakaļ.

Kā vienu no sociālajiem pakalpojumiem, kas būtu nepieciešams Dienas centra klientiem, Dienas centra vadītāja ir minējusi īslaicīgas diennakts uzturēšanās mītni gadījumos, kad klienta tuvinieki dodas ārpus pilsētas u.c. prombūtnes gadījumos.

²¹ Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Personāldaļas informācija "Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu".

**Galvenās problēmas
nodrošinot Dienas centra
pakalpojumus Liepājas
pilsētā**

- Sociālā darba speciālisti ir nepietiekami sagatavoti darbam ar personām ar garīgās attīstības traucējumiem.
- Dienas centra ēka Liepājā, T.Breikša ielā 16/20 nav pielāgota personām ar funkcionāliem traucējumiem.
- Trūkst finansējums Dienas centra ēkas Liepājā, T.Breikša ielā 16/20 apkures sistēmas, logu, kanalizācijas, elektroinstalācijas un signalizācijas nomaiņai, kā arī foajē, datorklases un atpūtas telpas remontam.
- Trūkst finansējuma Dienas centra jauno telpu remontam Liepājā, Klaipēdas ielā 96.
- Trūkst datoraprīkojuma klientu vajadzībām, kā arī speciālista, kas apmācītu strādāt ar datoriem.
- Liepājas pilsētā nav īslaicīgas diennakts uzturēšanās mītnes, kur nepieciešamības gadījumā Dienas centra klientiem uzturēties.

4.3.1.8. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Narkoatkarības pārvarēšanas palīdzības punkts

Narkoatkarības pārvarēšanas palīdzības punkts (turpmāk tekstā - NPPP) ir LPD SD pakļautībā esoša sociālā institūcija.

NPPP atrodas Liepājā, Flotes ielā 7, pirmajā stāvā. Institūcija nav reģistrēta LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā, jo LR MK noteikumi Nr.951 „Kārtība, kādā sociālo pakalpojumu sniedzējs tiek reģistrēts sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā” nenosaka šādu reģistrējamo sociālo pakalpojumu. NPPP ir pieejami sociālā darbinieka un sociālo rehabilitētāju un medicīnas māsas sniegtie pakalpojumi.

NPPP darbojas uz LPD SD Narkoatkarības pārvarēšanas palīdzības punkta nolikuma (28.05.2008.) pamata.

NPPP ir institūcija, kurā tiek sniegta palīdzība personām, kuras cieš no atkarībām (narkoatkarības, alkoholisma, azartspēlēm), kā arī šo personu ģimenēm.²²

NPPP mērķis ir novērst un apstādināt tālāku narkomānijas, alkoholisma, kā arī azartspēļu atkarības izplatību Liepājas pilsētas iedzīvotāju vidū, kā arī veikt šo problēmu izpēti.²³

NPPP strādāja pieci darbinieki – vadītājam ir bakalaura grāds sociālajā darbā un izglītība tiek turpināta vadības zinību maģistra programmā, viens sociālais darbinieks, kurš iegūst sociālā darbinieka izglītību, divi sociālie rehabilitētāji, kur viens iegūst maģistra grādu sociālajā darbā, bet otram rehabilitētājam ir sociālā rehabilitētāja izglītība. Medicīnas mātai iegūta pirmā līmeņa augstākā izglītība sociālā rehabilitētāja profesijā.²⁴ Medicīnas māsa turpina studijas sociālā darba bakalaura studiju programmā.

Sociālais rehabilitētājs vidēji dienā strādā ar 5 līdz 6 klientiem, bet sociālais darbinieks ar vidēji 10 līdz 15 klientiem.

Telpas Flotes ielā 7 nav pielāgotas personām ar funkcionāliem traucējumiem.

NPPP sniedz konsultācijas atkarību jautājumos un veic klientu motivēšanu, informē par ārstēšanās un rehabilitācijas iespējām, nodrošina klientiem šļirču apmaiņu un veic HIV, B hepatīta, sifilisa testus, grūtniecības noteikšanas testus, kā arī sniedz konsultācijas HIV/AIDS, STS jautājumos, veic profilakses darbu mācību iestādēs, jauniešu organizācijās u.c.

2008.gadā sniegtas 1 294 konsultācijas, 2007.gadā - 2 033 konsultācijas, 2006.gadā - 1 679 konsultācijas, 2005.gadā - 961 konsultācijas.

NPPP klienti pārsvarā ir introvenozo narkotiku lietotāji. Dienā vidēji NPPP apmeklē 15 līdz 18 klienti. Liepājā 2008.gadā bija 73 HIV inficētas personas.

2005. Liepājas pilsētā bija septiņas jaunas HIV inficētas personas, 2006.gadā - viena, 2007.gadā – divas personas, 2008.gadā līdz 31.05.2008. - sešas HIV inficētas personas.

2009.gadā HIV inficēto personu skaits varētu samazināties, jo projekta ietvaros ielu sociālie darbinieki (bijušie narkotiku lietotāji) iesaistīsies šļirču apmaiņas programmas īstenošanā. 2008.gadā izdalītas 1 532 šļirces, 2007.gadā – 937 šļirces, 2006.gadā – 2 205 šļirces un 2005.gadā - 1 974 šļirces.

NPPP klientiem tiek izsniegtas šļirču adatas. 2008.gadā tika izsniegtas 780 adatas, 2007.gadā - 562 adatas, 2006.gadā – 1 563 adatas un 2005.gadā - 3 113 adatas.

²² Liepājas pilsētas domes sociālā dienesta NPPP nolikums, 28.05.2008.,1.1. p.

²³ Liepājas pilsētas domes sociālā dienesta NPPP nolikums, 28.05.2008.,2.1. p.

²⁴ Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Personāldaļas informācija "Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu".

NPPP tiek klientiem tiek nodrošināta arī bezmaksas prezervatīvu izsniegšana. 2008.gadā izsniegti 355 prezervatīvi, 2007.gadā – 989 prezervatīvi, 2006.gadā – 1 563 prezervatīvi, 2005.gadā - 698 prezervatīvi.²⁵

2009.gadā tiek plānots jauns pakalpojums – aizvietojošā terapija – metadons, kas ir narkotikas aizstājoša viela. Aprīkoti un sertificēti metadona kabineti šobrīd būs trīs Latvijas pilsētās – Rīgā, Liepājā un Jelgavā.

**Galvenās problēmas
nodrošinot sociālos
pakalpojumus NPPP
Liepājas pilsētā**

- Darbinieku „izdegšana” – sevi pārāk piesaistot klientu problēmām.
- Nepietiekama informatīvā starpinstitucionālā sadarbība pilsētā (piemēram, skolās) par HIV izplatību pilsētā.
- Nav nodrošināta NPPP telpu pieejamība personām ar funkcionāliem traucējumiem.

4.3.1.9. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Pensionāru dienas centrs

LPD SD Pensionāru dienas centrs (turpmāk tekstā - Pensionāru dienas centrs) ir LPD SD pakļautībā esoša sociāla institūcija.

Pensionāru dienas centrs veidots 2006.gadā, atrodas Liepājā, Klaipēdas ielā 96a, nav reģistrēts LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā, jo LR MK noteikumi Nr.951 „Kārtība, kādā sociālo pakalpojumu sniedzējs tiek reģistrēts sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā” nenosaka šādu reģistrējamo sociālo pakalpojumu.

Pensionāru dienas centrs darbojas uz LPD SD Pensionāru dienas centra nolikuma (02.07.2007.) pamata.

Pensionāru dienas centrs sniedz sociālu atbalstu pensionāriem, kuri, izmantojot pieejamos resursus, rastu risinājumus dzīves kvalitātes uzlabošanai.²⁶

Pensionāru dienas centrā strādā divas administratores (0,75 amata vienība un 0,25 amata vienība). Darbinieču izglītība – vidējā un vidējā profesionālā.²⁷

Pensionāru dienas centra telpas aktivitātēm ar nelielu apmeklētāju skaitu ir pietiekamas, savukārt kultūras pasākumu līdz par 90 apmeklētājiem organizēšanai un veselības grupu nodarbībām, telpas ir par šauru.

Pensionāru dienas centra mērķauditorija ir pensionāri, kuri vēlas piedalīties sabiedriskās aktivitātēs neatkarīgi no viņu vecuma, dzimuma, tautības, sociālā stāvokļa, politiskās un reliģiskās piederības.

Pensionāru dienas centrs organizē tematiskās tikšanās un nodarbības, praktiskās nodarbības, izglītojošas lekcijas, kultūras un atpūtas pasākumus, nodrošina preses izdevumu pieejamību, organizē galda spēles, domubiedru tikšanās, sniedz informāciju par aktuālām norisēm pilsētā u.c.

2008.gadā dienas centrā darbojās: nūjotāju pulciņš, čaklo roku pulciņš, kāršu spēlētāju grupa, veselības grupa, galda spēļu grupa.

Katru mēnesi notiek dažādi pasākumi: tikšanās ar māksliniekiem, mediķiem, kosmetologiem u.c., kā arī tiek svinēti dažādi svētki. Pensionāru dienas centra pasākumi ir apmeklēti. Ikdienā pulciņos piedalās 40 pensionāri no visiem Liepājas pilsētas mikrorajoniem. Pasākumus apmeklē līdz pat 90 pensionāriem.

2009.gadā Pensionāru dienas centrā plānots izveidot jaunus pulciņus - vokālo ansambli un kulinārijas pulciņu.

Pensionāru dienas centram ir liela nozīme pilsētas sociālās vides uzlabošanā pensijas vecuma personām. Pensionāru dienas centrs no visiem LPD SD pakalpojumu sniedzējiem aptver vislielāko mērķa grupu. Piemēram, 2008.gadā Pensionāru dienas centru apmeklējusi 1 801 persona, 2007.gadā - 1 820 personas.

Ņemot vērā statistikas datu analīzē secināto, ka Liepājas pilsētā palielināsies pensijas vecuma personu skaits, šādu Pensionāru dienas centru izveide ir ļoti nozīmīga, jo mazina sociālo izolētību, iesaista pensijas vecuma personas sabiedrības dzīvē un palielina pašnoteikšanās iespējas. Pensionāru dienas centrs ir ļoti nozīmīgs informatīvais partneris, lai saviem klientiem izskaidrotu pašvaldībā notiekošos procesus un veicinātu izpratni, kā arī dotu iespēju diskutēt un iesaistīties svarīgu sociālo jautājumu risināšanā.

**Galvenās problēmas
nodrošinot Pensionāru
dienas centra
pakalpojumus Liepājas
pilsētā**

- Telpu trūkums lielākiem pasākumiem un veselības grupu nodarbībām.
- Trūkst dienas centru citos Liepājas pilsētas mikrorajonos, lai nodrošinātu šo pakalpojumu pēc iespējas tuvāk klientu dzīvesvietai.

²⁵ LPD SD NPPP informācija.

²⁶ LPD SD pensionāru dienas centra nolikums, 02.07.2007., 1.1. p.

²⁷ LPD SD Personāldaļas informācija "Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu".

4.3.1.10. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Sociālo pakalpojumu daļa

LPD SD Sociālo pakalpojumu daļa ir Sociālā dienesta (turpmāk tekstā – Sociālo pakalpojumu daļa) LPD SD struktūrvienība, kas tieši pakļauta LPD SD direktoram.

LPD SD Sociālo pakalpojumu daļa atrodas Liepājā, Veidenbauma ielā 3.

Struktūrvienība darbojas uz LPD SD Sociālo pakalpojumu daļas nolikuma pamata (20.05.2008.).

2009.gada martā Sociālo pakalpojumu daļā strādāja 11 darbinieki – vadītājs ar maģistra grādu sociālajā darbā, pieci sociālie darbinieki, no kuriem diviem ir maģistra grāds sociālajā darbā, diviem bakalaura grāds sociālajā darbā, vienam sociālā rehabilitētāja izglītība; trīs sociālie rehabilitētāji ar sociālā rehabilitētāja izglītību un ergoterapeits (0,5 likme).²⁸

Sociālo pakalpojumu daļas mērķis ir nodrošināt sociālo pakalpojumu organizēšanu un sniegšanu dažādām iedzīvotāju grupām, lai uzlabotu vai saglabātu šo personu dzīves kvalitāti.²⁹

Sociālo pakalpojumu daļas funkcijas ir šādas:³⁰

- 1) nodrošināt Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktos uzdevumus sociālo pakalpojumu jomā;
- 2) administrēt sociālo pakalpojumu sniegšanai paredzētos valsts un dienestam paredzētos budžeta līdzekļus, kontrolēt, kā šos līdzekļus izlieto sociālo pakalpojumu sniedzēji, kas darbojas pašvaldībā;
- 3) sniegt informāciju sociālo pakalpojumu sniedzējiem un sociālo pakalpojumu pieprasītājiem.

Sociālo pakalpojumu daļa veic šādus uzdevumus:

- 1) administrē pabalstus pilngadību sasniegušajiem bērniem;
- 2) koordinē par pašvaldības līdzekļiem pirktu sociālo pakalpojumu norisi, piešķiršanu, apmaksu u.c.;
- 3) sniedz masiera un ergoterapeita pakalpojumus, ko veic Sociālo pakalpojumu daļas štata darbinieki;
- 4) kārtu dokumentus valsts finansēto sociālo pakalpojumu saņemšanai.
- 5) organizē citu pakalpojumu saņemšanu, kā, piemēram, tehniskie palīglīdzekļi, humānās palīdzības istaba u.c.;
- 6) koordinē citu sociālo aktivitāšu norisi un apmaksu, piemēram, nometnes organizēšana bērniem invalīdiem u.c.

Saistošie noteikumi, kas regulē sociālo pakalpojumu nodrošināšanu Liepājas pilsētas iedzīvotājiem, ir izstrādes stadijā.

Sociālo pakalpojumu daļa atrodas LPD SD telpās, kas ir pietiekamas darba organizēšanai un nodrošināšanai. Telpas ir pielāgotas personām ar kustību traucējumiem, kā arī ir uzstādīti marķējumi, lai atvieglotu pārvietošanās iespējas personām ar redzes traucējumiem.

1. Sociālie pakalpojumi audžuģimenēm.

Sociālo pakalpojumu daļa veic jebkuras darbības, kas saistītas ar sociālo pakalpojumu sniegšanu audžuģimenēm, nodrošinot informāciju, sociālā darbinieka konsultācijas un palīdzību problēmu risināšanā, kā arī apmācību organizēšanu. Sociālo pakalpojumu daļa administrē audžuģimenēm piešķiramo sociālo palīdzību. Informāciju par pabalstu piešķiršanas kārtību, saņemšanas noteikumiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem skatīt AP Pielikumā Nr.2.

2. Pirktie sociālie pakalpojumi Liepājas pilsētā.

- 1) Sociālās rehabilitācijas kurss bērniem invalīdiem, daudz bērnu ģimenēm, aizbildnībā esošiem bērniem u.c., ko sniedz biedrība „Kurzemes akcija „Saules stars”” un BSAC „Liepāja”. Tiek slēgts trīspusējs sadarbības līgums ar LPD SD, bērna vecākiem un pakalpojumu sniedzēju. Biedrībā Kurzemes akcija „Saules stars” sociālās rehabilitācijas programmas izmaksas ir līdz 150 Ls, BSAC „Liepāja” sociālās rehabilitācijas programmas izmaksas ir līdz 75,00 Ls mēnesī. Sociālās rehabilitācijas kurss jāiziet 3 mēnešu laikā.

Sociālo pakalpojumu saņēmušo personu skaits un izlietotie finanšu līdzekļi biedrībā Kurzemes akcija „Saules stars”: 2007.gadā – 8 personas, izlietoti Ls 564; 2006.gadā – 14 personas, izlietoti Ls 467. 2008.gada pārskatā par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību šādi dati atsevišķi netiek izdalīti.

- 2) Portidža - korekcijas un audzināšanas sistēma, lai izglītotu bērnus ar garīga rakstura traucējumiem un viņu vecākus. Speciālisti brauc pie pirmskolas vecuma (līdz 8 g.v.), bērniem. LPD SD par katru apmācāmo bērnu invalīdu maksā 60 Ls mēnesī. Pakalpojumu LPD SD pērk no Latvijas Portidžas mācībsistēmas asociācijas. Budžetā ir paredzēti izdevumi par 13 bērnu invalīdu un viņu ģimenes locekļu apmācību.

Portidžas pakalpojumu saņēmušo personu skaits un izlietotie līdzekļi: 2008.gadā – 14 personas izlietoti Ls 7 978; 2007.gadā - 17 personas, izlietoti Ls 5 373; 2006.gadā - 13 personas, izlietoti Ls 5 245; 2005.gadā – 15 personas, izlietoti Ls 4 100.

- 3) Baseina apmeklējumi bērniem invalīdiem. Kopš 2008.gada bērni invalīdi stundas garumā divas reizes nedēļā var apmeklēt baseinu Liepājas ģimnāzijā. LPD SD piesaista finansējumu baseina īres un pasniedzēja darba apmaksai.

²⁸ LPD SD Personāldaļas informācija “Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu”.

²⁹ LPD SD Sociālo pakalpojumu daļas nolikums, 20.05.2008., 1.2. p.

³⁰ LPD SD Sociālo pakalpojumu daļas nolikums, 20.05.2008., 2.1. p.

- 4) Bērnu ievietošana ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās par pašvaldības budžeta līdzekļiem - Valmieras SOS bērnu ciematā, audžuģimenēs vai LPD SD Bērnamā. Valmieras SOS Ciematā 2008.gadā izmaksas par viena bērna uzturēšanos ilgstošas sociālās aprūpes institūcijā ir Ls 160 mēnesī.

Sociālo pakalpojumu saņēmumu personu skaits un izlietotie līdzekļi: 2008.gadā – 14 personas, izlietoti Ls 14 648; 2007.gadā – 7 personas, izlietoti Ls 6 039; 2006.gadā – 8 personas, izlietoti Ls 8 202; 2005.gadā – 14 personas, izlietoti Ls 14 648.

- 5) Pieaugušo ievietošana īslaicīgās sociālās aprūpes nodaļās (sociālās gultas) – SIA „Priekules slimnīca”, SIA „Liepājas reģionālā Slimnīca” un a/s „Liepājas metalurģis” MSD. Ar SIA „Priekules slimnīca” noslēgts beztermiņa līgums, vienas personas izmaksas 2008.gadā ir Ls 12 dienā. Ar a/s „Liepājas metalurģis” MSD arī noslēgts beztermiņa līgums; vienas dienas izmaksas 2008.gadā ir Ls 14 dienā. SIA „Liepājas reģionālā slimnīca” noslēgts beztermiņa līgums; vienas gultas dienas izmaksas 2008.gadā - Ls 14 dienā.

Pašvaldības saistošie noteikumi „Par personu līdzdalības maksājumiem īslaicīgās sociālās aprūpes nodaļās” (25.08.2005.) nosaka, ka personas līdzdalības maksājuma apmērs par saņemtajiem pakalpojumiem ir 1% dienā no iepriekšējā mēneša ienākumiem, un tas tiek aprēķināts atbilstoši dienu skaitam, kurās persona saņem pakalpojumu. Personu līdzdalības maksājumu vienu reizi mēnesī iekasē LPD SD pilnvarota persona, ar kuru LPD SD ir noslēgts līgums par pilnu materiālo atbildību. Mēneša pēdējā darba dienā iekasētos līdzdalības maksājumus pilnvarotā persona iemaksā Liepājas pilsētas domes norēķinu kasē LPD SD budžetā.

Sociālo pakalpojumu saņēmumu skaits un izlietotie līdzekļi pa gadiem: 2008.gadā – 206 personas, izlietoti Ls 211 600; 2007.gadā – 200 personas, izlietoti Ls 215 619; 2006.gadā – 167 personas, izlietoti Ls 126 998; 2005.gadā – 169 personas, izlietoti Ls 228 342.

- 6) Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšana (pansionātos) vientuļām pensijas vecuma personām un personām ar invaliditāti nodrošina SIA „Pansionāts Rokaiži”, Aprūpes nams „Valtaiķi” un fonds „Cilvēks cilvēkam”.

Aprūpes namā „Valtaiķi” maksa personai 2008.gadā ir Ls 250 mēnesī. Ja persona ievietota laika periodā no 21.05.2003. - 31.12.2003. - maksa vienai personai Ls 133 mēnesī, ja ievietota laikā no 01.01.2004. – 31.12.2004. - maksa personai Ls 140 mēnesī, ja persona ievietota no 01.01.2005; maksa personai Ls 162 mēnesī, ja persona ievietota no 01.03.2006. Uzturēšanās aprūpes namā tiek apmaksāta 85% apmērā no personas pensijas. LPD SD līdzfinansē sociālā pakalpojuma nodrošināšanu.

Fondā „Cilvēks cilvēkam” sociālā pakalpojuma maksa personai ir Ls 317 mēnesī. 85% no izdevumiem tiek segti no personas pensijas. LPD SD līdzfinansē sociālā pakalpojuma nodrošināšanu.

SIA „Pansionāts Rokaiži” maksa personai ir Ls 260 mēnesī. 85% no izdevumiem tiek segti no personas pensijas. LPD SD līdzfinansē sociālā pakalpojuma nodrošināšanu.

Sociālo pakalpojumu saņēmumu skaits un izlietotie līdzekļi pa gadiem: 2008.gadā – 35 personas, izlietoti Ls 40 064; 2007.gadā – 33 personas, izlietoti Ls 40 702; 2006.gadā – 38 personas, izlietoti Ls 37 488; 2005.gadā – 31 persona, izlietoti Ls 26 753.

- 7) Pieaugušo personu ar invaliditāti ilglaicīga aprūpe par pašvaldības budžeta līdzekļiem „Camphill nodibinājumā „Rožkalni””. „Camphill nodibinājumā „Rožkalni”” nodrošina aprūpi un sociālo prasmju apguvi personām, kuras nevar dzīvot vienas atsevišķi un tajā pašā laikā personas ievietošana pensionātā nav nepieciešama. Sociālo pakalpojumu 2008. gadā saņēmusi 1 persona, izlietoti Ls 2 538, 2007.gadā – 1 persona, izlietoti Ls 1 684.

3. LPD SD Sociālo pakalpojumu daļas nodrošinātie sociālie pakalpojumi:

- 1) Līdz 2009.gada martam LPD SD štata darbinieks – masieris - nodrošināja bezmaksas masāžas kursu bērniem invalīdiem, pensionāriem un pieaugušām personām ar invaliditāti.
- 2) Ergoterapeita (0,5 amata vienība) pakalpojumi, kurus nodrošina darbinieks LPD SD Sociālo pakalpojumu daļā.
- 3) Diennakts uzraudzība dzīvesvietā vientuļām personām (glābējzvēns vai drošības pogas), kur ar speciālu signāla raidītāju klients no savām mājām var izsaukt dežūrējošo personālu un, izmantojot komunikācijas iekārtu, informēt par radušos problēmu, izsaukt sociālos darbiniekus, medikus vai citu nepieciešamo palīdzību. LPD SD ir noslēdzis līgumu ar SIA „A.Spīdola”, kas apkalpo „drošības pogu” klientus, pēc signāla saņemšanas 3 līdz 5 minūšu laikā ierodoties pie klienta, kurš veicis izsaukumu. „Drošības pogu” uzstādīšana un apkalpošana mēnesī izmaksā Ls 15.

„Drošības pogu” saņēmumu personu skaits un izlietotie līdzekļi pa gadiem: 2008.gadā – 22 klienti, izlietoti – Ls 1 934; 2007.gadā – 10 klienti, izlietoti Ls 1 200; 2006.gadā – 10 klienti, izlietoti – Ls 1 425; 2005.gadā – 11 klienti, izlietoti Ls 1 456.

- 4) Aizbildņa apmācības programmas realizēšana, ko nosaka LR Likuma „Bērnu tiesību aizsardzības likums” 35.panta 2.punkts - pašvaldība sava budžeta līdzekļu ietvaros nodrošina aizbildņu apmācību. Aizbildņa apmācības programmas paraugu apstiprina Bērnu un ģimenes lietu ministrs. LPD SD slēdz līgumu ar pasniedzējiem. Kursi notiek vienu reizi gadā divu mēnešu garumā.
- 5) Pārtikas talonu izsniegšana riska ģimenēm Ls 1,50 apmērā dienā vienam bērnam. Sadarbībā ar LPD SD Ģimenes atbalsta daļu tiek sastādīts riska ģimeņu bērnu saraksts, kam pienākas pārtikas taloni.

Pakalpojumu bērni saņem vasaras mēnešos. Attiecīgi LPD SD izsludina iepirkumu un apmaksā pakalpojumu, ģimene par noteikto summu attiecīgajā laikā var saņemt pārtikas preces.

- 6) Darbs ar politiski represētām personām – sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanai, pabalstu piešķiršanai. Skatīt AP pielikumu Nr.2.
- 7) Pašpalīdzības istabas darba nodrošināšana (humānā palīdzība). Klienti ceturtdienās var LPD SD telpās ierīkotajā pašpalīdzības istabā saņemt apģērbu, apavus u.c. saziņotos priekšmetus.

4.Dokumentu kārtošana šādu valsts apmaksātu pakalpojumu saņemšanai:

- 1) sociālā rehabilitācija dzīvesvietā un institūcijās bērniem, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām;
- 2) bērnu ievietošana sociālos aprūpes centros (par valsts budžeta līdzekļiem);
- 3) sociālās rehabilitācijas kursa nodrošināšana pieaugušajiem par valsts un pašvaldības budžeta līdzekļiem;
- 4) ilglaicīga sociālā aprūpe specializētajos sociālās aprūpes centros pieaugušajiem;
- 5) no psihoaktīvām vielām atkarīgu pilngadīgu personu sociālā rehabilitācija.

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka Valsts nodrošina šādus sociālos pakalpojumus:

- 1) personu ar invaliditāti profesionālo rehabilitāciju;
- 2) personu ar redzes un dzirdes invaliditāti sociālo rehabilitāciju;
- 3) no vardarbības cietušo bērnu sociālo rehabilitāciju;
- 4) sociālo rehabilitāciju attiecīgās institūcijās pilngadīgām personām un bērniem, kuriem ir izveidojusies atkarība no narkotiskajām, toksiskajām vai citām apreibinošām vielām;
- 5) tehnisko palīgīdzekļu saņemšanu;
- 6) personām ar funkcionāliem traucējumiem – sociālās rehabilitācijas pakalpojumus sociālās rehabilitācijas iestādēs;
- 7) cilvēktirdzniecības upuru sociālo rehabilitāciju;
- 8) atbalsta programmu ar celiņķu slimajiem bērniem, kuriem nav noteikta invaliditāte;
- 9) atbalstu profesionāla sociālā darba ieviešanai un attīstībai pašvaldībās;
- 10) atbalstu pašvaldībām dzīvokļa pabalsta piešķiršanai personai (ģimenei) mantiskā veidā.

5. Šādu sociālo pakalpojumu saņemšanas organizēšana:

- 1) personu nodrošināšana ar tehniskajiem palīgīdzekļiem, nodrošinot pakalpojumu koordinēšanu un telpas palīgīdzekļu saņemšanai Liepājā;
- 2) norīkojumu izsniegšana klientiem uz LPD SD Nakts patversmi;
- 3) norīkojumu izsniegšana ievietošanai LPD SD Dienas centrā personām ar garīgās attīstības traucējumiem.

6.Citu sociālo pakalpojumu nodrošināšana.

- 1) Riteņkrēslu deju studijas nodarbības personām ar invaliditāti, kur klienti apgūst kombi dejas – kad viens no deju pāra partneriem pārvietojas ar riteņkrēsla palīdzību. LPD SD apmaksā zāles īri un trenera atalgojumu, maksa mēnesī Ls 80 + PVN. Nodarbības notiek divas reizes nedēļā Latviešu biedrības namā.
- 2) Mezglošanas pulciņa nodarbības personām ar redzes un cita veida invaliditāti. 02.01.2006. noslēgts sadarbības līgums ar Liepājas Neredzīgo biedrību, kas nodrošina minēto pakalpojumu. Nedēļā notiek divas nodarbības Liepājā, Ganību ielā 197/205. Katra nodarbība ilgst trīs stundas. 2008.gadā LPD SD maksāja Ls 3,50 par vienu astronomisko stundu.
- 3) Klūdziņu pīšanas pulciņa nodarbības personām ar redzes un cita veida invaliditāti, kur tiek apgūtas prasmes un iemaņas darbā ar klūdziņām, kā arī prasmes dažādu priekšmetu pīšanā. 02.01.2007. noslēgts sadarbības līgums ar Neredzīgo biedrību, kas nodrošina pulciņa norisi Liepājā, Ganību ielā 197/205. Nedēļā notiek divas nodarbības, katra nodarbība ilgst piecas stundas. LPD SD maksā Ls 3,50 par vienu astronomisko stundu.
- 4) Personu ar dzirdes invaliditāti apmācība Latvju dejās, kur tiek apgūtas latviešu tautas dejas un tradīcijas. 02.01.2006. noslēgts beztermiņa līgums ar Latvijas Nedzirdīgo savienību par šāda pakalpojuma apmaksu. LPD SD sedz Ls 5 par astronomisko stundu, nedēļā notiek divas nodarbības, katra divas stundas. Nodarbības notiek Nedzirdīgo savienības telpās Liepājā, Jūrmalas ielā 25.
- 5) Svētku pasākumu organizēšana Ziemassvētkos un Lieldienās daudz bērnu ģimeņu bērniem, trūcīgām ģimenēm, ģimenēm, kurās aug bērns invalīds, ģimenēm, kurās ir aizbildnībā esošs bērns, bērniem, kuri ir LPD SD Ģimenes atbalsta daļas klienti.
- 6) Vasaras nometņu organizēšana riska ģimeņu bērniem, bērniem invalīdiem un personām ar invaliditāti, kuri pārvietojas riteņkrēslos. Nometnes notiek vasaras mēnešos katram 30 dienu garumā.
- 7) LPD SD transporta nodrošināšana personām ar invaliditāti.
- 8) Ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšana par pašvaldības budžeta līdzekļiem. Pabalsts tiek piešķirts personai, bet izmaksāts pakalpojumu sniedzējam. Sīkāku informāciju skatīt AP 2.pielikumā.

No minētajiem Sociālo pakalpojumu daļas organizētajiem pakalpojumiem, 2008.gadā pieprasījums pēc masāžas pakalpojumiem bija lielāks nekā piedāvājums. Sākot ar 2009.gada martu šāds pakalpojums vairs netiks sniegts.

Pieprasījums ir lielāks nekā piedāvājums ievietošanai īslaicīgās sociālās aprūpes nodaļā (sociālās gultas), kā arī ievietošanai ilglaicīgās sociālās aprūpes nodaļās (pansionātos) un sociālās rehabilitācijas kursa nodrošināšanai par valsts līdzekļiem.

Liels pieprasījums ir arī LPD SD organizētajām nometnēm, izsniegtajiem pārtikas taloniem riska ģimeņu bērniem, kā arī ūdens skaitītāju uzstādīšanai.

**Galvenās problēmas
nodrošinot un
koordinējot sociālos
pakalpojumus Sociālo
pakalpojumu daļā**

- Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma trūkums pašvaldībā (vecu ļaužu izmitināšana pensionātos).
- Augstas izmaksas pirktajiem pakalpojumiem.
- Liepājā nav tehnisko palīg līdzekļu centra filiāles, bet pieprasījums pēc tehniskajiem palīg līdzekļiem pieaug.
- Sociālo pakalpojumu saņēmēji ir pieraduši pie sociālajiem pakalpojumiem, tiem nav motivācijas ko mainīt savā dzīvē, ir ieradums tikai ņemt. Nepieciešama lielāka klientu līdzdarbošanās savas sociālās situācijas uzlabošanā.
- Nav izstrādāti saistošie noteikumi sociālo pakalpojumu piešķiršanai.
- Nepietiekams sociālo pakalpojumu klāsts.

4.3.1.11. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Ģimenes atbalsta daļa

Profesionālu sociālo darbu Liepājā nodrošina LPD SD Ģimenes atbalsta daļa (turpmāk tekstā - Ģimenes atbalsta daļa).

Ģimenes atbalsta daļa atrodas Liepājā, E.Veidenbauma ielā 3, LPD SD telpās.

2009.gada aprīlī Ģimenes atbalsta daļā strādāja 12 sociālie darbinieki –, no kuriem astoņi ir ar bakalaura grādu sociālajā darbā, četri ar maģistra grādus sociālajā darbā.

Ģimenes atbalsta daļas mērķis ir, veicot sociālo darbu, palīdzēt ģimenēm ar bērniem noteikt, atrisināt vai mazināt sociālas problēmas, attīstot pašas personas resursus un iesaistot atbalsta sistēmas.³¹

Ģimenes atbalsta daļa nodrošina ģimenei konsultācijas sociālo problēmu risināšanā un veic sociālo darbu – izstrādājot rehabilitācijas plānu problēmu risināšanā, sadarbojoties ar dažādām valsts un pašvaldības institūcijām, nevalstiskām organizācijām, juridiskām un fiziskām personām piesaistot pakalpojumus un resursus problēmas risināšanai. Sociālais darbinieks var veikt tikai daļu no darba, bet Liepājā ir nepieciešama iestāde sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai ģimenē.

Četri no Ģimenes atbalsta daļas darbiniekiem strādā sadarbojoties ar namu pārvaldēm: viens ar SIA „Vecliepāja”, viens ar SIA „Jaunliepāja” un divi ar SIA „Karosta”. To regulē trīspusējs līgums starp Liepājas pilsētas domi, namu pārvaldi un LPD SD. Namu pārvaldē SIA „Karosta” un SIA „Jaunliepāja” strādājošajiem sociālajiem darbiniekiem ir atbilstošas telpas. Namu pārvaldē SIA „Vecliepāja” nav ierādīta atsevišķa telpa sociālajam darbiniekam, tādēļ klientu pieņemšana notiek Sociālā dienesta telpās E.Veidenbauma ielā 3.

Pēc Ģimenes atbalsta daļas vadītājas sniegtās informācijas LPD SD strādājošajiem darbiniekiem telpas ir pietiekamas.

Vidēji vienam sociālajam darbiniekam ir 40 aktīvās lietas, kur tiek veikts darbs ar ģimenēm, neieskaitot konsultatīvo darbu. Slodze darbiniekiem dalīta pēc principa, ka LPD SD ēkā strādājošie septiņi sociālie darbinieki strādā katrs ar aptuveni 40 lietām, bet sociālie darbinieki, kuri sadarbojas ar namu pārvaldēm, strādā ar aptuveni 20 lietām. Uz 01.04.2009 ģimenes atbalsta daļā ir 364 aktīvās lietas. Pēc Ģimenes atbalsta daļā saņemtās informācijas, klientu skaits nemītīgi palielinās, kā arī tiek atjaunotas iepriekš noslēgtās lietas. Latvijas likumdošana nenosaka ar cik ģimenēm sociālajam darbiniekam būtu jāstrādā.

Pēc Ģimenes atbalsta daļas vadītājas sniegtās informācijas pie 2008.gadā esošā darba apjoma darbinieku skaits ir nepietiekams. Papildus būtu nepieciešama psihologa vai psihoterapeita palīdzība tūlītējam darbam ar ģimeni.

Sociālā darba uzskaitē tiek veikta pašu spēkiem – atzīmējot žurnālā, veidojot MS Excel formāta tabulas un kopsavilkumus. Trūkst vienotas datu bāzes, lai varētu analizēt datus par ģimeņu problēmām un problēmu veidiem. Ģimenes atbalsta daļā daļa esošā datortehnika nav piemērota datu bāzes uzstādīšanai, jo ir novecojusi.

Ģimenes atbalsta daļa darbojas kopš 01.08.2003. Līdz 2009.gada sākumam Ģimenes atbalsta daļā konsultētas 1 385 ģimenes. Skatīt nākamajā lappusē grafiku 4.3.1.11.- 1. par veikto darbu ar ģimenēm sadalījumā pa gadiem.

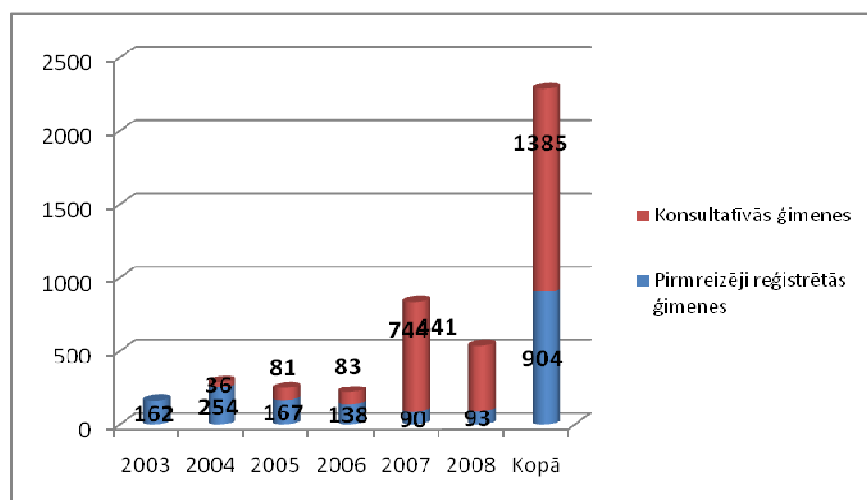
Ģimenēs, kurās veikts profesionālais sociālais darbs, bija šāds bērnu skaits - 2003.gadā (132 ģimenes) - 271 bērns, 2004.gadā (254 ģimenes) – 536 bērni, 2005.gadā (167 ģimenes) – 326 bērni, 2006.gadā (138 ģimenes) – 258 bērni, 2007.gadā (90 ģimenes) – 172 bērni, 2008.gadā (93 ģimenes) – 179 bērni. Ģimeņu skaits ar ko strādā LPD SD

³¹ LPD SD Ģimenes atbalsta daļas nolikums, 20.05.2008., 1.2. p.

Ģimenes atbalsta daļa ir mainīgs vairāku faktoru dēļ, kā, piemēram, ekonomiskā situācija valstī un pašvaldībā, ģimenes sociālā situācija u.c.

4.3.1.11.- 1. grafiks

Ģimenes atbalsta daļas datu bāzē reģistrēto ģimeņu skaits

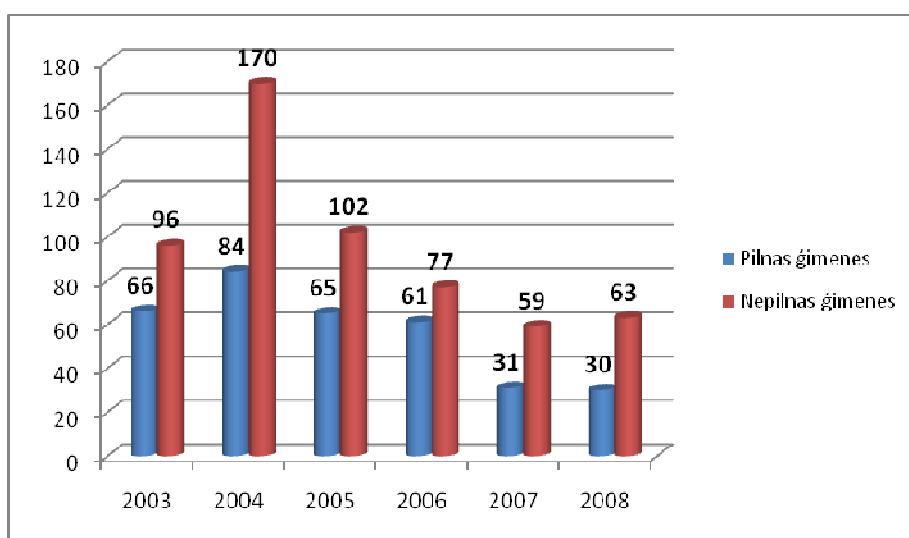

Avots: Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Ģimenes atbalsta daļa

No ģimenēm ar kurām veikts profesionālais sociālais darbs, visvairāk bijušas ģimenes ar vienu bērnu - 44%, ģimenes ar diviem bērniem – 31%, ģimenes ar 3 bērniem - 14%, ģimenes ar 4 bērniem - 6% un ģimenes ar 5 un vairāk bērniem - 5%. Lielākā daļa no tām bijušas nepilnas ģimenes, skatīt grafiku 4.3.1.11.-2.

4.3.1.11.- 2.grafiks

Ģimenes atbalsta daļas datu bāzē reģistrēto pilno un nepilno ģimeņu skaits

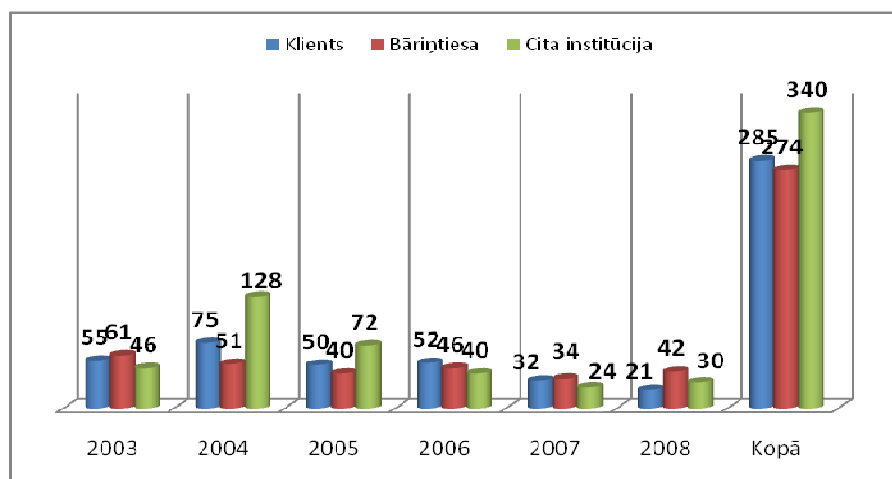

Avots: Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Ģimenes atbalsta daļa

Informāciju par problēmām sociālais darbinieks saņem dažādi – problēmu konstatē bāriņtiesa vai cita institūcija, vai klients pats griežas pēc palīdzības, ja apzinās problēmu. Vairākumā gadījumu par problēmu ziņojusi cita institūcija. Skatīt nākamajā lappusē grafiku 4.3.1.11.- 3.

4.3.1.11.-3. grafiks

Reģistrēto problēmgimeņu skaits sadalījumā pa ziņošanas avotiem

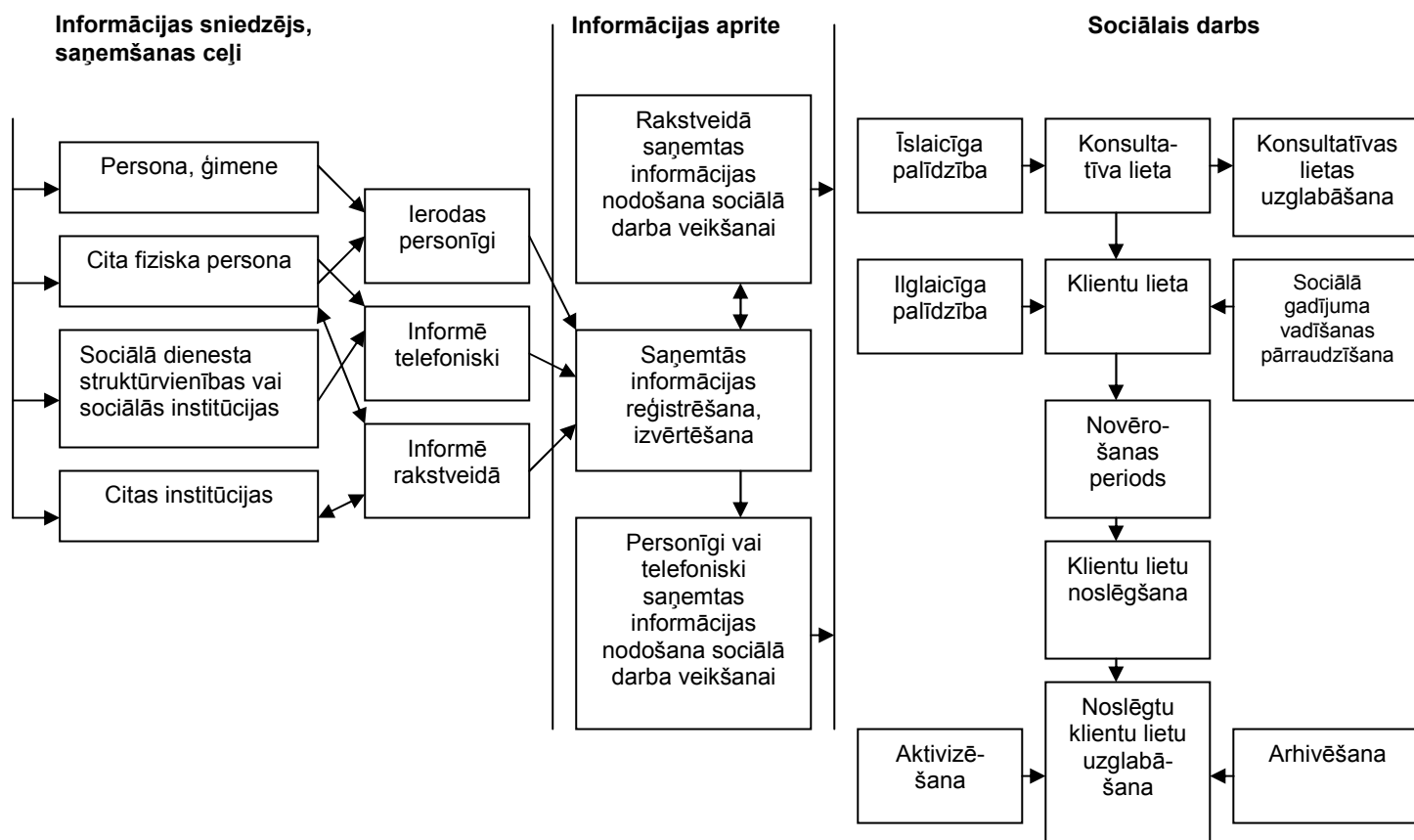
Avots: Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Ģimenes atbalsta daļa

Ģimenes atbalsta daļa sadarbojas ar namu pārvaldēm, risina problēmas ar ģimeni, līdzko konstatē parādu par komunālajiem maksājumiem. Tādā veidā Ģimenes atbalsta daļas redzeslokā nokļūst vairāk ģimeņu ar sociālajām problēmām.

Šobrīd nav skaidrs par vienota darba veikšanu valstī, jo likums precīzi nosaka sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanas nosacījumus, bet par profesionālā sociālā darba veikšanu nav vienotu kritēriju un noteikumu. Ģimenes atbalsta daļā ir izstrādāta „Instrukcija par Sociālā darba norisi Sociālā dienesta ģimenes atbalsta daļā”, kas nosaka informācijas saņemšanas izvērtēšanas un reģistrēšanas kārtību LPD SD Ģimenes atbalsta daļā, kā arī sociālā darba norises kārtību, lai nodrošinātu normatīvajos aktos paredzētā sociālā darba ar ģimenēm ar bērniem izpildi, skatīt shēmu 4.3.1.11.- 1.

4.3.1.11.- 1. shēma

Darbības procesa shēma Sociālā dienesta Ģimenes atbalsta daļā

**Galvenās problēmas
nodrošinot sociālā darba
pakalpojumus Ģimenes
atbalsta daļā**

- Trūkst vienotas datu bāzes, lai veiktu profesionāla sociālā darba uzskaiti.
- Novecojusi datortehnika, lai strādātu datu bāzi.
- Nav pieejama psihologa vai psihoterapeita palīdzība tūlītējam darbam ar ģimeni.
- Nepiemērotas telpas darbiniekiem, kuri strādā namu pārvalžu telpās.
- Pieaug darbinieku slodze, radot risku, ka var samazināties profesionalitāte darbā ar klientu.
- Neziņa par vienota sociālā darba veikšanu valstī. Likumdošana precīzi nenosaka, kā veicams profesionāls sociālais darbs.
- Trūkst tālākizglītības iespējas sociālā darba speciālistiem, kuri ilgstoši strādā.
- Prioritārās ģimenes ir daudzbērnu ģimenes, bet lielākā daļa riska ģimeņu ir ģimenes ar vienu vai diviem bērniem, kas nav valstī atzītas kā atsevišķa mērķa grupa.
- Valstī nav vienotas sociālā darba kvalitātes novērtēšanas sistēmas un nav vienotas atskaites formas.
- Darbinieki ir neaizsargāti, jo nav strikti noteiktas pašvaldības iestāžu funkcijas un atbildības risinot klientu problēmas.

4.3.1.12. Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Sociālās dzīvojamās mājas

LR likums „Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām mājām” nosaka, ka sociālo dzīvokļu un sociālo dzīvojamo māju uzturēšanas, apsaimniekošanas, pārvaldīšanas un uzskaites kārtību nosaka pašvaldība.

Liepājā sociālās dzīvojamās mājas ir nodotas LPD SD pārraudzībā. Sociālās dzīvojamās mājas tiek finansētas no Liepājas pilsētas domes un LPD SD budžeta līdzekļiem, īrnieku īres maksām, kā arī fizisko un juridisko personu ziedojumiem.

Sociālajās dzīvojamās mājās klientiem tiek nodrošināti arī sociālā darba pakalpojumi, ko veic sociālie darbinieki, sociālie rehabilitētāji vai sociālie aprūpētāji.

Sociālās dzīvojamās mājas ir LPD SD pakļautības sociālās institūcijas, kurās esošie dzīvokļi tiek izīrēti personām (ģimenēm) saskaņā ar Liepājas pilsētas domes 2007.gada 5.jūlijā apstiprinātajiem saistošajiem noteikumiem Nr.12 „Personu, kurām nepieciešama pašvaldības palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, reģistrācijas un pašvaldības palīdzības sniegšanas kārtība”.

Lēmumu par dzīvokļa izīrēšanu personai (ģimenei) pieņem Liepājas pilsētas domes Dzīvokļu komisija, īres līgumu ar īrnieku slēdz LPD SD direktors, kā arī katras sociālās dzīvojamās mājas vadītājs.

Visās sociālās dzīvojamās mājās klients maksā īri Ls 0,08 par kvadrātmetru, 25% no apkures un pilnā apmērā par reāli iztērēto auksto ūdeni, elektrību un atkritumu apsaimniekošanu.

Liepājas pilsētā ir četras Sociālās dzīvojamās mājas:

- 1) Veco ļaužu dzīvojamā māja – Liepājā, Ganību ielā 135/141;
- 2) Sociālā dzīvojamā māja Liepājā, Flotes ielā 14;
- 3) Sociālā dzīvojamā māja Liepājā, Kuldīgas ielā 34;
- 4) Sociālā dzīvojamā māja Liepājā, Viršu ielā 9/11.

Veco ļaužu dzīvojamā māja

Veco ļaužu dzīvojamā māja ir LPD SD pakļautības sociālā institūcija. Veco ļaužu dzīvojamā māja ir izveidota 1994.gadā, sociālās mājas statuss noteikts ar Liepājas pilsētas domes 13.07.2006. lēmumu.

Veco ļaužu dzīvojamā māja atrodas Liepājā, Ganību ielā 135/141.

Sociālās dzīvojamās mājas mērķis ir nodrošināt ar mājokli personas, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem, atzītas par tiesīgām īrēt dzīvokli Veco ļaužu dzīvojamā mājā.

Veco ļaužu dzīvojamā mājā klienti var saņemt sociālā rehabilitētāja pakalpojumus. Papildus sociālā rehabilitētāja sniegtajiem pakalpojumiem, veco ļaužu dzīvojamā mājā ir pieejami psihologa un medmāsas pakalpojumi, veļas mazgāšana, dušas/vannas pakalpojumi, bibliotēka un kultūras pasākumi.

2009. gada martā institūcijā stādāja 18 darbinieki – vadītājs ar maģistra grādu sociālajā darbā, sociālais rehabilitētājs ar sociālā rehabilitētāja izglītību, 13 aprūpētāji (12,5 amata vienības), no kurām divi ar vidējo profesionālo izglītību, četri

ar sociālā rehabilitētāja izglītību, trīs ar pamatizglītību, viens ar vidējo izglītību un trīs ar pedagoga izglītību, kā arī sētnieks, medicīnas māsa (0,5 likme) un remontstrādnieks (0,5 likme).³²

Sociālais rehabilitētājs strādā ar aptuveni 80 klientiem. Tā kā veco ļaužu dzīvojamā mājā nav sociālā aprūpētāja un sociālā darbinieka, sociālais rehabilitētājs paralēli saviem pienākumiem daļēji pilda sociālā aprūpētāja un sociālā darbinieka funkcijas.

Veco ļaužu dzīvojamā mājā ir 146 dzīvokļi – vienas vai divu istabu, kuros ir telpa dzīvošanai un tualete ar aukstā ūdens padevi. Mājā nav virtuves telpas, toties iedzīvotāji par Ls 1,10 var saņemt pusdienas. Ēkai ir nodrošināta vides pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem, ir iebūvēts lifts, bet nav pielāgotas dušas telpas. Ir izveidoti krāsu marķējumi telpās, lai atvieglotu pārvietošanos personām ar redzes traucējumiem.

Trūkst finansējuma telpu kosmētiskajam remontam.

Darbinieku darba telpas ēkā nav izvietotas tā, lai darbinieki būtu vienkopus, kabinetos pietrūkst mēbeļu aprīkojuma.

Veco ļaužu dzīvojamā mājā mitinās pensijas vecuma personas un personas ar invaliditāti. 2008.gada novembrī Veco ļaužu dzīvojamā mājā dzīvoja 154 iedzīvotāji, no tiem 30 personas ar invaliditāti (piecas - 1.grupas personas ar invaliditāti, 21 - 2. grupas un četras – 3. grupas personas ar invaliditāti), 124 personas bija vecuma pensionāri. No minētā iedzīvotāju skaita deviņas bija ģimenes, pārējie dzīvoja pa vienam. Iedzīvotāju struktūra un skaits pa gadiem būtiski nav mainījusies. Dzīvokļi pastāvīgi ir aizpildīti un atbrīvojas tikai personu pārvietojot uz sociālās aprūpes centru vai miršanas gadījumā. 2008.gadā tās bijušas 17 personas, 2007.gadā – 13 personas, 2006.gadā – 18 personas, 2005.gadā – 18 personas, 2004.gadā – 11 personas.

2008.gada novembrī aprūpes mājās pakalpojumu saņēma 62 personas. Viens aprūpētājs apkalpo aptuveni 9 līdz 11 klientus. Veco ļaužu dzīvojamā mājā trūkst profesionāla aprūpes mājās personāla.

Veco ļaužu dzīvojamai mājai būtu nepieciešams pilnveidot sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām, lai klientiem būtu pieejamas dažādas sociālās aktivitātes.

**Galvenās problēmas
nodrošinot
pakalpojumus Veco
ļaužu dzīvojamā mājā
Liepājas pilsētā**

- Profesionālu aprūpētāju trūkums, lielākai daļai ir tikai vidējā vai pamatizglītība.
- Trūkst sociālā darbinieka un sociālā aprūpētāja.
- Darbinieku neaizsargātība pret klientu patvaļu.
- Nav pielāgotas dušas telpas personām ar kustību traucējumiem.
- Klientu loks, kas nāk no Nakts patversmes, traucē pārējiem vecajiem ļaudīm – lieto alkoholu, uzvedas skaļi u.c. Tendence ir šādu klientu skaitam palielināties.
- Nepietiekams telpu aprīkojums darbiniekiem.
- Neērta darbinieku telpu izvietojums.
- Trūkst finansējuma telpu kosmētiskajam remontam.

Sociālā dzīvojamā māja Flotes ielā 14

Sociālā dzīvojamā māja ir LPD SD pakļautībā esoša sociālā institūcija. Institūcija izveidota 1996.gadā, tā ir vecākā sociālā dzīvojamā māja Liepājā.

Sociālā dzīvojamā māja atrodas Liepājā, Flotes ielā 14.

Institūcija darbojas uz LPD SD Sociālās dzīvojamās mājas Flotes ielā 14, Liepājā nolikuma (20.05.2008.) pamata.

Sociālās dzīvojamās mājas mērķis ir nodrošināt ar mājokli personas, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem atzītas par tiesīgām īrēt dzīvokli Sociālā dzīvojamā mājā.

Pēc sociālās dzīvojamās mājas vadītājas sniegtajiem datiem uz 01.10.2008. mājā dzīvoja 194 personas. Iedzīvotāju skaits un struktūra gadu gaitā būtiski nemainās.

2009.gada martā Sociālā dzīvojamā mājā strādāja 12 darbinieki – vadītājs ar maģistra grādu pedagogijā un iegūst bakalaura grādu sociālajā darbā, divi sociālie darbinieki – viens ar maģistra grādu sociālajā darbā, otrs iegūst bakalaura grādu sociālajā darbā, seši aprūpētāji (5,5 amata vienības), apkopēja, sētnieks un remontstrādnieks.³³

Sociālie darbinieki strādā ar visiem mājas iedzīvotājiem. Vienam sociālajam darbiniekam ir aptuveni 95 klienti.

³² LPD SD Personāldaļas informācija "Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu".

³³ LPD SD Personāldaļas informācija "Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu".

Sociālajā dzīvojamā mājā ir 146 dzīvokļi, no tiem astoņi - divstābu dzīvokļi un 138 - vienistabas dzīvokļi, kuros ir dzīvojamā platība un tualete. Pieejama koplietošanas virtuve. No 01.12.2008. par samaksu Ls 1,10 apmērā klienti var saņemt pusdienas.

Iekļūšanai ēkā ir izbūvēta uzbrauktuve, nodrošinot pieeju personām ar kustību traucējumiem. Klientiem ar kustību traucējumiem pakalpojumu var piedāvāt izmitinot tos pirmā stāva istabīnās, pārējiem ēkas stāviem piekļuve nav nodrošināta. Cita veida vides pieejamība nav nodrošināta. Nepieciešama būtu lifta ierīkošana.

Trūkst finansējuma remontam. Nepieciešams kāpņu telpas, koridoru, koplietošanas virtuvju, dušas telpu, foajē un ēkas pagrabstāva remonts, durvju nomaina, kanalizācijas, ūdens stāvvada nomaina u.c., kā arī ēkas energoefektivitātes uzlabošana.

Sociālajiem darbiniekiem nepieciešams datoraprīkojums.

4.3.1.12.- 1.tabula

Iedzīvotāju struktūra sociālā dzīvojamā mājā Flotes ielā 14

Datums	Iedzīvotāju skaits	Vecuma pensionāri	Personas ar invaliditāti	Bāreņi	Darbspējīgas personas	Bērni līdz 18 g.v.
01.10.2007.	190	70	53	4	36	27
01.10.2008.	194	67	59	7	37	31

Avots: Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Sociālā dzīvojamā māja Flotes ielā 14

Lielākā daļa klientu Sociālā dzīvojamā mājā ir vecuma pensionāri un personas ar invaliditāti, mazāk ģimenes. Saistībā ar citu sociālo dzīvojamo māju atvēršanu vērojama tendence ģimeņu skaitam samazināties. Uz 01.10.2007. sociālajā dzīvojamā mājā bija izmitinātas 29 ģimenes ar bērniem, toties 01.10. 2008. – 13 ģimenes ar bērniem, skatīt tabulu 4.3.1.12.- 1.

Sociālās dzīvojamās mājas uzdevums ir nodrošināt normatīvajos aktos noteikto sociālo pakalpojumu pieejamību.³⁴

Sociālajā dzīvojamā mājā ir pieejami sociālā darba un aprūpes mājās pakalpojumi.

Bez minētajiem sociālajiem pakalpojumiem sociālās dzīvojamās mājas iedzīvotāji bez maksas var saņemt medicīnas pakalpojumus un dušas pakalpojumus. Mājā ir bibliotēka, iedzīvotāji var piedalīties dažādos mērķa grupām organizētos kultūras pasākumos. Par samaksu Ls 0,60 – iedzīvotāji 2008.gadā varēja izmantot veļas mazgāšanas pakalpojumus.

Galvenās problēmas nodrošinot pakalpojumus Sociālā dzīvojamā mājā Flotes ielā 14, Liepājas pilsētā

- Klienti ir ar atkarības problēmām.
- Sociālajiem darbiniekiem trūkst datoraprīkojums.
- Nevienmērīgs funkciju sadalījums starp darbiniekiem.
- Finansējuma trūkums remontdarbu veikšanai - kāpņu telpas, koridoru, koplietošanas virtuvju, dušas telpu, foajē un ēkas pagrabstāva remontam, durvju nomainai, kanalizācijas, ūdens stāvvada nomainai u.c., kā arī ēkas energoefektivitātes uzlabošanai.

Sociālā dzīvojamā māja Kuldīgas ielā 34

Sociālā dzīvojamā māja ir LPD SD pakļautības sociāla institūcija, kas atrodas Liepājā, Kuldīgas ielā 34.

Institūcija darbojas uz LPD SD Sociālās dzīvojamās mājas Kuldīgas ielā 34, Liepājā, nolikuma (18.08.2008.) pamata.

Sociālās dzīvojamās mājas mērķis ir nodrošināt ar mājokli personas, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem atzītas par tiesīgām īrēt dzīvokli Sociālā dzīvojamā mājā.

Sociālās dzīvojamās mājas uzdevums ir nodrošināt normatīvajos aktos noteikto sociālo pakalpojumu pieejamību.

Sociālā dzīvojamā mājā strādā deviņi darbinieki – vadītājs ar maģistra grādu sociālajā darbā, sociālais darbinieks, kurš iegūst bakalaura grādu sociālajā darbā, sociālais rehabilitētājs, kurš iegūst bakalaura grādu sociālajā darbā, pieci aprūpētāji (4,5 likme) un apkopēja.³⁵

Sociālais darbinieks un sociālais rehabilitētājs strādā ar visiem mājas iedzīvotājiem (73 personas). Pēc vadītājas sniegtās informācijas darbinieku skaits ir pietiekams pakalpojumu sniegšanai. Sociālajam rehabilitētājam trūkst datoraprīkojuma.

Sociālā dzīvojamā māja atvērta 2008.gada jūlijā, dzīvokļi atrodas ēkas 2.-5. stāvā.

³⁴ LPD SD sociālās dzīvojamās mājas Flotes ielā 14, Liepājā nolikums 18.08.2008., 2.2. p.

³⁵ LPD SD Personāldaļas informācija "Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu".

Sociālā dzīvojamā mājā ir 59 vienistabas dzīvokļi ar dzīvojamo telpu, virtuvi, tualeti un dušu, lodžiju. Ēkā nav nodrošināta vides pieejamība personām ar kustību traucējumiem, jo šādu klientu nav. Ēkā ir izveidoti marķējumi, lai atvieglotu pārvietošanos personām ar redzes traucējumiem.

Mājas iedzīvotāji galvenokārt ir pensionāri, personas dažādu grupu ar invaliditāti, pilngadību sasniegušie bijušie bērnu nama klienti un trūcīgās ģimenes. Sociālā dzīvojamā mājā uz 01.11.2008. mītnējās 73 cilvēki - 55 pensionāri un personas ar invaliditāti, 11 nepilngadīgi bērni, četri pilngadību sasnieguši bāreņi un trīs darbaspējīgas personas.

Kopā sociālā dzīvojamā mājā uz 01.11.2008. dzīvo ja16 ģimenes un 43 atsevišķi dzīvojošas personas.

**Galvenās problēmas
nodrošinot
pakalpojumus Sociālā
dzīvojamā mājā Kuldīgas
ielā 34, Liepājas pilsētā**

- Klienti ar atkarības problēmām.
- Klienti nevēlas ievērot līdzdarbības pienākumus un kārtības noteikumus.
- Nepietiekams materiāli tehniskais nodrošinājums (trūkst veļasmašīna).
- Zemi ienākumi personām ar invaliditāti, lai segtu nepieciešamos izdevumus.
- Sociālajam rehabilitētajam trūkst datroarpīkojums.
- Netiek pilnīgi veikta klientu izvērtēšana, lai nodrošinātu piemērotu dzīvojamo platību.

Sociālā dzīvojamā māja Viršu ielā 9/11

Sociālā dzīvojamā māja ir LPD SD pakļautībā esoša sociāla institūcija, kas atrodas Liepājā, Viršu ielā 9/11.

Institūcija darbojas uz LPD SD sociālās dzīvojamās mājas Viršu ielā 9/11, Liepājā nolikuma (18.08.2008.) pamata.

Sociālās dzīvojamās mājas mērķis ir nodrošināt ar mājokli personas, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem atzītas par tiesīgām īrēt dzīvokli Sociālā dzīvojamā mājā.

Sociālās dzīvojamās mājas uzdevums ir nodrošināt normatīvajos aktos noteikto sociālo pakalpojumu pieejamību.³⁶

2009.gada martā Sociālā dzīvojamā mājā strādāja desmit darbinieki – vadītājs, kurš iegūst sociālā rehabilitētāja izglītību, sociālais darbinieks, kurš iegūst sociālā darbinieka izglītību, sociālais rehabilitētājs, kuram ir vidējā izglītība, kas neatbilst LR likumā „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” noteiktajam, sociālais pedagogs, piecas aprūpētājas (4,5 amata vienības), apkopēja, sētniece.³⁷

Abi darbinieki sociālā darba pakalpojumus sniedz visiem mājas iedzīvotājiem (aptuveni 261 iedzīvotājs). Pēc vadītāja sniegtās informācijas, būtu nepieciešams papildu sociālais darbinieks.

Sociālā dzīvojamā māja izveidota 2006.gadā, tā sastāv no diviem korpusiem, no kuriem viens ir renovēts. Sociālā dzīvojamā mājā ir 140 dzīvokļi – 70 renovētajā korpusā un 70 otrajā korpusā. Dzīvoklī ir dzīvojamā platība, virtuve, tualete un duša, kā arī lodžija.

Sociālajai dzīvojamai mājai ir nodrošināta vides pieejamība personām ar kustību traucējumiem – izveidota uzbrauktuve. Divi dzīvokļi ir piemēroti dzīvošanai personām ar kustību traucējumiem. Renovētajā korpusā izvietoti marķējumi, lai atvieglotu pārvietošanos personām ar redzes traucējumiem.

Otrajam mājas korpusam vajadzīga renovācija, jo ēkā ir siltuma zudumi, nepieciešams nomainīt visus santehnikas mezglus, apkures sistēmas u.c.

Sociālās dzīvojamās mājas lielākā daļa klientu ir ģimenes ar bērniem, pensionāri un pieaugušas personas ar invaliditāti. Sociālā dzīvojamā mājā uz 01.11.2008. dzīvoja 261 iedzīvotājs, no tiem 43 ģimenes ar bērniem (t.sk. 67 bērni), 14 invalīdi, 23 pensionāri, 4 pensionāru ģimenes, 149 darbaspējīgie iedzīvotāji.

Bez sociālā darba pakalpojumiem sociālā dzīvojamā mājā ir pieejami medmāsas pakalpojumi un sociālā pedagoga pakalpojumi. Mājas iedzīvotājiem tiek organizēta humānās palīdzības saņemšana uz vietas. 2009.gadā plānots izveidot bērnu istabu.

³⁶ LPD SD sociālās dzīvojamās mājas Viršu ielā 9/11, Liepājā nolikums 18.08.2008., 2.2. p.

³⁷ LPD SD Personāldaļas informācija "Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu".

**Galvenās problēmas
nodrošinot
pakalpojumus Sociālā
dzīvojamā mājā Viršu ielā
9/11, Liepājas pilsētā**

- Cilvēki ar kustību traucējumiem netiek izvietoti pirmā stāva telpās, kur nodrošināta vides pieejamība personām ar kustību traucējumiem.
- Klientiem ir pavisma attieksme pret pašvaldības īpašumu.
- Klientiem ir atkarības problēmas (alkohols, narkotikas).
- Gados jauniem sociālajiem darbiniekiem grūti strādāt ar personām, kuras atgriezušās no brīvības atņemšanas soda izciešanas.
- Tosmarē nav labvēlīgi sadzīves apstākļi, jo ir nepietiekami attīstīta infrastruktūra.
- Līdzekļu trūkums ēkas otrā korpusa renovācijai.
- Klientu dokumentu kārtošana aizņem daudz laika.

4.3.2. Nevalstiskās organizācijas, kas darbojas sociālajā jomā Liepājā

Liepājas pilsētā aktīvi darbojas vairākas nevalstiskās organizācijas, bet tikai viena no tām – Liepājas Neredzīgo biedrība sniedz LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētus sociālos pakalpojumus – sociālo rehabilitāciju personām ar redzes invaliditāti.

Citas nevalstiskās organizācijas, kas aktīvi organizē sociālās aktivitātes dažādām mērķa grupām Liepājā ir Latvijas Sarkanā Krusta Liepājas nodaļa, Liepājas Neredzīgo biedrība, Liepājas Krusta draudzes Diakonijas centrs, biedrība „Mārtiņmāja”, Liepājas daudzbērnu ģimeņu biedrības „Dēkla”, Liepājas diabēta biedrība, Latvijas kaulu, locītavu un saistaudu slimnieku biedrības Liepājas nodaļa, Latvijas Multiplās Sklerozes Asociācijas Liepājas nodaļa, Interesu centrs „Pēcskola”, biedrība „Ticība, Cerība, Mīlestība”, biedrība „Vienība”, Pensionāru biedrība u.c.

Nevalstisko organizāciju tīkls Liepājā ir plašs, tomēr pietrūkst kvalitatīvu piedāvājumu sociālo pakalpojumu nodrošināšanā. Apzinot vairākas nevalstiskās organizācijas, secināts, ka būtiska problēma ir finansējuma, cilvēkresursu un telpu trūkums aktivitāšu organizēšanai.

Liepājas pilsētas dome, lai atbalstītu sabiedriski nozīmīgu projektu un pasākumu īstenošanu Liepājas pilsētā, veicinātu iedzīvotāju aktivitāti un līdzdalību aktuālu problēmu risināšanā, kā arī, lai pilnveidotu pašvaldības sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām, divas reizes gadā izsludina konkursus nevalstiskajām organizācijām.

Liepājas pilsētas domē ir izstrādāts nolikums „Nevalstisko organizāciju projektu līdzfinansēšanas konkursa nolikums” (13.07.2006.), kas nosaka kārtību, kādā Liepājas pilsētas dome piešķir līdzfinansējumu nevalstisko organizāciju (biedrību, nodibinājumu un reliģisko organizāciju) projektiem. Kopējo projektos piešķirto summu skatīt tabulā 4.3.2.- 1.

4.3.2.- 1. tabula

Gads	Iesniegtie projekti	Atbalstītie projekti	Pieprasītā summa (Ls)	Piešķirtā līdzfinansējuma summa (Ls)
2003	42	33	56 876	18 804
2004	46	34	80 774	25 500
2005	40	35	67 286	27 700
2006	33	26	61 181	28 000
2007	60	50	61 310	29 302
2008	56	52	64584	33 613

Avots: Liepājas pilsētas dome

Nevalstisko organizāciju aktivitāte katru gadu palielinās. Projektu skaits, kuros tiek risinātas sociālās problēmas, pēdējos divos gados ir bijis aptuveni puse no visiem NVO iesniegtajiem projektiem. Skatīt 4.3.2.- 2. tabulu.

4.3.2.- 2. tabula

Gads	Kopā iesniegtie projektu pieteikumi	Projekti, kuros tiek risinātas sociālās problēmas	
		skaits	%
2003	42	13	31 %
2004	46	23	50 %
2005	40	21	52 %
2006	33	17	51 %
2007	60	34	56 %
2008	56	30	53 %

Avots: Liepājas pilsētas dome

Tajā pašā laikā nevalstisko organizāciju aktivitāte lielāka mēroga projektu sagatavošanā un iesniegšanā ir ļoti zema. Trūkst cilvēkresursu, kā arī zināšanu projektu sagatavošanā un īstenošanā.

Nevalstisko organizāciju pārstāvji uzsver, ka sociālo pakalpojumu attīstībai Liepājas pilsētā nav pilnīgas informācijas par to, kādā virzienā būtu turpmāk jāattīstās. Iespējama būtu vairāku organizāciju apvienošanās sociālo pakalpojumu ieviešanai, tomēr trūkst iniciatīvas par kopīgiem sadarbības projektiem.

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka redzes un dzirdes invalīdu sociālo rehabilitāciju sniedz Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība. Attiecīgi arī tehniskos palīgīdzekļus - tiflotehniku un surdotehniku LR likuma „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” 25.panta pirmajā daļā minētajām personām nodrošina Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība.

LPD SD pērk sociālos pakalpojumus no Liepājas Neredzīgo biedrības un Latvijas Nedzirdīgo Savienības.

**Galvenās problēmas
sadarbībā ar NVO
Liepājas pilsētā**

- Ir tikai viena Sociālo pakalpojumu reģistrā reģistrēta NVO.
- NVO trūkst cilvēkresursu un zināšanu lielu projektu ieviešanā.
- Liepājas pilsētā ir daudz mazu nevalstisko organizāciju.
- Trūkst iniciatīvas sociālo pakalpojumu nodrošināšanai.
- Dažām NVO ir vāja sadarbība ar pašvaldības iestādēm.

4.3.2.1. Liepājas Neredzīgo biedrība

Liepājas Neredzīgo biedrība ir sociālās rehabilitācijas institūcija, kas reģistrēta LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā 28.02.2006.

Liepājas Neredzīgo biedrība ir nevalstiska organizācija, atrodas Liepājā, Ganību iela 197/205. Liepājas Neredzīgo biedrībā strādā 21 darbinieks, 13 no tiem ir personas ar invaliditāti, kā arī ir vairāki brīvprātīgie. Biedrībā ir aptuveni 450 biedri no Liepājas un Kuldīgas rajonā.

Liepājas Neredzīgo biedrības mērķis ir veicināt vājredzīgu un neredzīgu cilvēku integrāciju sabiedrībā un viņu dzīves kvalitātes uzlabošanu.

Liepājas Neredzīgo biedrības mērķa grupa ir personas ar redzes un cita veida invaliditāti un jebkura vecuma personas ar nopietniem redzes bojājumiem.

Liepājas Neredzīgo biedrības veic šādas galvenās aktivitātes:

- nodrošina sociālās rehabilitācijas pakalpojumus vājredzīgiem un neredzīgiem cilvēkiem, tādus kā: pašaprūpes un mājturības iemaņu apguve, orientēšanās apkārtnē vidē un telpās, Braila raksta, tiflotehnikas priekšmetu lietošana, fiziskās rehabilitācijas elementu apguve, psiholoģiska rakstura pārrunas un konsultācijas sociālo jautājumu risināšanā; Liepājas Neredzīgo biedrība pilda valsts pasūtījumus sociālās rehabilitācijas nodrošināšanai.
- organizē izglītojošu pasākumus, tādus kā: semināri, ekskursijas, datorapmācību, angļu valodas apguve u.c.
- nodrošina brīva laika pavadīšanu: mezglēšanas pulciņi, klūdziņu pīšanas aroda apguve, nodarbības sporta klubā u.c.
- Nodrošina kopēšanu, faksa sūtīšanu, tikšanos ar mācītāju garīgās aprūpes jautājumos (katra mēneša pirmajā pirkdienā no plkst. 11.00), apģērba pāršūšanu un labošanu, sadzīves tehnikas remontu un informatīvos pakalpojumus.

Liepājas Neredzīgo biedrībā ir Sociālās rehabilitācijas centrs invalīdiem „Dzīve skola”. Tas ir pakalpojums, kur personas, kuras zaudējušas redzi var apgūt sadzīves prasmes. Rehabilitācijas centrā tiek piedāvāti arī diennakts uzturēšanās pakalpojumi.

Liepājas Neredzīgo biedrība ir projektiem orientēta organizācija un aktīvi iesaistās dažādu projektu realizācijā, kas veicina cilvēku ar invaliditāti dzīves kvalitātes celšanu un interešu aizstāvību. Kā aktuālākie projekti minami par universālā dizaina iedzīvināšanu Liepājas pilsētā un citur, lai nodrošinātu pakalpojumu, produktu, vides un informācijas pieejamību.

Liepājas Neredzīgo biedrības vadītājs Māris Ceirulis ir eksperts vides pieejamības jautājumos, sniedz konsultācijas un sadarbojas ar dažādām pašvaldības iestādēm, privātstruktūrām, nevalstiskajām organizācijām u.c. par vides pieejamības jautājumiem ne tikai Liepājas pilsētā, bet arī citās pašvaldībās.

M.Ceirulis atzīst, ka Liepāja ir paraugs citām pilsētām, kā iespējams ar nelieliem resursiem uzlabot vides pieejamību. Liepājas pilsētā vides pieejamības jautājumi tiek risināti vairākos virzienos – sabiedrisko objektu, infrastruktūras un sabiedriskā transporta vides pieejamības nodrošināšana.

4.3.3. Komersanti, kas darbojas sociālo pakalpojumu jomā

Liepājā LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrētus sociālos pakalpojumus sniedz trīs privātās struktūras: SIA „Sociālais centrs Tev”, Individuālais uzņēmējs „Psihologa pakalpojumu sniegšana” un Elvīras Nikiforovas psihologa privātprakse.

SIA „Sociālais centrs Tev”

SIA „Sociālais centrs Tev” nodrošina sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personām, kas cietušas no prettiesiskām darbībām un personām, kas nonākušas krīzes situācijā.

Centrs atrodas Liepājā, Brīvības ielā 93.

Individuālais uzņēmējs „Psihologa pakalpojumu sniegšana”

Individuālais uzņēmējs „Psihologa pakalpojumu sniegšana” sniedz Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus dzīvesvietā personām, kuras cietušas no prettiesiskām darbībām.

Individuālais uzņēmējs atrodas Liepājā, Bāriņu ielā 15.

Reģistrēts LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā 15.05.2006.

„Elvīras Nikiforovas psihologa privātprakse”

Psihologa privātp praksē sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus dzīvesvietā bērniem, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām. Privātp prakse reģistrēta LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā 31.03.2008.

Psihologa pakalpojumus var saņemt Liepājā, Aldaru ielā 20/24.

Pēc LPD SD Sociālo pakalpojumu daļas sniegtās informācijas Liepājas pilsētā sociālās rehabilitācijas pakalpojumus dzīvesvietā bērniem, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām sniedz:

- psiholoģe Andželika Kāle, Radošais centrs „Ģimene”, atrodas Liepājā, E.Veidenbauma ielā 8;
- psiholoģe Lora Priedola, atrodas Liepājā, Ganību ielā 106 (reģistrēta LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā 15.09.2008.).

LPD SD sadarbība ar privātajām struktūrām ir attīstīta pārsvarā tikai sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai dzīvesvietā bērniem, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām. Sadarbībā ar privāto privātām struktūrām kopīgi sociālie pakalpojumi nav tikuši nodrošināti. Viens no veidiem kā attīstīt sadarbību ir Publiskā privātā partnerība (PPP) – detalizētāku sadarbības iespēju aprakstu skatīt AP stratēģijas sadaļā.

KOPSAVILKUMS PAR SNIEGTAJIEM SOCIĀLAJIEM PAKALPOJUMIEM

Lielākās sociālo pakalpojumu saņēmēju mērķa grupas Liepājā ir pensijas vecuma personas, personas ar invaliditāti, kā arī bērni un ģimenes ar bērniem.

Sociālos pakalpojumus pensijas vecuma personām Liepājā nodrošina Pensionāru dienas centrs, Birojs „Aprūpe mājās”, kā arī sociālā darba speciālisti, sniedzot konsultācijas pensijas vecuma personām, kuras uzturas sociālās dzīvojamās mājās.

Intervijās ar sociālo pakalpojumu sniedzējiem, norādīts, ka Liepājā iztrūkst tāds sociālais pakalpojums, kā ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs pensijas vecuma personām. LPD SD šo pakalpojumu pērk no citu pašvaldību un valsts institūcijām, kā izmaksas sastāda 40 tūkstošus latu gadā (2008.gada dati).

Pamatojoties uz statistikas datiem 2007.gadā 16 personu pieprasījumi sociālā pakalpojuma saņemšanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās pieaugušām personām nav apmierināti, savukārt 2008.gadā nav apmierināti 13 personu pieprasījumi.

Ņemot vērā, ka valsts nostāja ir pēc iespējas vairāk nodrošināt alternatīvos sociālos pakalpojumus tuvāk personas dzīvesvietai, tad attīstāmi un pilnveidojami dienas centru un aprūpes mājās sociālie pakalpojumi.

Otra lielākā sociālo pakalpojumu saņēmēju mērķa grupa Liepājā ir personas ar invaliditāti, kurām sociālos pakalpojumus LPD SD nodrošina Grupu dzīvokļos un Dienas centrā personām ar garīgās attīstības traucējumiem, kā arī tiek pirkti tādi sociālie pakalpojumi, kā sociālā rehabilitācija, Portidžas mājapmācība un citi. Aizvien vairāk tiek attīstīti pakalpojumi personām ar redzes invaliditāti, ko iniciē Liepājas Neredzīgo biedrība.

Bērni un ģimenes ar bērniem ir trešā lielākā sociālo pakalpojumu saņēmēju mērķa grupa Liepājā, kur nozīmīgu darbu ar ģimenēm un bērniem veic LPD SD Ģimenes atbalsta daļa. Sociālie pakalpojumi bērniem tiek sniegti Bērnu namā, kā arī vairāki sociālie pakalpojumi šai mērķa grupai tiek pirkti: ilgstoša sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija institūcijās bērniem, krīzes centru, grupu dzīvokļu un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi bērniem. Kā viens no nepieciešamākajiem sociāliem pakalpojumiem, ko minējuši sociālo pakalpojumu sniedzēji un saņēmēji, ir krīzes centra izveide ģimenēm ar bērniem.

Liepājas pilsētā ir jāņem vērā bezdarbnieku skaita palielināšanās 2008.gada beigās un 2009.gada sākumā. Paaugstinoties bezdarba līmenim, pieaug arī riska grupu skaits, līdz ar to rodas nepieciešamība nodrošināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus vairākām mērķa grupām. Līdz šim LPD SD ir nodrošinājis sociālās rehabilitācijas pakalpojumus probācijas klientiem un personām ar atkarībām, kā arī tikuši apmaksāti sociālās rehabilitācijas

pakalpojumi personām ar invaliditāti. Ņemot vērā iepriekš minētos datus – sociālās rehabilitācijas pakalpojumi Liepājas pilsētā būs pieprasīti un nepieciešami.

Bezdarba līmeņa pieaugums var palielināt arī pieprasījumu pēc LPD SD Nakts patversmes sniegtajiem pakalpojumiem. Jau šobrīd ziemas mēnešos pieprasījums pārsniedz piedāvājumu, līdz ar to ir grūtības ar klientu izmitināšanu, kas liecina par šāda sociālā pakalpojuma paplašināšanas nepieciešamību.

Lai mazinātu dažādu mērķa grupu sociālo izolētību, LPD SD apmaksā aktivitātes, kas saistītas ar sociālo rehabilitāciju un sociālo iekļaušanu: baseina apmeklējums bērniem invalīdiem, aizbildņu apmācību, riteņkrēslu deju studiju nodarbības personām ar funkcionāliem traucējumiem, nodarbības personām ar redzes un dzirdes invaliditāti u.c. aktivitātes, kas paredzētas minētajām mērķa grupām. Šādas sociālās aktivitātes Liepājas pilsētā ir jāattīsta un jāpilnveido.

LPD SD piedāvā ļoti daudzveidīgus sociālos pakalpojumus. Konkurence sociālo pakalpojumu jomā Liepājas pilsētā nepastāv, jo lielākā daļa sociālo pakalpojumu ir vai nu LPD SD nodrošinātie, vai LPD SD pirktie sociālie pakalpojumi. Līdz ar to netiek radīta vide, lai nodrošinātu sociālos pakalpojumus par zemāku cenu.

LPD SD nesniedz maksas pakalpojumus, līdz ar to attīstot šo iespēju, varētu tikt piesaistīti arī citu pašvaldību klienti.

Ņemot vērā augstākminētās sociālo pakalpojumu saņēmēju mērķa grupas un sociālo pakalpojumu pieprasījuma tendences, Liepājas pilsētā ir nepieciešams attīstīt ne tikai pašvaldības sniegtos sociālos pakalpojumus, bet arī aicināt NVO un privātā sektora pārstāvjus izrādīt iniciatīvu un izteikt priekšlikumus sadarbībai. Vienlaicīgi, iesaistot sociālo pakalpojumu sniegšanā dažādus sociālos partnerus, tiktu nodrošināta sociālo pakalpojumu dažādība, kā arī veselīgas konkurences veidošanās. Pašvaldības sadarbība ar NVO un privātā sektora pārstāvjiem būtu realizējama dažādu sociālās jomas attīstības projektu ietvaros, kā arī sociālo pakalpojumu sniegšanas nodrošināšanā Liepājas pilsētas iedzīvotājiem.

4.4. Sociālās palīdzības veidi

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka, ka sociālā palīdzība ir naudas vai mantiskais pabalsts, kura piešķiršana balstās uz materiālo resursu novērtēšanu personām (ģimenēm), kurām trūkst līdzekļu pamatvajadzību apmierināšanai.

LR likums „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” nosaka šādus sociālās palīdzības veidus un pašvaldību atbildību sociālās palīdzības sniegšanā:

- 1) pašvaldība no pamatbudžeta izmaksā pabalstu garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai un dzīvokļa pabalstu;
- 2) pašvaldība, neizvērtējot personas (ģimenes) ienākumus, var piešķirt personai (ģimenei) vienreizēju pabalstu ārkārtas situācijā, ja stihiskas nelaimes vai iepriekš neparedzamu apstākļu dēļ tā nespēj apmierināt savas pamatvajadzības;
- 3) dzīvokļa pabalsta apmēru, izmaksas kārtību un personas, kuras ir tiesīgas saņemt šo pabalstu, reglamentē pašvaldības saistošajos noteikumos;
- 4) pašvaldība ir tiesīga izmaksāt arī citus pabalstus, ja ir apmierināts pamatots pašvaldības iedzīvotāju pieprasījums pēc pabalsta garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai un pēc dzīvokļa pabalsta;
- 5) citu pabalstu veidu, apmēru, izmaksas kārtību un personas, kuras ir tiesīgas saņemt šos pabalstus, reglamentē pašvaldības saistošajos noteikumos.

Liepājā tiek nodrošināti šādi sociālie pabalsti:

1. pabalsts garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai;
2. garantētais dzīvokļa pabalsts (atbalsts īres, apsaimniekošanas, komunālo izdevumu daļējai segšanai);
3. pabalsti bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem:
 - pastāvīgas dzīves uzsākšanai,
 - sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei,
 - pabalsts ikmēneša izdevumu segšanai bāreņiem, kuri turpina mācības,
 - pabalsts remontmateriālu iegādei;
4. pabalsti audžu ģimenēm:
 - pabalsts bērna uzturam,
 - pabalsts apģērba un apavu iegādei,
 - pabalsts mīkstā inventāra iegādei,
 - pabalsts mācību līdzekļu iegādei;
5. vienreizējais pabalsts ārkārtas situācijā;
6. vienreizējs veselības aprūpes pabalsts:
 - zobu protezēšanai un labošanai,
 - medikamentu iegādei,
 - veselības pārbaudei pie speciālista ar ģimenes ārsta nozīmējumu,
 - par pacientu līdzdalības maksājumu ar Veselības obligātās apdrošināšanas valsts; aģentūru (VOAVA) līgumattiecībās esošajās ārstniecības iestādēs;
7. pabalsts ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanai;
8. vienreizējs apbedīšanas pabalsts, kura apmērs nosakāms atbilstoši minimālajiem apbedīšanas izdevumiem un jāsedz šādas pakalpojumu izmaksas:
 - zārka iegāde,

- pakalpojumi kapsētā,
 - transporta pakalpojumi,
 - morganu pakalpojumi;
9. vienreizējs pabalsts personām, kuras atbrīvotas no brīvības atņemšanas vietām;
10. svētku pabalsti:
- pabalsts skolas piederumu iegādei akcijā „Skolas soma”,
 - pabalsts Latvijas Republikas proklamēšanas dienā,
 - ziemassvētku pabalsts,
 - pabalsts simt vai vairāk gadu jubilejā,
 - pabalsts kāzu jubilejā.

Liepājas pilsētas garantēto sociālo pabalstu mērķa grupu un pabalstu saņemšanas kārtības analīzi skatīt AP pielikumā Nr. 2.

Liepājas pilsētas dome 2002.gada 18. aprīlī ir izdevusi noteikumus Nr. 4 „Noteikumi par maznodrošinātas personas (ģimenes) statusa noteikšanu Liepājas pilsētā dzīvojamās telpas īres tiesību piešķiršanai no pašvaldības dzīvojamā fonda”, kuros atrunāti vērtēšanas kritēriji un kārtība, kādā Liepājas pilsētā tiek noteikts maznodrošinātas personas (ģimenes) statuss dzīvojamās telpas īres tiesību piešķiršanai no pašvaldības dzīvojamā fonda, nosakot, ka persona (ģimene) atzīstama par maznodrošinātu, ja tās ienākumi pēdējo trīs mēnešu laikā vidēji mēnesī uz vienu ģimenes locekli nepārsniedz 75% no valstī noteiktās minimālās darba algas un tās mantiskais un materiālais stāvoklis atbilst šādām prasībām:

- kustamā īpašuma kopējā vērtība nepārsniedz 500 latu un nepieder nekustamais īpašums;
- nepieder naudas līdzekļi, kuru apmērs ir lielāks par 200 latiem.

4.5. Sociālās palīdzības sniedzēji

Liepājā sociālās palīdzības sniegšanu nodrošina LPD SD Sociālās palīdzības daļa (turpmāk tekstā – Sociālās palīdzības daļa). Sociālās palīdzības daļas funkcijās ietilpst arī sociālās palīdzības sniegšanai paredzēto budžeta līdzekļu administrēšana, klientu informēšana un priekšlikumu sniegšana par sociālās palīdzības pabalstu piešķiršanas un izmaksas kārtības pilnveidošanu un jaunu sociālās palīdzības veidu ieviešanu.

Sociālās palīdzības daļa nosaka:

- maznodrošinātas ģimenes (personas) statusu,
- trūcīgas ģimenes (personas) statusu,

kā arī piešķir:

- pabalstu garantētā minimālā ienākumu (GMI) līmeņa nodrošināšanai,
- vienreizējo veselības aprūpes pabalstu,
- dzīvokļa pabalstu,
- apbedīšanas pabalstu,
- vienreizējo pabalstu personām, kuras atbrīvotas no brīvības atņemšanas vietām,
- svētku pabalstus (sadarbībā ar LPD SD Sociālo pakalpojumu daļu).

2009.gada martā Sociālās palīdzības daļā strādā 22 darbinieki, no tiem daļas vadītājs, vecākais sociālais darbinieks, 19 sociālās palīdzības organizatori un klientu konsultants.³⁸ Saskaņā ar Sociālās palīdzības daļas sniegto informāciju visi Sociālās palīdzības daļas darbinieki ir ar atbilstošu izglītību vai turpina studijas atbilstošas izglītības iegūšanai.

Sociālās palīdzības daļā strādā 19 sociālās palīdzības organizatori, no kuriem 12 speciālisti strādā ar klientiem, pieņemot iesniegumus par sociālo pabalstu pieprasījumu, konsultējot un sniedzot informāciju par LPD SD nodrošinātajiem sociālajiem pabalstiem, kā arī izskaidrojot, kādi pamatojošie dokumenti jāiesniedz, lai persona varētu pretendēt uz kādu no pabalsta veidiem.

Sociālās palīdzības daļa atrodas Liepājā, E.Veidenbauma ielā 3, LPD SD ēkā. Lai sociālās palīdzības organizators atrastos tuvāk klienta dzīvesvietai, sociālie darbinieki klientus pieņem Liepājas pilsētas divos lielākajos mikrorajonos - Karostā (Imantas ielā 3) un Jaunliepājā (Silķu ielā 7). Karostā strādā divi speciālisti, Jaunliepājā – četri, bet Vecliepājā – seši klientu apkalpošanas speciālisti.

Saskaņā ar Sociālās palīdzības daļas sniegto informāciju darba vietu aprīkojums, izmantojamā biroja tehnika un darbinieku darba vietu skaits ir pietiekami.

Sociālās palīdzības piešķiršanas kārtība ir šāda:

1. klientu iesniegumi tiek pieņemti un reģistrēti;
2. katru trešdienu tiek organizētas metodiskās dienas, kad sociālās palīdzības organizators saņemtos iesniegumus nodod izskatīšanai un lēmuma pieņemšanai par pabalsta piešķiršanu vai atteikšanu;
3. ja klients ir tiesīgs uz attiecīgā pabalsta saņemšanu un nav nepieciešami papildu dokumenti, tad iesniegums tiek apstiprināts un pabalsts tiek aprēķināts 10 darba dienu laikā.

Sociālās palīdzības daļa sagatavo, pārbauda iesniegtos dokumentus, kas saistīti ar visu vienreizējo pabalstu izmaksu un pārskaitījumiem kredītiestādēs. Dzīvokļa pabalsts tiek izmaksāts kalendārā mēneša beigās. Pārējo pabalstu izmaksa tiek nodrošināta regulāri trīs līdz četras reizes mēnesī, vai ņemot vērā pieprasījumu dinamiku.

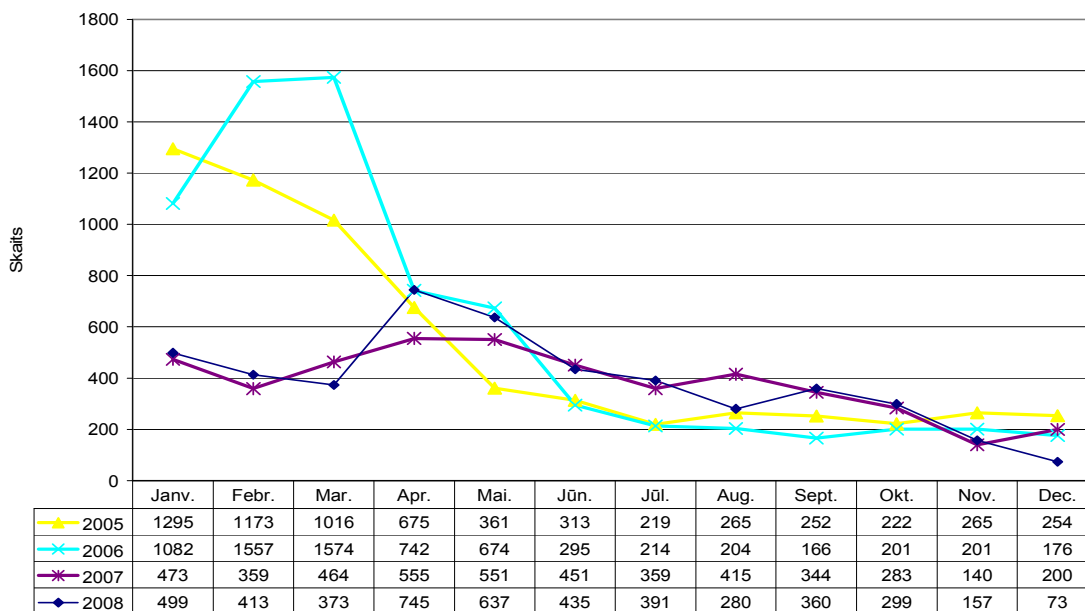
³⁸ LPD SD Personāldaļas informācija “Sociālā dienesta un sociālo institūciju darbinieku saraksts, amatu nosaukumi un izglītība pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.martu”.

Katrs individuāls gadījums var atšķirties, jo, papildu informācijas pieprasīšanas gadījumā, lēmuma pieņemšana un pabalsta apmēra aprēķināšana var aizņemt ilgāku laika periodu. Nestandarta situācijās iesnieguma un pamatojošo dokumentu izskatīšana var tikt iesniegta lēmuma pieņemšanai Liepājas pilsētas domes Sociālo lietu komisijā.

Saskaņā ar Sociālās palīdzības daļas sniegtajiem datiem, vislielākais piešķirto pabalstu īpatsvars sociālās palīdzības budžetā ir dzīvokļa pabalstiem. Dzīvokļa pabalstu pieprasījuma skaita dinamiku skatīt grafikā 4.5.- 1.

4.5.- 1. grafiks

Dzīvokļu pabalstu pieprasījumu skaita dinamika 2005.-2008.gadā Liepājā

Avots: Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Sociālās palīdzības daļa

Dzīvokļa pabalstu pieprasījumu dinamika 2005. līdz 2008.gadam sadalījumā pa mēnešiem ļauj izsekot līdz Sociālās palīdzības daļas speciālistu noslodzei un novērtēt kapacitāti iesniegumu izskatīšanā un sociālo pabalstu aprēķināšanā. Saņemto klientu iesniegumu skaits mēnesī ietekmē pabalstu saņemšanas ātrumu. Pie lielas noslodzes, piem., kāda saskaņā ar grafikā iekļautajiem datiem novērojama 2006.gada februārī un martā, Sociālās palīdzības daļas speciālistiem iesniegumus iespējams izvērtēt viena līdz triju mēnešu laikā, tādējādi sociālā pabalsta izmaksas termiņš var ieilgt līdz pat 4 mēnešiem.

Iemesls augstam sociālo pabalstu pieprasījuma iesniegumu skaitam kalendārā gada sākumā ir saistīts ar izmaiņām pašvaldību izdotajos saistošajos noteikumos, kuros noteikti jauni sociālā pabalsta pieprasītāja atbilstības noteikšanai izvērtējamo minimālo ienākumu apjomi, tādējādi paplašinot klientu loku, kam ir tiesības saņemt garantētos pabalstus, kā arī vienreizējos pabalstus. Pašvaldība veic saistošo noteikumu aktualizāciju, lai iekļautu datus, ko ietekmē izmaiņas valsts noteiktās minimālās darba algas apmērā uz kārtējā kalendārā gada 1. janvāri, vai arī sakarā ar vecuma pensiju indeksāciju.

Visi pieprasītie sociālie pabalsti netiek piešķirti. Pēc Sociālās palīdzības daļas sniegtās informācijas 2005.gadā dzīvokļa pabalsta piešķiršana atteikta 642 pieprasītājiem, 2006.gadā – 231 pieprasītājam, savukārt 2007.gadā – 70 pieprasītājiem, savukārt 2008.gadā pabalsta piešķiršana atteikta 35 pieprasītājiem. Dzīvokļa pabalstu pieprasījumu atteikuma iemesls ir pieprasītāja neatbilstība pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktajam ienākumu un materiālā stāvokļa līmenim vai nepatiesu ziņu sniegšanas par savu sociālo situāciju dēļ.

Lai izvērtētu sociālo pabalstu pieprasītāju atbilstību, Sociālās palīdzības daļa, iegūst informāciju četrās atsevišķās datu bāzēs jeb programmās:

1. Lokālā datu bāze jeb Pašvaldības vienotā informācijas sistēma;
2. SOPA (pašvaldības sociālo pabalstu administrēšanas informatīvā sistēma);
3. JUPIS (Juridisko un fizisko personu datu pārlūkošanas sistēma) – apskates režīmā;
4. NEKIP (Nekustamā īpašuma informācijas sistēma) – apskates režīmā.

Iegūto informāciju izmanto pabalstu pieprasītāju atbilstības izvērtēšanai, kā arī statistikas datu apkopošanai par izsniegtajiem vai atteiktajiem pabalstiem, izmaksāto pabalstu apjomu, pabalstu pieprasītāju līdzdarbību.

Lokālajā pašvaldības vienotajā informācijas sistēmā atrodama informācija par Liepājas pilsētas iedzīvotājiem, to personas datiem, dzīvesvietu adresēm. Datu bāze pielāgota un papildināta ar datiem par personas saņemtajiem sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību. Tomēr datu bāze ir novecojusi un nesatur visu LPD SD nepieciešamo informāciju un programma nenodrošina informācijas atlases iespējas.

SOPA - sistēma paredzēta pašvaldības sociālās palīdzības klientu un sociālās palīdzības datu uzskaiti un apstrādei. Paraleli darbam ar esošajiem iesniegumiem, kurus Sociālās palīdzības daļas speciālisti ievada sistēmā, programmas

datu bāzē tiek ievadīta arī iepriekšējo gadu informācija (personu iesniegumi), kas uzkrāta un reģistrēta žurnālos vai lokālajā datu bāzē. Tā kā informācijas apjoms ir ļoti liels un informācijas ievade programmā norit lēni, nav pieejas pilnīgai informācijai par visiem Liepājas pilsētas iedzīvotāju saņemtajiem sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību. Tomēr pēc Sociālās palīdzības daļas vadītājas sniegtās informācijas programma ir visērtāk lietojama un dati ir pārskatāmi.

Apskates režīmā pieejamas tādas programmas kā JUPIS un NEKIP. Programmā JUPIS pieejama visa informācija par Liepājas pilsētas iedzīvotājiem (piem., deklarētā dzīvesvieta, darba vieta u.c.), savukārt programmā NEKIP pieejami dati par Liepājas pilsētas iedzīvotāju īpašumā esošajiem nekustamiem īpašumiem Liepājas pilsētas teritorijā. Programmā nav iespējams iegūt datus par pabalsta pieprasītāja iespējamiem īpašumiem ārpus Liepājas pilsētas teritorijas robežām.

Iesniegumu pieņemšanu, izskatīšanu un lēmumu pieņemšanu par pabalstiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, pabalstiem audžu ģimenēm, pabalstiem ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanai, kā arī svētku pabalstiem nodrošina Sociālo pakalpojumu daļas speciālisti, kuri ikdienā strādā ar klientiem, kuriem tiesības saņemt iepriekšminētos pabalstus. Pēc lēmuma pieņemšanas, informācija par piešķirtajiem pabalstiem tiek iesniegta Sociālās palīdzības daļai, kas nodrošina sociālā pabalsta izmaksu. Pabalstu izmaksa notiek ar kredītiestāžu starpniecību vai atsevišķos gadījumos, izmaksājot pabalstu Sociālā dienesta grāmatvedībā.

Liepājas pilsētas domes Sociālo lietu komisija izskata jautājumus par vienreizējā sociālā pabalsta piešķiršanu ārkārtas situācijās saskaņā ar LR likuma „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” 35.panta 2. punktu. Iesniegumu var nodot arī Sociālās palīdzības daļā, bet tos izskata un lēmumu par pabalsta piešķiršanu un tā apmēru pieņem Liepājas pilsētas domes Sociālo lietu komisija.

Liepājā 2005.gadā sociālie pabalsti piešķirti Ls 656 830 apmērā. Vislielākie izdevumi ir dzīvokļu pabalstos – 2005.gadā kopējais izmaksātais dzīvokļa pabalsts bija Ls 391 557, un šī pabalsta īpatsvars kopējā izmaksāto pabalstu budžetā bija 59,6%. GMI pabalstos izmaksāti Ls 61 125 (1 291 personai), t.i. 9,3 % no kopējā piešķirto pabalstu apjoma. Vidēji 2005.gadā izmaksātais GMI uz vienu personu bija Ls 47,3. Vienreizējais veselības pabalsts 2005.gadā ir otrais lielākais pabalsts Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta sociālo pabalstu budžetā, sasniedzot 20% īpatsvaru no kopējā budžeta apjoma. Skatīt grafikus 4.5.- 2. un 4.5.- 3.

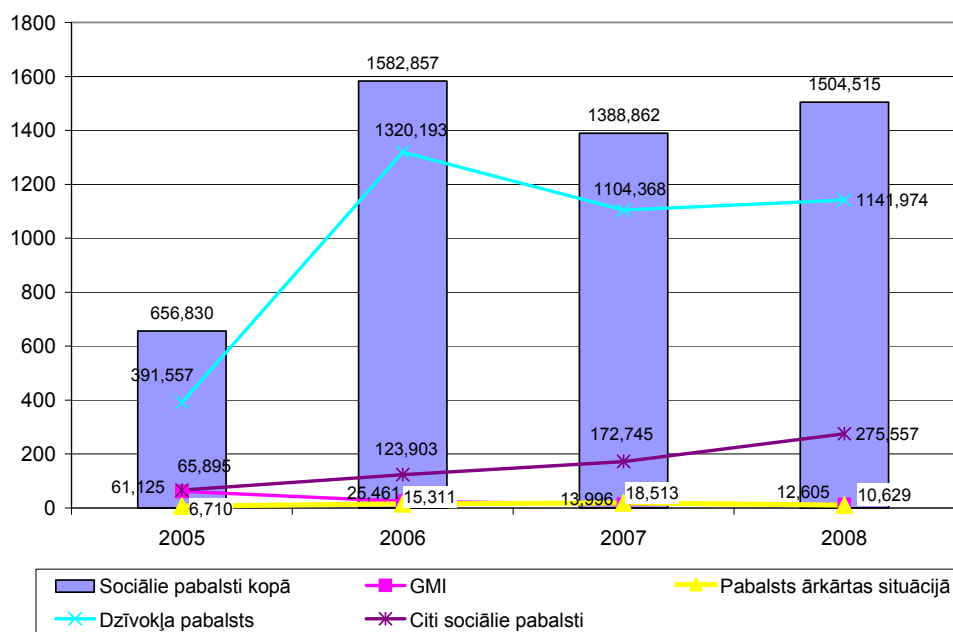
2006.gadā kopējais piešķirtais sociālo pabalstu apjoms sasniedza Ls 1 582 857, no tiem dzīvokļa pabalsta izmaksai izmantoti Ls 1 320 193 jeb 83,4% apmērā no kopējā pabalstos izmaksātā budžeta. GMI pabalsta izmaksai izmantoti Ls 25 461. Skatīt grafikus 4.5.-2. un 4.5.-3.

2007.gada sociālajiem pabalstiem izmantoti līdzekļi Ls 1 388 862 apmērā. Izmaksātā dzīvokļa pabalsta apmērs sasniedz 79,5% no kopējā 2007.gada sociālo pabalstu budžeta. Grafikā 4.5.- 3. redzams, ka otrais lielākais izmaksātais pabalsts Liepājā ir vienreizējais veselības pabalsts – 5,7% apmērā no kopējā sociālo pabalstu budžeta. Skatīt grafikus 4.5.- 2. un 4.5.- 3.

2008.gadā piešķirto sociālo pabalstu apjoms salīdzinājumā ar 2007.gadu palielinājies par 8,3%, attiecīgi 2008.gadā piešķirti un izmaksāti pabalsti Ls 1 504 515 apmērā. 2008.gadā dzīvokļa pabalsta izmaksai izlietoti – Ls 1 141 974, t.i. 75,9% no kopējā sociālo pabalstu apjoma. GMI pabalsts izmaksāts 248 personām un izmaksātā pabalsta apjoms salīdzinājumā ar 2007.gadu ir samazinājies par 9,9%, savukārt GMI pabalsta īpatsvars 2008.gada kopējā sociālo pabalstu budžetā ir 0,9%. Skatīt grafikus 4.5.- 2. un 4.5.- 3.

4.5.- 2. grafiks

Izmaksāto sociālo pabalstu dinamika Liepājā no 2005.gada līdz 2008.gadam (tūkst. Ls)

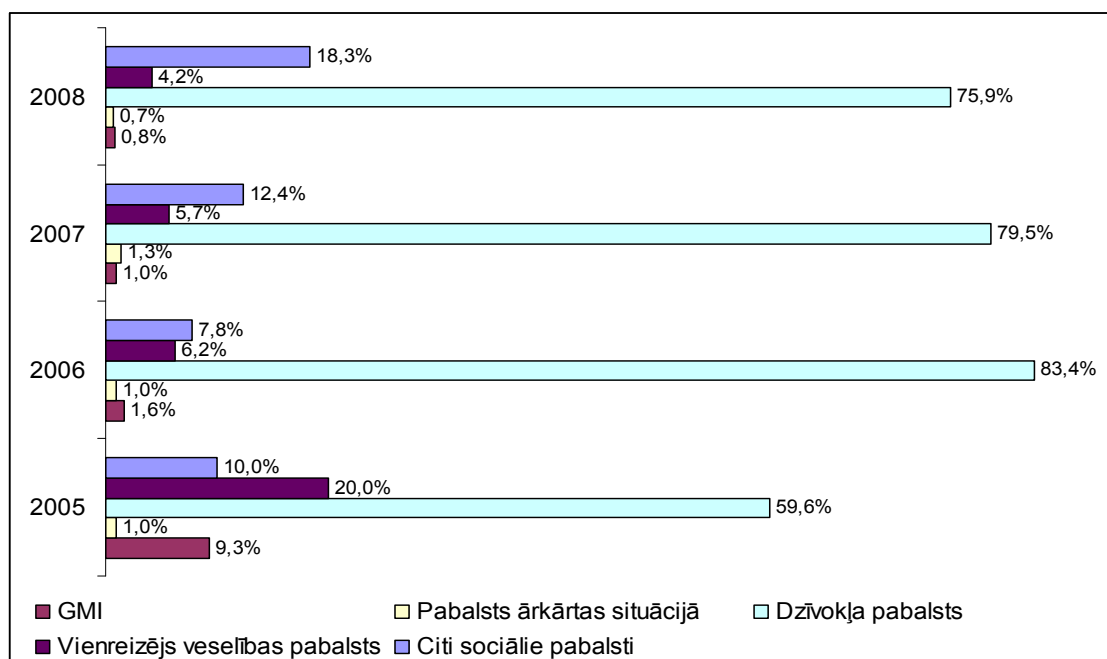

Avots: Liepājas pilsētas Sociālā dienesta Sociālās palīdzības daļa

Salīdzinājumā ar 2005.gada datiem izmaksāto sociālo pabalstu apmērs 2008.gadā kopumā palielinājies par 129%, tomēr 2008.gadā izmaksāto pabalstu apjoms samazinājies attiecībā pret 2006.gadā izmaksāto pabalstu apjomu. Straujais dzīvokļu pabalstu izmaksu pieaugums 2006.gadā skaidrojams ar to, ka tika pilnībā pārstrādāti Liepājas pilsētas domes saistošie noteikumi, kuros noteikta dzīvokļu pabalsta aprēķina kārtība un paplašināts atbalstāmo pabalsta pieprasītāju loks. Skatīt grafikus 4.5.- 2. un 4.5.- 3.

4.5.- 3. grafiks

Piešķirto sociālo pabalstu veidu īpatsvars Sociālo pabalstu budžetā no 2005.gada līdz 2008.gadam (%)

Avots: Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Sociālās palīdzības daļa

**Galvenās problēmas
Sociālās palīdzības daļā,
nodrošinot sociālo
palīdzību Liepājas pilsētā**

- Ilgs un sarežģīts process informācijas iegūšanai par pabalsta pieprasītāju. Lai iegūtu izziņu vai papildu informāciju, veicama ilgstoša sarakste, kas traucē sniegt klientam operatīvu palīdzību.
- Datu bāzē NEKIP, kurā iegūstama informācija par pabalsta pieprasītāja īpašumā esošiem nekustamiem īpašumiem, pieejami dati

tikai par Liepājas pilsētas teritorijas robežās esošajiem nekustamiem īpašumiem. Nav pieejama informācija par to, vai pabalsta pieprasītājam pieder kāds nekustamais īpašums ārpus Liepājas pilsētas robežām.

- Personai, kurai pienākas vienreizējs veselības pabalsts, dažkārt nepietiek līdzekļu, lai sākotnēji veiktu nepieciešamās medicīniskās manipulācijas vai apmeklētu ārstu, iegādātos medikamentus u.c. Pabalstu var saņemt, iesniedzot atskaites dokumentus par iepriekšminētiem iegādātiem pakalpojumiem vai precēm, kas riska jeb mērķa grupā esošajiem klientiem ir pārāk dārgi.
- Problemātiski ir kontaktēties ar klientiem, kuriem ir acīmredzamas veselības (garīgās veselības) problēmas, bet nav piešķirta invaliditātes grupa, jeb klients netiek aprūpēts atbilstošā iestādē. Sociālās palīdzības organizators redz iedzīvotāja problēmu, tomēr nav tiesīgs klientu nosūtīt uz ārstniecības iestādi.
- Namu pārvalžu un māju apsaimniekotāji, neievērojot LPD SD Sociālās palīdzības daļas norādījumus, rada papildu apgrūtinājumu dzīvokļa pabalsta saņēmējam, mazinot pabalsta efektivitāti. Piemēram, dzīvokļa pabalsta saņēmējam ir tiesības piešķirto pabalstu sadalīt dažādu izmaksu segšanai – apkure, apsaimniekošana u.c. Sociālās palīdzības daļa izsūta pakalpojuma sniedzējam detalizētu informāciju pa izmaksu pozīcijām, balstoties uz iedzīvotāju iesniegumu. Pakalpojuma sniedzējs ar personai (ģimenei) piešķirto pabalstu sedz summu no kopējā pakalpojuma rēķina, piemēram, nomaksājot apsaimniekošanas izdevumus, bet nesedzot apkures izmaksas.

KOPSAVILKUMS PAR SNIEGTO SOCIĀLO PALĪDZĪBU

Liepājas pilsētas pašvaldība nodrošina divu ar likumu noteikto pabalstu (GMI un dzīvokļa pabalsts) un astoņu dažāda veida ar pašvaldības saistošo noteikumu noteikto pabalstu (pabalsti bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, pabalsti audžu ģimenēm, vienreizējs pabalsts ārkārtas situācijā, vienreizējs veselības aprūpes pabalsts, pabalsts ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanai, vienreizējs apbedīšanas pabalsts, vienreizējs pabalsts personām, kuras atbrīvotas no brīvības atņemšanas vietām un svētku pabalsti) piešķiršanu dažādām mērķa grupām, tomēr līdz šim netiek aptverta tāda iedzīvotāju grupa, kā jaunās ģimenes, jeb ģimenes ar jaundzimušajiem. Jauna sociālā pabalsta ģimenēm bērna piedzimšanas gadījumā naudas un/vai mantiskā veidā ieviešana, radītu sociālo drošību Liepājas pilsētā dzīvojošām jaunajām ģimenēm jeb ģimenēm ar jaundzimušajiem.

Ņemot vērā, ka pieprasītāja atbilstības novērtēšanas procedūrā iesaistīti vairāki LPD SD institūciju speciālisti vai pat vairākas LPD SD daļas, palīdzības saņēmēja atbilstības novērtēšanas process aizņem ilgu laiku (standarta situācijās 10 dienas, savukārt ārkārtas un vai nestandarta situācijās – 14 dienas).

Atsevišķa instrumenta tūlītējas palīdzības nodrošināšanai pieprasītājam, kurš atrodas krīzes un / vai ārkārtas situācijās, izveidošana sniegtu Liepājas pilsētas iedzīvotājiem sociālo drošību gadījumos, kad radusies krīzes un / vai ārkārtas situācija.

Liepājas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības pieejamība un tās nodrošināšana, kā arī sociālo pakalpojumu sniedzēju darba kvalitātes novērtējums (SVID analīze)

Stiprās puses	Vājās puses
• LPD SD struktūra; • Profesionāls un kvalificēts personāls; • Liepājas Universitātē sagatavo sociālā darba speciālistus; • Liepājai ir potenciāls piesaistīt jaunus cilvēkus ar darba vietām un izglītības iegūšanas iespējām; • Pilsētā aizvien vairāk tiek pielāgota vide un infrastruktūra cilvēkiem ar īpašām vajadzībām; • Pilsētā ir izveidotas četras sociālās dzīvojamās mājās; • Nodrošināts daudzveidīgs sociālo pakalpojumu klāsts; • LPD SD izveidota Ģimenes atbalsta daļa un Sociālo pakalpojumu daļa; • Sociālās palīdzības sistēma tiek nepārtraukti aktualizēta; • Sociālā darba speciālisti strādā ar klientiem pēc iespējas tuvāk klientam - pilsētas mikrorajonos; • Sociālos pakalpojumus sniedz gan pašvaldības institūcijas, gan NVO; • NVO, kas aktīvi iesaistās projektu izstrādē un realizēšanā; • Izveidota laba sadarbība ar valsts, pašvaldību institūcijām, privātām personām un nevalstiskām organizācijām; • LPD SD pieredze tiek ņemta vērā plānojot sociālo politiku Latvijā; • Nodrošināta informācijas pieejamība par sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņemšanas iespējām; • Dialogs ar sabiedrību un iniciatīva jaunu sociālo pakalpojumu attīstībai; • LPD SD izveidota Sociālo projektu daļa, kas ļauj Sociālajai jomai piesaistīt papildus finansējumu un līdzekļus.	• Valstī kopumā netiek sagatavoti profesionāli sociālā darba speciālisti; • Nepietiekama darba samaksa sociālā darba speciālistiem; • Atsevišķās sociālās dzīvojamās mājās ir sliktā tehniskā stāvoklī, nepietiekams dzīvojamo platību fonds, augsta apsaimniekošanas maksa; • Pilsētā nav krīžu centrs, ilgstoša sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija, specializētas darbnīcas personām ar invaliditāti, vāji attīstīta īslaicīgā palīdzība, nepietiekama sociālā rehabilitācija; • Nepilnīga vides pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām; • Nav skaidras vīzijas, rīcības plāna sociālās jomas attīstībai pilsētā; • Nav konkurences sociālo pakalpojumu sniedzēju vidū, nepietiekams sociālo pakalpojumu piedāvājums; • Maz NVO, kas piedāvā sociālos pakalpojumus; • Klienti ilgstoši izmanto sociālos pakalpojumus, nav motivēti risināt savas problēmas; • Nav iespēju pilnībā izvērtēt klientam nepieciešamās sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu apjomu, jo trūkst pieejas datu bāzēm; • Pieejamās datu bāzēs esošā informācija nav ar juridisku spēku un ir tikai informatīva; • Nav vienotas elektroniskās datu uzskaites; • Nepietiekami nodrošināta informācija pašvaldības iedzīvotājiem par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas iespējām; • Tiek daļēji nodrošināta sociālās likumdošanas ievērošana pilsētā, jo nav izstrādāti saistošie noteikumi par sociālo pakalpojumu nodrošināšanu; • Nesakārtota sociālā likumdošana valstī, atsevišķi normatīvie akti paredz aktivitātes, bet pietiekams finansējums netiek nodrošināts; • Palielinās bezdarbs, iedzīvotājiem ir zemi ienākumi, zems darbspējīgo skaits, palielinās pensionāru skaits, zemas pensijas; • Maz darba vietu cilvēkiem ar invaliditāti; • Nepietiekošs darbs ar nepilngadīgām, atkarībā nonākušām personām; • Finanšu resursu trūkums.

Iespējas	Draudi
- Jauniešu motivēšana, piesaistīšana sociālās nozares darbam, ņemot vērā, ka izglītība iegūstama Liepājā; - Praktizējošu profesionāļu iesaistīšana sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomās studējošo izglītošanā; - Kvalifikācijas celšana esošajiem sociālā darba speciālistiem radot iespējas apmeklēt kursus un piedalīties pieredzes apmaiņās; - Sniegto pakalpojumu profesionalitātes un kvalitātes uzlabošana; - PPP attīstīšana sociālo pakalpojumu jomā; - Sadarbības uzlabošana starp pašvaldību un NVO; - Funkciju deleģēšana NVO; - Labdarības akciju organizēšana; - Sadarbības ar Liepājas Universitāti veicināšana; - Brīvprātīgo darbinieku piesaistīšana; - Stratēģijas izstrāde – skaidras vīzijas un uzdevumu definēšana; - Jaunu motivācijas programmu izveide; - Iedzīvotāju informēšana, iesaiste; - Citu valstu pieredzes pārmantošana; - Liepājas iedzīvotāju dzīves līmeņa paaugstināšana; - Sponsoru piesaiste; - Dalība ES projektos, līdzfinansējuma ieguve; - Valsts līmeņa pilotprojektu īstenošana pilsētā.	- Sabiedrības vispārēja iegrimšana depresijā, nestabilitāte, nedrošība par nākotni; - Negaidīta, strauja dzīves līmeņa pazemināšanās, iedzīvotāju noslāņošanās un nabadzībai un sociālai atstumtībai pakļauto risku grupu palielināšanās; - Izmaiņas sociālās politikas jomā esošo normatīvo aktu ietvaros, kas var nelabvēlīgi ietekmēt sociālās sistēmas pamatprincipus Liepājā; - Pašvaldības nostājas maiņa Sociālās politikas īstenošanā pēc pašvaldību vēlēšanām; - Sadarbības trūkums starp sociālo pakalpojumu, sociālās palīdzības un citām valsts un pašvaldības iestādēm; - Neatbilstošu un neprofesionālu ierēdņu ievēlēšana valsts un pašvaldību pārvaldēs; - Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomā strādājošo darbinieku motivācijas trūkums attīstībai, izaugsmei un kvalifikācijas paaugstināšanai, kas izraisītu kvalificētu, profesionālu un kompetentu darbinieku trūkumu; - Sociālā jomā strādājošo skaits samazināšanās, zemā profesijas prestiža dēļ; - Finansējuma trūkums sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu nodrošināšanai; - Klienta nevēlēšanās iesaistīties, motivācijas trūkums; „Atkarības” izveidošanās, kad klients paļaujas tikai uz sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību; - Informācijas trūkums par personām, kurām būtu nepieciešami sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība; - Sociālo pakalpojumu kvalitātes samazināšanās; - Sociālo pakalpojumu apjoma samazināšanās; - Ekonomiski aktīvu un darbaspējīgu cilvēku aizplūšana no Liepājas; - Ekonomiskās situācijas valstī kopumā pasliktināšanās, radot lielāku klientu loku (pabalstu pieprasītāju palielināšanās); - Atsevišķu risku grupu nenodrošināšana ar sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību; - Nepietiekoša un vāja NVO darbība sociālo pakalpojumu jomā; - Nepietiekama sociālā darba speciālistu supervīzijas nodrošināšana – „profesionāļu izdegšana”.

STRATĒGISKĀ DAĻA UN RĪCĪBAS PLĀNS

5. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi, uzdevumi, politikas ietekmes un iznākuma rādītāji

5.1. Vīzija

Liepājas pilsētā sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība tiek sniegta operatīvi, savlaicīgi un efektīvi. Sociālā darba speciālistiem ir iespēja ātri saņemt informāciju no dažādām datu bāzēm sociālo pakalpojumu un palīdzības izvērtēšanai, ir izveidota sadarbība ar citām iestādēm. Klients saņem tūlītēju palīdzību un ir informēts un izglītots par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas iespējām Liepājas pilsētā vai zina, kur šādu informāciju var atrast. LPD SD ir izstrādāta precīza sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības nepieciešamības izvērtēšanas, piešķiršanas un kvalitātes novērtēšanas sistēma.

LPD SD sociālo pakalpojumu sniegšanas sistēma ir nodalīta no sociālās palīdzības sistēmas. LPD SD struktūrvienības izveidotas tā, lai nodrošinātu pilnvērtīgu sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sniegšanu.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēma vērsta uz to, lai strādātu ar sociālo problēmu cēloņiem, nevis sekām. Sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība vai konsultācijas tiek sniegtas brīdī pirms personas nonākšanas krīzes situācijā.

Pilsētā samazinās sociālā riska grupu skaits un paaugstinās iedzīvotāju dzīves kvalitāte. Pilsētā stabilizējas ekonomiskā situācija un pieaug pieprasījums pēc darbaspēka. Darba devēji spēj piedāvāt konkurētspējīgu atalgojumu un sociālā riska grupās esošās darbaspējīgās personas iekļaujas darba tirgū. Turpina samazināties sociālās palīdzības saņēmēju skaits un klients aktīvi sadarbojas ar sociālā darba speciālistiem, lai risinātu sociālās problēmas.

LPD SD un citas sociālā jomā strādājošas juridiskas un fiziskas personas sadarbojas ar pētniecības institūcijām, lai reaģētu uz iedzīvotāju un sociālo procesu izmaiņām, tajā skaitā demogrāfiskajiem, nodarbinātības, bezdarba, darba samaksas, sociālās drošības un citiem rādītājiem.

Liepājas pilsētā ir pieejami daudzveidīgi un kvalitatīvi sociālie pakalpojumi atbilstoši dažādu mērķa grupu vajadzībām. Sociālo pakalpojumu sniegšanas sistēma vērsta uz alternatīvo sociālo pakalpojumu sniegšanu. Liepājas pilsētas iedzīvotājam ir izvēles iespējas sociālo pakalpojumu saņemšanai, jo tos piedāvā dažādi sociālo pakalpojumu sniedzēji. Sociālie pakalpojumi ir pieejami adekvāti klientu maksātspējai. Klienti jūtas droši par savu nākotni, tie ir motivēti sev palīdzēt un līdzdarboties problēmas risināšanā.

Sociālie pakalpojumi tiek nodrošināti iesaistot dažādus sociālos partnerus – pašvaldības institūcijas un struktūrvienības, nevalstiskās organizācijas un privātos sociālo pakalpojumu sniedzējus, kas aktīvi iesaistās finansējuma piesaistē pakalpojumu attīstībai. Sociālie pakalpojumi tiek pirkti no nevalstiskajām organizācijām, NVO ir sadarbības partneris un nodrošina sociālos pakalpojumus atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu sniedzēji spēj pārdot maksas sociālos pakalpojumus citu pašvaldību iedzīvotājiem.

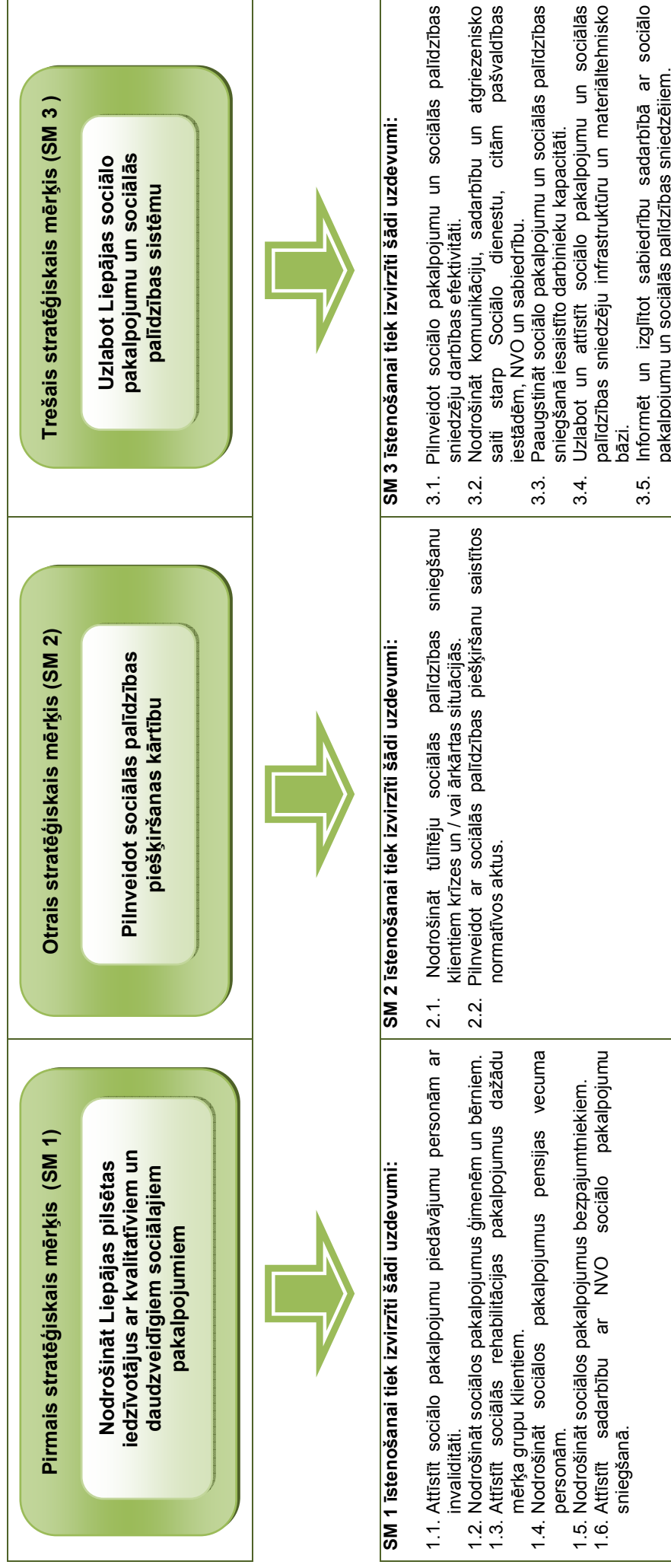
Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanā iesaistīti profesionāli un kvalificēti sociālā darba speciālisti, kuri turpina izglīties. Izveidojusies sadarbība ar citiem sociālā darba speciālistiem ne tikai Latvijā, bet arī ārvalstīs, regulāri notiek pieredzes apmaiņas pasākumi. Sociālā darba speciālistiem ir nodrošinātas atbilstošas darba vietas, darba samaksa, izstrādāta darbinieku motivēšanas un novērtēšanas sistēma, kas nepārtraukti tiek uzlabota.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzēju infrastruktūra un materiāltehniskā bāze tiek nepārtraukti uzlabota. Liepājas pilsētā tiek pilnveidota institūciju pieejamība atbilstoši universālajam dizainam - personām ar funkcionāliem traucējumiem, vecākiem ar bērniem, veciem cilvēkiem un citām mērķa grupām.

5.2. Stratēģiskie mērķi, uzdevumi, politikas ietekmes un iznākuma rādītāji

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstībai Liepājas pilsētā ir būtiski apzināt un noteikt rīcību kopumu, kas ir veikams īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. Lai tiektos uz sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības vizijas sasniegšanu, ir noteikti trīs savstarpēji saistīti stratēģiskie mērķi (turpmāk tekstā - SM), kas ietver vidējā termiņā realizējamo rīcību kopumu. Stratēģiskie mērķi ir izvirzīti balstoties uz esošās situācijas analīzi un galvenajiem secinājumiem, kas ir šādi:

Secinājumi par sociālajiem pakalpojumiem Liepājas pilsētā	Secinājumi par sociālo palīdzību Liepājas pilsētā	Secinājumi par sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzējiem Liepājas pilsētā
Lielākās sociālo pakalpojumu saņēmēju mērķa grupas Liepājā ir pensijas vecuma personas, personas ar invaliditāti, kā arī bērni un ģimenes ar bērniem. Liepājā iztrūkst tāds sociālais pakalpojums, kā ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas centrs pensijas vecuma personām. LPD SD šo pakalpojumu pārņem no citu pašvaldību un valsts institūcijām. Ņemot vērā, ka valsts nostāja ir pēc iespējas vairāk nodrošināt alternatīvos sociālos pakalpojumus tuvāk personas dzīvesvietai, tad attīstāmi un pilnveidojami dienas centru un aprūpes mājās sociālie pakalpojumi. Kā viens no nepieciešamākajiem sociāliem pakalpojumiem, ko minējuši sociālo pakalpojumu sniedzēji, ir krīzes centra izveide ģimenēm ar bērniem. Bezdarbnieku skaita palielināšanās 2008.gada beigās un 2009.gada sākumā rada labvēlīgu vidi riska grupu pieaugumam, līdz ar to rodas nepieciešamība nodrošināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus vairākām mērķa grupām, ne tikai personām ar atkarības problēmām. Tāpat bezdarba līmeņa pieaugums var palielināt pieprasījumu LPD SD Nakts patversmes sniegtajiem pakalpojumiem. Lai mazinātu mērķa grupu sociālo izolētību, Liepājas pilsētā bez sociālajiem pakalpojumiem ir jāattīsta un jāpilnveido dažādas sociālās aktivitātes. Liepājas pilsētā ir nepieciešams attīstīt sociālo pakalpojumu jomu, aicinot NVO un privātā sektora pārstāvjus izrādīt iniciatīvu un izveikt priekšlikumus sadarbībai sociālo pakalpojumu jomā. Iesaistot sociālo pakalpojumu sniegšanā dažādus sociālos partnerus, tiks nodrošināta sociālo pakalpojumu dažādība, kopīgu projektu īstenošana, kā arī veselīgas konkurences veidošanās.	Liepājas pilsētas pašvaldība nodrošina divu ar likumu noteikto pabalstu (GMI un dzīvokļa pabalsts) un astoņu dažāda veida ar pašvaldības saistošo noteikumu noteikto pabalstu (pabalsti bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, pabalsti audžu ģimenēm, vienreizējs pabalsts ārkārtas situācijā, vienreizējs veselības aprūpes pabalsts, pabalsts ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanai, vienreizējs apbedīšanas pabalsts, vienreizējs pabalsts personām, kuras atbrīvotas no brīvības atņemšanas vietām un svētku pabalsti) piešķiršanu dažādām mērķa grupām, tomēr līdz šim netiek aptverta tāda iedzīvotāju grupa, kā jaunās ģimenes jeb ģimenes ar jaundzimušajiem. Jauna sociālā pabalsta ģimenēm bērna piedzimšanas gadījumā naudas un/vai mantiskā veidā ieviešana, radītu sociālo drošību Liepājas pilsētā dzīvojošām jaunajām ģimenēm, jeb ģimenēm ar jaundzimušajiem. Ņemot vērā, ka pieprasītāja atbilstības novērtēšanas procedūrā iesaistīti vairāki Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta institūciju speciālisti vai pat vairākas LPD SD daļas, palīdzības saņēmēja atbilstības novērtēšanas process aizņem ilgu laiku (standarta situācijās 10 dienas, savukārt ārkārtas un vai nestandarta situācijās – 14 dienas). Atsevišķa instrumenta tūlītējas palīdzības nodrošināšanai pieprasītājam, kurš atrodas krīzes un / vai ārkārtas situācijās, izveidošana sniegtu Liepājas pilsētas iedzīvotājiem sociālo drošību gadījumos, kad radusies krīzes un / vai ārkārtas situācija.	LPD SD struktūras sakārtošana, stingri nodalot Sociālo pakalpojumu daļas darbu no Sociālās palīdzības daļas darba, nodrošinās vienmērīgu darba un pienākumu sadali iekšēji starp LPD SD struktūrvienībām un institūcijām un darbiniekiem, kas būtiski ietekmēs darbinieku apmierinātību ar darba vidi, pieaugs darbinieku pašnovērtējums un klientu apkalpošanas efektivitāte. Struktūras sakārtošana, kā arī atgriezeniskās saites nodrošināšana un informācijas izplatīšana ar aktualizētas un viegli pārskatāmas mājas lapas ieviešanu, paaugstinās klientu (sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu saņēmēju) informētības pakāpi un veicinās kvalitatīvāka pakalpojuma sniegšanu klientiem. LPD SD darba kvalitāti, kā arī klienta apmierinātību nodrošinās arī infrastruktūras attīstīšana un modernizēšana, materiāltehniskās bāzes pilnveidošana un cilvēkresursu kapacitātes paaugstināšana.
		Ieviešot LPD SD vienotu iekšējo datu bāzi, tiks nodrošināta iespēja iespējami ātrākā laikā izvērtēt klienta atbilstību sociālā pakalpojuma un/vai sociālās palīdzības saņemšanai, līdz ar to būtiski samazinot sociālā pakalpojuma un sociālās palīdzības piešķiršanas lēmuma pieņemšanas laiku. Ar datu bāzes palīdzību būtu papildināma un iegūstama, pēc dažādiem atlases principiem strukturizējama informācija par sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu pieprasītāju. Lai nodrošinātu veiksmīgu sadarbības veidošanu starp LPD SD un citām pašvaldības iestādēm, NVO, kā arī Liepājas sabiedrību kopumā, nepieciešams veidot sadarbības shēmu, nodrošināt informācijas apriti starp dažādiem sociālajiem panteriem.

SM 1 Politikas ietekmes rādītāji

Nr.	Ietekmes rādītājs	Bāzes rādītājs	2014.gads	Datu avots
1.1.	Pirkto sociālo pakalpojumu izdevumi (Ls)	278 765	↓	LPD SD
1.2.	nodrošināto sociālo pakalpojumu izdevumi (Ls)	960 124	↑	LPD SD
1.3.	LM Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrēto NVO skaits, kas sniedz sociālos pakalpojumus	1	↑	LM Sociālo pakalpojumu pārvalde
1.4.	Pakalpojumu mērķa grupās ietilpstošo klientu skaits	*bāzes rādītājus un 2014. gada prognozi skatīt 67.-68.lpp. tabulā 5.2.-1.		
1.5.	Liepājas pilsētas pašvaldības Sociālā dienesta institūciju sniegto pakalpojumu skaits	13	↑	LPD SD

POLITIKAS IETEKMES RĀDĪTĀJI

SM 2 Politikas ietekmes rādītāji

Nr.	Ietekmes rādītājs	Bāzes rādītājs	2014.gads	Datu avots
2.1.	Dokumentu izskatīšanas un lēmumu pieņemšanas ilgums sociālās palīdzības sniegšanai likumā un saistošajos noteikumos noteiktajās situācijās (darba dienas)	10	↓	LPD SD
2.2.	Sociālās palīdzības sniegšanas ātrums ārkārtas un krīzes situācijās, kur lēmumu pieņem Sociālo lietu komisija (dienas)	14	↓	LPD SD
2.3.	Sociālās palīdzības saņēmēju skaits (personas)	15 968	↓	LPD SD
2.4.	Finansējuma apjoms riska grupām sociālai palīdzībai (Ls)	1 388 862	↓	LPD SD

SM 3 Politikas ietekmes rādītāji

Nr.	Ietekmes rādītājs	Bāzes rādītājs	2014.gads	Datu avots
3.1.	Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta darbinieku pašnovērtējums	0	↑	LPD SD

5.2.- 1. tabula

Politikas ietekmes rādītāji: Lielākās mērķa grupas, kuras saņēmušas sociālos pakalpojumus

Nr.	Mērķa grupas, kuras saņēmušas sociālos pakalpojumus*	Bāzes rādītājs	2014.gads	Datu avots
1.	Personas ar invaliditāti (pieaugušas personas un bērni ar funkcionāliem traucējumiem, garīga rakstura traucējumiem), kuras saņēmušas sociālos pakalpojumus			
1.1.	Personas ar garīga rakstura traucējumiem vecumā no 16 gadiem saņēmušas pakalpojumu Dienas centrā personām ar garīgās attīstības traucējumiem.	31	↑	LPD SD
1.2.	Plingadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem uzturējušās Grupu dzīvokļos.	23	↑	LPD SD
1.3.	Pieaugušas personas ar invaliditāti saņēmušas LPD SD Biroja „Aprūpe mājās” sniegto pakalpojumu – aprūpe mājās.	150	→	LPD SD
1.4.	Bērni invalīdi saņēmuši LPD SD Biroja „Aprūpe mājās” sniegto pakalpojumu - aprūpe mājās.	7	→	LPD SD
1.5.	Bērni invalīdi saņēmuši sociālās rehabilitācijas pakalpojumus.	28	↑	LPD SD
1.6.	Bērni invalīdi saņēmuši Portiņas mājamācības pakalpojumu.	14	↑	LPD SD
2.	Pensijas vecuma personas, kuras saņēmušas sociālos pakalpojumus			
2.1.	Pensijas vecuma personas, kuras nespēj sevi aprūpēt, saņēmušas aprūpes mājās pakalpojumu.	416	↑	LPD SD
2.2.	Pensijas vecuma personas ievietotas ģimenes aprūpē sociālās aprūpes nodaļās (Liepāja pilsētas domes institūciju nodrošinātais pakalpojums).	59	↑	LPD SD
2.3.	Pensijas vecuma personas izmantojušas Pensionāru dienas centra pakalpojumus.	1801	↑	LPD SD
2.4.	Personas saņēmušas ilgstošas sociālās aprūpes un Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus (pensionāti).	35	↑	LPD SD
2.5.	Personas saņēmušas ģimenes aprūpi pakalpojumus (LPD SD pirktais pakalpojums).	192	↓	LPD SD
2.6.	Pensijas vecuma personas saņēmušas sociālo pakalpojumu „Drošības pogas”.	11	↑	LPD SD

Nr.	Mērķa grupas, kuras saņēmušas sociālos pakalpojumus*	Bāzes rādītājs	2014.gads	Datu avots
3.	Bērni un ģimenes ar bērniem, kuras saņēmušas sociālos pakalpojumus			
3.1.	Pamesti un bez vecāku gādības palikuši bērni vecumā no 2 līdz 18 gadiem saņēmuši sociālo pakalpojumu LPD SD Bērnunamā.	100	↓	LPD SD
3.2.	Bērni saņēmuši īslaicīgo sociālo aprūpi.	92	↓	LPD SD
3.3.	Ģimenes ar bērniem, kas saņēmušas konsultācijas LPD SD Ģimenes atbalsta daļā.	441	↑	LPD SD
3.4.	Ģimenes ar bērniem, kas pirmo reizi nonākušas LPD SD Ģimenes atbalsta daļas redzeslokā.	93	↑	LPD SD
3.5.	Bez vecāku gādības palikušie bērni, kuriem nodrošināta aprūpe audžuģimenēs.	45	↑	LPD SD
4.	Personas pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas, kuras saņēmušas sociālos pakalpojumus	24	↓	LPD SD
5.	Bezpaljumtnieki, kuri saņēmuši sociālos pakalpojumus	255	↑	LPD SD
6.	Personas, kuras cieš no atkarībām un saņēmušas sociālos pakalpojumus	118	↑	LPD SD

* Tabulā norādīti sociālie pakalpojumi, kurus 2008.gadā nodrošināja LPD SD, kā arī pakalpojumi, kurus LPD SD iepērk no citām institūcijām. Savukārt nākotnē LPD SD sadarbības ar NVO un privāto sektoru ietvaros sociālo pakalpojumu sniedzēji var mainīties.

6. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas rīcības plāns

Iezīmēto projektu skaidrojums:

Prioritārie projekti

Uzdevuma Nr.	Projekta un veicamo pasākumu nosaukums	Īss apraksts	Plānotais finansējuma avots	Atbildīgā persona
SM1. Nodrošināt Liepājas pilsētas iedzīvotājiem kvalitatīvus un daudzveidīgus sociālos pakalpojumus				
1.1.	Specializētā autotransporta iegāde.	Veikt specializētā autotransporta iegādi invalīdu rītenkrēslos pārvadāšanai.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktore - LPD SD Sociālo projektu daļas vadītājs
	Telpu renovācija un pielāgošana Dienas centra personām ar garīgās attīstības traucējumiem vajadzībām Liepājā, Klaipēdas ielā 96a; vai Dienas centra personām ar garīgās attīstības traucējumiem telpu remonts un pieejamības nodrošināšana personām ar kustību traucējumiem T.Breikša ielā 16/20.	Veikt telpu renovāciju Klaipēdas ielā 96a, lai tās būtu izmantojamas Dienas centra personām ar garīgās attīstības traucējumiem vajadzībām; T.Breikša ielā 16/20 ierīkot liftu/pacelēju un izveidot uzbrauktuvi, lai padarītu dienas centra telpas pieejamas arī klientiem ar kustību traucējumiem.	ERAF Liepājas pilsētas dome	-DC personām ar garīgās attīstības traucējumiem vadītāja - LPD SD Sociālo projektu daļas vadītājs
	Īslaicīga diennakts uzturēšanās mītne personām ar garīga rakstura traucējumiem.	Izveidot īslaicīgas uzturēšanās diennakts mītni, lai nodrošinātu personu ar garīga rakstura traucējumiem, kuriem nepieciešama uzturēšanās šajā mītnē, uzraudzību profesionālu speciālistu klātbūtnē.	ERAF	-DC personām ar garīgās attīstības traucējumiem vadītāja
	Grupu dzīvokļu izveide personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem.	Izveidot grupu dzīvokļus personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem, lai sekmētu šīs mērķa grupas integrāciju sabiedrībā un ikdienas pamatprasmju apgušanu.	Liepājas pilsētas dome	-DC personām ar garīgās attīstības traucējumiem vadītāja
	Datorkases izveidošana ar pieciem datoriem Dienas centrā personām ar garīgās attīstības traucējumiem.	Izveidot datorkasi Dienas centrā, lai personām ar garīgās attīstības traucējumiem būtu iespēja mācīties un praktizēties izmantot datoru.	Liepājas pilsētas dome	-DC personām ar garīgās attīstības traucējumiem vadītāja
	Specializēto darbnīcu izveide personām ar invaliditāti.	Izveidot specializētās darbnīcas personām ar invaliditāti, lai sekmētu šīs mērķa grupas integrāciju darba tirgū un veicinātu nodarbinātību.	ERAF	- LPD SD direktore
	Mobilo pacelēju iegāde	Nodrošināt personu ar kustību traucējumiem		- LPD SD Sociālo projektu daļas

Uzdevuma Nr.	Projekta un veicamo pasākumu nosaukums	Īss apraksts	Plānotais finansējuma avots	Atbildīgā persona
		iekļūšanu un izklūšanu no mājām un sabiedriskām vietām.	Liepājas pilsētas dome, LATLIT CBC, Central Baltic INTERREG	vadītājs - LPD SD direktores vietniece
	Asistenta pakalpojumu nodrošināšana izglītības iegūšanai 1. un 2. grupas invalīdiem (izvērtējot katru gadījumu individuāli).	Nodrošināt izglītības iegūšanu 1. un 2. grupas invalīdiem, izvērtējot katru invaliditātes gadījumu individuāli.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktore
1.2.	Križu centra izveide ģimenēm.	Izveidot križu centru, lai sniegtu tūlītēju profesionālu sociālo palīdzību un sociālo rehabilitāciju krīzes situācijā nonākušām ģimenēm.	ERAF	- LPD SD direktores vietniece - LPD SD Ģimenes atbalsta daļas vadītāja
	Jauniešu māju un dzīvokļu izveide Bērnunama bērniem.	Veicināt Bērnunama bērnu sagatavotību patstāvīgai dzīvei.	Liepājas pilsētas dome, Valsts atbalsta programma	- LPD SD Sociālo projektu daļas vadītājs - Bērnunama vadītāja
1.3.	Metadona kabineta izveide un darbības nodrošināšana.	Izveidot Metadona kabinetu NPPP telpās, lai nodrošinātu personu ar atkarībām sociālo rehabilitāciju.	Liepājas pilsētas dome, UNODC	- LPD SD Sociālo projektu daļas vadītājs - NPPP vadītāja
	Ielu sociālo darbinieku darbības nodrošināšana.	Nodrošināt ielu sociālo darbinieku darbību Liepājas pilsētā, lai nodrošināt personu ar atkarībām apzināšanu un sociālo rehabilitāciju.	Liepājas pilsētas dome, UNODC	- NPPP vadītāja
	Rehabilitācijas centra/pusceļa mājas izveide personām ar atkarībām Liepājā, Flotes ielā 7, pirmajā stāvā.	Izveidot sociālās rehabilitācijas centru, lai cilvēkiem, kuri vēlas atbrīvoties no atkarības problēmām, ir iespēja to izdarīt pastāvīgā profesionāļu uzraudzībā.	ERAF	- LPD SD direktore
	Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centra (ciemata) izveide.	Netālu no Liepājas slimnīcas izveidot Sociālās aprūpes un rehabilitācijas centru - ciematu, kas ietvertu vairākus sociālās rehabilitācijas un sociālās aprūpes veidus.	ERAF, Valsts atbalsta programma	- LPD SD direktore
	Reiterterapijas centra izveide.	Nodrošināt reiterterapijas nodarbības Liepājas pilsētā vai tās tuvumā.	Liepājas pilsētas dome, ERAF	- LPD SD Sociālo pakalpojumu daļas vadītāja

Uzdevuma Nr.	Projekta un veicamo pasākumu nosaukums	Īss apraksts	Plānotais finansējuma avots	Atbildīgā persona
	Psiholoģiskās rehabilitācijas centra izveide un bezmaksas psiholoģiskās rehabilitācijas nodrošināšana.	Nodrošināt tūlītēju psiholoģiskās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanu krīzes situācijās un gadījumos, kad nepieciešama ilgstoša ārstēšanās.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD Ģimenes atbalsta daļas vadītāja
1.4.	Pensionāru dienas centra un centra nevalstiskajām organizācijām izveide Veco ļaužu dzīvojamās mājas Ganību ielā 135/141 puspagrabstāvā.	Izveidot apvienotu centru nevalstiskajām organizācijām un Pensionāru dienas centru, kur, apvienojoties dažādām NVO organizācijām, tiktu nodrošināti dažādi pasākumi un aktivitātes veciem ļaudīm.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktore - LPD SD Sociālo projektu daļas vadītājs
	Sociālās aprūpes centra izveide pensijas vecuma personām.	Izveidot sociālās aprūpes centru, lai nodrošinātu veco ļaužu izmitināšanu un samazinātu pašvaldības izdevumus.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD Sociālo pakalpojumu daļas vadītāja
1.5.	Zemāka komforta Nakts patversmes izveide.	Nodrošināt īslaicīgu uzturēšanās vietu personām bez noteiktas dzīvesvietas.	Liepājas pilsētas dome	- Nakts patversmes vadītāja
1.6.	NVO un reliģisko organizāciju iesaistīšana sociālo pakalpojumu sniegšanā.	Piesaistīt NVO un reliģiskās organizācijas dažādu sociālo pakalpojumu sniegšanā Liepājā, atsevišķi vai sadarbībā ar LPD SD.	NVO un Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktores vietniece
	Sadarbības pilnveidošana ar privātstruktūrām.	Izstrādāt Publiskās un privātās partnerības projektus.	Uzņēmēji un Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktore

Uzdevuma Nr.	Projekta un veicamo pasākumu nosaukums	Īss apraksts	Plānotais finansējuma avots	Atbildīgā persona
SM1 Iznākuma rādītāji				
	Specializētais mikroautobuss personu rītenkrēsls pārvadāšanai	1	2	LPD SD
	Dienas centrs personām ar garīgās attīstības traucējumiem Liepājā, Klaipēdas ielā 96	0	1	LPD SD
	Īslaicīga diennakts uzturēšanās mītne personām ar garīga rakstura traucējumiem	0	1	LPD SD
	Grupu dzīvokļi personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem	0	1	LPD SD
	Datorklase Dienas centrā personām ar garīgās attīstības traucējumiem	0	1	LPD SD
	Specializētās darbnīcas personām ar invaliditāti	0	3	LPD SD
	Mobilie pacēlāji	5	10	LPD SD
	Križu centrs	0	1	LPD SD
	Jauniešu māja Bērnu nama bērniem	1	2	LPD SD
	Metadona kabinets	0	1	LPD SD
	Ielu sociālie darbinieki darbam ar personām ar atkarībām	5	7	LPD SD
	Rehabilitācijas centrs/pusceļa māja personām ar atkarībām	0	1	LPD SD
	Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centrs (ciemats)	0	1	LPD SD
	Reiterterapijas centrs	0	1	LPD SD
	Psiholoģiskās rehabilitācijas centrs	0	1	LPD SD
	Centrs sociālās jomas nevalstiskajām organizācijām Veco ļaužu dzīvojamā mājā	0	1	LPD SD
	Pensionāru dienas centrs	1	3	LPD SD
	Sociālās aprūpes centrs pensijas vecuma personām	0	1	LPD SD
	Zemāka komforta nakts patversme	0	1	LPD SD

Uzdevuma Nr.	Projekta un veicamo pasākumu nosaukums	Īss apraksts	Plānotais finansējuma avots	Atbildīgā persona															
SM2. Pilnveidot sociālās palīdzības piešķiršanas kārtību.																			
2.1.	Krīzes fonda izveide.	Izveidot krīzes fondu, no kura būtu iespēja nepieciešamības gadījumā klientam sniegt tūlītēju palīdzību ārkārtas situācijā, piesaistot pašvaldības novirzītos līdzekļus sociāliem pabalstiem, kā arī piesaistot ziedojumus un privāto uzņēmēju līdzfinansējumu.	Liepājas pilsētas dome, uzņēmēji	- LPD SD Sociālās palīdzības daļas vadītāja															
2.2.	Pašvaldības saistošo noteikumu izstrādāšana un aptiprināšana jaunu sociālo pabalstu piešķiršanai ģimenēm ar bērniem.	Nodrošināt pabalsta piešķiršanu bērma dzimšanas gadījumā.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD Sociālās palīdzības daļas vadītāja															
<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">SM2 Iznākuma rādītāji</th><th>Bāzes rādītājs</th><th>2014.gads</th><th>Datu avots</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="2">Krīzes fonds</td><td>0</td><td>1</td><td>LPD SD</td></tr> <tr> <td colspan="2">Pašvaldības saistošie noteikumi par pabalstu ģimenēm bērma piedzimšanas gadījumā naudas un/vai mantiskā veidā</td><td>0</td><td>1</td><td>LPD SD</td></tr> </tbody> </table>					SM2 Iznākuma rādītāji		Bāzes rādītājs	2014.gads	Datu avots	Krīzes fonds		0	1	LPD SD	Pašvaldības saistošie noteikumi par pabalstu ģimenēm bērma piedzimšanas gadījumā naudas un/vai mantiskā veidā		0	1	LPD SD
SM2 Iznākuma rādītāji		Bāzes rādītājs	2014.gads	Datu avots															
Krīzes fonds		0	1	LPD SD															
Pašvaldības saistošie noteikumi par pabalstu ģimenēm bērma piedzimšanas gadījumā naudas un/vai mantiskā veidā		0	1	LPD SD															

Uzdevuma Nr.	Projekta un veicamo pasākumu nosaukums	Īss apraksts	Plānotais finansējuma avots	Atbildīgā persona
SM3: Uzlabot sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmu.				
3.1.	Kvalitātes kritēriju izstrāde sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības kvalitātes nodrošināšanai.	Veicināt sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības kvalitātes pasākumu nodrošināšanu.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktore - LPD SD direktores vietniece
	LPS SD struktūras pilnveidošana.	Pilnveidot sociālā dienesta struktūru, lai nodalītu sociālos pakalpojumus no sociālās palīdzības. (Informāciju par šī pasākuma īstenošanu skatīt AP 7.sadalā)	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktore
	Sniegto sociālo pakalpojumu un piešķirtās sociālās palīdzības datu bāzes izveide.	Izveidot kopēju sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības datu bāzi, lai nodrošinātu ātru un kvalitatīvu pieprasītās palīdzības un pakalpojumu izvērtēšanas procesu.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktore
3.2.	Starpinstitucionālās sadarbības shēmas izstrāde.	Izstrādāt starpinstitucionālu sadarbības shēmu, lai veicinātu profesionāļu sadarbību un ātrāku un kvalitatīvāku klienta problēmu risinājumu.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktore
3.3.	Sociālo dienesta darbinieku apmācību un pieredzes apmaiņas braucieni organizēšana.	Organizēt Sociālā dienesta darbinieku apmācības un apmācību braucienus uz citām Latvijas pašvaldībām un ārzemēm.	Liepājas pilsētas dome, Pārrobežu sadarbības programmas	- LPD SD direktores vietniece
3.4.	Darbinieku novērtēšanas sistēmas izstrāde. Darbinieku motivācijas programmas izstrāde. Darbinieku apmācību plāna izstrāde.	Izstrādāt darbinieku novērtēšanas sistēmu un nodrošināt vienādu kritēriju ieviešanu. Izstrādāt darbinieku motivācijas programmu, lai sekmētu darba ražīguma paaugstināšanos. Izstrādāt darbinieku apmācību plānu, lai nodrošinātu LR MK noteikumos noteikto apmācību īstenošanu, kā arī uzlabotu pakalpojumu kvalitāti.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktore
	Sociālās dzīvojamās mājas energoefektivitātes uzlabošana Liepājā, Flotes ielā 14.	Veikt energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, tādejādi nodrošinot labākus sadzīves apstākļus sociālā riska grupām, kā arī samazinot ēkas uzturēšanas izdevumus.	ERAF	- LPD SD Sociālo projektu daļas vadītājs - Sociālās mājas Flotes ielā 14 vadītāja
	Sociālās dzīvojamās mājas energoefektivitātes uzlabošana vecajā korpusā Liepājā, Viršu ielā 9/11.	Veikt energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, tādejādi nodrošinot labākus sadzīves apstākļus sociālā riska grupām, kā arī samazinot ēkas uzturēšanas izdevumus.	ERAF	- LPD SD Sociālo projektu daļas vadītājs - Sociālās mājas Viršu ielā 9/11 vadītājs
	Bērnunama kanalizācijas, apkures un ūdens piegādes sistēmu renovēšana Liepājā, Labraga ielā 11.	Sakārtot inženierkomunikācijas, lai nodrošinātu turpmāku bērnunama darbību.	ERAF	- LPD SD Sociālo projektu daļas vadītājs - Bērnunama vadītāja

Uzdevuma Nr.	Projekta un veicamo pasākumu nosaukums	Īss apraksts	Plānotais finansējuma avots	Atbildīgā persona
	Nakts patversmes energoefektivitātes uzlabošana Liepājā, Flotes ielā 7.	Veikt ēkas jumta renovāciju un siltināšanu, logu nomainītu, mājas siltināšanu, lai samazinātu ēkas uzturēšanas izdevumus.	ERAF	- LPD SD Sociālo projektu daļas vadītājs - Nakts patversmes vadītāja
	Bērnunama energoefektivitātes uzlabošana Liepājā, Labraga ielā 11.	Veikt energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, tādejādi nodrošinot labākus sadzīves apstākļus sociālā riska grupām, kā arī samazinot ēkas uzturēšanas izdevumus.	ERAF	- LPD SD Sociālo projektu daļas vadītājs - Bērnunama vadītāja
	Veco jaužu dzīvojamās mājas remontdarbi Liepājā, Ganību ielā 135/141.	Veikt stāvvadu un santehnikas nomainītu mājā Nr.141, 8 gaitenī, foajē un 5.stāva atpūtas telpas kosmētisko remontu.	Liepājas pilsētas dome	- Sociālās dzīvojamās mājas Ganību ielā 135/141 vadītāja
	Sociālās dzīvojamās mājas remontdarbi Liepājā, Flotes ielā 14.	Veikt kāpņu telpas, 6 koridoru, 9 koplietošanas virtuvju, dušas telpu, foajē, žoga un ēkas puspagrābstāva remontu, 96 durvju nomainītu, svinīgo pasākumu telpas izveidi, vecā korpusa ūdens stāvvadu nomainītu, jaunā korpusa 2 stāvu kanalizācijas un ūdensstāva nomainītu.	ERAF, Liepājas pilsētas dome	- Sociālās dzīvojamās mājas Flotes ielā 14 vadītāja
	Nakts patversmes iekšējie remontdarbi Liepājā, Flotes ielā 7.	Veikt kanalizācijas sistēmas renovāciju un ierīkot ugunsgrēka izziņošanas sistēmu, kā arī uzstādīt durvju vieglas atvēršanas sistēmu no iekšpusēs bez atslēgas 2 durvīm evakuācijas ceļos.	Liepājas pilsētas dome	- Nakts patversmes vadītāja
	Sociālās dzīvojamās mājas remontdarbi Liepājā, Viršu ielā 9/11.	Veikt energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, kā arī kosmētisko remontu ēkas iekšpusē.	Liepājas pilsētas dome	- Sociālās dzīvojamās mājas Viršu ielā 9/11 vadītājs
	Bērnunama telpu kosmētiskais remonts.	Veikt nodarbtību telpu, virtuves bloka, izveidot uzbrauktuvi, iekārot pašreiz neizmantotās telpas un izveidot krīžu istabu.	Liepājas pilsētas dome	- Bērnunama vadītāja
	Sporta laukuma izveide pie Liepājas Bērnunama.	Izveidot sporta laukumu Bērnunama bērniem.	Liepājas pilsētas dome, valsts atbalsta programma	- Bērnunama vadītāja
	Elektroniskās ierīces uzstādīšana klientu reģistrēšanai LPD SD Sociālās palīdzības daļā.	Datuma, laika un kārtas numura reģistrācijas ierīces uzstādīšana LPD SD sociālās palīdzības daļā, lai uzlabotu klientu apkalpošanu un novērstu drūzmēšanos un negatīvu emociju izpausmi uzgaidāmajā telpā.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD Sociālās palīdzības daļas vadītāja
	Vides pieejamības uzlabošana vājredzīgām un neredzīgām personām.	Ištenot universālā dizaina projektus, lai nodrošinātu vides pieejamību neredzīgām un vājredzīgām personām Liepājas pilsētā.	Liepājas pilsētas dome,	- LPD SD Sociālo projektu daļas vadītājs - Liepājas Neredzīgo biedrības

Uzdevuma Nr.	Projekta un veicamo pasākumu nosaukums	Īss apraksts	Plānotais finansējuma avots	Atbildīgā persona
			LATLIT CBC, Central Baltic INTERREG	vadītājs
	Vīdeo novērošanas kameru uzstādīšana sociālā dzīvojamā mājā Liepājā, Viršu ielā 9/11.	Palīdzēt personālam pamanīt aizdomīgas un pretrunīgas darbības vietās, kur nav pastāvīga personāla klātbūtnes, vai arī cilvēki un/vai materiālās vērtības ir pakļautas paaugstinātam riskam.	Liepājas pilsētas dome	- Sociālās dzīvojamās mājas Viršu ielā 9/11 vadītājs
3.5.	LPD SD bezmaksas informatīvā tālruņa ieviešana.	Ieviest LPD SD bezmaksas informatīvo tālruni, lai uzlabotu sabiedrības informētību.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktores vietniece
	LPD SD interneta mājas lapas pilnveidošana un apkalošana.	Pilnveidot un uzturēt LPD SD mājas lapu, kur patstāvīgi tiek atjaunota informācija, kas pieejama dažādām mērķa grupām.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktores vietniece
	Atsevišķas amata/štata vienības izveide sabiedrisko attiecību veidošanai LPD SD.	Nodrošināt informācijas pieejamību par LPD SD, popularizēt LPD SD darbu, veicināt pozitīva institūcijas tēla veidošanu caur brošūrām un aktualizētu un modernu mājas lapu.	Liepājas pilsētas dome	- LPD SD direktore
SIM3 Iznākuma rādītāji				
		Bāzes rādītājs	2014.gads	Datu avots
Vienotu kritēriju izstrāde sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības kvalitātes nodrošināšanai (dokumentā aprakstīta sistēma)		0	1	LPD SD
Liepājas pilsētas domes lēmums par jauno LPD SD struktūru		0	1	LPD SD
Vienota sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības iekšējā datu bāze		0	1	LPD SD
Starpinstitucionālās sadarbības shēma (dokuments)		0	1	LPD SD
Sociālā darba speciālistu apmācību plāns (dokuments)		0	1	LPD SD
Sociālā darba speciālistu darba novērtēšanas sistēma (dokuments)		0	1	LPD SD
Sociālā darba speciālistu motivācijas programma (dokuments)		0	1	LPD SD
Elektroniskā ierīce klientu reģistrēšanai LPD SD Sociālās palīdzības daļā		0	1	LPD SD
Bezmaksas informatīvais tālrunis		0	1	LPD SD
Regulāri atjaunota informācija LPD SD mājas lapā		0	1	LPD SD
Amata/štata vienība sabiedrisko attiecību pasākumiem (speciālists informācijas sabiedrībai sagatavošanā, publicēšanā, kā arī darbam ar plašsaziņas līdzekļiem)		0	1	LPD SD
Ieviesti investīciju un attīstības projekti (projektu skaits gadā)		5	8	LPD SD
Vīdeo novērošanas iekārta Sociālā dzīvojamā mājā Viršu ielā 9/11		0	1	LPD SD

7. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzēju darba efektivitātes uzlabošana

7.1. Ieteicamās izmaiņas Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta struktūrā

Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzēju darba efektivitātes uzlabošana atbilst 3.stratēģiskā mērķa 3.1. uzdevuma otrajam veicamajam pasākumam „Sociālā dienesta struktūras pilnveidošana”, kas aprakstīts turpmāk tekstā. Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības darbības efektivitātes uzlabošanai ir jāveic vairākas nozīmīgas izmaiņas LPD SD, kas definēti šajā AP sadaļā. Izmaiņas LPD SD struktūrā ir plānots veikt laika periodā no 2010.gada līdz 2014.gadam.

Situācija: Lai nodrošinātu efektīvu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu Liepājas pilsētā, vispirms LPD SD ir jānodala sociālās palīdzības sniegšana no sociālajiem pakalpojumiem. Šobrīd Sociālo pakalpojumu daļa administrē vairākus sociālos pabalstus.

Uzdevums: Sociālās palīdzības daļai noteikt atbildību par visu sociālo pabalstu administrēšanu.

Situācija: Izvērtējot LPD SD struktūru un struktūrvienību veicamos uzdevumus, ir secināts, ka jāpilnveido sociālo pakalpojumu sniegšanas kārtība, lai varētu ieviest kvalitātes novērtēšanas sistēmu. Šobrīd LPD SD ir Sociālo pakalpojumu daļa, kas administrē gan pirktos pakalpojumus, gan izsniedz norīkojumus, gan nodrošina dažādas sociālās aktivitātes, bet netiek veikta sociālo pakalpojumu kvalitātes kontrole. Tāpat LPD SD ir izveidota ģimenes atbalsta daļa, kas veic profesionālu sociālo darbu ar ģimenēm un bērniem.

Uzdevums: sociālo pakalpojumu daļas izveide, kas strādā divos virzienos – 1) sociālie pakalpojumi bērniem un ģimenēm ar bērniem, 2) sociālie pakalpojumi pieaugušajiem. Pakalpojumu dalīšanā galvenais izejas punkts ir mērķa grupa. Skatīt shēmu 7.1.- 1.

Sociālo pakalpojumu daļas galvenās funkcijas ir sociālo pakalpojumu nepieciešamības izvērtēšana, lēmumu pieņemšana, sociālo pakalpojumu koordinēšana, ja ir rinda kādā no pakalpojumiem, norīkojumu izsniegšana pakalpojumu saņemšanai, kā arī sociālo pakalpojumu kvalitātes izvērtēšana, juridisko un fizisko personu sūdzību, iesniegumu un priekšlikumu izskatīšana par sociālo pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu, pārbaužu veikšana. Tāpat sociālo pakalpojumu daļas funkcija ir arī informatīvā un metodiskā atbalsta sniegšana sociālo pakalpojumu sniedzējiem.

Uzdevuma ietvaros svarīgi ir nodalīt sociālā pakalpojuma piešķiršanas un kontroles procesu no sociālā pakalpojuma sniegšanas procesa. Tas, kurš pieņem lēmumu, attiecīgi arī kontrolē pakalpojumu kvalitāti, neatkarīgi no tā, vai tā ir pašu institūcija vai pirktos pakalpojumus. Pirmkārt, ja klients ir neapmierināts ar sociālo pakalpojumu, tas vēršas pie pakalpojumu sniedzēja. Ja klients ar pakalpojumu sniedzēju nerod kopēju risinājumu, klients vēršas sociālo pakalpojumu daļā, kur sociālais pakalpojums tika piešķirts. Attiecīgi sociālo pakalpojumu daļa veic kontroli un sagatavo nepieciešamo informāciju un pieņem lēmumu.

Struktūrā (skatīt shēmu 7.1.- 1.) hierarhiski sociālo pakalpojumu sniedzēji ir zemākā līmenī nekā sociālo pakalpojumu daļa, kas pieņem lēmumu un kontrolē sociālo pakalpojumu piešķiršanu un sociālo pakalpojumu kvalitāti. Attiecīgi kontroles funkciju veikšanai var būt viena atbildīgā persona vai katrai mērķa grupai savs atbildīgais.

Struktūras pilnveidošanā ieguvējs ir klients un tiek vienkāršots arī sociālo darba speciālistu darbs. Ja klients, piemēram, ir pieaugušais, profesionālu sociālo darbu veic Sociālo pakalpojumu daļas sociālo pakalpojumu pieaugušajiem nodaļas profesionālis, kurš ir atbildīgs par pilnu procesa norisi – klienta sociālās lietas uzsākšanu, problēmas risināšanu un rezultātu sasniegšanu, savukārt, ja klients ir bērns vai ģimene ar bērnu, tad profesionālo sociālo darbu veic sociālo pakalpojumu daļas sociālo pakalpojumu bērniem un ģimenēm ar bērniem nodaļas profesionāļi. Tajā pašā laikā klients var būt gan sociālo pakalpojumu daļas klients, gan sociālās palīdzības daļas klients.

Lai šāda struktūra veiksmīgi funkcionētu, ļoti būtiska ir kopējas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības datu bāzes izveide, lai sociālā darba speciālists, kas ir atbildīgs par problēmas risināšanu, redz, kādu sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus klients ir saņēmis, vai sociālā pabalsta un/ vai sociālā pakalpojuma sniegšana ir atteikta.

Situācija: Esošajā LPD SD struktūrā ir administrācija ar diviem darbiniekiem (direktore un direktora vietniece) un administratīvā daļa ar sešiem darbiniekiem.

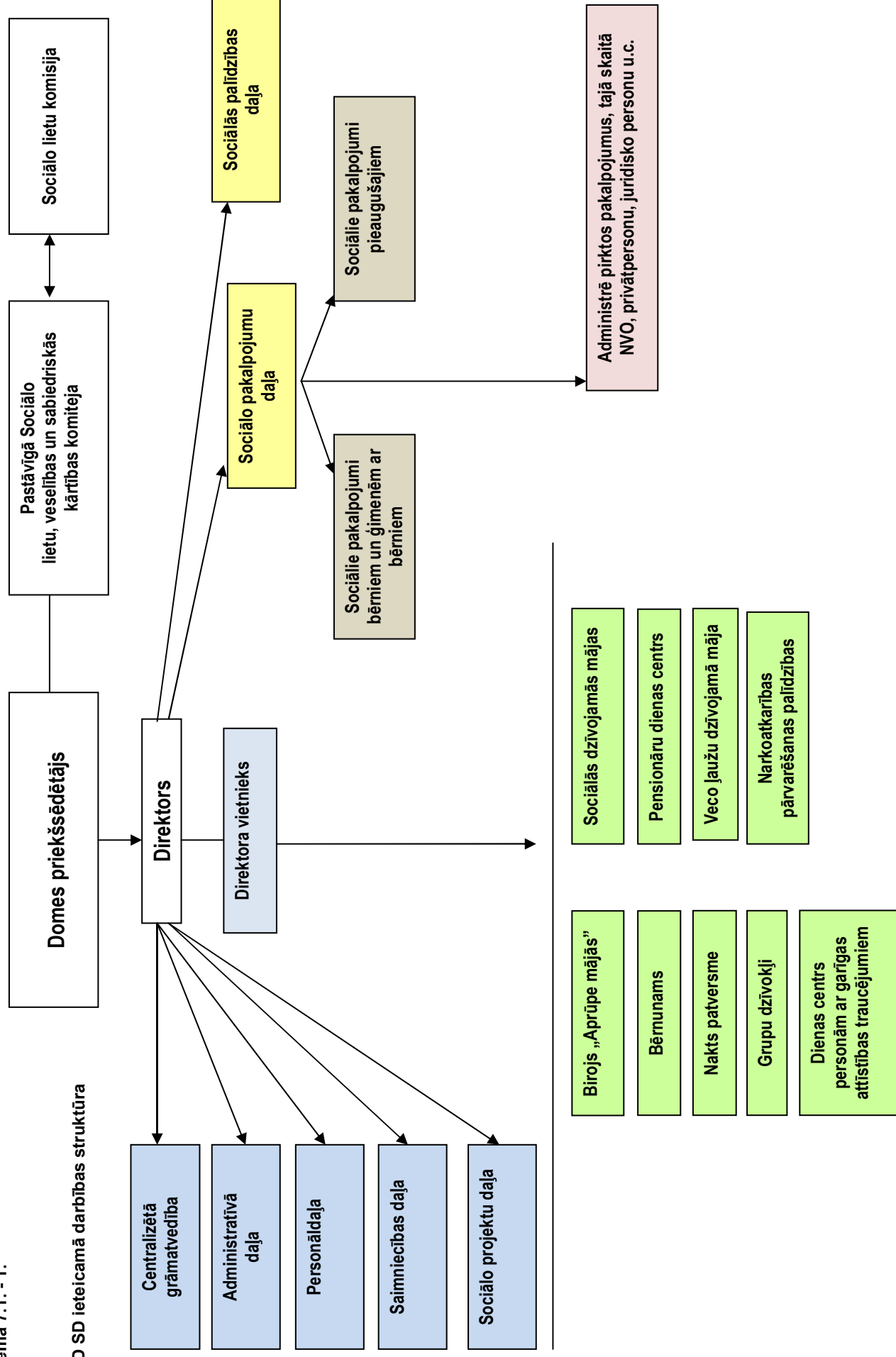
Uzdevums: ir izveidot vienu administratīvo daļu, kurā apvienota vadība un abu daļu speciālisti.

Situācija: paraksta tiesības šobrīd ir LPD SD direktorei. Ar rīkojumu tiek noteikts, ka LPD SD direktori aizvieto LPD SD vadītāja vietniece. Šāds rīkojums tiek izdots katru reizi, kad ir nepieciešama direktora aizvietošana.

Uzdevums: ir izveidot iekšējo rīkojumu, kas patstāvīgi dod tiesības vietniekam parakstīties un pieņemt lēmumus direktora prombūtnes laikā. Direktora prombūtnes laiku nosaka ar atsevišķu rīkojumu. Par lēmumiem, kas tiek pieņemti direktora prombūtnes laikā ir atbildīgs direktora vietnieks. Nepieciešamības gadījumā ir jāveic izmaiņas LPD SD nolikumā.

Shēma 7.1. - 1.

LPD SD ieteicamā darbības struktūra

7.2. Ieteicamie sadarbības modeļi ar nevalstiskajām organizācijām

Likums „Par pašvaldībām” nosaka, ka pašvaldību kompetencē ir autonomās funkcijas un uzdotās jeb deleģētās funkcijas, kā arī iespējas realizēt brīvprātīgās iniciatīvas.

Pašvaldība var sadarboties ar NVO sociālo pakalpojumu ieviešanā, kā, piemēram:

- deleģēt nevalstiskajai organizācijai kādu funkcijās ietvertajiem uzdevumiem;
- pilnvarot kāda uzdevuma veikšanai;
- pirkt sociālos pakalpojumus no NVO;
- rīkot sociālās jomas projektu konkursus;
- sniegt cita veida materiālo un nemateriālo atbalstu funkcijas īstenošanai u.c.

Ieteikumi sadarbības ar NVO attīstīšanai ir šādi:

1) Sociālās jomas projektu konkursu rīkošana

Projektu konkursu rīkošana ir viens no caurskatāmākajiem veidiem, kā pašvaldība atbalsta nevalstisko sektoru. Liepājas pilsētas dome divas reizes gadā izsludina konkursus visām pašvaldības NVO. No iesniegtajiem projektiem, aptuveni puse projektu ir bijuši ar mērķi risināt sociālās problēmas pilsētā. Liepājas pilsētas dome atsevišķi var izsludināt arī sociālās jomas projektu konkursu.

2) NVO kā partnera iesaistīšana LPD SD projektos

NVO kā partneris projektos var tikt iesaistīts, lai īstenotu kādu no projektā plānotajām aktivitātēm. NVO visbiežāk aptver konkrētu mērķa grupu pārstāvjus, tādēļ tās efektīvi varētu nodrošināt, piemēram, ar publicitāti un mērķa grupas informēšanu saistītās aktivitātes.

3) Konsultāciju sniegšana NVO projektu pieteikumu sagatavošanai

Balstoties uz esošās situācijas analīzi, Liepājas pilsētas NVO trūkst zināšanu un kapacitātes lielāka mēroga projekta pieteikumu sagatavošanā. Attiecīgi, lai attīstītu NVO darbību, var nodrošināt konsultācijas projektu pieteikumu sagatavošanā, kā arī palīdzību juridisko un grāmatvedības jautājumu risināšanā, ko sniegtu kompetents speciālists.

4) NVO pakalpojumu pirkšana

Pakalpojuma pirkšana pēc būtības nav atbalsts nevalstiskajai organizācijai, bet gan abpusēji izdevīgs saimnieciskais darījums. Tajā pašā laikā nevalstiskajām organizācijām tas var būt būtisks ienākumu avots un veids, kā sasniegt savus mērķus un attīstīt sniegtā sociālā pakalpojuma kvalitāti. Tajā pašā laikā LPD SD var pirkt kādu daļu no pakalpojumiem. Piemēram, ja Sociālā dzīvojamā mājā netiek nodrošinātas aktivitātes iedzīvotāju brīvā laika pavadīšanai, tad attiecīgi šādu pakalpojumu var pirkt no NVO, nevis nodrošināt štata darbinieku šo funkciju veikšanai. Pozitīvs risinājums šādam darījumam būtu arī telpu piešķiršana NVO, kurās tā var veikt citas Sociālās dzīvojamās mājas iedzīvotājiem nepieciešamās aktivitātes, piemēram, izglītšanu. NVO ir iespējams konkrētā laikā risināt konkrētas mērķa grupas vajadzības, kas svarīgas pašvaldībai un mērķa grupai.

5) Līdzdarbība pārvaldes darbā

Līdzdarbība ir metode, ar kuru pašvaldība var iesaistīt sabiedrību savu uzdevumu formulēšanā, apspriešanā, īstenošanā un novērtēšanā. NVO visbiežāk apkopo noteiktas grupas sabiedrības pārstāvjus un var pārstāvēt to intereses. Piemērs līdzdarbībai varētu būt šāds – ja LPD SD plāno ieviest jaunus sociālos pakalpojumus personām ar invaliditāti, tā izveido konsultatīvo padomi, kurā ir iekļauti pašvaldības un NVO pārstāvji, lai apspriestu šī pakalpojuma nepieciešamību un veiktu pakalpojuma novērtēšanu tā īstenošanas laikā. Ja rodas neparedzētas situācijas, kurās ātri jāreaģē, tiek sasaukta konsultatīvā padome, lai meklētu labāko risinājumu. Pašvaldība šajā gadījumā rūpējas par sociālā pakalpojuma likumisko pusi, bet NVO par sabiedrības informēšanas jautājumiem.

6) Telpu un citas mantas iznomāšana un nodošana bezatlīdzības lietošanā

LR likums „Par pašvaldībām” atļauj nodot savu mantu lietošanā sabiedriskā labuma organizācijām. Procedūra mantas nodošanai bezatlīdzības lietošanā (patapinājumā) sabiedriskā labuma organizācijai ir šāda:

- Pašvaldības dome pieņem lēmumu par konkrētas mantas nodošanu bezatlīdzības lietošanā sabiedriskā labuma organizācijai. Mantu var nodot uz laiku, kamēr attiecīgajai biedrībai, nodibinājumam vai reliģiskajai organizācijai ir sabiedriskā labuma organizācijas statuss, bet ne ilgāk par 10 gadiem. Pašvaldības mantu bezatlīdzības lietošanā sabiedriskā labuma organizācijai var nodot atkārtoti.
- Pamatojoties uz lēmumu par pašvaldības mantas nodošanu bezatlīdzības lietošanā, slēdz rakstveida līgumu.

7) Nekustamā īpašuma nodokļa atlaīžu piemērošana

Pašvaldības var piemērot nekustamā īpašuma nodokļa atlaides, pieņemot saistošos noteikumus. Praksē šāds atbalsta veids tiek lietots reti, jo lielākoties NVO izmanto jau pašvaldības piešķirtas telpas un ir tikai nedaudzas nevalstiskās organizācijas, kam pieder nekustamais īpašums.

Balstoties uz pētījumā „Tiesiskais regulējums pašvaldību iespējām atbalstīt nevalstiskās organizācijas” publicēto informāciju, lielākās organizācijas Latvijā praksē izmanto iespēju saņemt atbrīvojumu no nekustamā īpašuma nodokļa par sev piederošām ēkām. Šādā gadījumā pašvaldība saņem kompensāciju no valsts budžeta par neieņemto nekustamā īpašuma nodokļa daļu.

8) NVO līderu un ekspertu atbalstīšana

NVO lielākoties mēdz būt eksperti un līderi, kuru zināšanas izmanto, ne tikai Liepājas pilsētā, bet arī ārpus tās. Pašvaldība var atbalstīt šādus ekspertus un līderus, piemēram, nodrošinot piedalīšanos pieredzes apmaiņas pasākumos, apmācībās u.c., kas sekmētu šādu speciālistu skaita palielināšanos Liepājā, līdz ar to arī kompetentu pieeju sociālo pakalpojumu attīstības jautājumos. Liepājā šobrīd jau darbojas eksperti NVO, kuri var sniegt dažādus priekšlikumus un ierosinājumus. LPD SD izvērtē sadarbību ar NVO un izvēlas ekspertus no NVO sektora, kuri ir pieredzējuši un zinoši attiecīgo konsultāciju sniegšanai.

LPD SD, sociālo pakalpojumu attīstīšanai Liepājas pilsētā, gaida iniciatīvu un priekšlikumus no NVO un to līderiem, lai veidotu kopējus sadarbības projektus, nodrošinot sociālo pakalpojumu sniegšanu Liepājas pilsētas iedzīvotājiem.

*Ieteikumu izstrādē izmantota Latvijas Pilsoniskās alianses pētījumā „Tiesiskais regulējums pašvaldību iespējām atbalstīt nevalstiskās organizācijas” (2008.) sniegtā informācija.

7.3. Ieteicamā sadarbība ar privātstruktūrām

Publiskā privātā partnerība (PPP) ir sadarbība starp valsts vai pašvaldības institūciju un privātā sektora uzņēmēju, kuras ietvaros kāds publiskais pakalpojums vai objekts uz līguma pamata tiek nodots privātajam uzņēmējam uz noteiktu laika periodu un nosacījumiem, lai nodrošinātu publiskos pakalpojumus.³⁹

Liepājas pilsētā šāda sadarbība var tikt izmantota kā viena no alternatīvām sociālo pakalpojumu sniedzēju infrastruktūras nodrošināšanā. Parasti tie ir objekti, kurus pašvaldība nevēlas privatizēt, savukārt vēlas paturēt savā kontrolē, taču to uzturēšanai nepieciešami kapitālieguldījumi. Savukārt PPP piemērošanas lietderību un izdevīgumu ir iespējams noteikt, izskatot katru projekta gadījumu atsevišķi.

PPP raksturo šādi aspekti:

- „ieguldījumam atbilstošās vērtības” princips – kad projekta ieguldījumam atbilstošā vērtība ir gadījumā, ja PPP izmaksas ir mazākas par izmaksām publiskajā iepirkumā;
- sadarbība starp valsts vai pašvaldības institūciju un privātā sektora uzņēmēju;
- PPP projektu regulējošs detalizēts līgums;
- ikgadējs publiskā sektora vai gala lietotāja maksājums;
- noteikts partnerības laika periods;
- noteikti partnerības nosacījumi, piemēram, pakalpojuma kvalitāte un pieejamība sabiedrībai;
- pašvaldības kontroles saglabāšanās visā partnerības periodā;
- publisko pakalpojumu kvalitātes un efektivitātes uzlabošanās;
- risku dalīšana.

³⁹ Latvijas valsts un privātās partnerības veicināšanas pamatnostādnes, apstiprinātas ar 2005. gada 23. marta MK rīkojumu nr. 188

8. Rekomendācijas par papildus pašvaldības saistošo noteikumu un plānošanas dokumentu izstrādi sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstībai Liepājas pilsētā

Izstrādājot attīstības programmu, SIA „NK Konsultāciju birojs” ir veicis sociālo pakalpojumu sniedzēju intervēšanu, kas notika laika posmā no 2008.gada 13. līdz 28.novembrim.

Interviju laikā tika aptaujāti:

- 1) 13 pašvaldības sociālo institūciju vadītāji: LPD SD Bērnamams, LPD SD Birojs „Aprūpe mājās”, LPD SD Sociālās rehabilitācijas centrs probācijas klientiem, LPD SD Bērnu patversme, LPD SD Nakts patversme, LPD SD SD Grupu dzīvokļi, LPD SD Dienas centrs personām ar garīgās attīstības traucējumiem, LPD SD Narkotikārības pārvarēšanas palīdzības punkts, LPD SD Pensionāru dienas centrs, LPD SD Veco ļaužu dzīvojamā māja, LPD SD Sociālā dzīvojamā māja Flotes ielā 14, LPD SD Sociālā dzīvojamā māja Kuldīgas ielā 34, LPD SD Sociālā dzīvojamā māja Viršu ielā 9/11;
- 2) trīs LPD SD struktūrvienību vadītāji: LPD SD Sociālo pakalpojumu daļa, LPD SD Ģimenes atbalsta daļa, LPD SD Sociālās palīdzības daļa.

Intervijas rezultātā gūta informācija par nepieciešamajām izmaiņām normatīvajos aktos pašvaldībā, ieteikumi pētījumu izstrādei un ieteikumi attīstības programmu izstrādei.

Ieteikumi normatīvo aktu izmaiņām.

- 1) GMI pabalsta palielināšana.
- 2) Pašvaldības saistošo noteikumu izstrāde, lai vecākiem, kuru bērni atrodas Bērnamamā, noteiktu obligātus līdzdarbības pasākumus un ikmēneša maksājumus par savu bērnu.
- 3) Jānosaka maksimālais uzturēšanās laiks Nakts patversmē.
- 4) Jāveic izmaiņas norīkojumu un norīkojuma pagarinājumu uz Nakts patversmi izsniegšanas kārtībā.
- 5) Sociālo pakalpojumu piešķiršanas saistošo noteikumu izstrāde.
- 6) Saistošo noteikumu izstrāde, kas samazinātu ar Liepājas pilsētas domes Sociālo lietu komisijas lēmumu piešķirto sociālās palīdzības apjomu.

Ieteikumi pētījumu izstrādei.

- 1) LPD SD klientu izpēte, lai precīzi noteiktu, cik klienti atkārtoti LPD SD vēršas pēc sociālā pakalpojuma vai sociālās palīdzības.
- 2) Pētījums par veidiem klientu iesaistīšanai līdzdarbības pienākumu veikšanā.
- 3) Pētījums par krīžu centru darbību Latvijā un ārvalstīs, lai Liepājā pārņemtu labākās prakses piemērus.
- 4) Darba devēju apzināšana par iespējām nodarbināt Grupu dzīvokļu klientus, kā arī citas personas ar invaliditāti.
- 5) Nodarbinātības iespēju izpēte personām ar garīgās attīstības traucējumiem, aptaujājot potenciālos uzņēmējus.
- 6) Labās prakses un pieredzes izpēte sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības datu bāzes izveidei LPD SD u.c.
- 7) Pētījums valstiskā līmenī par profesionāla sociālā darba norisi (piemēram, cik laika aizņem noteiktu problēmu risināšana, kādas ir ģimenes, ar ko tiek veikts profesionāls sociālais darbs u.c.).
- 8) Pētījums par pensijas vecuma personu cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanu.
- 9) Citu pašvaldību un valsts pieredzes izpēte par bērnu nama audzēkņu integrēšanu sabiedrībā.
- 10) Pētījums par klientu vēlmēm un risinājumiem, lai efektīvāk izvietotu klientus sociālajās dzīvojamās mājās (piemēram, pēc interesēm, ģimenes stāvokļa, ienākumiem u.c.).
- 11) Iedzīvotāju aptauja par sociālo problēmu risināšanu pilsētā, sociālo pakalpojumu saņēmēju vērtējums par sniegto pakalpojumu kvalitāti un pieejamību.

Pētījumu izstrāde var notikt sadarbībā ar pētniecības institūcijām, uzņēmējiem, kas specializējušās pētījumu veikšanā par demogrāfijas rādītājiem, sabiedrības attīstību, sociālā sloga izmaiņām u.c. rādītājiem.

Ieteikumi attīstības programmu izstrādei.

- 1) Attīstības programma par sociālo pakalpojumu piedāvājumu personām ar invaliditāti.
- 2) Dienas centru attīstības programma Liepājas rajonā (Kurzemes reģionā).

9. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas izstrādes process

Attīstības programmas izstrāde ir notikusi Liepājas pilsētas domei un LPD SD sadarbojoties ar publiskā sektora – valsts, NVO, sociāliem partneriem un privātā sektora pārstāvjiem šādos posmos:

1.posms: *Liepājas pilsētas sociālās jomas esošās situācijas SVID analīzes darba seminārs.*

Darba seminārs notika 21.11.2008. Liepājas pilsētas domē.

Darba seminārā tika aicināti piedalīties Attīstības programmas darba grupas pārstāvji, LPD SD, tā struktūrvienību un institūciju pārstāvji, pašvaldības speciālisti un NVO pārstāvji. Seminārā piedalījās 19 personas.

Darba semināra mērķis bija izstrādāt SVID analīzi – noteikt sociālās jomas stiprās, vājās puses, iespējas un draudus, kā arī risinājumus draudu un vājo pušu mazināšanai.

2.posms: *Intervijas ar sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzējiem Liepājas pilsētā*

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzēju intervēšana tika veikta laika posmā no 2008.gada 13. līdz 28.novembrim.

- 1) Interviju laikā tika aptaujāti 13 pašvaldības sociālo institūciju vadītāji: LPD SD Bērnu nams, LPD SD Birojs „Aprūpe mājās”, LPD SD Sociālās rehabilitācijas centrs probācijas klientiem, LPD SD Bērnu patversme, LPD SD Nakts patversme, LPD SD Grupu dzīvokļi, LPD SD Dienas centrs personām ar garīgās attīstības traucējumiem, LPD SD Narkotikā atkarības pārvarēšanas palīdzības punkts, LPD SD Pensionāru dienas centrs, LPD SD Veco ļaužu dzīvojamā māja, LPD SD Sociālā dzīvojamā māja Flotes ielā 14, LPD SD Sociālā dzīvojamā māja Kuldīgas ielā 34, LPD SD Sociālā dzīvojamā māja Viršu ielā 9/11;
- 2) Trīs LPD SD struktūrvienību vadītāji: LPD SD Sociālo pakalpojumu daļa, LPD SD Ģimenes atbalsta daļa, LPD SD Sociālās palīdzības daļa.
- 3) Četri NVO pārstāvji šādās biedrībās: Liepājas Neredzīgo biedrība, Biedrība „Mārtiņmāja”, Biedrība „Ticība, Cerība, Mīlestība”, Latvijas Sarkanā Krusta Liepājas nodaļa.

Intervijas mērķis bija noskaidrot:

- galvenās problēmas, ar kurām darbā saskaras sociālo pakalpojumu/ sociālās palīdzības sniedzēji;
- galvenās vajadzības, kuras nepieciešamas sociālo pakalpojumu/ palīdzības sniedzēju darbības pilnveidošanai un attīstībai, kā arī kvalitatīvu pakalpojumu nodrošināšanai;
- sociālo pakalpojumu/ palīdzības sniedzēju ieteikumus jaunu sociālo pakalpojumu ieviešanai;
- sociālo pakalpojumu/ palīdzības sniedzēju ieteikumus par izmaiņām normatīvajos aktos;
- sociālo pakalpojumu/ palīdzības sniedzēju ieteikumus pētījumu izstrādei;
- sociālo pakalpojumu/ palīdzības sniedzēju ieteikumus attīstības programmas pilnveidošanai.

3.posms: *Diskusijas ar nozares ministriju pārstāvjiem.*

Diskusijas par tēmu „Ārpus ģimenes aprūpes nodrošināšanas perspektīvas” notika Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijā ar Ārpusģimenes aprūpes departamenta direktori Līviju Liepiņu. Diskusijas protokolu skatīt AP pielikumā Nr.4.

Diskusija par tēmu „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības perspektīvas” notika Labklājības ministrijā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības departamenta direktoru Visvaldi Gūtmani, departamenta direktora vietnieku Aldi Dūdiņu un departamenta Sociālā darba organizācijas un sociālās palīdzības nodaļas vadītāju Ilzi Skrodeli Dubrovsku. Diskusijas protokolu skatīt AP pielikumā Nr.5.

Minētās diskusijas ar nozares ministriju pārstāvjiem notika 2009.gada 14.janvārī. Tajās piedalījās viens pārstāvis no Liepājas pilsētas domes, trīs pārstāvji no LPD SD un divi pārstāvji no SIA „NK Konsultāciju birojs”.

4.posms: *Nozares attīstības plānošanas seminārs.*

Attīstības plānošanas seminārs notika 20.01.2009. LPD SD telpās.

Darba seminārā tika aicināti piedalīties Attīstības programmas darba grupas pārstāvji, LPD SD, tā struktūrvienību un institūciju pārstāvji, pašvaldības speciālisti un NVO pārstāvji. Seminārā piedalījās 17 personas.

Attīstības plānošanas semināra mērķis bija izstrādāt Liepājas pilsētas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas 2009. - 2014.gadam stratēģisko daļu, definējot vīziju, stratēģiskos mērķus un uzdevumus.

5.posms: *Attīstības programmas publiskā apspriešana.*

Atbilstoši Liepājas pilsētas domes 2009. gada 19.marta lēmumam Nr.97 „Par Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas 2009. - 2014.gadam projekta nodošanu sabiedriskajai apspriešanai” (protokols Nr.4; 6#), Liepājas pilsētas dome organizēja Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas 2009.- 2014.gadam projekta publisko apspriešanu, kas notika no 2009.gada 23.marta līdz 2009.gada 14.aprīlim. Ar Attīstības programmas projekta saīsināto redakciju intereseanti varēja iepazīties:

- Liepājas centrālajā zinātniskajā bibliotēkā, Zivju ielā 7,
- Valtera bibliotēkā, Krūmu ielā 41/43,

- Zaļās birzs bibliotēkā, Talsu ielā 37,
- Bibliotēkā „Libris”, M.Ķempes ielā 11,
- Bibliotēkā „Vecliepājas rūķis”, Malkas ielā 4,
- Bibliotēkā „Varavīksne”, Brīvības ielā 39,
- Liepājas Universitātes bibliotēkā, Lielā ielā 14,
- Mazajā Domē Karostā, Neatkarības rotas ielā 11,
- Mazajā Domē Laumas mikrorajonā, Krūmu ielā 41/43,
- Pensionāru dienas centrā, Klaipēdas ielā 96a,
- Visās LPD SD institūcijās
- Liepājas pilsētas mājas lapā www.liepaja.lv

Ar attīstības programmas projekta pilno redakciju iedzīvotāji varēja iepazīties Liepājas pilsētas domes Sociālajā dienestā, E.Veidenbauma ielā 3.

Attīstības programmas publiskās apspriešanas laikā tika organizētas četras sanāksmes, kas notika 2009.gada 1.aprīlī un 2.aprīlī:

- 1) sanāksme ar LPD SD struktūrvienību un institūciju darbiniekiem LPD SD telpās E.Veidenbauma ielā 3. Sanāksmē piedalījās 21 dalībnieks;
- 2) sanāksme ar NVO, kuras saistītas ar sociālo jomu un reliģiskajām organizācijām Liepājas pilsētas domes Sēžu zālē, Rožu ielā 6. Sanāksmē piedalījās 17 dalībnieki;
- 3) sanāksme ar pašvaldības iestāžu un uzņēmumu pārstāvjiem, kā arī citiem potenciālajiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem Liepājas pilsētas domes Sēžu zālē, Rožu ielā 6. Sanāksmē piedalījās 22 dalībnieki;
- 4) sanāksme ar iedzīvotājiem, kas notika Liepājas pilsētas domes sēžu zālē, Rožu ielā 6. Sanāksmē piedalījās 12 dalībnieki.

Sanāksmes tika organizētas diskusiju veidā, kuru laikā interesenti varēja sniegt savus komentārus un priekšlikumus attīstības programmas pilnveidošanai, kā arī saņemt atbildes uz jautājumiem par attīstības iecerēm sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomā.

Rakstiskus komentārus un priekšlikumus interesenti varēja izteikt aizpildot publiskās apspriešanas anketas, kas bija pieejamas vietās, kur bija iespējams iepazīties ar attīstības programmas projektu, publiskās apspriešanas sanāksmēs, kā arī elektroniski aizpildāmas Liepājas pilsētas domes mājas lapā www.liepaja.lv. Elektroniski tika saņemtas piecas anketas, rakstiski - 42 anketas.

Būtiskākie komentāri, kas tika ņemti vērā un iestrādāti attīstības programmas projektā bija šādi:

- Attīstības programmas sadaļa „Termini” papildināta ar termina „universālais dizains” definīciju, kā arī šajā sadaļā precizēta definīcija terminam „funkcionāls traucējums”;
- Papildināta sadaļa „Liepājas pilsētas iedzīvotāju raksturojums” ar datiem par pensionāru skaitu un pensiju apjomu;
- Attīstības programmas sadaļā „Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas izstrādes process” 6.posma aprakstā ir iestrādāta informācija par iedzīvotāju aptaujas rezultātiem, kas tika veikta attīstības programmas projekta publiskās apspriešanas laikā;
- Papildināts apraksts attīstības programmas sadaļā „Liepājas Neredzīgo biedrība”, minot eksperta vides pieejamības jautājumos darbību;
- Precizēts SVID analīzes vājās puses punkts par to, ka valstī kopumā netiek sagatavoti profesionāli sociālā darba speciālisti un SVID analīze papildināta iekļaujot iespēju – funkciju deleģēšana NVO un draudu – sociālā jomā strādājošo skaita samazināšanās zemā profesijas prestiža dēļ;
- Papildināta vīzija iekļaujot precizējumu, ka institūciju pieejamība tiek pilnveidota atbilstoši universālajam dizainam un ka NVO ir sadarbības partneris, no kā tiek pirkti sociālie pakalpojumi;
- Mainīts nosaukums trešajam stratēģiskajam mērķim no „Uzlabot Liepājas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības pārvaldes darbu” uz „Uzlabot Liepājas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sistēmu”;
- Precizēts rezultatīvais rādītājs pirmajam stratēģiskajam mērķim, nosakot trīs specializēto darbnīcu izveidi personām ar invaliditāti;
- Rīcības plāns papildināts ar diviem projektiem – video novērošanas kameru uzstādīšana sociālā dzīvojamā mājā Viršu ielā 9/11 un asistentu pakalpojumu nodrošināšana 1.un 2.grupas invalīdiem izglītības iegūšanai;
- Precizēta informācija rīcības plānā mājas lapas pilnveidošanas projekta aprakstā, nosakot, ka mājas lapai jābūt pieejamai dažādām mērķa grupām, tajā skaitā arī personām ar redzes traucējumiem;
- Precizēta LPD SD ieteicamā darbības struktūrskāme, nodalot citus sociālo pakalpojumu sniedzējus no LPD SD sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijām;
- Attīstības programmas sadaļā „Ieteicamie sadarbības modeļi ar nevalstiskajām organizācijām” papildināts teksts 2.punktā, 3.punktā un 8.punktā, kā arī vērā ņemtas vairākas idejas, kas tiks ierosinātas NVO kā potenciālās sadarbības iespējas sociālo pakalpojumu sniegšanai;
- Precizēts sadaļas „Rekomendācijas par pašvaldības saistošo noteikumu un plānošanas dokumentu izstrādi sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstībai Liepājas pilsētā” punkts „Ieteikumi normatīvo aktu izmaiņām”, nosakot tādu saistošo noteikumu izstrādi, lai vecākiem, kuru bērni atrodas Bērnamā noteiktu obligātus līdzdarbības pasākumus un ikmēneša maksājumus par savu bērnu;
- Attīstības programmas 1.pielikumā precizēti MK noteikumi atbilstoši izmaiņām 2009.gada sākumā.

Visi saņemtie komentāri ir apkopoti protokolā un tas ir pieejams Liepājas pilsētas domē un Liepājas pilsētas domes Sociālajā dienestā.

6.posms: Iedzīvotāju aptauja

Attīstības programmas publiskās apspriešanas laikā tika veikta iedzīvotāju aptauja ar mērķi noskaidrot vairākus ar sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību saistītus jautājumus. Tika saņemtas 99 aizpildītas aptaujas anketas. Tās aizpildījuši: 31 Jaunliepājas mikrorajona iedzīvotājs, 20 Ezerkrasta iedzīvotāji, 18 Vecliepājas iedzīvotāji, 14 Zaļās birzes iedzīvotāji, astoņi Dienvidrietumu rajona iedzīvotāji, pieci Ziemeļu priekšpilsētas iedzīvotāji, divi Karostā iedzīvotāji un viens mikrorajonā Jaunā pasaule dzīvojošais.

69 no anketas aizpildītājam bijušas sievietes, 30 anketas - vīrieši. Vecumā līdz 18 gadiem aptaujas anketu aizpildījuši divi iedzīvotāji, vecumā no 18 līdz 25 gadiem - seši iedzīvotāji, no 26 līdz 35 gadiem - 11 iedzīvotāji, no 36 līdz 45 gadiem - deviņi iedzīvotāji, no 46 līdz 55 gadiem - 10 iedzīvotāji, no 56 līdz 65 gadiem - 17 iedzīvotāji, no 66 līdz 70 gadiem - 14 iedzīvotāji, no 71 līdz 75 gadiem - 11 iedzīvotāji, no 76 līdz 80 gadiem - 10 iedzīvotāji un no 81 līdz 90 gadiem - astoņi iedzīvotāji.

49 personas no respondentiem ir pensionāri, 22 personas - algoti darbinieki, 14 personas - bezdarbnieki, trīs personas - strādā gadījuma darbus, divas personas mācās/studē, viena persona ir pašnodarbināta un astoņi respondenti atzīmējuši citu variantu.

No visiem respondentiem sociālos pakalpojumus saņēmušas 60 personas. Informācija par sociālo pakalpojumu veidiem un saņēmējiem apkopota zemāk tabulā:

Sociālais pakalpojums	Saņēmušo skaits procentos
Biroja „Aprūpe mājās” sniegtie pakalpojumi	19
Sociālie pakalpojumi Nakts patversmē	9
Sociālie pakalpojumi Grupu dzīvokļos	2
Sociālie pakalpojumi Pensionāru dienas centrā	1
Sociālie pakalpojumi Sociālās dzīvojamās mājās	40
Sociālie pakalpojumi NPPP	5
Sociālie pakalpojumi Dienas centrā personām ar garīgās attīstības traucējumiem	2
Konsultācijas LPDSD Ģimenes atbalsta daļā	3
Sociālie pakalpojumi LPD SD Sociālo pakalpojumu daļā	15
Citi sociālie pakalpojumi	4

No 60 sociālo pakalpojumu saņēmējiem, 38 saņēmuši tikai vienu pakalpojumu, pārējie vairākus. Sociālos pakalpojumus 88% gadījumu sniedzis LPD SD un tā institūcijas, 11% gadījumu nevalstiskās organizācijas, 1% gadījumu citi sociālo pakalpojumu sniedzēji.

51% no sociālo pakalpojumu saņēmējiem ir pilnībā apmierināti ar saņemtajiem sociālajiem pakalpojumiem, 36% - drīzāk apmierināti, 12% - drīzāk neapmierināti un 1% - pilnībā neapmierināti.

52% respondentu visus sociālos pakalpojumus saņēmuši savā mikrorajonā, 20% - daļu sociālo pakalpojumu saņēmuši savā mikrorajonā un 28% - nevienu sociālo pakalpojumu nav saņēmuši savā mikrorajonā.

No visiem respondentiem, sociālo palīdzību ir saņēmušas 64 personas. Informācija par sociālās palīdzības veidiem un saņēmēju skaitu apkopota zemāk tabulā:

Sociālās palīdzības veids	Saņēmušo skaits procentos
Dzīvokļa pabalsts	33
Veselības aprūpes pabalsts	11
Pabalsts ārkārtas situācijā/ sadzīves apstākļu uzlabošanai	8
Apbedīšanas pabalsts	5
Svētku pabalsts	12
Pabalsts ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanai	12
Pabalsts bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem	1
Pabalsts personām, kuras atbrīvotas no brīvības atņemšanas vietām	1
GMI pabalsts	6
Citi pabalsti	11

No 64 sociālo palīdzību saņēmušajām personām, 36 personas saņēmušas vienu pabalsta veidu, pārējās - vairākus. 64% respondentu sociālo palīdzību saņēmuši vienu reizi gadā, 20% vairākas reizes gadā un 16% reizi mēnesī. 53% sociālās palīdzības saņemšana ir ļoti palīdzējusi, 40% drīzāk palīdzējusi, 4% drīzāk nav palīdzējusi un 3% nemaz nav palīdzējusi.

Informāciju par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību iedzīvotāji visvairāk saņēmuši Liepājas pilsētas domes Sociālajā dienestā – 36 respondenti, 32 respondenti informāciju saņēmuši no ģimenes locekļiem, draugiem vai paziņām, 25 respondenti informāciju saņēmuši dažādos medijos – presē, TV un radio, 16 respondenti ieguvuši informāciju no Liepājas pilsētas domes izdevuma „Katram Liepājniekam”, 12 respondenti informāciju saņēmuši informatīvajos materiālos, bukletos. Informācija ir saņemta arī Liepājas pilsētas domes Apmeklētāju centrā, mājās lapā, nevalstiskajās organizācijās un citur.

16% respondentu informāciju vērtē kā pietiekamu, 22% kā saprotamu, 5% uzskata, ka informācija ir viegli izmantojama, 12% respondentu informācija ir aktuāla, 23% respondentu uzskata, ka informācija ir nepietiekama, 9% uzskata, ka informācija ir sarežģīta, 6% uzskata, ka informācija ir grūti izmantojama un 7% uzskata, ka informācija ir novecojusi.

7.posms: *Attīstības programmas apstiprināšana stāšanās spēkā.*

10. Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas ieviešanas un uzraudzības mehānisms

Attīstības programmas monitoringa sistēma izveidojama, lai varētu:

- identificēt pārmaiņas sociālajā situācijā Liepājā;
- identificēt, vai attīstības dokuments tiek ieviests, kā plānots;
- demonstrēt sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sniegšanas progresu un sasniegumus;
- plānot finansējumu projektiem;
- nodrošināt ar informāciju sabiedrību, politiķus un citas ieinteresētās puses;
- identificēt jaunas problēmas un iespējas, kam veltīt tālāku izpēti un darbības;
- pamatot attīstības dokumenta aktualizācijas nepieciešamību;
- sekmēt koordinētu darbību;
- nodrošināt sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu attīstības novērtēšanas iespējas.

Attīstības programmas ieviešana un uzraudzība

Par attīstības programmas ieviešanu ir atbildīga Liepājas pilsētas dome, nodrošinot uzraudzību divos līmeņos:

1. līmenis – vadības grupa;
2. līmenis – nozares darba grupa, kas izveidota saskaņā ar Liepājas pilsētas domes 2007.gada 29.novembra rīkojumu Nr. 384 „Par darba grupu izveidi”.

Vadības grupa ir atbildīga par attīstības programmas ieviešanas uzraudzību, konceptuālu lēmumu pieņemšanu un priekšlikumu sniegšanu domei par izmaiņu veikšanu attīstības programmā. Lai nodrošinātu attīstības programmas ieviešanas ikgadēju novērtēšanu, Vadības grupas sanāksmes tiek sasauktas ne retāk, kā reizi gadā.

Nozares darba grupa ir atbildīga par attīstības programmas ieviešanas ikdienas darbu koordināciju un ieviešanu. Nepieciešamības gadījumos nozares darba grupas sēdēs var tikt pieaicināti pašvaldības, NVO, komercsabiedrību u.c. institūciju pārstāvji.

Nozares darba grupa savas kompetences ietvaros reizi pusgadā sagatavo un iesniedz Vadības grupai atskaiti par:

- attīstības programmas ieviešanas progresu, problēmām un risinājumiem;
- rezultātu rādītāju analīzi, kas kopumā raksturo attīstības tendences un sasniegto attīstības programmas ietvaros. Stratēģisko mērķu rezultātu rādītāju analīzi veic reizi pusgadā vai gadā atbilstoši pieejamiem datiem oficiālajos datu turētājos;
- ieteikumiem nepieciešamo izmaiņu veikšanai attīstības programmā.

Partnerība

Attīstības programmas ieviešanas procesā, realizējot attīstības veicināšanas iniciatīvas un projektus, Nozares darba grupa uztur aktīvu sociālo dialogu ar dažādiem sociāliem partneriem (NVO, komercsabiedrības u.c. institūcijas).

Attīstības programmas aktualizācija

Atbilstoši attīstības tendencēm, izmaiņas attīstības programmā tiek veiktas ne retāk kā vienu reizi divos gados. Tas neizslēdz, ka izmaiņas attīstības programmā var tikt veiktas biežāk, ja tāda nepieciešamība rodas. Programmu var pārskatīt arī atbilstoši reālajai situācijai. Nozares darba grupa ir atbildīga par apstiprināto izmaiņu iestrādi attīstības programmā.

Izmaiņas attīstības programmas rīcības plānā Liepājas pilsētas dome var veikt reizi gadā, plānojot ikgadējo budžetu, nemainot citas daļas attīstības programmā.

Attīstības programmu ikgadēju informatīvo pārskatu par nozares sociālās programmas ieviešanu nozares darba grupa iesniedz Liepājas pilsētas domes Attīstības pārvaldes ekspertam stratēģiskās plānošanas jautājumos, raksturojot kopējo situāciju nozarē un paveikto atbilstoši rīcības programmai. Balstoties uz iesniegto pārskatu, Liepājas pilsētas domes Attīstības pārvalde gatavo kopējo pārskatu par pilsētas attīstību.

Pielikumi

Pielikums Nr.1:

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomā spēkā esošie normatīvie akti

Ar LR likumu „Par sociālo drošību” saistītie spēkā esošie citi dokumenti:

- 31.10.2002. likums „Valsts sociālo pabalstu likums”.

Uz LR likuma „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” pamata izdotie spēkā esošie LR MK noteikumi:

- 20.11.2008. LR MK noteikumi Nr.950 "Noteikumi par valsts nodevu par sociālo pakalpojumu sniedzēja reģistrācijas apliecības izsniegšanu";
- 20.11.2008. LR MK noteikumi Nr.951 "Kārtība, kādā sociālo pakalpojumu sniedzējs tiek reģistrēts sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā un izslēgts no tā";
- 21.04.2008. LR MK noteikumi Nr.288 "Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtība";
- Vadlīnijas 21.04.2008. LR MK noteikumi Nr.288 "Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtība" piemērošanai;
- 10.03.2008. LR MK noteikumi Nr.159 "Noteikumi par valsts mērķdotāciju apmēru un nosacījumiem sociālo darbinieku amatalgu paaugstināšanai";
- 20.11.2007. LR MK noteikumi Nr.790 "Tehnisko palīgīdzekļu noteikumi";
- 06.11.2006. LR MK noteikumi Nr.914 "Kārtība, kādā no psihoaktīvām vielām atkarīgās personas saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus";
- 31.10.2006. LR MK noteikumi Nr.889 "Noteikumi par kārtību, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri";
- 28.12.2004. LR MK noteikumi Nr.1067 "Noteikumi par kārtību, kādā personas saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus sociālās rehabilitācijas institūcijās, un prasībām sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējiem";
- 16.11.2004. LR MK noteikumi Nr.928 "Noteikumi par valsts atbalstu ar celiakiju slimiem bērniem, kuriem nav noteikta invaliditāte";
- 09.12.2003. LR MK noteikumi Nr.693 "Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni un pabalsta apmēru garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai";
- 03.06.2003. LR MK noteikumi Nr.291 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem";
- 27.05.2003. LR MK noteikumi Nr.274 "Kārtība, kādā personas saņem profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus";
- 27.05.2003. LR MK noteikumi Nr.275 "Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas kārtība un kārtība, kādā pakalpojuma izmaksas tiek segtas no pašvaldības budžeta";
- 25.02.2003. LR MK noteikumi Nr.96 "Kārtība, kādā piešķirams, aprēķināms un izmaksājams pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai";
- 03.03.2009. MK noteikumi Nr.214 "Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu".

Ar LR likumu saistītie spēkā esošie citi dokumenti:

- 20.01.2004. LR MK noteikumi Nr.38 "Valsts aģentūras "Tehnisko palīgīdzekļu centrs" nolikums";
- 06.12.2001. likums "Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā".

Ar LR likumiem „Par sociālo drošību” un „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums” netieši saistītie likumi un citi saistītie LR MK noteikumi:

- 19.05.1994. likums "Par pašvaldībām" (Aktuālā redakcija 01.09.2008.)
- 19.06.1998. likums "Bērnu tiesību aizsardzības likums" (Aktuālā redakcija 01.10.2008.)
 - 08.09.2008. LR MK noteikumi Nr.719 "Kārtība, kādā bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām, sniedz nepieciešamo palīdzību";
 - 06.09.2005. LR MK noteikumi Nr.668 "Noteikumi par ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu samaksas kārtību un apmēru";
 - 12.12.2000. LR MK noteikumi Nr.431 "Higiēnas prasības sociālās aprūpes institūcijām";
 - 15.11.2005. LR MK noteikumi Nr.857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās";
- 04.04.2006. LR MK noteikumi Nr.254 "Noteikumi par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestāžu sniegto maksas pakalpojumu cenrādi";
- 27.12.2005. LR MK noteikumi Nr.1039 "Invalīdu apliecību izsniegšanas un uzskaites kārtība";
- 29.09.1992. likums "Par invalīdu medicīnisko un sociālo aizsardzību";
- 29.12.2007. LR MK noteikumi Nr. 1036 „Audžuģimenes noteikumi”.

Pielikums Nr. 2

LPD SD sniegto sociālo pabalstu mērķgrupu un pabalstu saņemšanas kārtības analīze

Liepājas pilsētas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas 2009. - 2014.gadam izstrādes laikā uz 2008.gada decembra beigām apskatīta aktuālā normatīvo aktu bāze.

1. Pabalsts garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai. (2007.gadā vidēji Ls 46,70 vienai personai)

<i>Pamatojums likumdošanā</i>	Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 7.punkts; Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta pirmā daļa; 25.02.2003. LR MK noteikumi Nr.96 "Kārtība, kādā piešķirams, aprēķināms un izmaksājams pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai"; 25.02.2003. LR MK noteikumi Nr.97 "Kārtība, kādā ģimene vai atsevišķi dzīvojoša persona atzīstama par trūcīgu"; 09.12.2003. LR MK noteikumi Nr.693 "Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni un pabalsta apmēru garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai".
<i>Pašvaldības saistošie noteikumi</i>	-
<i>Personas, kurām ir tiesības saņemt pabalstu</i>	Pabalstu GMI līmeņa nodrošināšanai ir tiesības saņemt tām personām (ģimenēm): - kurām ir noteikta atbilstība trūcīgās ģimenes (personas) statusam; - kuru ienākumi, neskaitot pašvaldības sociālos pabalstus un pirmos 50 latus no bērna kopšanas pabalsta, ko saskaņā ar Valsts sociālo pabalstu likumu saņem persona, kura kopj bērnu vecumā līdz vienam gadam, ir zemāki par Ministru kabineta noteikto garantēto minimālo ienākumu līmeni (uz 2009.gada 1.janvāri – 37 lat); - kuras pilda līdzdarbības pienākumus.
<i>Iesnieguma aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība</i>	Pabalstu piešķir pamatojoties uz: - pieprasītāja iesniegumu; - tiesības uz pabalstu apliecinošajiem dokumentiem (trūcīgas personas statuss, ienākumi zemāki par LR MK noteikto GMI); - rakstiski noslēgto vienošanos ar pašvaldību. Iesniegumu un pamatojošos dokumentus iesniedz pašvaldības sociālajā dienestā vai pašvaldības domē
<i>Iesnieguma izskatīšanas kārtība un lēmuma pieņemšana</i>	1. Iesniegumu un pamatojošo dokumentāciju iesniedz Sociālās palīdzības daļas sociālās palīdzības organizatoram; 2. Sociālās palīdzības daļa izskata un veic pabalsta GMI līmeņa nodrošināšanai aprēķinu vidēji 10 darba dienu laikā; 3. Pabalsts GMI līmeņa nodrošināšanai tiek aprēķināts kā starpība starp GMI un ģimenes (personas) ienākumiem.
<i>Saņemtā sociālā pabalsta veids</i>	Pabalstu izmaksā katru mēnesi. Pabalsta izmaksu naudā daļēji vai pilnībā var aizvietot ar mantisku pabalstu vai pakalpojumu apmaksu gadījumā, ja: - pabalsta pieprasītājs izteicis tādu vēlēšanos; - konstatēts, ka pabalsta saņēmējs pārkāpis vienošanos par pabalsta izlietošanas mērķiem. Šajā gadījumā pabalsta izmaksu var aizvietot ar mantisko pabalstu vai pakalpojuma samaksu, sākot ar nākamo izmaksas mēnesi.

2. Dzīvokļa pabalsts (atbalsts īres, apsaimniekošanas, komunālo izdevumu daļējai segšanai). Ar 2009.gada 1. janvāri noteikts, ka dzīvokļa pabalsts ir garantējamais pabalsts. (2007.gadā vidēji Ls 242,-)

<i>Pamatojums likumdošanā</i>	Likuma „Par pašvaldībām” 15. panta 7. punkts; Likuma „Par pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā”; Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta trešā un ceturrtā daļa.
<i>Pašvaldības saistošie noteikumi</i>	Liepājas pilsētas domes 31.07.2008. saistošie noteikumi Nr. 23 „Par dzīvokļa pabalstu” (spēkā no 05.08.2008.).
<i>Personas, kurām ir tiesības saņemt pabalstu</i>	Pabalstu dzīvokļa īres, apsaimniekošanas, komunālo izdevumu daļējai segšanai ir tiesības saņemt: - ģimenēm ar bērniem, kurās nav nevienas darbspējīgas personas un kuru ienākumi uz vienu personu mēnesī nepārsniedz četrkāršu valstī noteikto sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru (Ls 180,-); - ģimenes, kurās ir vismaz viena darbspējīga persona un kuru ienākumi uz vienu personu nepārsniedz trīskāršu valstī noteiktā sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru (Ls 135,-); - ģimenes bez bērniem, kurās nav nevienas darbspējīgas personas un kuru ienākumi uz vienu personu mēnesī nepārsniedz četrkāršu valstī noteikto sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru (Ls 180,-); - atsevišķi dzīvojoši pensionāri un invalīdi, kuri nesastāv laulībā un kuru ienākumi mēnesī nepārsniedz pieckāršu valstī noteikto sociālā

	nodrošinājuma pabalsta apmēru (Ls 225,-); - ģimenes, kurās darbaspējīgs vecāks viens audzina vienu vai vairākus bērnus un kuru ienākumi uz vienu personu nepārsniedz četrkāršu valstī noteikto sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru (Ls 180,-).
<i>iesnieguma aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība</i>	Lai saņemtu dzīvokļa pabalstu, persona iesniedz LPD SD šādus dokumentus: - iesniegumu; - iztikas līdzekļu deklarāciju; - izziņu no Liepājas pilsētas pašvaldības iestādes „Liepājas pilsētas pašvaldības policija” par personām, kuras deklarētas attiecīgajā dzīvesvietā un/.vai izziņu no dzīvojamās mājas apsaimniekotāja par dzīvokļa platību, tajā deklarēto personu skaitu un dzīvokļa labiekārtojumu; - izziņu par darba devēja par pēdējo 3 mēnešu ienākumiem pēc nodokļu nomaksas par katru nodarbināto personu; - izziņu no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) par valsts sociālā pabalsta apmēru bezdarba gadījumā par pēdējiem 3 mēnešiem; - izziņu no VSAA par bērna piedzimšanas pabalsta apmēru; - izziņu no VSAA par saņemtās pensijas vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru par pēdējiem 3 mēnešiem, ja persona saņem valsts noteikto pensiju vai valstī noteikto sociālā nodrošinājuma pabalstu; - Valsts darba ekspertīzes ārstu komisijas izziņas kopiju (uzrādot oriģinālu) personām, ja tās saņem valsts noteikto invaliditātes pensiju vai valstī noteikto sociālā nodrošinājuma pabalstu invaliditātes gadījumā; - algas nodokļu grāmatiņas kopiju (uzrādot oriģinālu) personām darbaspējīgā vecumā, ja tās nav nodarbinātas; - nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) apmeklējuma uzskaites lapas kopiju (uzrādot oriģinālu), ja persona ir bezdarbnieks; - izziņas par bērniem, kuri sasnieguši 15 gadu vecumu, nodarbošanos (mācību iestādes izdotā izziņā jāuzrāda stipendijas apmērs, pilna vai nepilna laika studijas, budžeta vai maksas grupa, studiju maksa); - citu valstu pilsoņi – dokumentus par attiecīgo ārvalstu piešķirtajiem pabalstiem, pensijām, kompensācijām un cita veida sociālajām garantijām; - personas, kuras ir dalībnieki vai amatpersonas komercsabiedrībās vai veic individuālo darbu, - Valsts ieņēmumu dienesta izsniegtu izziņu par pēdējo 12 mēnešu ienākumiem (ja uzrādītie ienākumi mēnesī ir zemāki par valstī noteikto minimālo darba algu, ienākumus pielīdzina minimālās darba algas apmēram, ja tie ir šīs personas vienīgie ienākumi); - prasības pieteikuma tiesai par uzturlīdzekļu piedziņu bērna (bērnu) uzturam kopiju (uzrādot oriģinālu) vai dokumentu, kas apliecina, ka persona saņem uzturlīdzekļus bērna (bērnu) uzturam, vai uzturlīdzekļu piedziņa nav iespējama Tāpat persona uzrāda LPD SD: - visu personu, kuras deklarētas kopā ar pabalsta pieprasītāju, personu apliecinošus dokumentus; - pēdējo 3 mēnešu ģimenes un komunālo maksājumu kvītis, par apkuri – par pēdējiem 3 mēnešiem; - dzīvojamās telpas apsaimniekošanas vai dzīvojamās telpas īrums; - persona, kurai pieder nekustamais īpašums – zemesgrāmatas apliecību.
<i>iesnieguma izskatīšanas kārtība un lēmuma pieņemšana</i>	1. Iesniegumu un pamatojošos dokumentus iesniedz Sociālās palīdzības daļas sociālās palīdzības organizatoram; 2. Katru trešdienu iesniegumus izskata kopējā Sociālās palīdzības daļā; 3. Nepieciešamības gadījumā tiek pieprasīta papildu informācija; 4. Bezdarbnieki dzīvokļa pabalsta saņemšanai tiek norīkoti līdzdarbības pienākumu veikšanai (5 dienas pilsētas sakopšanas un labiekārtošanas darbu veikšanai), iesniegums tiek nodots pabalsta aprēķināšanai pēc līdzdarbības pienākumu izpildes; 5. Pēc lēmuma pieņemšanas iesniegums tiek noraidīts vai iesniegts dzīvokļa pabalsta aprēķināšanai Sociālās palīdzības daļas atbildīgajiem darbiniekiem; 6. Aprēķinātais dzīvokļa pabalsts nevar pārsniegt pēdējo trīs mēnešu vidējos normatīvos izdevumus par īri un komunālajiem pakalpojumiem.
<i>Saņemtā sociālā pabalsta veids</i>	Dzīvokļa pabalstu pārskaita ģimenes un komunālo pakalpojumu sniedzēju kontā, izņemot pabalstu kurināmā iegādei, ko izmaksā skaidrā naudā kredītiestādē.

3. Pabalsti bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem:

- Pastāvīgas dzīves uzsākšanai (divkārša valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērā – Ls 90,-)
- Sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei (divu minimālo mēnešalgu apmērā – Ls 320,-)
- Pabalsts ikmēneša izdevumu segšanai bāreņiem, kuri turpina mācības (valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērā mēnesī – Ls 45,-)
- Pabalsts remontmateriālu iegādei (līdz Ls 100,-)

<i>Pamatojums likumdošanā</i>	Bērnu tiesību aizsardzības likuma 12. panta ceturtā daļa un 43. panta pirmā daļa; 15.11.2005. LR MK noteikumu Nr.857 "Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās" 27., 29., 30., 31., 31 ¹ . un 32. punkts.
<i>Pašvaldības saistošie noteikumi</i>	Liepājas pilsētas domes 25.08.2005. saistošie noteikumi Nr. 17 „Par pabalstiem pilngadību sasniegušajiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem”
<i>Personas, kurām ir tiesības saņemt pabalstu</i>	Pabalstu var saņemt: - pilngadību sasniegušie bāreņi un bez vecāku gādības palikušie bērni, par kuriem Liepājas pilsētas pašvaldība vai Liepājas pilsētas Bāriņtiesa ir pieņēmusi lēmumu par bērna ievietošanu ārpusģimenes aprūpē.
<i>Iesnieguma aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība</i>	Pabalstu piešķir LPD SD (pakalpojumu daļa) pamatojoties uz iesniegtajiem dokumentiem: - personas vai personas pilnvarotās personas rakstisku iesniegumu; - pases kopiju; - dzimšanas apliecības kopiju (uzrādot oriģinālu); - pilnvaru, ja pabalstu pieprasa pilnvarotā persona; - Liepājas pilsētas pašvaldības vai Liepājas Bāriņtiesas lēmuma norakstu par ievietošanu ārpusģimenes aprūpē; - Bāriņtiesas lēmumu par ārpusģimenes aprūpes izbeigšanos; - citus dokumentus pēc LPD SD pieprasījuma.
<i>Iesnieguma izskatīšanas kārtība un lēmuma pieņemšana</i>	1. LPD SD Sociālo pakalpojumu daļa izskata iesniegumu un pamatojošo dokumentāciju; 2. Pēc lēmuma pieņemšanas, Sociālo pakalpojumu daļa iesniedz Sociālās palīdzības daļai personu sarakstu, kam piešķirts pabalsts; 3. Sociālās palīdzības daļa veic pabalsta pārskaitīšanu.
<i>Saņemtā sociālā pabalsta veids</i>	Pabalsts tiek pārskaitīts uz saņēmēja kontu kredītiestādē

4. Pabalsti audžu ģimenēm:

- Pabalsts bērna uzturam (rēķina pēc minimālās algas apmēra uz katra gada 1. janvāri)
- Pabalsts apģērba un apavu iegādei (līdz Ls 150,- gadā)
- Pabalsts mīkstā inventāra iegādei (ievietojot bērnu audžuģimenē, nepārsniedzot Ls 50,- (spilvenu, segas, matrača iegādei) un gultasveļas, dvieļu iegādei nepārsniedzot Ls 30,- gadā)
- Pabalsts mācību līdzekļu iegādei (Ls 70,- uz 1. septembri vai, ja bērns ievietots audžuģimenē mācību gada vidū, – Ls 50,-)

<i>Pamatojums likumdošanā</i>	Bērnu tiesību aizsardzības likuma 30.panta otrā daļa; 06.09.2005. LR MK noteikumi Nr.668 "Noteikumi par ārpusģimenes aprūpes pakalpojumu samaksas kārtību un apmēru"; Likuma „Par bāriņtiesām un pagasttiesām” 13.panta ceturtā daļa; 29.12.2007. LR MK noteikumu Nr. 1036 „Audžuģimenes noteikumi” 43. Punkts.
<i>Pašvaldības saistošie noteikumi</i>	Liepājas pilsētas domes 22.11.2007. saistošie noteikumi Nr. 18 „Par pašvaldības palīdzību audžuģimenei”.
<i>Personas, kurām ir tiesības saņemt pabalstu</i>	Pabalstu pieprasīt var ģimene vai persona, kura ieguvusi audžuģimenes statusu un kurā ar Liepājas pilsētas pašvaldības iestādes „Liepājas pilsētas bāriņtiesa” lēmumu ir ievietots bērns.
<i>Iesnieguma aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība</i>	Lai saņemtu pabalstu bērna uzturam, viens no audžuģimenes locekļiem, uzrādot personu apliecinošu dokumentu, LPD SD Sociālo pakalpojumu daļā iesniedz iesniegumu par pabalsta bērna uzturam piešķiršanu..
<i>Iesnieguma izskatīšanas kārtība un lēmuma pieņemšana</i>	LPD SD pēc iesnieguma saņemšanas to izskata 5 darba dienu laikā un pieņem lēmumu par līguma noslēgšanu par bērna ievietošanu audžuģimenē.
<i>Saņemtā sociālā pabalsta veids</i>	Pabalstu bērna uzturam izmaksā par kārtējo mēnesi līdz 16.datumam, to ieskaitot saņēmēja kontā kredītiestādē.

5. Vienreizējais pabalsts ārkārtas situācijā

<i>Pamatojums likumdošanā</i>	Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 7. punkts; Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta otrā daļa
<i>Pašvaldības saistošie noteikumi</i>	-
<i>Personas, kurām ir tiesības saņemt pabalstu</i>	Pabalstu var saņemt jebkura persona, kura nonākusi ārkārtas situācijā.
<i>Iesnieguma aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība</i>	Iesniegumu var aizpildīt Sociālās palīdzības daļā, tad tas tiek nodots Sociālo lietu komisijai, kura pieņem lēmumu par pabalsta apstiprināšanu, apmēru un pabalsta veidu
<i>Iesnieguma izskatīšanas</i>	Pēc iesnieguma saņemšanas Sociālās palīdzības daļa nodod iesniegumu Liepājas

<i>kārtība un lēmuma pieņemšana</i>	pilsētas domes Sociālo lietu komisijai, kura lemj par pabalsta piešķiršanas apstiprināšanu vai noraidīšanu un par konkrētai personai (ģimenei) piešķiramā pabalsta apmēru.
<i>Saņemtā sociālā pabalsta veids</i>	Pabalstu ieskaita saņēmēja kontā kredītiestādē vai piešķir mantisku pabalstu, ja tā lēmusi Sociālo lietu komisija

6. Vienreizējs veselības aprūpes pabalsts (Ls 50,- vienai personai gadā, ģimenei nepārsniedzot Ls 100,- gadā)
- Zobu protezēšanai un labošanai
 - Medikamentu iegādei
 - Veselības pārbaudei pie speciālista ar ģimenes ārsta nozīmējumu
 - Par pacientu līdzdalības maksājumu ar Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūru (VOAVA) līgumattiecībās esošajās ārstniecības iestādēs.

<i>Pamatojums likumdošanā</i>	Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 7.punkts; Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta trešā un ceturtā daļa.
<i>Pašvaldības saistošie noteikumi</i>	Liepājas pilsētas domes 13.03.2008. saistošie noteikumi Nr. 7 „Par vienreizēju veselības aprūpes pabalstu”.
<i>Personas, kurām ir tiesības saņemt pabalstu</i>	Pabalstu tiesīgas pieprasīt: - ģimenes (personas), kurām noteikts trūcīgas ģimenes (personas) statuss saskaņā ar normatīvajiem aktiem (pabalstu piešķir par trūcīgas ģimenes (personas) statusa periodā veiktām ārstnieciskām manipulācijām); - ģimenes ar bērniem, kurās nav nevienas darbspējīgas personas un kuru ienākumi mēnesī uz personu nepārsniedz Ls180,- (pabalstu piešķir pēc ienākumu izvērtēšanas); - atsevišķi dzīvojoši nestrādājoši pensionāri un invalīdi, kuriem nav Civillikumā noteikto likumīgo apgādnieku un kuru ienākumi mēnesī nepārsniedz Ls 180,- (pabalstu piešķir pēc ienākumu izvērtēšanas); - kopā dzīvojoši nestrādājoši pensionāri un nestrādājoši invalīdi, kuriem nav Civillikumā noteikto likumīgo apgādnieku un kuru ienākumi mēnesī uz personu nepārsniedz Ls 180,- (pabalstu piešķir pēc ienākumu izvērtēšanas); - nestrādājošas politiski represētas personas, kuras sasniegušas pensijas vecumu vai kurām noteikta invaliditāte (pabalstu piešķir bez ienākumu izvērtēšanas).
<i>Iesnieguma aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība</i>	Pabalstu piešķir pamatojoties uz ārstniecības personu apstiprinātiem dokumentiem. Pabalsta pieprasītājs iesniedz LPD SD Sociālās palīdzības daļā: 1. iesniegumu; 2. ģimenes ārsta izziņu par personas veselības stāvokli un nepieciešamību pēc pakalpojuma. Stingrās uzskaites maksājuma kvītis ar norādītiem medikamentu nosaukumiem vai veikto pakalpojumu, kases čeku no ārstniecības iestādes un / vai aptiekas uz pabalsta pieprasītāja vārda; 3. izziņas par trūcīgas ģimenes (personas) statusu kopiju, uzrādot oriģinālu (tikai personām, kurām noteikts trūcīgās ģimenes (personas) statuss). Ģimene vai persona, kura pieprasa pabalstu, uzrāda LPD SD šādus dokumentus: 1. personu apliecinošu dokumentu (pasi); 2. Valsts darba ekspertīzes ārstu komisijas (VDEĀK) izziņu, ja persona saņem valsts noteikto invaliditātes pensiju vai valstī noteikto sociālā nodrošinājuma pabalstu invaliditātes gadījumā; 3. politiski represētas personas apliecību.
<i>Iesnieguma izskatīšanas kārtība un lēmuma pieņemšana</i>	Pabalsts tiek piešķirts pēc iesnieguma un nepieciešamo dokumentu saņemšanas. Nepieciešamības gadījumā LPD SD var pieprasīt papildu pamatojošos dokumentus, lai izvērtētu pabalsta piešķiršanas likumību.
<i>Saņemtā sociālā pabalsta veids</i>	Pabalstu piešķir vienu reizi gadā, izmaksājot kredītiestādē skaidrā naudā vai pārskaita ārstniecības pakalpojuma sniedzēja kontā.

7. Pabalsts ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanai

<i>Pamatojums likumdošanā</i>	Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 7.punkts; Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta trešā un ceturtā daļa.
<i>Pašvaldības saistošie noteikumi</i>	Liepājas pilsētas domes 22.11.2007. saistošie noteikumi Nr. 19 „Par pabalstu ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanai”.
<i>Personas, kurām ir tiesības saņemt pabalstu</i>	Pabalstu tiesīgas pieprasīt: 1. daudzbērnu ģimenes, kuras audzina četrus vai vairāk nepilngadīgus bērnus; 2. daudzbērnu ģimenes, kurās kāds no bērniem ir sasniedzis pilngadību, turpina mācības vispārējās vidējās izglītības iestādē un ir deklarēts vecāku dzīvoklī; 3. nepilnās ģimenes, kurās viens vecāks audzina trīs vai vairāk nepilngadīgus bērnus; 4. ģimenes, kuras audzina bērnus invalīdus; 5. ģimenes, kuras audzina aizbildnībā esošus bērnus; 6. politiski represētas personas – vecuma pensijas saņēmējas;

	7. Liepājas pilsētas pašvaldības iestādes „Liepājas pilsētas domes sociālais dienests” biroja „Aprūpe mājās” aprūpē esošie pensionāri; 8. Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki; 9. pirmās grupas invalīdi; 10. atsevišķi dzīvojoši otrās grupas invalīdi; 11. ģimenes, kuras audzina nepilngadīgus bērnus un viens no vecākiem ir otrās grupas invalīds; 12. atsevišķi dzīvojoši vecuma pensijas saņēmēji, kuri ir vecāki par 80 gadiem.
<i>Iesnieguma aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība</i>	Persona, kura pieprasa pabalstu, LPD SD, uzrādot personu apliecinošu dokumentu, iesniedz šādus dokumentus: 1. iesniegumu; 2. izziņu par personām, kuras deklarējušās attiecīgajā dzīvesvietā vai izziņu no dzīvojamās mājas apsaimniekotāja par tajā deklarētajām personām; 3. Valsts darba ekspertīzes ārstu komisijas (VDEĀK) izziņas kopiju (uzrādot oriģinālu), ja persona saņem valsts noteikto invaliditātes pensiju vai valstī noteikto sociālā nodrošinājuma pabalstu invaliditātes gadījumā; 4. politiski represētās personas apliecības kopiju (uzrādot oriģinālu), ja personai ir noteikts politiski represētās personas statuss; 5. aizbildņa apliecības kopiju, ja persona / ģimene audzina aizbildnībā esošu bērnu; 6. Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieka apliecības kopiju (uzrādot oriģinālu); 7. citus dokumentus pēc LPD SD pieprasījuma.
<i>Iesnieguma izskatīšanas kārtība un lēmuma pieņemšana</i>	Pabalsta pieprasītājs iesniedz iesniegumu un pamatojošos dokumentus LPD SD Sociālo pakalpojumu daļā. Sociālo pakalpojumu daļa izvērtē un pieņem lēmumu. Pabalstu saņēmēju sarakstu Sociālā pakalpojumu daļa iesniedz Sociālās palīdzības daļai, kuri veic pabalsta pārskatīšanu. Pabalstu piešķir ne biežāk kā vienu reizi četros gados.
<i>Saņemtā sociālā pabalsta veids</i>	Pabalstu pārskaita pakalpojuma sniedzējam, ar kuru LPD SD ir noslēgts līgums par ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanu.

8. Vienreizējs apbedīšanas pabalsts, kura apmērs nosakāms atbilstoši minimālajiem apbedīšanas izdevumiem un jāsedz šādas pakalpojumu izmaksas (bet nepārsniedz trīskāršu valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu – Ls 135,-):
- Zārka iegāde;
 - Pakalpojumi kapsētā;
 - Transporta pakalpojumi;
 - Morga pakalpojumi.

<i>Pamatojums likumdošanā</i>	Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 7.punkts; Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta trešā un ceturtā daļa.
<i>Pašvaldības saistošie noteikumi</i>	Liepājas pilsētas domes 26.08.2005. saistošie noteikumi Nr. 435 „Par vienreizēju apbedīšanas pabalstu”.
<i>Personas, kurām ir tiesības saņemt pabalstu</i>	Tiesības saņemt apbedīšanas pabalstu ir personai, kura uzņēmusies apbedīšanu, ja mirusi persona, kurai nav tiesības uz valsts noteikto apbedīšanas pabalstu un kuras pēdējā deklarētā dzīvesvieta ir bijusi Liepājas pilsētas teritorijā.
<i>Iesnieguma aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība</i>	Apbedīšanas pabalsta pieprasītājs LPD SD Sociālās palīdzības daļā iesniedz: 1. iesniegumu; 2. miršanas apliecības kopiju (uzrādot oriģinālu); 3. Civilstāvokļa aktu reģistrācijas nodaļas izdotu miršanas izziņu apbedīšanas pabalsta saņemšanai; 4. izziņu par mirušās personas pēdējo deklarēto dzīvesvietu.
<i>Iesnieguma izskatīšanas kārtība un lēmuma pieņemšana</i>	Iesniegumu par pabalsta piešķiršanu iesniedz LPD SD. Pabalstus piešķir un izmaksā LPD SD Sociālās palīdzības daļa.
<i>Saņemtā sociālā pabalsta veids</i>	Pabalstu izmaksā pieprasītājam ar pārskaitījumu kredītiestādē vai pārskaita pakalpojuma sniedzēja kontā saskaņā ar preču pavadzīmi – rēķinu, pabalsta pieprasītājam iesniegumā norādot pabalsta izmaksas kārtību.

9. Vienreizējs pabalsts personām, kuras atbrīvotas no brīvības atņemšanas vietām:

- Sadzīves apstākļu uzlabošanai (valstī noteiktā sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērā – Ls 45,-);
- Personu apliecinošu dokumentu noformēšanai (50% apmērā no valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta – Ls 22,50).

<i>Pamatojums likumdošanā</i>	Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 7.punkts; Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta trešā un ceturtā daļa.
<i>Pašvaldības saistošie noteikumi</i>	Liepājas pilsētas domes 26.08.2005. saistošie noteikumi Nr. 436 „Par vienreizēju pabalstu personām, kuras atbrīvotas no brīvības atņemšanas vietām”.
<i>Personas, kurām ir tiesības saņemt pabalstu</i>	Vienreizēju pabalstu sadzīves apstākļu uzlabošanai un vienreizēju pabalstu personu apliecinošu dokumentu noformēšanai piešķir personām, kuras atbrīvotas no

	ieslodzījuma vietas un kuru pēdējā deklarētā dzīvesvieta ir Liepājas pilsētas teritorija.
<i>iesnieguma aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība</i>	Pabalsta pieprasītājs LPD SD Sociālās palīdzības daļā iesniedz: 1. iesniegumu; 2. izziņas par atbrīvošanu no brīvības atņemšanas vietas kopiju (uzrādot oriģinālu); 3. Liepājas pilsētas Pašvaldības policijas Dzīvesvietas deklarēšanas nodaļas izziņu par pēdējo deklarēto dzīvesvietu. Iesniegumu var iesniegt ne vēlāk kā 3 mēnešu laikā no atbrīvošanas dienas.
<i>iesnieguma izskatīšanas kārtība un lēmuma pieņemšana</i>	Iesniegumu par pabalsta piešķiršanu iesniedz LPD SD dienestā. Pabalstus piešķir un izmaksā LPD SD Sociālās palīdzības daļa.
<i>Saņemtā sociālā pabalsta veids</i>	Pabalstu sadzīves apstākļu uzlabošanai pabalsta pieprasītājam izmaksā skaidrā naudā, savukārt pabalstu personu apliecinošu dokumentu noformēšanai – pārskaita pakalpojuma apmaksai.

10.Svētku pabalsti:

- Pabalsts skolas piederumu iegādei akcijā „Skolas soma” (atbilstoši LPD SD attiecīgā gada budžeta tāmei, saskaņojot ar LPD SD Sociālo lietu komisiju);
- Pabalsts Latvijas Republikas proklamēšanas dienā (atbilstoši LPD SD attiecīgā gada budžeta tāmei, saskaņojot ar LPD SD Sociālo lietu komisiju);
- Ziemassvētku pabalsts (atbilstoši LPD SD attiecīgā gada budžeta tāmei, saskaņojot ar Liepājas pilsētas domes Sociālo lietu komisiju);
- Pabalsts simt vai vairāk gadu jubilejā (Ls 100,-);
- Pabalsts kāzu jubilejā (50 gadu jubilejā – Ls 50,-; 55 gadu jubilejā – Ls 55,-; 60 gadu jubilejā – Ls 60,-; 65 un vairāk gadu jubilejā – Ls 65,-).

<i>Pamatojums likumdošanā</i>	Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 7.punkts; Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35.panta trešā un ceturtnā daļa.
<i>Pašvaldības saistošie noteikumi</i>	Liepājas pilsētas domes 03.07.2008. saistošie noteikumi Nr. 11 „Par svētku pabalstiem”.
<i>Personas, kurām ir tiesības saņemt pabalstu</i>	Pabalstu „Skolas soma” piešķir: - ģimenēm, kuras audzina 3 un vairāk nepilngadīgus bērnus; - ģimenēm, kuras audzina bērnu(s) invalīdu(s); - ģimenēm, kuras audzina aizbildnībā esošus bērnus; - ģimenēm, kuras ir LPD SD Ģimenes atbalsta daļas uzskaitē un pilda līdzdarbības pasākumus; - ģimenēm, kurām laika posmā no kārtējā kalendārā gada 1.jūlija līdz 30. septembrim ir noteikta atbilstība trūcīgās ģimenes statusam; - Černobiļas atomelektrostācijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieku ģimenēm. Pabalstu Latvijas Republikas proklamēšanas dienā piešķir personām, kuras brīvprātīgi un bez atlīdzības darbojas šādās nevalstiskajās organizācijās, pamatojoties uz šo organizāciju priekšlikumiem: - Daugavas Vanagu Latvijā Liepājas nodaļā; - Latviešu strēlnieku apvienības Liepājas nodaļā; - Liepājas Politiski represēto klubā. Ziemassvētku pabalstu piešķir šādām iedzīvotāju sociālajām grupām: - ģimenēm, kuras audzina 4 vai vairāk nepilngadīgus bērnus; - ģimenēm, kuras audzina bērnu invalīdu (bērnus invalīdus); - ģimenēm, kuras audzina aizbildnībā esošu bērnu (bērnus); - pensionāriem, kuriem kārtējā gada 31.decembrī ir pilni 80 gadi vai vairāk; - politiski represētām personām. Pabalstu simt vai vairāk gadu jubilejā piešķir personām, kuras sasniegušas simt vai vairāk gadu. Pabalstu kāzu jubilejās piešķir personām, kuras laulībā nodzīvojušas 50, 55, 60, 65 vai vairāk gadus.
<i>Iesnieguma aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība</i>	Svētku pabalstus piešķir uz pieprasītāja iesnieguma un pamatojošo dokumentu pamata, izņemot pabalstu Latvijas Republikas proklamēšanas dienā gadījumus, kur pabalstu izmaksu priekšlikumu izsaka nevalstiskā organizācija.
<i>Iesnieguma izskatīšanas kārtība un lēmuma pieņemšana</i>	Pabalstu „Skolas soma” piešķir par katru ģimenē dzīvojošu bērnu, kurš kalendārā gada septembrī uzsāks vai turpinās mācības pamata vai vispārējās vidējās izglītības iestādē. Iesniegumus pieņem un izskata, lēmumu pieņem Sociālo pakalpojumu daļa. Saraksts ar personām, kurām piešķirts pabalsts tiek iesniegts Sociālās palīdzības daļā, kur tiek nodrošināta pabalsta izmaksa. Priekšlikumus par Pabalstu Latvijas Republikas proklamēšanas dienā pieņem un

	izskata, lēmumu pieņem Sociālo pakalpojumu daļa. Saraksts ar personām, kurām piešķirts pabalsts, tiek iesniegts Sociālās palīdzības daļā, kur tiek nodrošināta pabalsta izmaksa. Pabalstu piešķir mēnesī, kad persona sasniegusi simt vai vairāk gadu vecumu, pamatojoties uz personas iesniegumu. Pabalstu kāzu jubilejās izmaksā ne agrāk kā kalendārajā mēnesī, kurā noslēgta laulība, un ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc attiecīgās kāzu jubilejas dienas.
<i>Saņemtā sociālā pabalsta veids</i>	Svētku pabalstu pieprasītājam izmaksā skaidrā naudā kredītiestādē vai ar pārskaitījumu uz pieprasītāja kontu kredītiestādē.

Pielikums Nr. 3

Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta īstenotie projekti

Nr.	Projekta nosaukums/ finansējuma avots	Projekta ilgums	Projekta kopējā summa	Projekta galvenās aktivitātes	Projekta iesniedzējs/ sadarbības partneri
1.	„Sociālo rehabilitētāju izglītošana Kurzemes reģiona pašvaldībām”/ESF	01.12.2005.- 31.05.2008.	Ls 32 698,48	Sociālo rehabilitētāju apmācība; Mācību līdzekļa izstrāde sociāliem rehabilitētājiem; Rokasgrāmata Sociālā darba speciālistiem.	Iesniedzējs –LPD SD, Sadarbības partneris – Liepājas Universitāte.
2.	„Invalīdu profesionālā rehabilitācija un apmācība Cītravas arodividusskolā”/ ESF	01.05.2006.- 30.06.2008.	Projekta kopējā summa Ls 428 436 SD projektu nelīdzfinansē	Personu ar invaliditāti apmācība.	Iesniedzējs - Cītravas arodvidusskola, LPD SD - Sadarbības partneris.
3.	„Sociālās rehabilitācijas centrs probācijas klientiem”/ Valsts Probācijas dienests	01.07.2005.- 30.06.2007.	Ls 114 545,08	Sociālās rehabilitācijas centra darbības nodrošināšana projekta darbības laikā.	Iesniedzējs – LPD SD.
4.	„Veco ļaužu un personu ar invaliditāti aprūpes mājās pakalpojumu kvalitātes standartu izstrāde”/ PHARE	01.12.2006.- 01.12.2007.	EUR 61 030 SD līdzfinansējums EUR 3 000	Sadarbībā ar Stokholmas pilsētu izstrādāta Rokasgrāmata „Kvalitatīva aprūpe mājās” balstoties uz Zviedrijas pieredzi.	Iesniedzējs – Rīgas domes Labklājības departaments; LPD SD - Sadarbības partneris.
5.	„Pedagoģiskās korekcijas programmas IKT jomā izstrāde un īstenošana jauniešiem ar zemu pamatprasmju un zināšanu līmeni” ESF	01.08.2007.- 31.07.2008.	Ls 39 709,33	Datorprasmju apguve, interneta mājas lapu izstrāde utt. jauniešiem ar zemu zināšanu līmeni.	Iesniedzējs – Liepājas Universitāte; LPD SD - sadarbības partneris.
6.	„Sociālās rehabilitācijas centrs probācijas klientiem”/ Valsts Probācijas dienests	29.06.2007.- 30.12.2008.	Ls 80 872,38	Sociālās rehabilitācijas centra probācijas klientiem darbību un uzturēšana 2007.gadā un 2008.gadā.	Iesniedzējs – LPD SD.
7.	„Jauniešu māja”/ LR Bērnu un ģimenes lietu ministrija	29.05.2008.- 30.09.2008.	Ls 45 000 Liepājas pilsētas domes līdzfinansējums Ls 10 500	„Jauniešu mājas” izveidošana, kur 16-18 gadus veci jaunieši apgūst sadzīves pamatprasmes. Izveidot Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Bērnamā „Jauniešu māju”, lai radītu iespēju jauniešiem pirms bērnam atstāšanas apgūt visas nepieciešamās prasmes un iemaņas turpmākai pilnvērtīgai dzīvei.	Iesniedzējs – Liepājas dome, Realizē – LPD SD.
8.	„Veicināt HIV/AIDS mazināšanu intravenozo narkotiku lietotāju vidū Liepājas pilsētā”/ Apvienoto Nāciju Narkotiku un Noziedzības birojs	09.2008.- 09.2009.	Kopējā projekta summa Ls 15 700; Sociālā dienesta pašieguldījums Ls 4 350 (mantiskā un ieguldītā darba veidā).	Ielu sociālos darbinieku grupas izveidošana, apmācīšana, informatīvā darba uzsākšana; Metadona kabineta izveidošana sadarbībā ar ārstu narkoloģi.	Iesniedzējs – LPD SD.
9.	Realizēts lifta iegādes un uzstādīšanas projekts/ privātstruktūras un dome	Izveidots 2008.gada laikā	Lifta izbūves un uzstādīšanas kopējās izmaksas Ls	Lifta uzstādīšana Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Veco ļaužu dzīvojamā mājā Ganību ielā	Realizējis LPD SD.

Nr.	Projekta nosaukums/ finansējuma avots	Projekta ilgums	Projekta kopējā summa	Projekta galvenās aktivitātes	Projekta iesniedzējs/ sadarbības partneri
			83 317. Lifta galvenais sponsors bija privāts ziedotājs A/S „West East Industries” Ls 66 333, Liepājas pilsētas dome Ls 10 000 un Valtrauta fon Tizenhauzena Ls 6 984.	135/141, lai nodrošinātu vides pieejamību.	
10.	„Co-operation against „People Trafficking” in South – East Baltic, CATSEB” DAPHNE Programme II 2004-2008	08.02.2007.- 07.02.2009.	EUR 122 139 SD ar līdzfinansējumu nepiedalās.	Sadarbība starp ostu pilsētām (prāmji), lai ierobežotu cilvēku tirdzniecību. Piesaistot arī policiju, robežsargus utt.	Galvenais partneris – Kvinnoojouren („Women shelter”) i Karlskrona, Sweden. Latvijas Galvenais partneris „Martas centrs”. LPD SD – sadarbības partneris. Un citi partneri Zviedrijā, Lietuvā, Polijā.
11.	„Sociālās mājas Flotes ielā 14 siltināšana”. ERAF	2009.gada pirmajā pusē.	Ls 304 995,16	Sociālās dzīvojamās mājas Flotes ielā 14, Liepājā energoefektivitātes paaugstināšana, lai uzlabotu dzīves kvalitāti sociāli maznodrošinātajiem Liepājas iedzīvotājiem, kā arī sakārtotu pašvaldības īpašumu.	LPD SD
12.	„Metadona programmas ieviešana un nodrošinājums Liepājas pilsētā”/ Apvienoto Nāciju Narkotiku un Noziedzības birojs	Plānots uzsākt 2009.gada jūlijā	Ls 39 093,64 Sociālā dienesta pašieguldījums Ls 13 300 (mantiskā un ieguldītā darba veidā)	Metadona programmas ieviešana un darbības uzturēšana pilsētā.	LPD SD

Realizētie kapitālinvestīciju projekti

Nr.	Projekta nosaukums/ finansējuma avots	Īstenots	Projekta kopējā summa	Projekta mērķis	Projekta īstenotājs
1.	„Pensionāru dienas centra izveide Liepājā”.	2006.gada novembrī.	Ls 13 000	Izveidot pensionāru dienas centrus Liepājas mikrorajonos, lai samazinātu pensijas vecuma cilvēku sociālo atstumtību un uzlabotu šīs iedzīvotāju grupas dzīves kvalitāti Liepājā. Izveidots Dienas centrs Klaipēdas ielā 96a	LPD SD
2.	„Sadzīves kanalizācijas renovācija Veco ļaužu dzīvojamā ēkā Ganību ielā 135/141, Liepājā”.	2007.gada vasarā.	Ls 37 479,12.	Renovēt sadzīves kanalizācijas sistēmu Veco ļaužu dzīvojamā mājā.	LPD SD
3.	„Lifta ierīkošana Veco ļaužu dzīvojamā mājā, Ganību ielā 135/141”.	2008.gada beigās	Ls 80 000. Domes līdzfinansē-jums Ls 10 000.	Ierīkot liftu Veco ļaužu dzīvojamā mājā, Ganību ielā 135/141 Liepājā.	LPD SD
4.	„Ugunsgrēka izziņošanas sistēmu projektu izstrāde	2009.gada pirmajā pusē.	Ls 27 272,39.	Nodrošināt LPD SD institūciju ēku atbilstību Ugunsdrošības	LPD SD

Nr.	Projekta nosaukums/ finansējuma avots	Projekta ilgums	Projekta kopējā summa	Projekta galvenās aktivitātes	Projekta iesniedzējs/ sadarbības partneri
	un uzstādīšana LPD SD Bērnunamā, Labraga ielā 11 un Veco ļaužu dzīvojamā mājā, Ganību ielā 135/141”.			noteikumu prasībām, tādejādi nodrošinot klientu (bērnu un veco cilvēku) drošību ugunsgrēka gadījumā.	

Pielikums Nr. 4

Intervija Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijā „Ārpus ģimenes aprūpes nodrošināšanas perspektīvas”

PROTOKOLS

Intervija notiek : 2009.gada 14.janvārī Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijā, Rīgā, Zigfrīda Annas Meierovica bulvārī 14.

Piedalās:

Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas Ārpusģimenes aprūpes departamenta direktore Līvija Liepiņa

Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta direktore Iveta Pūķe

Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta direktores vietniece Santa Altāne

Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Sociālo projektu daļas vadītājs Ainārs Bunka

Liepājas pilsētas domes priekšsēdētāja palīdze Vita Plūksna

SIA „NK Konsultāciju birojs” stratēģiskās un telpiskās plānošanas departamenta vadītāja Sandra Lāma

SIA „NK Konsultāciju birojs” projektu vadītājas asistente Inese Slūka

Protokolē: SIA „NK Konsultāciju birojs” projektu vadītājas asistente Inese Slūka

Intervijas mērķis: Noskaidrot ārpusģimenes aprūpes attīstības perspektīvas, kas jāņem vērā pašvaldībai izstrādājot sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmu.

I.Pūķe informē par Liepājas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas 2009.- 2014.gadam izstrādes mērķi un veiktajām aktivitātēm.

L.Liepiņa informē:

Ekonomijas režīms valsts pārvaldē ir skāris valsts programmu bērnu un ģimeņu stāvokļa uzlabošanai, tādēļ šogad nav paredzēts finansējums krīžu centru izveidei un pusaudžu mājām. Mazākā apjomā finansējums būs pieejams rotaļu centru izveidei. Saglabāts ir finansējums audžuģimeņu apmācībām.

Tiks turpināts darbs pie audžuģimeņu un adoptētāju meklēšanas. Finansējums paliks iepriekšējā apmērā.

Bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kuri sasniedz pilngadību un turpina mācības – pašvaldībai pabalsta izmaksa šai mērķa grupai būs kā rekomendējošā norma.

Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijā šobrīd tiek izstrādāti metodiskie ieteikumi bāriņtiesu un sociālo dienestu sadarbībai.

2009. un 2010.gadā tiks veikts darbs pie normatīvo aktu sakārtošanas, lai atvieglotu ārpusģimenes aprūpes nodrošināšanu. Sistēma jau ir izveidota un ir jāvirzās uz tās pilnveidošanu. Ārpusģimenes aprūpes formas paliks tās pašas – jāpalielina kvalitāte šo pakalpojumu sniegšanā.

Likumā tiks definētas daudz bērnu ģimenes, bet netiks piesaistīts finansējums, lai šai mērķa grupai nodrošinātu sociālo palīdzību vai sociālos pakalpojumus.

Sociālajam darbiniekam būtu jāveic koordinatora funkcija starp visām iestādēm. Sociālais darbinieks ir gadījuma vadītājs un atbildīgs par problēmas risinājumu un labvēlīgu rezultātu bērnam iesaistot dažādas iestādes.

Protokolēja:

I.Slūka

Pielikums Nr. 5

Intervija Labklājības ministrijā „Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības perspektīvas”

PROTOKOLS

Intervija notiek : 2009.gada 14.janvārī Labklājības ministrijā, Rīgā, Skolas ielā 28.

Piedalās:

Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības departamenta:

- direktors Visvaldis Gūtmanis,
- direktora vietnieks Aldis Dūdiņš,
- Sociālā darba organizācijas un sociālās palīdzības nodaļas vadītāja Ilze Skrodele Dubrovskā.

Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta direktore Iveta Pūķe, direktores vietniece Santa Altāne

Liepājas pilsētas domes Sociālā dienesta Sociālo projektu daļas vadītājs Ainārs Bunka

Liepājas pilsētas domes priekšsēdētāja palīdze Vita Plūksna

SIA „NK Konsultāciju birojs” stratēģiskās un telpiskās plānošanas departamenta vadītāja Sandra Lāma

SIA „NK Konsultāciju birojs” projektu vadītājas asistente Inese Slūka

Protokolēja: SIA „NK Konsultāciju birojs” projektu vadītājas asistente Inese Slūka

Intervijas mērķis: Noskaidrot sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības perspektīvas, kas jāņem vērā pašvaldībai izstrādājot sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmu.

I.Pūķe informē par Liepājas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstības programmas 2009.- 2014.gadam izstrādes mērķi un veiktajām aktivitātēm.

Ministrijas pārstāvji informē:

Reģionālās attīstības aģentūrām tiks piešķirts finansējums sociālo pakalpojumu attīstības programmu izstrādei reģioniem. Sociālo pakalpojumu attīstības programmas būs virzītas uz: 1) pansionātu sakārtošanu un 2) alternatīvo sociālo pakalpojumu nodrošināšanu sociālā riska grupām. Attīstības programmas būs pamats atklāto grantu shēmu konkursu izstrādei, lai atbalstītu tos pasākumus, kas minēti šajās programmās.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā būtiskas izmaiņas nav plānotas, ja nu vienīgi grozījumi pielāgojoties esošajai situācijai un ņemot vērā praksi.

Tiks izstrādāti LR MK noteikumi par starpprofesionāļu sadarbību komandā, kur būs noteikta gadījumu risināšanas sistēma, sadarbības veidošana, katra kompetencē esošie uzdevumi. Ministrijas pārstāvji uzsver, ka jāpilnveido starpnozaru sadarbība, kur bez komandas darba iztikt nevar.

Notiek esošo valsts institūciju darbības optimizēšana. Sociālo pakalpojumu pārvaldei tiks pievienots Tehnisko palīgīdzekļu centrs kā tās struktūrvienība. Šī struktūrvienība darbosies līdzīgi kā VOAVA vai slimokases, kas uzturēs rindas, noteiks cenas, pakalpojumu saņēmēju loku. Pakalpojumu sniegšana tiks nodota firmām vai citiem pakalpojumu sniedzējiem, kas atbildīs izvirzītajām prasībām. Iespējams šī struktūrvienība varētu tikt apvienota ar tehniskās ortopēdijas centriem.

Kontrolējošo inspekciju institūciju īpatsvars būs mazāks. Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem mazākas nebūs, jo tās jau šobrīd vērstas ir uz klienta drošības nodrošināšanu un ietver minimālās prasības.

Nav skaidrs par finansējumu Grupu dzīvokļiem – vai būs šie līdzekļi vai ne.

Tā kā turpmāk tiks finansētas tikai reģionālās slimnīcas, lai nezaudētu jau sakārtotu infrastruktūru – pastāv iespēja mazo slimnīcu telpās ierīkot sociālās aprūpes centrus veciem ļaudīm, jo šobrīd šādus pakalpojumu saņemšanai ir rindas. Ja šis pakalpojums tiek pirkt – jāņem vērā, ka cenas augs.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumus (sanatorijās) pensionāri vairs nevarēs saņemt. Ja piešķirto medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumu ļoti izvērtē rehabilitējamā potenciālu un to vai šī persona atgriezīsies darba tirgū, tad piešķirot sociālās rehabilitācijas pakalpojumus tas nav darīts, līdz ar to šī mērķa grupa pakalpojumu vairs saņemt nevarēs. Tās personas, kuras jau rindā uzņemtas un saņēmušas nosūtījumu – saņems šo sociālo pakalpojumu.

Šobrīd sociālie pakalpojumi valstī pēc sniedzēju statusa dalīti divās daļās – valsts un pašvaldības nodrošinātie sociālie pakalpojumi. Sniegt sociālos pakalpojumus īsti nav ministrijai piekritīga funkcija. Pašvaldība ir optimālākais sociālo pakalpojumu sniedzējs, kam pilnīgi vai daļēji pakalpojuma nodrošināšanai varētu tik piesaistīts valsts budžets. Par valsts pārraudzībā esošo iestāžu nodošanu varētu runāt sākot ar 2012.gadu, jo esošās sociālo pakalpojumu sniedzēju iestādes ir jāsakārto.

„Invaliditātes likums” Saeimā pirmajā lasījumā ir pieņemts, šobrīd notiek priekšlikumu iestrāde. Invalidu asistentu pakalpojumi būs, tikai nav zināms kad un cik lielā apmērā. Iespējams, ka sākotnēji tiks īstenots pilotprojekts, lai izvērtētu to ieviešanu praktiski.

3.invaliditātes grupa paliks. Par tās nepieciešamību daudzkārt tika iepriekš diskutēts. Iespējams tiks ieviesti funkcionālo traucējumu klasifikatori visās ES dalībvalstīs – kur būs vienādi kritēriji invaliditātes noteikšanā.

Ar 2010.gadu neredzīgo un nedzirdīgo sociālā rehabilitācija tiek nodota nevalstiskajām organizācijām – Latvijas Neredzīgo biedrībai un Latvijas Nedzirdīgo savienībai.

Šobrīd pašvaldībām dzīvokļa pabalsts ir obligāts. Izanalizēts, ka 90 pašvaldībās šāds pabalsts netiek sniegts un ir satraukums par nākamās apkures sezonas izdevumiem, kur situācija tiešām ir draudīga, tāpēc šāda pabalsta piešķiršana šobrīd noteikta kā obligāta. Citi obligātie pabalsti pašvaldībās nav plānoti.

Izstrādājot Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 42.pantu – netika iekļauta tā sociālo aprūpētāju grupa, kas ieguvuši izglītību pirms valstī tika noteikta nepieciešamā pirmā līmeņa sociālā profesionālā izglītība. Likuma šī brīža redakcija ir neveiksmīga, ar likuma pantu jāsaprot, ka drīkst praktizēt ar šajā jomā iegūto vidējo profesionālo izglītību.

Maznodrošinātās personas statuss Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā šobrīd attiecas tikai uz dzīvokļu jautājumiem. Termins tiek lietots, bet profesionāli nav pierādīts pēc kādiem ir kritērijiem tiek piešķirts šis statuss un ko šis jēdziens ietver.

Perspektīvā sociālā dienesta klienti varētu būt arī kredītnēmēji. Ar šādu mērķa grupu citās ES valstīs strādā, jo vidusmēra cilvēks, kas nonācis šādās grūtības īpaši neatšķiras no pensionāra, kas 2 dienās iztērē visam mēnesim paredzētos naudas līdzekļus. Protams, ja sociālie dienesti sāks ar šādu mērķa grupu strādāt, būs jāpaplašina sociālā dienesta tiesības.

Protokolēja:

I.Slūka